

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

**ČESKOBUDĚJOVICKÉ PROFESIONÁLNÍ DIVADLO
V LETECH 1939-1945**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dalibor Tureček, CSc.

Autorka práce: Jitka Černíková

Studijní obor: ČJ – NJ/ SŠ

2012

Bibliografický záznam

ČERNÍKOVÁ, Jitka. *Českobudějovické profesionální divadlo v letech 1939-1945: diplomová práce*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra českého jazyka a literatury, 2012. 220 s., 12 příloh. Vedoucí práce prof. PhDr. Dalibor Tureček, CSc.

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 9. dubna 2012

.....

podpis

Děkuji vedoucímu práce, panu prof. PhDr. Daliboru Turečkovi, CSc., za poskytnutí cenných připomínek a rad, dále patří můj dík pracovnícím Knihovny Jihočeské muzea v Českých Budějovicích, zaměstnancům Státního okresního archivu v Českých Budějovicích a pracovníkům Regionálního oddělení Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích za jejich ochotu, se kterou mi vyšli vstříc během mého bádání.

ANOTACE

Hlavním cílem práce je co možná nejvíce přiblížit současnému čtenáři situaci v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích v době, kdy v Evropě zuřila 2. světová válka. Zajímaly nás všechny významné události, které se v daném období v divadle odehrály, s jakými problémy se členové divadla potýkali, jaký vliv měli na fungování divadla Němci, jak působilo divadlo na diváky a zda i oni měli k jeho činnosti nějaké výhrady nebo jaká byla úroveň odehraných představení. V neposlední řadě jsme hledali odpověď na otázku, jestli směly v budově divadla vystupovat i jiné divadelní spolky. Sestavili jsme podrobný program odehraných představení, sledovali ohlas provozu v divadelní kritice, utvořili přehled společností a jejích členů a v práci jsou zmíněny také další zajímavé postřehy, vztahující se k Jihočeskému divadlu.

KLÍČOVÁ SLOVA

dějiny divadla, Jihočeské divadlo, 2. světová válka, 1939-1945

ANNOTATION

The main aim of the work is to describe to present reader as much as possible the situation in the South Bohemian Theatre in the time, when World War II stormed in the Europe. We were interested in all the important events that took place in the theatre in that time, the problems with faced the members of the theatre, what impact had the Germans on the functioning of the theatre, how the theatre affected the audience and whether they also had some objections about his work or what was the level of played performances. Finally, we looked for the answer if the other theatrical associations could play in the theatre. We compiled a detailed program of played performances, watched response of operation in theatre criticism, made an overview of societies and its members and there are also mentioned other interesting observations related to the South Bohemian Theatre in this work.

KEYWORDS

the history of the theatre, the South Bohemian Theatre, World War II, 1939-1945

OBSAH

ÚVOD	9
I. JIHOČESKÉ PROFESIONÁLNÍ DIVADLO	
1.1 Divadelní sezóna 1938/1939.....	12
1.1.1 Členové souboru	12
1.1.2 Repertoár	13
1.1.3 Situace v divadle	14
1.1.4 Kritika odehraných představení	29
1.2 Divadelní sezóna 1939/1940.....	31
1.2.1 Členové souboru	31
1.2.2 Repertoár	32
1.2.3 Situace v divadle	34
1.2.4 Kritika odehraných představení	49
1.2.5 Ohlédnutí za sezónou	51
1.3 Divadelní sezóna 1940/1941.....	53
1.3.1 Členové souboru	53
1.3.2 Repertoár	54
1.3.3 Situace v divadle	55
1.3.4 Kritika odehraných představení	67
1.3.5 Ohlédnutí za sezónou	68
1.4 Divadelní sezóna 1941/1942.....	70
1.4.1 Členové souboru	70
1.4.2 Repertoár	70
1.4.3 Situace v divadle	72
1.4.4 Ohlédnutí za sezónou	83
1.5 Divadelní sezóna 1942/1943.....	85
1.5.1 Členové souboru	85
1.5.2 Repertoár	86
1.5.3 Situace v divadle	87
1.5.4 Ohlédnutí za sezónou	94
1.6 Divadelní sezóna 1943/1944.....	96
1.6.1 Členové souboru	96

1.6.2 Repertoár	96
1.6.3 Situace v divadle	97
1.6.4 Kritika odehraných představení	100
1.6.5 Ohlédnutí za sezónou.....	101
1.7 Divadelní sezóna 1944/1945.....	104
1.7.1 Členové souboru	104
1.7.2 Repertoár	106
1.7.3 Situace v divadle	106
II. OSTATNÍ PŘEDSTAVENÍ ODEHRANÁ V JD	
2.1 Ostatní představení v sezóně 1938/1939	111
2.2 Ostatní představení v sezóně 1939/1940	112
2.3 Ostatní představení v sezóně 1940/1941	113
2.4 Ostatní představení v sezóně 1941/1942	114
2.5 Ostatní představení v sezóně 1942/1943	114
2.6 Ostatní představení v sezóně 1943/1944	115
III. ZAJÍMAVOSTI	
3.1 Zajímavosti ze zákulisí	116
3.2 Postřehy diváků.....	117
3.3 Divadelní svatby	119
ZÁVĚR	121
SEZNAM LITERATURY	128
PŘÍLOHY	131

ÚVOD

Ve smutné době přinášet radost – o to usilovali čeští divadelní herci za druhé světové války téměř každý den. Neúnavně bavili diváky a snažili se vydat ze sebe to nejlepší. V diplomové práci se zabýváme právě osudy lidí spjatých s Jihočeským divadlem v době nacistické okupace.

Práce je členěna do tří zásadních celků. První část pojednává o profesionálních hercích Jihočeského divadla a tvoří ji jednotlivé divadelní sezóny. V každé sezóně nalezneme informace, díky nimž se dozvíme, kdo byl v daném období členem souboru a jakou zastával funkci, a zjistíme, jaká představení tvořila tehdejší repertoár. Ten je rozdělen dle plánů, uveřejněných vždy na začátku sezóny, na repertoár uskutečněný, nerealizovaný a původně neplánovaný. Nejobsáhlejší kapitola každé divadelní sezóny informuje o dění v divadle po celý rok. Nechybí v ní významné události, včetně těch politických, příchody a odchody herců, údaje o zájezdových představeních a hostech, ani běžné radosti a strasti členů divadla. Ve většině kapitol se setkáme také s hodnocením odehraných představení. Veškeré statistické údaje jsou zmíněny v kapitole „Ohlédnutí za sezónou“.

Druhá část práce je věnována těm představením, která se též uskutečnila na jevišti Jihočeského divadla, ale o jejich provedení se postaraly ochotnické spolky či hosté z jiných divadel. Mnohá se konala také pod záštitou různých kulturních, školních a dalších organizací. I zde jsou, podobně jako v první části, kapitoly rozděleny podle jednotlivých divadelních sezón. U každé z nich jsou připojena fakta o datu, kdy byla představení uskutečněna, jaká instituce je uspořádala a název uvedené hry či kulturní události. Nezřídka jsou tyto informace doplněny o program daného večera a jména účinkujících. U některých vystoupení si můžeme přečíst i hodnocení divadelního kritika či zmínku o průběhu představení.

V závěrečné části trilogie se zaměřujeme na divadelní život za oponou. Nejrozsáhlejší kapitolu tvoří zprávy o zajímavostech ze zákulisí. Najdeme v ní zmínky například o tom, kde a jak trávili herci dovolenou, jak se šířily Budějovicemi lživé fámy, můžeme nahlédnout pod pokličku divadelních triků nebo se přiučit herecké hantýrce. Další část je tvořena dopisy nebojácných diváků, které byly doručeny do redakce „Jihočeských listů“. Upozorňují v nich ku příkladu na chyby, kterých se herci během představení dopustili nebo na nesprávnou výslovnost cizích slov.

Nalezneme zde negativní hodnocení, ale i pochvaly a slova uznání. V poslední kapitole se dozvíme o svatbách členů divadla uskutečněných v letech 1939 až 1945. Neopomenuli jsme údaje o snoubencích, datu a místu konání svatebního obřadu a v případě, že bylo oznámení doplněno o nějakou zajímavost, je v textu též připojena.

Nedílnou součástí práce jsou také přílohy. Čtenář se v nich může seznámit s podobiznami významných osobností divadla, s kopií divadelní smlouvy herců a s dalšími dosud nezveřejněnými materiály a fotografiemi. Značný prostor je věnován také soupisu všech odehraných představení, která se uskutečnila ve zkoumaném období a byla zmíněna v divadelním programu dobových periodik. Pro snazší orientaci předchází soupisu „Úvod k programu“ a „Seznam zkratk“. V přehledném seznamu je vždy uvedeno místo konání představení, jeho název, autor a žánr. Pokud byly k dispozici i další upřesňující údaje, jsou zmíněny v závorce.

Získávání materiálu bylo poměrně obtížné a komplikované. Nejprve jsme provedli prvotní povrchní průzkum, abychom zjistili, jaké zdroje se nachází v jednotlivých institucích a shromáždili odbornou literaturu, vztahující se k tématu práce. Hned na začátku našeho pátrání jsme došli ke zjištění, že zdroj, na který jsme nejvíce spoléhali, již není k dispozici. Archiv Jihočeského divadla byl totiž zničen při povodni v roce 2002 a nedochovaly se žádné doklady o chodu divadla. Museli jsme se proto zaměřit na materiály deponované ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích a v Knihovně Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

V těchto institucích jsme ale byli omezeni tím, že potřebné dokumenty byly přístupné pouze prezenčně, a to jen dva dny v týdnu. Aby práce podala co nejautentičtější pohled na sledovanou problematiku, bylo potřeba prostudovat všechny výtisky novin a všechna jejich čísla, která vyšla v letech 1939 až 1945. Mnohdy jsme sbírali informace ze dvou i více periodik najednou, protože kvůli přehlednosti bylo nutné zaznamenávat a shromažďovat údaje ze stejného časového období pohromadě. Některé noviny vycházely v týdenním intervalu, jiné i dvakrát týdně. Na základě tohoto poznatku jsme se sběrem materiálu započali již s předstihem. Přesto doba sběru trvala více než jeden a půl roku.

Odbornou literaturu ve Vědecké knihovně v Českých Budějovicích bylo sice možno zapůjčit si absenčně, ale narazili jsme na další problém, který nebyl zdaleka jediným. Historií Jihočeského divadla v době druhé světové války se zabývalo několik autorů, ale všichni více či méně „kopírovali“ publikaci Marie Kožíkové „Boj o Jihočeské divadlo“. Tato kniha nám pomohla se částečně zorientovat

v problematice, ale v průběhu bádání jsme zjistili, že i u Kožíkové se objevují nepřesné či dokonce chybné informace, které bylo nutno opravit.

Teprve po zmapování jednotlivých „nalezišť“ jsme přistoupili k detailnímu průzkumu materiálu a sběru informací. Jedna část potřebných údajů se nacházela ve starých novinách v Knihovně Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, druhá část byla uložena na filmu a bylo ji možno studovat pouze prostřednictvím promítacího přístroje ve Státním okresním archivu v Českých Budějovicích. Původně jsme chtěli informace zachytit pomocí fotoaparátu, ale vzhledem k formátu novin a obsáhlosti materiálu, jsme od tohoto záměru upustili. Kvůli citacím a přehlednosti, která nám usnadní orientaci v materiálech, jsme potřebovali přesně vědět, která poznámka je z kterého data a velké množství fotografií by nám práci spíše zkomplikovalo. Zvolili jsme proto formu výpisků, která se nám velmi osvědčila, přestože vyžadovala více času a byla pomalejší než by bylo zhotovování fotografických záznamů.

Při získávání informací z knih jsme zvolili odlišnou metodu. Protože jsou vázány na omezenou výpůjční dobu, zachytili jsme stránky s potřebnými údaji prostřednictvím kopírovacího přístroje a mohli jsme s nimi dále pracovat bez časového presu. V knihách jsme se ale u některých divadelních sezón často setkali jen s minimem informací. Hlavním těžištěm našeho výzkumu byl proto dobový tisk, který jsme považovali za důvěryhodný zdroj. Avšak i v periodících jsme naráželi na potíže, s nimiž jsme nepočítali. Nezřídka jsme se setkávali se změnami v programech nebo s tím, že se informace v jednotlivých novinách lišily. Tuto překážku jsme řešili tím, že jsme se vždy řídili nejaktuálnějším číslem. Mnohdy chyběl i plánovaný repertoár na začátku sezóny. Sestavili jsme proto alespoň soupis skutečně odehraných představení na základě údajů v divadelním programu uveřejněném v novinách.

Nesmíme zapomenout zmínit také to, že jsme občas narazili i na komplikaci v podobě chybějícího čísla novin, vytrhnuté stránky či nečitelného textu. Je třeba konstatovat, že v takových případech nám nebyly nápomocny údaje z knih, ale informace z německy psaných novin „Budweiser Zeitung“, které však práci s textem ztěžovaly tím, že byly psány ještě starým německým písmem, tak zvaným „švabachem“.

I. JIHOČESKÉ PROFESIONÁLNÍ DIVADLO

1.1 Divadelní sezóna 1938/1939

1.1.1 Členové souboru

Soupis členů dle dr. Josefa Stejskala:

šéf činohry a dramaturg – dr. Josef Stejskal

scéničtí a výtvarní poradci – Emil Pitter, arch. Josef Kotlář

šéf operety – Rudolf Lampa

režiséři činohry – dr. Josef Stejskal, Zdeněk Hodr, Alex Solmar

režiséři zpěvohry – Rudolf Lampa, Štěpán Munk, Karel Šmíd, Adolf Šmíd

kapelníci – I. Josef Petr

II. Jaromír Petr

baletní mistr – Vladimír Pirnikov

sólová tanečnice – Nina Pirnikovna

nápověda – Václav Agari

inspicienti – Antonín Wittlich, Alois Mališ

divadelní mistři – Josef Valenta, Fr. Krůta

tajemníci – F. J. Autengruber (administrativní) a Karel Šmíd (komerční)

sólisté činohry – Anka Gabrielová, Heda Heidrichová, Růžena Nováková, Ema Paulová, Marta Růžičková, Jožka Vannerová j. h., Zdeněk Hodr, Vladimír Huber, Jar. Lužický, Zdeněk Masopust, Alex Solmar, Raoul Schráníl, Karel Svoboda, Adolf Šmíd a Bedřich Vilský

sólisté operety – Jindra Hartmanová, Anna Lebrová, Gába Třešňáková, Jožka Vannerová j. h., Ladislav Janeček, Rudolf Lampa, Štěpán Munk, Karel Šmíd, Adolf Šmíd, Antonín Wittlich

hosté operety – Slávka Procházková, Mary Bártů

1.1.2 Repertoár

Ohlášeno v divadelním plánu a **skutečně odehráno**:

Činohra:

Alois a Vilém Mrštíkové – Maryša; Viktor Dyk – Zmoudření dona Quichota, Emil Synek – Velký případ; Jaroslav Žák – Škola základ života; Jacques Deval – Slečna panská; Mark Reed – Dceruška jde na weekend (Ano, dceruško!)

Opereta:

Jára Beneš – Za naší salaší; Karel Hašler – Dcera druhé roty; Bernard Grün – Balalajka + Čeští muzikanti; Edmund Eysler – Zlatá paní mistrová; Johann Nepomuk Nestroy – Lumpacivagabundus; Michal Eisemann – Námořníci jdou; Carlo de Fries – Praha-Brno-Bratislava (Svatební cesta)

Opera: Bedřich Smetana – Dalibor; Giacomo Puccini – Madame Butterfly

Z předloženého plánu **neuskutečněno**:

Činohra:

Karel Šimon Macháček – Ženichové; Václav Kliment Klicpera – Veselohra na mostě; František Adolf Šubrt – Jan Vyrava; Georg Büchner – Vojcek; Karel Götz – První rota; Jaroslav Kvapil – Princezna Pampeliška; František Langer – Ráno; Miroslav Haller – Hra s kejklířem a Marií; William Shakespeare – Romeo a Julie; Marcel Achard – Korsár; Sofokles – Král Oidipus; Pierre de Marivaux + Miroslav Rutte – Zamilování přátelé; Leslie Bus-Fekete – Jean

Opereta: Břetislav Diviš – My se nedáme; Franz von Suppé – Boccacio

Opera: Gioacchino Rossini – Lazebník sevilský; Vojtěch Jírovec – Oční lékař

Mimo plán **navíc uvedeno**:

Činohra:

Michal Eisemann – Polibek a dost; Franz Arnold + Ernst Bach – Ahoj na neděli; Karel Piskoř – Velké pokušení; Alois Jirásek – Kolébka; Sidney Kingsley – Muži v bílém;

Aldo de Benedetti – Dva tucty rudých růží; Antonín Šíma – Šípková Růženka (pohádka); J. Ort Hradčanský – Hvězda nad Betlemem; Fráňa Šrámek – Léto; Vilém Werner – Noví lidé; Michal Duran – Barbara; Karel Čapek – Loupežník; Laurence Gross + Edward Childe Carpenter – Volání ze tmy; Ladislav Stroupežnický – Mikoláš Dačický z Heslova; František Sokol-Tůma – Staříček Holuša; Jan Snížek – Příklady táhnou; Jiří Mahen – Ulička odvahy; Rudolf Bernauer + Rudolf Österreicher – Ducháček to zařídí; Ignát Hermann – Otec Kondelík a ženich Vejvara; Karel Tůma – Z českých mlýnů; Marjan Hemar – Herečka; László Fodor – Chudá jako kostelní myš; Louis Verneuil – Sestřenka z Varšavy

Opereta:

Florimond Hervé – Mamselle Nitouche; Jára Beneš – Na tý louce zelený; Oskar Nedbal – Polská krev; Vilém Tauský – Děvčátko v modrém (Angorská kočička); Franz Lehar – Hrabě Luxemburg; Josef Stelibský – Na šťastné planetě; Bernhard Buchbinder – Krista z myslivny; Emmerich Kalman – Hraběnka Marica; Leo Ascher – Taneček panny Márinky; Franz Lehar – Veselá vdova

Opera: Bedřich Smetana – Prodaná nevěsta

1.1.3 Situace v divadle

Na podzim roku 1938 vstupovalo Jihočeské Národní divadlo do 19. sezóny a o tom, že se jeho členové na sezónu 1938/1939 nejen pečlivě připravovali, ale zároveň se na nadcházející období také velmi těšili, nebylo pochyb. Důkazem toho byl dopis Josefa Stejskala adresovaný herci Zdeňku Hodrovi, v němž Stejskal neskrýval optimismus, se kterým již netrpělivě očekával blížící se sezónu. Byl pevně přesvědčen, „že letos je atmosféra pro divadlo.“ (Kožíková, 1970, s. 109)

Svědčí o tom i článek uveřejněný již 16. srpna 1938 v Českobudějovických novinách. Oznamovalo se v něm, že sezóna bude zahájena v sobotu, 1. října 1938, pod vedením Moniky Jeřábkové. Ta se ujala vedení divadla po smrti svého manžela a zároveň dosavadního ředitele JND, Bedřicha Jeřábka. (Budujeme Jihočeské národní divadlo, 1945). Jak uvádí Kožíková, byla Jeřábková zvolena do funkce ředitelky rovnou na tři roky (Kožíková, 1970).

V článku bylo dále uvedeno, že soubor si na přípravách letošní sezóny nechal obzvláště záležet, protože se blížilo 20. výročí od založení Československa. Současně článek vyzýval občany k hojně návštěvě. Aby si divadlo získalo přízeň diváků na celý rok, připravilo pro ně výhodnou nabídku, která lákala mimo jiné na množství novinek, uvedených v přiloženém plánovaném repertoáru. „*Poněvadž hlavní podmínkou řádného divadelního provozu je co největší počet stálých návštěvníků, vypisuje ředitelství výhodné předplatné za snížené ceny, vypsané na 35 her, z nichž polovina je vyhrazena činohře a polovina zpěvohře. V předplacení, jež je o 20 proc. levnější, budou hrány všechny uvedené novinky.*“ (Českobudějovické noviny, 16. 8. 1938)

Již o týden později, 24. srpna 1938, byla však v Jihočeských listech v rubrice „Kultura“ otištěna stížnost, že se stále opakují stejné operety. Autor, skrytý pod anonymem „66“, se k tomu vyjadřoval následovně. „*Bylo by tudíž žádoucí, aby se tak do omrzení neopakovaly naše nejkrásnější operety Prodaná nevěsta, Jakobín, Rusalka, Hubička, Don Juan, zasluhující si, aby byly vzácnější. Doufejme, že budeme častěji vídati Branibory v Čechách, Hédu, Eugena Oněgina, že se najde Faust pro Mefistofela, a že by snad nic nestálo v cestě nastudování Hugenetů, nemáme-li nic z cizí tvorby příhodnějšího a možno-li spoléhati jen na klasiky.*“ (Jihočeské listy, 24. 8. 1938)

Dále neznámý pisatel požadoval zařazení děl Karla Weise, tehdy ještě žijícího, ale téměř zapomenutého českého skladatele. Podle jeho názoru, by tím divadlo nadchlo nejen diváky, ale i samotné umělce. „*Umělci, pěvci, jsou jím nadšeni, s láskou a pochopením nastudovali by jeho opery a bylo by to také národní povinností seznámiti mladou generaci s operou Lešetínský kovář, s Violou, i skladatelovými odpůrci uznávanou, tak jako Polský žid.*“ (Jihočeské listy, 24. 8. 1938)

Komentoval také naříkání operetních scén kvůli nedostatku „dobrých českých operet“ a snažil se zapůsobit na českou národní hrdost, když zmínil konkurenci německých divadel. „*Proč neobětují náklad, jaký nelitují vynaložiti na dílo mnohdy podprůměrné, na Weisovu Bojarskou svatbu, Revisora, Vesnické muzikanty? Má nás předejít německá scéna?*“ (Jihočeské listy, 24. 8. 1938) V závěru svého naléhavého projevu přímo oslovil osoby, zodpovědné za výběr repertoáru a znovu vyzval k uvedení děl dosud opomíjeného skladatele. „*A mezi znovuzzkříšené zapomenuté zařad'te již jednou, vy, kteří rozhodujete, také věčně svěží Weisovy jihočeské duše.*“ (Jihočeské listy, 24. 8. 1938)

Uveřejněný dopis si pravděpodobně přečetl i sám doktor Stejskal, protože brzy nato, 6. září 1938, vyšel v Českobudějovických novinách článek, který redakce převzala z „Divadelního listu“. Nesl název „Naše divadlo v jub. roce“ a autorem nebyl nikdo jiný než kulturní referent města, intendant a dramaturg JND, Josef Stejskal. Vysvětloval v něm, že je snahou souboru nejen odehrát plánovaný repertoár, ale zároveň se nebudou vyhýbat ani novinkám, které se v průběhu sezóny teprve objeví a zaměří se hlavně na české divadelní hry.

Upozornil také na to, že se v letošním roce zintenzívní spolupráce s výtvarníky a zároveň představil jména umělců, kteří se v sezóně 1938/1939 postarají o výtvarnou stránku divadla. Jednalo se o profesora Emila Pittera, architekta Kotláře, profesora Bouse, akademického malíře Richarda Landra a architekta Foltýna. Dále Stejskal uváděl, že se osvědčilo „*pěstování komorního typu divadla a poesie vůbec*“ (Českobudějovické noviny, 6. 9. 1938), proto plánoval zařazení cyklu českých básní na téma „Domov“, a to u příležitosti výročí 28. října.

Na programu byla i spolupráce s hudební školou pod vedením ředitele Berana, jejíž účast na komorních večerech byla již tradicí. V článku lákal také na díla německých „*proklatců*“ (Českobudějovické noviny, 6. 9. 1938), kteří nahradili francouzské spisovatele z loňské sezóny a zdůraznil chystaná představení určená dělníkům, sokolům, vojákům a ve zvýšené míře také studentům. V závěru Stejskal upozornil, že repertoár činohry byl sestavován se zřetelem na tyto návštěvníky a že se bude jednat převážně o české hry.

V září zahájil soubor sezónu v Mostě, podobně jako každý rok. Přestože mnoho lidí ředitelku Jeřábkovou od tohoto kroku odrazovalo, ona si zájezd na sever Čech prosadila. „*V Mostě hrát budu. Neopustím je ani v zlých dobách.*“ (Kožíková, 1970, s. 111) V pohraničí už vládly nepokoje a situace se den ode dne stále více přiostrhovala. Přesto JND vytrvalo, slavilo úspěchy a jak uváděly Jihočeské listy ze dne 17. září 1938, těšilo se značné oblibě u tamního publika. „*Velké návštěvy obecnstva a již v předprodeji vyprodaná představení svědčí o dobré letošní úrovni našeho divadla.*“ (Jihočeské listy, 17. 9. 1938) Také Kožíková k tomu dodávala, že „*zájezdy do Teplic, Duchcova, Bíliny, Podmokel a Žatce se staly vřele přijímaným povzbuzením pro Čechy z celého pohraničí.*“ (Kožíková, 1970, s. 111)

Pak ale přišlo 12. září, den, kdy Hitler pronesl v Norimberku svůj projev, namířený proti židům, a divadelní sály byly najednou, jako mávnutím kouzelného proutku, prázdné... Mezi lidmi panovalo napětí, úzkost a strach z budoucnosti.

Na zábavu nebylo ani pomyslení. (Kožíková, 1970). Stejskal „*doufal, že činohra v Mostě vydrží. Ale tam se muselo třikrát odřeknout představení a potom nakvap, v nákladních železničních vozech, odjížděl budějovický soubor v mobilizační noci z Mostu.*“ (Kožíková, 1970, s. 112)

Čtyři dny po vyhlášení všeobecné mobilizace, se objevil v Českobudějovických novinách krátký odstavec, v němž JND dávalo na vědomí, že 27. září 1938, zahájí soubor sezónu po návratu z Mostu a „*že repertoár především činoherní bude upraven vzhledem k dnešnímu cítění občanstva.*“ (Českobudějovické noviny, 27. 9. 1938) Dodatek o tom, že se bude jednat hlavně o české hry, byl tučně zvýrazněn. Večer, dne 27. září, měla činohra uvést drama Emila Synka „Velký případ“, o den později, 28. září, měla opereta zahájit Benešovou operetou „Za naší salaší“. Na 3. říjen mělo připadnout 1. dělnické představení, konkrétně měla být hrána veselohra „Ahoj na neděli“. Ani jedno z uvedených představení se však v daný termín nekonalo.

Na náměstí v Českých Budějovicích probíhaly manifestace, krátce na to byla podepsána Mnichovská dohoda a s ní přišlo i obsazování pohraničí. Všechny tyto události měly vliv i na činnost JND. Dne 8. října 1938 se v Jihočeských listech ve sloupku, zabývajícím se kulturou, objevilo oznámení s nadpisem „Kdy zahájí JND?“. Vedení Jihočeského Národního divadla dávalo všem na vědomí, „*že nemohlo zahájit svou činnost, protože většina mužů uměleckého souboru byla povolána k vojenské službě. Přes to však jsou konány přípravy k zahájení sezony, takže může se počítati, že naše scéna již v nejbližší době ožíví.*“ (Jihočeské listy, 8. 10. 1938)

Tentokrát již divadlo splnilo, co slibovalo. Tři dny po vydání tohoto oznámení byl v Českobudějovických novinách otištěn program JND na celý týden a následující den vyšla v Jihočeských listech omluva, že divadlo nakonec zahájí až 13. října, protože „*tíhou posledních událostí bylo přinuceno k téměř třítyden. nečinnosti.*“ (Jihočeské listy, 12. 10. 1938) Program v novinách lákal diváky na zahajovací představení Maryši, v němž měla po dlouhé době v roli Lízalky vystoupit ředitelka JND, Monika Jeřábková, v americké komedii „Dceruška jde na weekend“ se měli poprvé představit nová členka činohry, Marta Růžičková, a Zdeněk Hodr jako nově angažovaný režisér. Ve veselohře „Polibek a dost!“ měla publikum potěšit známá filmová umělkyně, Truda Grosslichtová.

Když se 13. října 1938 konečně zvedla opona, čekalo herce při pohledu do hlediště velké zklamání – bylo naplněno sotva z poloviny (Kožíková, 1970). Také první dělnické představení, zahájené 20. října 1938 „Maryšou“, bylo na rozdíl

od loňského roku navštíveno menším počtem diváků, než na jaký byli v divadle zvyklí (Jihočeské listy, 22. října 1938). Smutnou situaci komentoval i článek o zahájení JND v rubrice „Divadlo a umění“, uveřejněný v Českobudějovických novinách. *„Bez hlučných fanfár a téměř nepozorovaně vplulo letos JND do nové sezony s potížemi dosud nikdy se nevyskytnuvšími.“* (Českobudějovické noviny, 25. 10. 1938)

Neutěšený stav připomíná i Marie Kožíková. *„Při repríze Kolébky se vybralo jen 90 Kč.“* (Kožíková, 1970, s. 114) Ani na konci října to nevypadlo na obrat k lepšímu. Dokládá to poznámka ze dne 29. října 1938 v Jihočeských listech. *„Spolková představení, dělnická a sokolská, vyznačující se dosud ještě hodně prořídlymi řadami, stejně jako pravidelná představení v předplatném. On pořád ještě není klid, které by divadlo mohlo potřebovat. V partéru vidíš dosud neznámé tváře mobilizovaných důstojníků a místo divadelního obvyklého povídání lidé o přestávkách čtou večerníky. Nejnápadněji se jeví nedostatek obecenstva však na spolkových představeních, která jindy svou návštěvou ukazují dobrý kurs sezony.“* (Jihočeské listy, 29. 10. 1938)

A aby toho nebylo málo, k malé návštěvě se přidala opět nespokojenost s výběrem repertoáru. Tentokrát kritizoval divadelní referent „-c“ zařazení děl francouzských autorů se snahou vyhnout se francouzské tvorbě i v budoucnu, jelikož jsme byli Francií politicky zrazeni. *„Už jsme tu poznamenali, že bude nutno, abychom revidovali své sympatie, když naši dosavadní zahraniční přátelé nás donutili k revisi hranic, a že na našich jevištích není do budoucnosti místa pro eférnní zboží zvláště francouzské provenience, jež mnohdy bylo pěstováno na úkor jiné a hodnotnější tvorby.“* (Jihočeská jednota, 15. 10. 1938)

Ten samý referent, skrytý pod značkou "-c", napsal o několik dní později do Jihočeských listů další připomínku. Původně už nechtěl nadále pracovat ve funkci referenta, protože ho mnohem více zajímalo dění ve vlasti, ale nakonec se nechal přemluvit, že do doby, než si list najde náhradu, bude zatím stále navštěvovat premiéry činoher a zkoumat je svým kritickým okem, ale pod jednou podmínkou. *„Budou-li se však opakovat i letos loňské mravy, kdy páni s kapitánského můstku divadelního okřikovali referenty, tak to nádobíčko složím.“* (Jihočeské listy, 19. 10. 1938)

Dne 22. října se snad poprvé od zahájení objevila v novinách též pozitivní zpráva. Herec Zdeněk Masopust byl pochválen, že je *„jediný, kdo se snaží, aby vnesl do svých postav vždy něco nového a od předešlých se odlišujícího.“*

(Jihočeské listy, 22. 10. 1938) Závěr hodnocení už byl bohužel trochu více kritický k jeho hlasu. „*Škoda, že nemá potřebného hlasu a musí se omezit jen na pouhé markýrování.*“ (Jihočeské listy, 22. 10. 1938)

Na začátku listopadu přišla další rána. Jak uváděl článek ve *Večerním slovu*, který převzaly Jihočeské listy, byla Jihočeskému Národnímu divadlu zastavena finanční podpora ve výši 100.000 Korun. To přimělo doktora Stejskala k opatření nasadit osvědčené hry, které přitáhnou diváky a zároveň i potřebné peníze. „*Divadlo v ČB nebylo jediné, ale postihlo ho to. Musí bránit svou existenci, proto musí zařadit hlavně tzv. taháky, kt. naplní pokladnu.*“ (Jihočeské listy, 9. 11. 1938) Opět byl zdůrazněn český repertoár. Podle slov autora článku se chtěli Češi vyrovnat Němcům alespoň „*zbraněmi ducha.*“ (Jihočeské listy, 9. 11. 1938)

Stejskal se při výběru rozhodl zaměřit na hry veselé a vtipné, které mají člověka potěšit. Vsadil proto na „Muže v bílém“, na Žákovu hru ze studentského prostředí „Škola základ života“ a Piskořovo „Velké pokušení“. A dobře udělal. Hlediště se zase začínalo zaplňovat diváky (Kožíková, 1970). Členům divadla nebyl lhostejný ani osud jejich krajanů. 13. listopadu se tak krátce před polednem uskutečnilo zvláštní představení, jehož výtěžek věnovalo JND na podporu chudých uprchlíků z jihočeského pohraničí (Jihočeské listy, 5. 11. 1938).

Jihočeské listy přinesly 19. listopadu výsledek dosavadní aktivity činohry. Bylo odehráno celkem 6 her, z toho 3 české a 3 cizí (Jihočeské listy, 19. listopadu 1938). Ke konci listopadu, konkrétně 22. 11., vystoupili v opeře „Madame Butterfly“, jako první hosté sezóny, členové opery pražského Národního divadla – M. Kočová, M. Pixová, J. Gleich a S. Muž. A dne 8. prosince se nejmladší příznivci divadla dočkali 1. dětského představení. Speciálně pro ně byla nastudována Šimova „Šípková Růženka“ (Jihočeské listy, 30. 11. 1938). Na začátku prosince měla premiéru Hašlerova „Dcera druhé roty“ a poté byla ještě dvakrát opakována. Tato hra konečně vzbudila zájem diváků a přinesla tak naději na lepší časy. „*Dcera druhé roty“ naplnila třikráte za sebou naši „Zlatou kapličku“, dokonce i opomíjený první balkon.*“ (Českobudějovické noviny, 6. 12. 1938)

Ve chvíli, kdy se začínalo divadlu opět dařit, se objevily výpady na Stejskalovu osobu. „*V listu Pošumavský kraj napadl dr. Stejskala nenávistný hlas za jeho činnost v článku nazvaném Kdo se to nechce probudit ze svého snění.*“ (Kožíková, 1970, s. 116) Byl kritizován za svoji politickou orientaci a padly narážky i na jeho plat. On však „*ohromil veřejnost sdělením, že pracuje zadarmo.*“ (Kožíková, 1970, s. 116)

Tlak na něj se neustále zvyšoval. Přesto se dál naplno věnoval divadlu a mimo jiné zajistil také účast Jaroslava Kvapila při režii Jiráskovy „Lucerny“. Kvapilova přítomnost zároveň povzbudila herce do další práce (Kožíková, 1970).

Sám Stejskal si čím dál více uvědomoval, jak je jeho pokroková činnost pro divadlo nebezpečná, a proto se po poradě s kolegy, rozhodl 5. ledna 1939 vzdát všech funkcí, které do té doby vykonával. Konkrétně postu dramaturga, intendanta a šéfa činohry. Vystoupil z obecního zastupitelstva a vzdal se i funkce kulturního referenta (Kožíková, 1970). V Jihočeských listech se psalo, že „*Dr. Stejskal odůvodňuje svou rezignaci z důvodů hlavně zdravotních.*“ (Jihočeské listy, 11. 1. 1939)

Na stránkách Českobudějovických novin se psalo o jeho zásluhách. Byl chválen za to, že zařazoval i moderní hry a vyzdvihovala byla hlavně jím započatá spolupráce s výtvarníky. „*Stačí vzpomenouti jak před jeho příchodem odbývány výpravy činoherních premier. Dočkali jsme se vymýcení veteše, známé všem starším návštěvníkům v podobě černě lakovaného stolu, růžového pokoje atd., pak patří mu náš dík za to, že otázka vkusného rámce premiér stala se dnes samozřejmou nutností.*“ (Českobudějovické listy, 16. 1. 1939)

Veřejnost byla sice Stejskalovou rezignací zaskočena, ale divadelní život musel pokračovat nadále i bez něj. Intendantsví divadla bylo nově svěřeno radovi J. Schütznerovi, majiteli obchodu s cukrovinkami, který byl zároveň tajným spolupracovníkem gestapa (Kožíková, 1970). Jak uvádí Kožíková, nový intendant rozhodně neměl divadlo v lásce tolik jako Stejskal. Jen opakoval jeho slova o nutnosti spolupráce s dalšími jihočeskými městy a ve skutečnosti měl Schützner pravděpodobně připravit divadlo na nové poměry, které měly již brzy nastat (Kožíková, 1970). Funkce šéfa činohry zůstala zatím neobsazena.

Mezitím se po určité době opět zvýšila návštěvnost. V lednu byla nově angažována Truda Grosslichtová a podle neznámého pisatele právě tato umělkyně, „*jejíž temperament a šarm je neodolatelný*“ (Jihočeské listy, 11. 1. 1939), měla zjevné zásluhy na tom, že lidé k divadlu znovu nacházeli cestu. Grosslichtová byla oblíbená herečka, známá ku příkladu z filmu „Advokátka Věra“, kde ztvárnila hlavní roli mladé právničky. Ve své době byla velmi známá a uznávaná herečka. Před vypuknutím války ale „*odmítla hrát v německých filmech a proto raději v roce 1938 dobrovolně ukončila svoji kariéru.*“ (www.trudagrosslichtova.webz.cz, 16. 11. 2011) Jejím manželem byl tenorista a režisér, Štěpán Munk, který také působil určitou dobu v JND.

Dalšími významnými hosty, kteří vystoupili v lednu v Jihočeském Národním divadle, byli členové Městských divadel pražských, Jiřina Štěpničková a Bedřich Veverka, jež se představili ve hře „Barbara“. Známa jména sice přilákala „obecenstvo, které do nemožnosti naplnilo kapličku nad Malší“ a zároveň „přišlo zatleskat oblíbeným hercům z filmového plátna. Jinak o celé hře platí známá zkušenost, že méně bylo by více: na tři hodiny byla tato exkurse do fines duše a umění filmové hvězdy trochu dlouhé.“ (Jihočeské listy, 14. 1. 1939) V průběhu ledna dále publikum bavily subreta Velké operety, Nelly Gaierová, a Slávka Procházková, která slavila úspěch v „Polské krvi“.

16. ledna 1939 se v Českobudějovických listech objevila zpráva, že soubor opustila A. Gabrielová. Bližší informace k jejímu odchodu však uvedeny nebyly. Na první komorní večer, který se uskutečnil těsně před koncem roku, a při němž mohli diváci shlédnout Šrámkovu poetickou komedii „Léto“, navázal po novém roce v pořadí již druhý komorní večer. Ten byl věnován památce spisovatele Karla Čapka, který o Vánocích podlehl nemoci. Na 18. leden 1939 bylo proto zařazeno jeho drama „Loupežník“.

Na konci ledna informovaly Jihočeské listy o tom, že na jaře bude Jihočeskému Národnímu divadlu na měsíc propůjčeno Klicperovo divadlo v Hradci Králové. Doktor Stejskal, kterému velmi záleželo na osudu divadla i po jeho odchodu, upozorňoval na to, že „bude nutno napnout, doplnit ensemble a mnohé již nastudované vypulérovat.“ (Jihočeské listy, 28. 1. 1939) Vždy usiloval o to, aby herci svým výkonem nezklamali ani na zájezdech.

O dva dny později se v novinách začala opět řešit stavba nové divadelní budovy, která byla projednávána již mnohokrát, ale vždy zůstalo jen u slov a plánů. Intendant Schützner byl v rozhovoru tázán, jak se k této problematice staví a zda se bude snažit o získání finanční podpory z české i německé strany, jež by napomohla ke „sblížení obou národností.“ (Českobudějovické listy, 30. 1. 1939) Schützner potvrdil, že dosavadní kapacita, komfort i technické vybavení jsou nedostačující a podle něj „zvýšením počtu míst o asi 50 proc., by se mohlo vstupné značně snížit a divadlo by bylo i méně majetným přístupné.“ (Českobudějovické listy, 30. 1. 1939)

Vyjádřil též názor, že město by nebylo schopné postavit divadlo z vlastních zdrojů a doufal ve finanční příspěvek od státu. Pevně věřil, že vydatně pomohou i různé podniky, které dosud přispívaly a „jelikož zdejší německá menšina rovněž divadla používá pro kulturní a národní representaci, bude mít jistě též zájem

na novém moderním divadle a dle toho i přispěje.“ (Českobudějovické listy, 30. 1. 1939)

Proti Schütznerovu výroku se však hned následující den rázně ohradila redakce Jihočeských listů. Členové novin nestáli o spolupráci s Němci a chtěli postavit divadlo pouze z českých zdrojů a jen pro Čechy. Argumentovali nejen posílením vlastenectví, ale odkazovali také na zkušenosti, kdy se Češi a Němci museli o divadlo dělit a navrhovali celoroční využití budovy: *„...v době, kdy byla něm. sezóna, nemohli do divadla Češi. V době nepravidelné sezóny, by budovu mohli využívat ochotníci. Takhle se Čechům budova uvolní v době, která je pro divadlo nejvíc nepříznivá.*“ (Jihočeské listy, 1. 2. 1939)

Dohady ohledně nové budovy však naštěstí neměly vliv na činnost divadla. Na 11. únor byla připravena premiéra představení „Děvčátko v modrém aneb Angorská kočička“, které dirigoval sám autor, Vilém Tauský. Redaktor Českobudějovických novin, Ota Böhm-Lubin, byl nadšený již z generální zkoušky. Podle něj mu už z několika výstupů bylo jasné, *„že se tu jedná o věc prima – primisima!*“ (Českobudějovické listy, 13. 2. 1939) Ještě před premiérou předvídal této hře velký úspěch, který jistě bude hra sklízet i mimo domácí scénu. Opereta se při premiéře opravdu těšila nebyvalému nadšení u diváků. Jak uváděly Jihočeské listy, během představení vládla *„bezvadná souhra na jevišti i v orchestru. Přítomný autor byl několikrát vyvolán a obdarován květinami. Rovněž dámy T. Grosslichtová a G. Třešňáková byly poctěny kyticemi karafiátů.*“ (Jihočeské listy, 15. 2. 1939)

Zdalo se, že divadlo má šťastné období. Mimořádné obliby dosahovala též veselohra Jaroslava Žáka „Škola základ života“, proto bylo představení opakováno ještě za nejnižší vstupné (Jihočeské listy, 18. 2. 1939). Obecenstvo velmi vřele přijalo také hru „Příklady táhnou“, jejíž premiéry, dne 17. února, se osobně zúčastnil autor J. Snížek. Vzácným hostem byla známá filmová herečka, Růžena Nasková, která si svým výkonem získala srdce publika a *„která se těšila dlouhotrvajícím ovacím.*“ (Jihočeské listy, 22. 2. 1939)

Herci mnohdy přinášeli divadlu obdivuhodné oběti. Jako například tehdy, kdy na konci února 1939 hostilo JND herce z Brna, kteří předvedli své pěvecké schopnosti v opeře „Dalibor“. Jedním z hostujících herců byl i pan Hlaváč, který v roli žalárníka, *„byl stížen velkou indispozicí. Podjal se úlohy jen proto, aby představení (odpolední) umožnil.*“ (Jihočeské listy, 1. 3. 1939) Redaktor Jihočeských listů k tomu dodával, že nebyl jediný, kdo nepředvedl stoprocentní výkon.

Také pánové se dopustili drobných chyb v intonaci. Přesto však platilo, že: „*Úspěch odpoledního provedení byl pronikavý.*“ (Jihočeské listy, 1. 3. 1939)

Diváci začali tedy pravidelně navštěvovat představení, ale objevil se nový problém, a tím bylo placení. Situace už zřejmě byla neúnosná, proto se vedení JND odhodlalo k ráznému kroku a v sobotu, 4. března 1939, vyzvalo prostřednictvím novin své předplatitele „*o laskavé uhrazení předplatného, neb sezona se již chýlí ke konci a jest stále dosud dosti těch, kteří na abonement nesložili ani haléře.*“ (Jihočeské listy, 4. 3. 1939) Snad proto, aby se proces placení co nejvíce urychlil, byl na závěr textu uveden ještě krátký, ale působivý dodatek. Zástupci divadla v něm věřili, že tato výzva donutí dlužníky, „*aby dostáli svým povinnostem vůči JND, jehož finanční postavení není záviděňhodné.*“ (Jihočeské listy, 4. 3. 1939)

Počátkem března se začalo mluvit o spolupráci Jihočeského Národního divadla s dalšími jihočeskými městy. Intendant Schützner se domlouval se zástupci tábořského divadla, starostou Soumarem a doktorem Kolářem a Kroupou, na pravidelných zájezdech JND do Tábora a také písecké divadlo mělo velký zájem o pohostinská představení, a to hned, „*jakmile bude divadlo písecké, které se opravuje nákladem 1 a půl milionu schopno provozu.*“ (Jihočeské listy, 8. 3. 1939)

Jako „*jeden*“ z *nejlepších úspěchů letošní operetní sezóny*“ (Českobudějovické listy, 13. 3. 1939) bylo označeno představení „*Na šťastné planetě*“, které bylo nastudováno pod vedením Rudolfa Lampy. Velké nadšení sklidila také hra „*Ducháček to zařídí*“, která byla uvedena během „*čestného večera*“ režiséra Karla Šmída dne 10. března 1939. Sál divadla byl zaplněný do posledního místečka a dokonce i referent Českobudějovických listů, Ota Böhm-Lubin, si posteskl, že jemu, ani žádnému jinému referentovi se nepodařilo být mezi šťastlivci, kteří byli přítomni představení. Musel se tedy spokojit pouze s vyprávěním očitých svědků. Z jejich slov bylo ale patrné, „*že si ten umělecky a hlavně finančně zdařilý večer pan Ducháček – K. Šmíd dobře zařídil.*“ (Českobudějovické listy, 13. 3. 1939)

Radost a dobrá nálada bohužel neměly dlouhého trvání... 15. března 1939 obsadili nacisté zemi a České Budějovice se připravovaly na příjezd Adolfa Hitlera. Vedení úřadů a bank se ujali němečtí komisaři a na některé kavárny byly vyvěšeny cedule s nápisem „*Die Juden nicht erwünscht – židé nejsou vítáni.*“ (Jihočeské listy, 18. 3. 1939) Vpád německých vojsk měl vliv i na život v divadle. Večerní představení 15. března, kdy měla být sehrána Hemarova „*Herečka*“, bylo odloženo na 22. března a o den později, 16. března, seděli již při představení „*Hraběte Luxemburka*“ v publiku

„krajský vůdce Westen, komisař David a starosta města dr. Neuman.“ (Jihočeské listy, 18. 3. 1939)

Členové divadla se však cizinců nezalekli, a přestože 19. března byli nuceni (údajně z technických důvodů) odložit představení, „čestný večer“ Bedřicha Vilského, naplánovaný na 17. března, uskutečnili. Programy, uveřejněné v Českobudějovických listech a Jihočeských listech dokazují, že stejně tak se nevzdali ani „benefice“ Adolfa Šmída (21. 3.) a „čestných večerů“ šéfrežiséra operety Rudolfa Lampy (31. 3.) a kapelníka Jana Petra (4. 4.). Při „čestném večeru“ Rudolfa Lampy bylo možno v hledišti zahlédnout i německé důstojníky *„a všichni spokojeni. Divadlo tonulo v lesku a doslova natřískáno. Že letošní opereta stála na značné uměl. výši, jest z velké části jeho zásluhou! Nezapomíná nikdy zdůrazniti i na jevišti své ryzí češství!“* (Českobudějovické listy, 11. 4. 1939)

Na konci března poctila divadlo svým hostováním Slávka Procházková. V hlavní roli hry „Chudá jako kostelní myš“ nahradila slečnu Růžičkovou a jako myšce, *„jež se prokousala do spižírny“* (Jihočeské listy, 1. 4. 1939), se jí dostalo uznání. *„Hra sama však jako by již nejspokojila tak jako o premiérovém jejím provedení.“* (Jihočeské listy, 1. 4. 1939) Nepříznivá doba odradila mnohé diváky. Přestože se sezóna chýlila ke konci, dne 22. března 1939 se v Jihočeských listech v rubrice „Z divadla“ objevila výzva Národního výboru k hojné návštěvě. *„Chod'te do divadla! Jest to dnes skutečnou národní povinností.“* (Jihočeské listy, 22. 3. 1939)

Dne 25. března 1939 oslavilo JND 1 000. představení, které bylo odehráno pod vedením ředitelky Moniky Jeřábkové. Jak uváděly Jihočeské listy, období jejího „ředitelování“ bylo úspěšné a *„nevykazuje žádných rušivých momentů, pokud se přihlíží k existenční stránce souboru, což dlužno zvláště zdůrazniti.“* (Jihočeské listy, 22. 3. 1939) U této příležitosti napsal Ota Böhm-Lubin veršované blahopřání, které bylo uveřejněné dne 3. dubna v Českobudějovických listech.

„Zasloužilé ředitelce JND, paní Monice Jeřábkové do památníku:

Tisíc!

Tisíc představení není maličkost,

Bylo bezvadných jich dost a dost!

Vždy o uměleckou výši se starala,

pět let nejlepší nám dávala.

Ředitelka milá, známá Vám;

zachována budiž dlouho nám,

*umění Thalie ku cti a chvále.
Jeřábková paní – jen tak dále!*

V den tisícího představení 25./III. 39 věnuje kolega – veterán a kritik t. l. Ota Lubin-Böhm.“ (Českobudějovické listy, 3. 4. 1939)

Jihočeské listy oznamovaly neodvratně se blížící konec divadelní sezóny a vyzývaly ještě k posledním návštěvám. A diváci si čas opravdu našli. Představení „Zmoudření dona Quijota“ a „Veselá vdova“ byla odehrána za nebývale vysoké účasti diváků. Nejprve se těšil přízni „Don Quijot“. *„Přijetí hry do posledního místa vyprodaným hledištěm bylo spontánní a bouřlivé.“* (Jihočeské listy, 1. 4. 1939) Brzy na to ho následovala Lehárova „Veselá vdova“. Na návštěvě Lehárovy operety se významně podíleli také němečtí „nezvaní hosté“. *„Divadlo bylo obsazeno do posledního místečka, na druhé galerii diváci zrovna viseli na lustru, k stání vedle sebe v parteru byl takový „nášup“, že obecenstvo stálo na chodbách, dokonce až na schodech, které vedou již z divadla. Svůj podíl na této mimořádné návštěvě měli i příslušníci říšské obrany, jak jsme mohli konstatovat podle četných uniforem v hledišti.“* (Jihočeské listy, 8. 4. 1939)

5. duben byl den, kdy Jihočeské Národní divadlo ukončilo sezónu, a soubor se přesunul do Tábora. Na poslední představení sezony se diváci přišli rozloučit s herci a dali jim patřičně najevo, že si cení jejich práce. *„Všichni operetní sólisté: Třešňáková, Vanerová, oba Šmídové, Grosslichtová, Lampa, Munk, manželé Piknikovi atd. byli při příchodu uvítáni dlouhotrvajícím potleskem. A mnohá ze sól musela být několikrát opakována. Po představení bouřil potlesk až do chvíle, kdy byla stažena železná opona. Mezi jevištěm a hledištěm oscilovala srdečná nálada a vyměňovány byly pozdravy.“* (Jihočeské listy, 8. 4. 1939)

Jihočeské listy zhodnotily uplynulou sezónu, pochválily soubor, *„že letošní sezona nasadila tak parádní finish“* (Jihočeské listy, 8. 4. 1939), vyjádřili lítost nad končící sezónou a popřály JND i jeho ředitelce *„mnoho úspěchů a hlavně (i pro sebe) šťastnější návrat do příští saisony.“* (Jihočeské listy, 5. 4. 1939) Tím, že se soubor přesunul do Tábora, se obnovil dávný program, jehož cílem bylo, aby s Jihočeským Národním divadlem spolupracovala i další města na jihu Čech, jako Písek, Tábor, Pelhřimov, Jindřichův Hradec, Třeboň a další (Jihočeské listy, 8. 4. 1939). Na Velikonoce se v českobudějovickém divadle hrálo již německy.

Po odchodu souboru si prostory divadla rezervoval německý spolek z Mostu v čele s Goswinem Moosbauerem. Jejich představení se ale vůbec netěšila divácké přízni českobudějovického obyvatelstva. I „*přes dobré, jednotlivě i znamenité výkony*“ byla návštěvnost „*často velmi slabou.*“ (Českobudějovické listy, 8. 5. 1939) Při činohře „Brüder“ bylo již první představení do tří čtvrtin prázdné, proto se další představení, které bylo určeno pro přespolní, dokonce vůbec nekonalo. Některé operety se dočkaly sice úspěchu, ale členové souboru pochopili, že zde nejsou vítáni. Spekulovalo se o tom, že soubor své působení snad dokonce i zkrátí, „*nenastane-li zvýšeným zájmem v posledních dnech obrat k lepšímu co do návštěvy.*“ (Českobudějovické listy, 8. 5. 1939) Nakonec však německý spolek zůstal a hrál až do konce původně stanoveného termínu.

Soubor JND zatím nezahálel. Již v polovině dubna se v Jihočeských listech objevila zpráva, že členové divadla zahájí 15. dubna 1939 v Hradci Králové řadu vystoupení (Jihočeské listy, 15. 4. 1939). Budějovičtí se na východě Čech setkali s vřelým přijetím. Českobudějovické noviny informovaly o článku Královéhradeckých novin „Osvěta lidu“, které uvedly, že JND v Městském Klicperově divadle „*dovedlo po absolvování několika celkem zdařilých představení vytvořit svému uměleckému podnikání úspěšnou propagaci, která se projevuje nápadným vzestupem návštěvy.*“ (Českobudějovické listy, 24. 4. 1939)

K tomu je nutno ještě podotknout, že soubor byl znevýhodněn, protože nemohl z technických důvodů předvést představení „*v jejich původní jevištní výpravě*“ (Českobudějovické listy, 24. 4. 1939). Bez zajímavosti jistě není ani to, že repertoár Východočeského národního divadla byl v uplynulé zimní sezóně téměř totožný s jihočeským. Jmenovitě byli v tamních novinách pochváleni všichni účinkující: Gába Třešňáková, která určitou dobu působila jako členka Východočeského národního divadla, dále Rudolf Lampa, Štěpán Munk, Slávka Procházková, Truda Grosslichtová, Adolf Šmíd a Jožka Vanerová. Publikum velmi zaujalo také taneční duo manželů Pirnikových (Českobudějovické listy, 24. 4. 1939).

„*Nicméně i režie si vymohla svědomitou a rozvážnou činností slušný podíl na zdárném výsledku posledních představení.*“ (Českobudějovické listy, 15. 5. 1939) O tom, jak moc si východočeši vážili práce jihočeských divadelníků a jejich nasazení, svědčí následující úryvek. „*Výjimečná přízeň, kterou naše obcenstvo krátké působení sympatického souboru vyznamenávalo svědčí o vděčném pochopení pro poctivou divadelní práci, v dnešní době bohužel tak vzácnou.*“ (Českobudějovické listy,

15. 5. 1939) Jediný, ke komu se našly určité výhrady, byl kapelník Petr. Vytýkáno mu bylo to, že *„výrazné možnosti v orchestrální části by však mohly býti nepoměrně zvýšeny starostlivějším propracováním ve smyslu agogickém a dynamickém.“* (Českobudějovické noviny, 24. 4. 1939)

Soubor nelenil ani při hostování v Táboře. V operetách vystoupily Slávka Procházková, Truda Grosslichtová, Jožka Vanerová a Gába Třešňáková. Z mužů pak tenoristé Rudolf Lampa a Štěpán Munk, *„který přes své nahodilé onemocnění vytrval.“* (Českobudějovické listy, 17. 4. 1939) Táborské publikum mělo možnost navštívit operety „Za naší salaší“ od Járy Beneše, „Hraběnku Maricu“ Emmericha Kalmana a Lehárova „Hraběte Luxemburka“ (Českobudějovické listy, 17. 4. 1939). Diváci byli s provedením operet velmi spokojeni. Jak uváděl časopis „Tábor“, komici Adolf a Karel Šmíd, *„orchestr a sbory za řízení dirigenta Jos. Petra zaslouží si plně pochvaly.“* (Českobudějovické listy, 17. 4. 1939) Spolu s manželi Pirnikovými, kteří překvapili diváky moderním pojetím, zaujala tentokrát publikum také mladá tanečnice Behanzlová (Českobudějovické listy, 17. 4. 1939).

„K zdatné operetě družila se činohra bohužel ne již tak šťastně. Činohra nasetkala se s takovým zájmem obecnstva, ačkoliv její soubor vyniká pozoruhodně nad průměr.“ (Českobudějovické listy, 17. 4. 1939) Na vysvětlení je však nutno připomenout, že v Táboře byla již před příjezdem budějovického hereckého souboru po dobu 4 týdnů hrána pouze činohra, proto opereta zaujala diváky více. Z JND se představili herci Heda Heidrichová, Zdeněk Hodr, Karel Svoboda, Bedřich Vilský, Alex Solmar, Růžena Nováková, L. Matoušková, Marie Růžičková a Vladimír Huber. Soubor doprovázela také ředitelka Monika Jeřábková. K zhlédnutí byla Benedettiho novinka „Dva tucty rudých růží“, Šrámkovo „Léto“ a „Zmoudření dona Quijota“ od Viktora Dyka (Českobudějovické listy, 17. 4. 1939).

Doktor Stejskal, který se uchýlil do Netolic, se stále zajímal o osudy a výkony svých bývalých kolegů. V dopise, jenž byl adresován Zdeňku Hodrovi, se vyjadřoval k výběru plánovaného činoherního repertoáru, chystaného na zájezd v Táboře. Odrazoval soubor od uvedení hry „Zmoudření dona Quijota“ a navrhoval vhodnější alternativu (Kožíková, 1970). *„Čtu ve Več. Slově, že budete hrát v Táboře Quijota. Abych řekl pravdu, skoro mne to ani netěší, neboť mám obavu, že to scénicky nedáte dohromady aspoň přibližně tak, jako v Budějovicích. Ta zeleň cypřišů, skály a hlavně světla, to všechno dohromady dávalo pittrovské kouzlo. Bude-li se to hrát (ale proč ne raději Holušu nebo Herečku?), prosím vás velmi, udělejte pořádnou*

opakovačku.“ (Kožíková, 1970, s. 118) Rozčilovalo ho také to, že je upřednostňována opereta před jeho oblíbenou činohrou (Kožíková, 1970).

Na začátku června se opět otevřely dveře JND českým souborům. Prvním představením, odehraným po odchodu německého souboru, byla veselohra Louise Verneuilu „Sestřenka z Varšavy“ v podání herců Jihočeského Národního divadla. Ze slov redaktora Jihočeských listů bylo patrné, že diváci se svých oblíbenců již nemohli dočkat a přivítali je v hojném počtu a s nadšením. *„Hlavní však na věci bylo to, že jsme po delší době slyšeli s jeviště české slovo, že divadlo bylo do posledního místečka vyprodané a že si mohl ve hře „zařádit“ K. Šmíd, sl. Grosslichtová rozvinout rejstřík žvatlavé hatmatilky, pí Nováková podat zamilovanou domácí koroptvičku a p. Munk neodolatelného lupiče srdcí. Vděčné obecnstvo neskrblilo potleskem i při otevřené scéně.“* (Jihočeské listy, 10. 6. 1939)

Ale již v polovině června začali Němci opět „vystřkovat růžky“. V Jihočeských listech byla uveřejněna nařízení starosty Davida, která byla vydána „*v důsledku nepřístojností v divadle*“ (Jihočeské listy, 14. 6. 1939) ze strany Čechů. David zakázal, aby se dále užíval název „Jihočeské Národní divadlo“ a od té doby se muselo označovat jako „Stadttheater Budweis“ (Budějovické Městské divadlo). Dále rozhodl, že se obnoví německé nápisy v divadle „*a zůstanou na prvním místě. Překlad v české řeči bude připojen.*“ (Jihočeské listy, 14. 6. 1939) Třetí a zároveň poslední nařízení se týkalo busty Josefa Kajetána Tyla, kterou Češi po převratu umístili na divadlo, „*aby český charakter tohoto domu zdůraznili.*“ (Jihočeské listy, 14. 6. 1939) Bustu museli sejmut a předat do úschovy muzeu. Pamětní deska, zasazená k počtě Josefa Kajetána Tyla v jevišti, „*připomínající, že tu naposled ve svém životě J. K. Tyl zrovna v „Chudém kejklíři“ hrál*“ (Jihočeské listy, 9. 8. 1939), směla zůstat.

To, že Češi nenáviděné Němce opravdu provokovali, dokazuje i Kožíková. „*Při představení Hašlerovy operety Dcera druhé roty (9. 6. 1939) přidal si Karel Šmíd k jedné z písniček novou sloku.*

*„Škoda, že jsi jenom děvče a ne správný hoch,
vždyť ty by ses diktátorem případně stát moh!*

Na řemeslo bych tě dal,

tapacírem by ses stal,

abys jednou diplomatům řádně vynadal.“

Obecnstvo sice reagovalo bouřlivým potleskem, ale druhý den byl Šmíd předvolán k policejnímu komisari; snad by mu jeho nepředloženost prošla, kdyby se v Budweiser

Zeitung neobjevil článek nadepsaný Frechheit im Stadttheater.“ (Kožíková, 1970, s. 120) Jak již bylo zmíněno, Šmíd nebyl jediný, kdo Němce rozčílil, ale měl smůlu, že náhoda tomu chtěla, aby se stížnosti na něj a jiné „drzé“ Čechy sešly ve stejný okamžik. Trest ho neminul. Jak uvádí Kožíková, byl zatčen gestapem nejen on, ale i jeho bratr Adolf (Kožíková, 1970). *„Karel strávil ve vězení sedmnáct týdnů, onemocněl tam a musel pak ještě do nemocnice. (Po novém zatčení volil po propuštění raději odjezd do pražského divadla.)*“ (Kožíková, 1970, s. 120)

Češi zřejmě pochopili, že hraní divadla s sebou přináší velká rizika. Možná právě proto se v Českobudějovických listech objevila výzva, aby byla nejprve dokončena stavba sokolovny a až poté ať je zahájena výstavba nové divadelní budovy. Jedním z požadavků bylo, aby budova byla větší než ta dosavadní, protože větší počet míst umožní snížit vstupné. Snad doufali, že situace se mezitím uklidní (Českobudějovické listy, 26. 6. 1939).

Diváci se však naštěstí nezalekli a dne 18. června přivítali v Budějovicích pražský divadelní soubor v čele se známými filmovými herci Hanou Vítovou, Jindřichem Plachtou, Bohušem Záhorským a Ladislavem Peškem. Kromě nich byli v Letracově komedii „Štěstí do domu“ dále k vidění jejich kolegyně H. Bušová, Morávková, John a Klatovský (Jihočeské listy, 3. 7. 1939). Známí umělci a výhodné počasí „přitáhli“ do hlediště dosud nevídaný počet diváků. *„Pro historii divadla stojí za poznamenání, že návštěva byla taková, jakou divadlo hned tak nepamatuje. Přispělo k tomu svým dílem i počasí, jež umožňuje četným pohostinským výjezdům absolvovat svou věc při vyprodaných domech.*“ (Jihočeské listy, 21. 6. 1939)

Posledním představením sezóny bylo Tetauerovo „Milostné mámení“, odehrané pražskými hosty v neděli 2. července. Mezi herci Vinohradského divadla byli Jiřina Štěpničková, Otomar Korbelář, Jindra Hermanová, Milada Horutová, Marta Záhorská a Josef Bělský (Jihočeské listy, 21. 6. 1939).

1.1.4 Kritika odehraných představení

V denním tisku se pravidelně objevovala hodnocení, v nichž kulturní redaktoři vyjadřovali svůj názor na odehraná představení. Ne všichni herci přešli negativní kritiku mlčením. Tak se ve středu, 25. ledna 1939, objevila v Jihočeských listech výzva s názvem „Začátky konců“. Byl to pravděpodobně kulturní referent, koho tak rozhořčilo

chování herců. „Už se zase začíná ujímat mrav, že herci, nespokojeni s kritikou, posílají dopisy redakcím. Něco podobného jsou vždycky začátky konců dobrého divadla. Za takových okolností bychom to „nádobíčko“ opravdu složili.“ (Jihočeské listy, 25. 1. 1939).

O představení a hercích se psalo někdy kladně, někdy méně lichotivě. Ve hře „Zlatá paní mistrová“ byly obzvlášť pochváleny kulisy a pochopitelně i jejich tvůrce. „Jednotlivé obrazy scény byly časově a slohově věrné a i dekorativně působivé. Navrhl je skromnými prostředky na slovo vzatý odborník arch Kotlář.“ (Českobudějovické listy, 6. 2. 1939) Naopak ve hře „Mikuláš Dačický z Heslova“ nebyly kulisy zrovna vyzdvihovány. „Klec, kterou dal postavit v „Raráškovi“ prof. Pitter a která snad měla být náznakem nějakého klenboví, byla nejmírněji řečeno nedorozuměním.“ (Jihočeské listy, 11. 2. 1939)

O taneční výpravu se většinou staralo duo manželů Pirnikových, o jejichž vystoupení se psalo vždy jen v superlativech. Stejně tomu bylo ve hře „Hrabě Luxemburg“. „...krásné tance a choreografie byly značky: „Made by Pirnikovs.“ (Českobudějovické listy, 20. 2. 1939) Podle Českobudějovických listů na kritiky zapůsobilo také mimořádně zdařilé ztvárnění kulis v představení „Ulička odvahy“. Díky Solmarově režii byla vyzdvihována „svěží čistá scéna s velikým oknem, plným jarního sluníčka a uličního halasu včetně vojenské kutálky.“ (Českobudějovické listy, 13. 3. 1939)

1.2 Divadelní sezóna 1939/1940

1.2.1 Členové souboru

Soupis členů dle Českobudějovických listů ze dne 14. 8. 1939:

ředitelství: ředitelka – M. Jeřábková

tajemník – F. J. Autengruber

komerční tajemník – K. Šmíd

pokladní – K. Strnadová

šéf činohry a dramaturg – Dr. Jos. Stejskal

šéf operety – R. Lampa

výtvarní poradci – prof. E. Pitter, arch. inž. Kotlář

režiséři činohry – Z. Hodr, K. Kalista, J. Vávra

režiséři operety – R. Lampa, Š. Munk, K. Šmíd, A. Šmíd, K. Zavřel

korepetitor – Jar. Petr

baletní mistr – J. Smetana

solová tanečnice – Z. Malá

napovědové – V. Agari, E. Paulová

inspicienti – S. Lužický, A. Vittlich

divadelní mistr – J. Valenta

mistr osvětlovač – F. Krůta

správce šatny – M. Křížová

solisté činohry – H. Heidrichová, L. Herainová, L. Kalistová, R. Nováková, Z. Hodr,

M. Sýkorová, Vl. Huber, K. Kalista, Z. Masopust, S. Lužický,

J. Vávra, B. Vilský

solisté operety – H. Kramperová j. h., A. Lebrová, M. Seidlerová, J. Heidelberg,

R. Lampa, Š. Munk, K. Šmíd, A. Šmíd, L. Šilha, A. Vittlich,

K. Zavřel

stálí hosté operety – T. Grosslichtová, Sl. Procházková

sbor – 16 členů

orchestr – 16 členů

1.2.2 Repertoár

Ohlášeno v divadelním plánu a **skutečně odehráno**:

Činohra:

Ladislav Stroupežnický – Na Valdštejnské šachtě; Václav Štech – Habada a Jordán; Jan Václav Rosůlek – Mezi námi děvčaty; Ferenc Molnár – Dalila; Alois Jirásek – Lucerna; Edmond Rostand – Romantikové; Gustav Davis – Katakomy; Molière – Lakomec; Viktor Dyk – Smuteční hostina; Simeon Karel Macháček – Ženichové; Gerhart Hauptmann – Bobří kožich

Opereta:

Josef Kajetán Tyl + Rudolf Piskáček – Děvče z předměstí; Rudolf Nížkovský + Vlastislav Antonín Vipler – Dvě srdce na prodej; Eduard Ingriš – U panského dvora; Franz Lehar – Guiditta; Saša Razov + Jiří Červený – Divá Bára; Johann Strauss – Netopýr; Franz Lehar – Cikánská láska

Opera:

Bedřich Smetana – Prodaná nevěsta;

Z předloženého plánu **neuskutečněno**:

Činohra:

František Ferdinand Šamberk – J. K. Tyl; Josef Kajetán Tyl – Marjánka, matka pluku; Alois Jirásek – Předehra; František Xaver Svoboda – Čekanky; Jiří Mahen – Chroust; Božena Benešová + Vlasta Burian – Věra Lukášová; Jan Snížek – Kouzelník + Žito; William Shakespeare – Zkrocení zlé ženy; Ludwik Hieronim Morstin – Xantipa; John Galsworthy – Boj na nůž; Alexandr Vasiljevič Suchovo-Kobylin – Svatba Krečinského; Paul Vincent Carroll – Pravda a stín; Aldo de Benedetti – Třicet vteřin lásky; Claude-André Puget – Šťastný věk; Thomas Henry – Zámek v mlze

Opereta:

Karel Weiss – Sultánova nevěsta; Rudolf Friml – Král tuláků; Jaroslav Jankovec + Jiří Motl – Vévodkyně Miriam; Jaroslav Jankovec + Jiří Balda – Co Čech – to muzikant; František Ketzek + Ota Motyčka – Zlatá žába; Nico Dostál – Clivia, Fialka pod sněhem (Ančka); Cvetkovič – Malá Floramy; Jacques Offenbach – Orfeus v podsvětí

Opera:

Vilém Blodek – V studni; Antonín Dvořák – Tvrdé palice; Gioacchino Rossini – Lazebník sevillský; Daniel Auber – Fra Diavolo

Mimo plán **navíc uvedeno:**

Činohra:

Louis Verneuil – Sestřenka se vdává; Jaroslav Hilbert – Vina; Henrik Ibsen – Stavitel Solness; Paul Vandenberg – Hoši, dívky a psi; Jiří Mahen – Mrtvé moře; František Tetauer – Ztracená tvář; Jaroslav Kvapil – Princezna Pampeliška; Olga Scheinpflugová – Hra na schovávanou; Miloš Kareš – Ryba a host třetí den; Alžběta Pacovská – Chudí lidé vaří z vody; Jean Ferguson Blacková – Moudrá Penny; Karel Horký – Vodopád Giessbach; Sněhurka a sedm trpaslíků (pohádka); Luděk Pacák – Drahoušku, ano?; Alois a Vilém Mrštíkové – Maryša; Louis Verneuil – Satanův stín; Josef Kajetán Tyl – Paličova dcera; Alexandre Dumas mladší – Dáma s kaméliemi; Geno R. Senečič – Neobyčejný člověk; Aldo de Benedetti – Dva tucty rudých růží; Edvard Sheldon – Romance, C. Haddon-Chambers – V londýnské mlze

Opereta:

Franz Lehár – Země úsměvů; Edmond Audran – Loutka; Johann Strauss – Cikánský baron; Oskar Nedbal – Polská krev; Antonín Kincl + Slávka Grohmanová – Myslivci, mládenci ze zlata; Jaroslav Jankovec – Láska Její Výsosti; Rudolf Piskáček – Tulák; Leo Ascher – Taneček panny Márinky; Josef Stelibský – Petříček a Pavlíček; Julius Wilhelm + Petr Herz – Čeští muzikanti

Opera:

Bedřich Smetana – Hubička + Dalibor + Tajemství; Giacomo Puccini – Tosca;

1.2.3 Situace v divadle

První informace o jubilejní 20. divadelní sezóně JND se objevily v Českobudějovických listech již 14. srpna 1939. Autor článku zavzpomínal na výrok divadelníka E. F. Buriana, „*kteřý prohlásil, že v Č. B. by chtěl dělat divadlo, protože mají nejlepší divadelní publikum*“ (Českobudějovické listy, 14. 8. 1939) a připomněl, že návštěvu divadelních představení by „přespolním“ měly ulehčit tak zvané divadelní vlaky. JND pevně doufalo, že „*srdce našich lidí vzplane stejným či podobným nadšením jako před 20 lety a svým plným zájmem o divadlo zajistí svému městu onu prioritu před ostatními jihočeskými městy – stálé divadlo.*“ (Českobudějovické listy, 14. 8. 1939)

Šance, že se smělý plán opravdu podaří, byla veliká. Do funkce šéfa činohry se totiž vrátil Josef Stejskal. A nebyl jediný, kdo rozšířil soubor. Novými členy se stali také manželé Kalistovi, „*jejichž věhlas tlumočený pochvalnými kritikami dolétl i k nám*“ (Českobudějovické listy, 14. 8. 1939) a kapelník Bartl. I v sezóně 1939/1940 tvořily repertoár převážně české a klasické hry. Během sezóny bylo ale možno shlédnout činoherní i operetní novinky (Českobudějovické listy, 14. 8. 1939).

Poslední srpnový týden odjeli členové Jihočeského Národního divadla do Tábora, aby tam 2. září mohli zahájit sezónu. Tábor byl náhradou za divadlo v Mostě, kde JND každoročně působilo před začátkem sezóny, a které přinášelo „*značné plus morální i finanční.*“ (Českobudějovické listy, 21. 8. 1939) Zahajovacím představením byla hra Ladislava Stroupežnického „Na Valdštejnské šachtě“. JND hostovalo v Táboře do 15. září a bylo diváky přijato s nadšením. Jak uváděly Českobudějovické listy, „*přijetí našeho div. souboru bylo velmi přátelské a lze očekávat, že tábořská sezona splní plně nejen morální, ale i hmotné své poslání.*“ (Českobudějovické listy, 4. 9. 1939)

Během zájezdu do Tábora byla mimo jiné odehrána Štěchova komedie „Habada a Jordán“, Hilbertova „Vina“ a Kubíkova opereta „Čeští muzikanti“ (Českobudějovické listy, 4. 9. 1939). To, že zájezd do Tábora byl dobrou volbou, dokazuje i poznámka v Českobudějovických listech ze dne 18. září 1939. „*Tábor ocenil snahy divadla slušnými návštěvami, takže zájezd Jihoč. nár. divadla lze považovat za šťastný a úspěšný.*“ (Českobudějovické listy, 18. 9. 1939)

Sezóna v Českých Budějovicích měla být zahájena 2. září 1939 zájezdem pražských herců. Diváci se těšili na Theodora Pištěka, Raula Schránila, Anku Gabrielovou, Terku Prošingerovou a Karla Svobodu, kteří se měli představit ve veselohře „Slečno, to se nedá nutit“ (Českobudějovické listy, 28. 9. 1939). Diváky ale čekalo velké zklamání, protože „ze slibovaných hvězd jediný p. Pištěk dostavil se v originále, zatím co ostatní byli nahrazeni osobami, o jejichž výkonu jest raději pomlčeti.“ (Českobudějovické listy, 11. 9. 1939) Chování herců odsoudil i pisatel článku. Uváděl, že ne zřídka se stává, že známí herci vůbec nepřijedou a pokud ano, pak je jejich výkon horší, než výkon kdejakého podprůměrného ochotnického spolku. Nechápal, „že si vůbec nějaký soubor dovolil věc tak nesvědomitě připravenou předložiti veřejnosti“ (Českobudějovické listy, 11. 9. 1939) a vyzval herce, aby byli méně sebevědomí a více sebekritičtější a zodpovědnější.

Smutek a zklamání pocítili i herci JND v Českých Budějovicích, kteří do sezóny 1939/1940 vstupovali s velkými obavami. Tradiční zářijové zájezdy do Mostu sice nahradilo hostování v Táboře, ale tím problémy nekončily. Divadlo se muselo vyrovnat s úplně novou situací, a to s omezením počtu týdenních představení. Důvodem bylo to, že „během sezony budou i představení německá.“ (Českobudějovické listy, 4. 9. 1939) Dne 4. září 1939 se v Českobudějovických listech objevil článek Josefa Stejskala, v němž autor podotkl, že jediným východiskem, jak divadlo udržet, je spolupráce JND s dalšími jihočeskými městy, především s Tábořem a Pískem. Pokud by byla zaručena stabilita, mohla by se dle něj přidat i města Jindřichův Hradec, Strakonice, Třeboň, Soběslav nebo Pelhřimov. Nebránil se ale ani malým městům, jako Trhové Sviny, Lišov, Netolice či Vodňany, pokud by projevila zájem.

Zdůraznil však, že je velmi nutná podpora a vstřícnost tamních organizací – městské rady, ochotnických spolků, Sokola a dalších institucí, „které propůjčují divadla a sály.“ (Českobudějovické listy, 4. 9. 1939) Upozornil, že bez nich by byla snaha spolku zbytečná a spoléhal nejen na vstřícnost ochotníků. „Nejvíce pomoci očekáváme od osvětových sborů a spolků ochotnických.“ (Českobudějovické listy, 4. 9. 1939) Ptal se prostřednictvím novin, zda se v každém městě najdou „čiperní a obětaví lidé“ (Českobudějovické listy, 4. 9. 1939), kteří budou ochotni pomoci a hlavně zajistí plynulý chod bez dlouhých průtahů.

Bylo potřeba, aby se někdo ujal organizace – „zajistit sál, zorganizovat rozprodej lístků, udělat propagaci v místě i nejbližším okolí, uspořádat představení pro školy, vzít některá předst. do vlastní režie/ přičemž podotýká, že by z toho mohl

plynout i slušný zisk/ apod.“ (Českobudějovické listy, 4. 9. 1939) V závěru připomněl, že je třeba činů, ne planých slov a vyslovil přání, aby lidé zas chodili do divadla v hojném počtu. Stejskalovy neúnavné snahy si vážili i známí umělci. Jak uvádí Kožíková, František Tetauer vyjádřil Stejskalovi velký obdiv, když ve 2. čísle „Divadelního listu“ v článku „O významu divadel mimopražských“ napsal, že *„je to právě divadlo českobudějovické, které z pražského pohledu zdá se právě v činohře nejprůbojnější a nejcílevědoměji vedené.*“ (Kožíková, 1970, s. 124)

Doktor Stejskal a lidé kolem něj se pečlivě věnovali také *„výpravě scénické a kostýmní.*“ (Jihočeské listy, 6. 9. 1939) *„Ředitelství JND očekává nejen zvýšenou návštěvnost představení, ale hlavně zabezpečení klidného průběhu letošní sezony upisováním výhodného předplatného, bez kterého nutně základny nelze udržeti provoz tak nákladného aparátu na patřičné výši.*“ (Jihočeské listy, 6. 9. 1939) Podobně jako před rokem, i v sezóně 1939/1940 byly ceny vstupenek stanoveny tak, aby se předplatitelem mohl stát opravdu každý. Předplatné zajišťovali bratři Karel a Adolf Šmídovi a Zdeněk Masopust.

Ne náhodou byla činohra zahájena 15. září hrou „Na Valdštejnské šachtě“ od jihočeského autora Ladislava Stroupežnického. Jak uváděly Jihočeské listy, v Táboře měla hra velký úspěch a líbila se i v Budějovicích. *„Celé představení mělo ráz slavnostní a jest jen litovati, že bylo vzhledem k zahajovacímu představení a premiéře slabě navštíveno. Potlesk po každém jednání byl upřímný a zasloužený.*“ (Jihočeské listy, 20. 9. 1939) Následující den, kdy bylo odehráno první představení operety, si na divadlo našlo čas již mnohem více diváků. Opereta „Dvě srdce na prodej“ od Vlastislava Antonína Viplera si získala velké sympatie publika. *„Veselý operetní večer bouřil potleskem slušně naplněného hlediště a poskytoval obraz dokonalého uspokojení obecnstva.*“ (Jihočeské listy, 20. 9. 1939)

Vedení divadla však potřebovalo „přitáhnout“ do divadla ještě více návštěvníků. Proto se krátce po začátku sezóny objevila v Jihočeských novinách výzva, aby občané opět hojně navštěvovali JND, protože *„divadlo bude letos víc než pouhým rozptýlením.*“ (Jihočeské listy, 20. 9. 1939) Jihočeské Národní divadlo lákalo diváky na osvědčené hry a kvalitní výkony herců. *„Dobrý repertoár i soubor a vůbec celá dvacetiletá tradice našeho jihoč. div. je zárukou, že obecnstvo bude uspokojeno.*“ (Jihočeské listy, 20. 9. 1939) Výzva byla o to naléhavější, že se pomalu, ale jistě blížilo 1. zájezdové představení německého divadelního souboru z Lince...

Doba však divadlu nepřála a stíhala ho jedna nepříjemnost za druhou. Přestože herci podávali vynikající výkony, diváci se bohužel do hlediště nehrnuli. Dokazuje to smutný komentář v Jihočeských listech, zabývající se hodnocením premiérového představení Tylovy hry „Děvče z předměstí“. *„Jedna věc však přecházela jako šedý stín přes barvami zářící jeviště. Byla to slabá návštěva obecenstva, které stále ještě nechce porozumět hluboké snaze vedoucích činitelů našeho divadla. Či nemá opravdu pochopení pro české divadlo?“* (Jihočeské listy, 23. 9. 1939) Další rána přišla dne 25. září, kdy byl v Českobudějovických listech zveřejněn seznam míst, kam nesměli Židé. Jedním ze zakázaných míst bylo i divadlo. Pro JND to znamenalo ztrátu veškerého židovského publika (Českobudějovické listy, 25. 9. 1939).

Starosti o existenci divadla tím však nekončily. Na začátku října přidělilo „Ministerstvo školství a národní osvěty“ všem stálým divadlům, která pobírala příspěvek od státu, *„dozorčí orgány, jejichž úkolem je dohlížet na hospodářský provoz divadla a kromě toho na to, udržuje-li se program divadla na umělecké výši.“* (Českobudějovické listy, 2. 10. 1939) Kontrolou Jihočeského Národního divadla byl pověřen Jaromír Roman z Prahy. Členové JND měli tehdy těžký úkol. Museli přesvědčit komisaře o kvalitě souboru i repertoáru, a zároveň být velmi obezřetní, protože pravděpodobnost, že přidělený komisař spolupracuje s Němci, byla velmi vysoká (Českobudějovické listy, 2. 10. 1939).

První říjnový večer patřil Smetanově opeře „Prodaná nevěsta“. *„Pěvecký sbor držel se vcelku dobře. Malé vyšínutí z taktu bylo vinou přeplněného jeviště a akustickou závadou v pozadí jeviště. Jinak nutno přece pochváliti.“* (Jihočeské listy, 4. 10. 1939) Diváci, sedící v hledišti, jistě rádi přehlédli drobné nedostatky. Jen když mohli být přítomni českému představení. Již 16. října 1939 se totiž v JND konalo 1. vystoupení Zemského divadla z Lince (Budweiser Zeitung, 14. 10. 1939). V době, kdy měl Linecký soubor rezervováno budějovické divadlo, zajíždělo JND na zájezdy do okolních měst. Prvním zájezdovým městem sezóny byl Pacov, kde soubor působil 16. a 17. října 1939 (Jihočeské listy, 14. 10. 1939). Do konce října stihlo JND zajet ještě do Vodňan a do Soběslavi (Českobudějovické listy, 30. 10. 1939).

Dne 25. října 1939 se konalo slavnostní představení Jiráskovy „Lucerny“. *„Tímto představením vzpomínáme dvaceti let trvání našeho Jihoč. nár. divadla.“* (Jihočeské listy, 21. 10. 1939) Oslavy pokračovaly i následující den, kdy byla uvedena Smetanova „Hubička“. Český repertoár sice přilákal více lidí do hlediště, ale ještě stále nebyl počet diváků ideální. *„Vcelku šlo o představení úrovně opravdu značné, hodné*

svého významu a slušně navštívené (návštěva mohla být však jistě větší).“ (Československé listy, 30. 10. 1939) To se ale již brzy mělo změnit. Lehárova „Země úsměvů“ měla tak mimořádný úspěch, že musela být opakována (Jihočeské listy, 28. 10. 1939) a beznadějně vyprodána byla i jeho opereta „Guiditta“ (Jihočeské listy, 4. 11. 1939). Diváci byli nadšení také z veselohry „Hoši, dívky a psi“ od Paula Vandenbergha. *„Úspěch hry byl naprostý a hra strhovala mnohdy k potlesku na otevřené scéně při velmi slušně naplněném hledišti.“* (Jihočeské listy, 4. 11. 1939)

Podpora diváků povzbudila JND do další práce a protože zástupci divadla mysleli i na budoucnost, objevila se v sobotu, 11. listopadu, v Jihočeských listech výzva, v níž Jihočeské Národní divadlo hledalo nové herecké talenty. *„Ředitelství JND, aby zajistilo si dorost pro svůj sbor, případně poskytlo možnost počáteční přípravy těm, kteří by se hodlali věnovati dráze herecké, hodlá schopné zájemce sdružit ve sbor elévů JND (dámy i pány) a vyzývá za tím účelem ty, kteří hodlali by se v tomto sboru uplatnit, aby se přihlásili v kanceláři divadla během týdne.“* (Jihočeské listy, 11. 11. 1939)

JND nezapomínalo ani na několik tisíc českých dělníků, kteří pracovali v Göringových závodech. A tak se na konci listopadu vypravil operetní soubor JND do Lince, aby potěšil své krajany Ingrišovou operetou „U panského dvora“. *„Říšští vedoucí Kraft durch Freude se snažili svými proslovy zveličt zásluhu, že dávají našim dělníkům k tělesnému odpočinku duševní osvěžení; dělníci však přijali zájezd jednoduše jako návštěvu krajanů, jeviště si porozumělo i před očima hlídačů s hledištěm a sešlo se s ním ve veselém refrému:*

*„...s tou naší muzikou
a českou písničkou,
s tou budem bourat svět
i za milion let.“*

(Kožíková, 1970, s. 125)

Ve středu 22. listopadu si doktor Stejskal prostřednictvím Jihočeských listů pochvaloval zvýšený zájem diváků o divadlo a dále vybízel k uspořádání *„zájezdu z okolních venkovských měst a vesnic na krásné vážné kusy činoherní.“* (Jihočeské listy, 22. 11. 1939) Připomněl také, že všichni referenti „Národního souručenství“ budou informováni o možnosti spolupráce s JND prostřednictvím mimořádného oběžníku. Stejskalova aktivita svědčila o tom, jak moc mu leželo na srdci blaho divadla. Nadšení ale bohužel nemělo dlouhého trvání. Na začátku prosince zastihla JND smutná zpráva

o úmrtí bývalého dlouholetého režiséra a člena činohry, Oldřicha Svobody, který zemřel 1. prosince 1939 (Českobudějovické listy, 4. 12. 1939).

I přes zármutek, který v „kapliče nad Malší“ panoval, musel jít divadelní život zase dál. Dne 5. prosince zařadilo JND do programu Tetauerovu veselohru „Ztracená tvář.“ *„Činohra touto premiérou plní svůj slib, uvádět včas i novinky domácí české produkce.“* (Českobudějovické listy, 4. 12. 1939) Podobně jako každý rok, objevily se i v sezóně 1939/1940 problémy s tak zvanými „neplatiči“. Proto byli ti, kteří ještě neuhradili abonement, vyzváni v Českobudějovických listech, aby zaplatili alespoň část dluhu, a to pokud možno co nejdříve. *„Je to neuvěřitelné, ale skutečně je hodně takových předplatitelů JND, kteří na předplatné dosud nesložili ani haléře. Proto ředitelství prosí, aby každý vyrovnal alespoň polovinu povinné částky předplatného v době co nejkratší.“* (Českobudějovické listy, 18. 12. 1939)

Krátce před Vánoci se v Jihočeských listech objevila zpráva, že ředitelka JND, Monika Jeřábková, se uchází spolu s dalšími třemi kandidáty o Východočeské divadlo. Spolu s ní kandidoval také šéf operety, Rudolf Lampa. Noviny informovaly také o tom, jak by se změnila situace v JND, jestliže by jihočeští divadelníci zvítězili. *„V případě, že by jí a Lampovi bylo zadáno Východočeské divadlo, uvolnilo by se pro jiného ředitele a pro jiný soubor opět divadlo v Budějovicích.“* (Jihočeské listy, 20. 12. 1939) V konkurzu na post ředitele Východočeského divadla byla nakonec úspěšná Štefa Langrová, choť Stanislava Langra, který působil určitou dobu také v JND (Jihočeské listy, 27. 1. 1940).

Na druhý svátek vánoční zažilo JND velkou událost. V představení „Hra na schovávanou“ hostovala sama autorka díla, Olga Scheinplflugová. Spolu s hercem Ladislavem Boháčem byla nadšeně přijata publikem a obě její vystoupení *„byla úplně vyprodána.“* (Jihočeské listy, 30. 12. 1939) V lednu byl dalším vzácným hostem světoznámý operní pěvec Konstantin Karenin, který se zhostil role Dalibora ve stejnojmenné opeře Bedřicha Smetany (Jihočeské listy, 3. 1. 1939). Úspěchu se dočkala také opereta „Cikánský baron“. *„Mimořádně příznivé přijetí provedení překrásné a pěvecky náročné operety J. Strausse „Cikánský baron“, vyžádalo si opětného brzkého zařazení této operety na pořad JND.“* (Jihočeské listy, 3. 1. 1939)

V článku v Českobudějovických listech si Josef Stejskal velmi pochvaloval budějovické publikum. *„...je pravda, že málokde se najde tak divadelně „dobré“ obecenstvo jako u nás.“* (Budějovické listy, 8. 1. 1940) Líbilo se mu, že diváci dokážou snahu herců ocenit potleskem. Také zavzpomínal na změny, které se během existence

JND udály. Připomněl, jak divadlo svádělo boj s filmem a rozhlasem a jen díky věrnému publiku ze souboje nakonec vzešlo vítězně. Jeho hlavní starostí bylo to, „*aby na prkna divadla se nedostalo nic, co by se nesrovnávalo s buditelským a národně výchovným posláním.*“ (Budějovické listy, 8. 1. 1940)

Přesně měsíc po Štědrém dnu, 24. ledna 1940, se uskutečnil 5. komorní večer. Ne náhodou byl uveden Moliérův „Lakomec“. Tuto komedii vybral osobně doktor Stejskal. Molière byl totiž jeho nejoblíbenější autor (Budějovické listy, 22. 1. 1940). Při představení si pozorní diváci mohli všimnout zajímavého „režijního detailu“. „*Tím na př. byl svazek klíčů, které Harpagon měl uvázané při boku a které zachraštily, kdykoli se Harpagon pohnul, připomínající chřestot, cinkot zlaťáků, jež Harpagon měl tak rád.*“ (Jihočeské listy, 17. 1. 1940)

Dne 22. ledna se v Budějovických listech objevily výsledky neobvyklého výzkumu. V New Yorku byla provedena anketa, v níž se ptali občanů, proč chodí do divadla. Devadesát procent dotázaných odpovědělo, že divadlo navštěvuje jen proto, že dostanou volný lístek. Další početná skupina občanů zavítala do divadla, protože nevěděla, kde jinde by strávila večer. „*Jen nepatrný počet přišel z vyšších kulturních zájmů.*“ (Budějovické listy, 22. 1. 1940) Noviny „Národní práce“ to okomentovaly s tím, že v Čechách, by taková situace zcela určitě nenastala. O divadlo byl totiž takový zájem, že mnohdy se diváci na představení ani nedostali. „*Vyprodaná představení ve velkých národních divadlech, v Národním, Prozatímním i Městském a Komorním to dokazují.*“ (Budějovické listy, 22. 1. 1940)

Velké oblíbě se těšilo také Jihočeské Národní divadlo. Přestože byla Nedbalova „Polská krev“ v lednu sehraána více než pětkrát, stále sklízela u diváků neuvěřitelný úspěch. „*Před vyprodaným domem, v němž viděli jsme četné hosty i z venkova, zpívalo a hrálo se s chutí a shromážděné obecnstvo nešetřilo nikterak pochvalou po každém výstupu, který je zaujal.*“ (Jihočeské listy, 31. 1. 1940) V hledišti seděli diváci rádi, ale s placením to bylo horší. Proto se v prvních únorových dnech opět objevila v Jihočeských listech výzva pro předplatitele, „*aby abonoment vyrovnali, poněvadž jest již více jak 2/3 představení absolvováno.*“ (Jihočeské listy, 3. 2. 1940)

JND dále udržovalo tradici v pořádání komorních večerů. Dalším, v pořadí již šestým komorním večerem, byla Dykova hra „Smuteční hostina“ a zdramatizovaná báseň Karla Horkého „Vodopád Giessbach“. Na tento večer jistě dlouho vzpomínala herečka Nováková. Při představení si totiž přivodila nepříjemné zranění. „*Tentokráte*

však nebylo lze říci: „Konec dobrý, všechno dobré.“ Paní Nováková při seskoku si přivodila sice lehčí, ale velmi bolestivý úraz.“ (Jihočeské listy, 10. 2. 1940)

V zimě roku 1940 prožívali Jihočeši mimořádnou divadelní událost. Tou bylo blížící se otevření nového píseckého divadla. Také Jihočeské národní divadlo projevilo zájem podílet se na úvodním programu. V Písku oznamovaly rozlepené plakáty již na začátku února, že v jejich divadle vystoupí JND na 4 zájezdních večerech. Z činohry bylo připraveno Mahenovo „Mrtvé moře“ a Moliérův „Lakomec“, opereta nastudovala Nedbalovu úspěšnou „Polskou krev“ a Straussova „Cikánského barona“ (Jihočeské listy, 3. 2. 1940). Ještě před zájezdem do Písku si však JND stihlo „odskočit“ na jeden den do Jindřichova Hradce (Budějovické listy, 12. 2. 1940).

Na svatého Valentýna, 14. února 1940, konečně vystoupil soubor ředitelky Jeřábkové v Písku. Ten den se v Jihočeských listech objevil v rubrice „Co nám přinesla pošta“ krátký dopis. Čtenář podepsaný jako „-t-“, v něm přál budějovickému souboru „zlomte vaz“ a doufal, že se zájezdovými představeními položí základy spolupráce mezi JND a Pískem. „*Máme velké přání i ctižádost, aby novou betonovou kapličku na Riegrových sadech v Tylově ulici v Písku hned prvním svým náporem dobyli.*“ (Jihočeské listy, 14. 2. 1940) Jak dokládala informace v „Kultuře“, lístky byly vyprodány. Po prvním jednání sice herci nesklidili příliš hlučné ovace, ale nakonec byli odměněni srdečným potleskem (Jihočeské listy, 17. 2. 1940).

Při druhém představení, kdy činohra sehrála Moliérova „Lakomce“ slavili již herci JND nevídaný úspěch. Snad to bylo dáno tím, že režie se ujal sám doktor Stejskal a o výpravu se postaral uznávaný profesor Pitter. Jisté však bylo, že „Lakomcem“ si budějovičtí získali srdce píseckých diváků. Nadšení „Písečané“ dokonce čekali po představení na své herecké idoly venku před divadlem a mladí jim pomáhali nakládat zavazadla. „*Zájem o představení byl tak veliký, že dávno před začátkem bylo divadlo vyprodáno, takže jen nouzově mohli být umístěni hosté, kteří přišli z okolí. Po čtvrté scéně šla opona čtrnáctkrát vzhůru a potlesk neustával, a když herci po představení odjížděli autobusem do Budějovic, čekalo ještě mnohé obecenstvo před divadlem, aby se s nimi rozloučilo, a nadšení tamní studenti pomáhali hercům se zavazadly.*“ (Jihočeské listy, 21. 2. 1940) „Lidové noviny“ chválily výkon Bedřicha Vilského, který ztvárnil roli Harpagona a prohlásili o něm, „*že po mnohých letech ukázal píseckému hledišti výkon, jehož kvality vymykají se normálnímu měřítku provinčních scén.*“ (Jihočeské listy, 21. 2. 1940)

Bylo více než zřejmé, že jihočeští herci pro divadlo doslova žili a ne zřídka se museli vyrovnávat také s nejrůznějšími překážkami, které s sebou přinášela zájezdová představení. Tři dny po prvním vystoupení budějovického souboru v píseckých Riegrových sadech se pisatel „-t-“, svěřil Jihočeským listům, jak strastiplnou cestu museli absolvovat členové JND, když poprvé zajížděli do divadla v Písku. V rubrice „Dni jdou“ prozradil, že jel v autobuse spolu s herci, tudíž vše prožíval s nimi. Vyprávěl, jak tehdy všechny sužoval tuhý mráz, a jak si s ním cestující poradili. *„Teplý šat, nadto ještě nánožníky a nutné přikrývky různého druhu dělají z osazenstva tlupu Eskymáků, v níž se nevyznáš, je-li feminini nebo masculini generis, dokud nepromluví. Teplý čaj z thermosek, koňak i borovičková kolují kolem „pro zahřátí.“* (Jihočeské listy, 17. 2. 1940) Písecké však po jejich příjezdu nejvíce zajímalo to, zda nezapomněli přivést „trávu“ – kus zelené látky, který sloužil jako dekorace při představení (Jihočeské listy, 17. 2. 1940).

Výjimečné práce budějovických kolegů si vážili nejen divadelníci, ale hlavně diváci. Sympatie si získala také opereta, která v Písku poprvé vystoupila 20. února. Jihočeské listy z 13. března 1940 informovaly čtenáře, že lístky na představení byly vyprodány již za dvě a půl hodiny! JND stihlo do konce února odehrát v Písku celkem 6 představení a pokaždé mělo neskutečný úspěch (Jihočeské listy, 28. 2. 1940). Energií nabití herci nadchli i diváky v Budějovicích. *„Po prvním jednání Smetanova „Tajemství“ šla opona 12x vzhůru, po druhém přesně 10x a po třetím 9x.“* (Jihočeské listy, 13. 3. 1940) Líbila se i Jankovcova opereta „Láska Její Výsosti“, ze které zpočátku nebyli diváci příliš nadšení. Díky neutuchajícímu zájmu byla nakonec oblíbená operetní novinka reprízována ještě třikrát (Jihočeské listy, 21. 2. 1940).

Otevření nového divadla v Písku opět rozpoutalo vášnivou diskuzi o potřebě nové divadelní budovy pro JND. Josef Nebeský, vedoucí „Národního souručenství“, zavítal na operetu „Polská krev“ a velmi ho potěšil výkon souboru, úroveň odehraného představení i zájem mladých lidí o divadlo (Jihočeské listy, 14. 2. 1940). *„...jen jedno značně zkhalilo všechny tyto radosti: prohlídka budovy.“* (Jihočeské listy, 14. 2. 1940) Divil se, že má divadlo tak zastaralou budovu a nechápal, jak je možné, že město nebylo schopno za tolik let postavit novou. *„Budějovičtí vysvětlovali, jak již byl organizován fond na stavbu nové divadelní budovy, vysvětlovali i jiné úkoly stavební, které byly městem splněny.“* (Jihočeské listy, 14. 2. 1940) Přípravy došly již tak daleko, že měli k dispozici i stavební plány hned od několika architektů, ale navrhované plány byly natolik nákladné, že nebylo možno uskutečnit ani jeden z nich. *„Byly dokonce plány,*

které navrhovaly postavit v Budějovicích budovu divadla za 20 mil. K! “ (Jihočeské listy, 14. 2. 1940)

František Autengruber zavzpomínal v 5. čísle „Divadelního listu“ na dobu před 30 lety, kdy poprvé přišla myšlenka na založení stálého divadla. Obdivoval, jak tehdy v roce 1910 dokázal profesor Filipovský přesně odhadnout náklady i početnost souboru. Zaujalo ho také to, že počet členů souboru se od té doby téměř nezměnil a též finanční náklady vzrostly přímou úměrou. *„Dnešní stav souboru JND na př. je poměrně početně stejný (75) s navrhovaným číslem již r. 1910 a i celkový dnešní měsíční náklad 125. 000 K je desaterý násobek původní kalkulace. “ (Jihočeské listy, 17. 2. 1940)*

Soubor JND zatím dále zajížděl do Písku, kde se setkával se stále větším nadšením diváků. Tak ku příkladu v operetě „U panského dvora“ *„baletní scéna staročeské stavění máje se velmi líbila, ačkoliv v Budějovicích nebyla plně pochopena. “ (Budějovické listy, 18. 3. 1940)* U jiného představení platilo, že *„nálada se stupňovala od scény k scéně a naplněné do posledního místečka hlediště nemohlo se ani rozloučit s herci, na něž už čekaly autobusy... “ (Jihočeské listy, 20. 3. 1940)* V Jihočeských listech se objevil také zážitek neznámé osoby bezprostředně po představení. Večer, kdy byly odehrány činohry „Smuteční hostina“ a „Vodopád Giessbach“ natolik zapůsobil na diváky, *„že i za mnou jedna dáma pekelně zatížená modernistickou epidemií ovzduší, nepozorovaně napsala na ležící program: „Děkuji bylo to krásné – děkuji. “ (Jihočeské listy, 20. 3. 1940)*

Když píseckí radní viděli, jak jejich divadlo vzkvétá a jak se těší oblibě diváků, dali závazný slib, *„že zajišťují se budějovickým v činohře a operetě pravidelné zájezdy do městského divadla v Písku“ (Jihočeské listy, 23. 3. 1940)* s tím, že pokud by o divadlo projevila zájem i jiná divadelní společnost, *„může jí být dáno povolení jen po předchozím souhlasu správy buděj. divadla. “ (Jihočeské listy, 23. 3. 1940)* Zároveň ale dodali, že toto pravidlo se nevztahuje na písecké ochotnické spolky, které se stejně prezentují svým vlastním repertoárem, odlišným od toho budějovického. Tento bod platil pro zájezdová představení plzeňského divadla (Jihočeské listy, 23. 3. 1940).

Jihočeské listy informovaly na konci března o tom, že i doktor Adolf Chaloupka považuje zájezdy budějovického souboru do Písku za velmi významné. Zamlouvala se mu myšlenka „3 sloupů“, které by tvořila divadla v Českých Budějovicích, Písku a Táboře. Podle jeho názoru by propojení těchto tří divadel podpořilo „vybudování

opravdu Jihočeského divadla, které by spočívalo na třech pilířích.“ (Jihočeské listy, 27. 3. 1940) Zajímavého nápadu se „chytli“ i další osobnosti a o pouhé tři dny později se v Jihočeských listech opět objevil článek na téma „3 pilíře“. Projekt už řešili podrobněji a vypočítávali, co vše by bylo nutno zařídit: *„rozepsat plán, repertoire div. sezon, organisace pobytu v jednotlivých městech, vybudovati dva úplně soběstačné soubory: činoherní a zpěvoherní, tak, aby současně mohlo býti hráno na dvou místech...soubor bude nutno rozšířit.*“ (Jihočeské listy, 30. 3. 1940) V závěru také zdůraznili, že i přesto, že by nové regionální divadlo tvořila tři města, bude potřeba vybudovat *„pevnou základnu, kde by mělo i pracovní klid. Tou by byly patrně nadále Budějovice.*“ (Jihočeské listy, 30. 3. 1940)

Píseční diváci si i nadále vážili zájezdů budějovických herců, a proto je také náležitě oceňovali – nejen potleskem. Po premiéře „Prodané nevěsty“ *„byli herci obdarováni květinovými i jinými dary. (Pan kapelník Bartl dostal pomlázku t. j. binovačku, by mohl orchestr pojezdit).*“ (Jihočeské listy, 27. 3. 1940) Ale nadšení obdivovatelé hereckého umění se našli i doma, v Budějovicích. Někteří budějovičtí příznivci jezdili na každé vystoupení JND do Písku (Budějovické listy, 1. 4. 1940). Bohužel bylo stále dost i takových, kteří přesto, že se sezóna už pomalu blížila ke konci, dosud neuhradili předplatné. A to ani po opakované výzvě v novinách (Budějovické listy, 1. 4. 1940).

Duben byl měsícem benefic, čestných večerů a významných jubileí. První v pořadí byla oslava pětadvacetiletého působení Karla Šmída u divadla. Devátý dubnový večer byl režisér Šmíd obdarován *„neobyčejně srdečnými projevy publika i ostatních sólistů společnosti pí Jeřábkové.*“ (Budějovické listy, 15. 4. 1940) Následující den, 10. dubna, byla na programu Tylova „Paličova dcera“. Tímto představením si v JND připomněli, že tam 22. 4. 1856 naposled, krátce před smrtí, hrál v „Chudém kejklíři“ sám Josef Kajetán Tyl (Budějovické listy, 8. 4. 1940).

O pouhé dva večery později, 12. dubna, slavil svou „benefici“ Bedřich Vilský. Setkal se s velkým ohlasem u diváků a *„byl zahrnut květinovými dary a bouřlivými potleskem, neutuchajícím tak dlouho, jak dlouho byli jeho nedočkaví příznivci v přeplněném hledišti nuceni čekat na výstup oblíbeného herce ve 3. jednání. Měřeno na stopkách mohl by to být benefiční potleskový rekord.*“ (Budějovické listy, 15. 4. 1940) Budějovické listy sice lehce zkritizovali výkony některých účinkujících,

ale nakonec i ony uznaly, že „představení bylo jedním z nejlepších v sezoně.“ (Budějovické listy, 22. 4. 1940)

Dalším významným večerem byl 19. duben, kdy se slavila „benefice“ Zdeňka Masopusta. Oslava probíhala ve velmi srdečné a „lůbací“ náladě. „Mezi mnohými dary bylo pak i štěně piva. Leč došlo i na – hubičky, a to žádné kaširované...ale hubičky pravé. Dojatý jubilant začal totiž líbat všechny, jak stáli v řadě: dámy i pány. Byl aplaus v hledišti a pracovaly i kapesníky, jež utíraly slzy, neboť hubička je vždycky něco, co útočí na slzné koutky.“ (Jihočeské listy, 24. 4. 1940) Sérii slavnostních večerů zakončil „čestný večer“ šéfrežiséra Rudolfa Lampy, který se konal 26. dubna 1940 (Budějovické listy, 26. 4. 1940). Na básníka Hallera zapůsobil šéfrežisér natolik, že o něm složil básničku:

„Pan režisér Lampa náš je
tenor vskutku lyrický,
v lampasech a zlatých hávech
miláček dam navždycky.
Hlasem slézá provaziště,
rozkývá i oponu,
tremola i vysoká ce
zpívá stoj i v předklonu.“

(Budějovické listy, 22. 4. 1940)

Při představení „Petříček a Pavlíček“ ohromili diváky na konci prvního jednání pánové Heidelberg a Janků zajímavým trikem. Během chasonu o poušti přinesl Heidelberg v roli Petříčka na jeviště koš, „nad nímž dělá různé kejkle, až se víko otevře a z koše začne vylézati had, jak tomu bývá u produkce fakírů...Had se roztáčí jako divý sám z klubíčka, napíná tělo, tančí do taktu, až posléze zůstává nehybně se vztyčeným tělem trčet jako hypnotisovaný ve vzduchu.“ (Jihočeské listy, 24. 4. 1940) Pozornější diváci po chvíli odhalili, jak „fígl“ s pohybuujícím se hadem funguje a oba herci byli odměněni nadšeným potleskem. „Až posléze chytřejší hlavičky přišly na to, že had je na niti, kterou tahá člověk v provazišti. Potlesk zabouřil hledištěm – detail se zdařil.“ (Jihočeské listy, 24. 4. 1940) Celkově byla dekorace, použitá ve hře, považována za velmi zdařilou. Věrohodně totiž působily také květy na bráně, které podle diváků vypadaly jako živé (Budějovické listy, 29. 4. 1940).

Na konci dubna zveřejnily Budějovické listy článek Jaromíra Měšťana z „Národních listů“. Měšťan v něm informoval, že „*po stránce technické nic nestojí v cestě uskutečnění divadelního svazku tří předních jihočeských měst.*“ (Budějovické listy, 22. 4. 1940) Zhodnotil totiž kvalitu stávajících divadelních budov a byl přesvědčen, že je dostačující. Také on ale doufal, že se Jihočeské Národní divadlo v Českých Budějovicích dočká v budoucnu nové budovy, která bude modernější a bude účelněji plnit svůj úkol (Budějovické listy, 22. 4. 1940).

Dne 1. května 1940 ukončilo JND sezónu v Českých Budějovicích. Činohra se rozloučila již 28. dubna odpolední premiérou a večerní reprízou Sheldenovy „Romance“. Posledním představením opery bylo Smetanovo „Tajemství“, uvedené první květnové odpoledne. Týž den večer byla operetou „Petříček a Pavlíček“ oficiálně ukončena sezóna. Závěrečná představení „přitáhla“ do hlediště velký počet diváků. „*Mnozí stáli dokonce na chodbách. Nejen za každým jednáním, ale za každým výstupem bouřil potlesk naplněným sálem.*“ (Jihočeské listy, 4. 5. 1940)

Činnost JND tím ale nekončila a tentokrát je nečekalo několikaměsíční volno, nýbrž práce v okolních Městských divadlech. Následující večer již soubor zahajoval sérii představení v Písku. Úvodním představením byla Jankovcova opereta „Láska Její Výsosti“. Činohra se představila 3. května. Hru „Na Valdštejnské šachtě“ uvedl proslovem o Ladislavu Stroupežnickém sám intendant píseckého divadla, J. Gruber (Jihočeské listy, 8. 5. 1940). Diváků v hledišti bylo sice méně než obvykle, ale ti, kteří přišli, nadšeně podporovali snažící se herce. Bedřich Vilský v roli Stefanida „*sklidil potlesk při otevřené scéně a obecenstvo nechtělo jej po třetím aktě se scény pustit.*“ (Jihočeské listy, 8. 5. 1940)

„Moudrá Penny“ a „Dáma s kaméliemi“ opět přilákaly do publika více diváků. V návštěvnosti však vedla opereta „Láska Její Výsosti“. Dne 13. května byla v rámci píseckého „Hudebního máje“ uvedena odpoledne i večer Smetanova opera „Dalibor“. Touto skladbou si lidé zároveň připomněli, že 12. května 1940 uběhlo již 56 let od úmrtí Bedřicha Smetany (Jihočeské listy, 11. 5. 1940). Dne 15. května se JND na krátký čas rozloučilo s píseckými diváky a přesunulo se na 14 dní do Tábora.

Dne 16. května se soubor poprvé představil tábořskému publiku v operetě „Láska Její Výsosti“, která v Písku slavila takové úspěchy. Také v Táboře byly vstupenky téměř vyprodané. Největší návštěvnosti se však těšila Nedbalova „Polská krev“. Vyprodané byly také Smetanovy opery „Prodaná nevěsta“ a „Tajemství“. Když byla hrána opera „Tajemství“, byl v hledišti přítomen dokonce i ministr dopravy,

doktor Havelka (Jihočeské listy, 5. 6. 1940). Opereta byla celkově v Táboře oblíbenější než činohra. Důvodem bylo to, že tam „byla v lednu a únoru na šestinedělním zájezdě činoherní společnost Secova.“ (Jihočeské listy, 29. 5. 1940)

I během tábořského hostování zajížděl soubor do dalších měst. Dne 20. května zavítal do Mladé Vožice, kde místní potěšil Lehárovou operetou „Země úsměvů“. Ve dnech 24. až 26. května se v Písku konaly „Studentské tělocvičné hry“. Proto, když tam JND hrálo Vandenbergovu veselohru „Hoši, děvčata a psi“, bylo divadlo plné a v publiku seděli převážně studenti z Písku, Tábora, Pelhřimova, Strakonice, Příbrami a Českých Budějovic (Jihočeské listy, 29. 5. 1940). V rámci „Hudebního máje“ v Táboře přispělo JND operami „Prodaná nevěsta“ a „Tajemství“. A právě Smetanovým „Tajemstvím“ se na konci května budějovičtí herci rozloučili s tábořskými diváky. Doktor Stejskal pronesl před uvedením opery slavnostní řeč k dvacátému výročí úmrtí herce Edvarda Vojana a 1. června se soubor vrátil zpět do Písku (Jihočeské listy, 29. 5. 1940).

Návrat do píseckého divadla byl ve znamení operet. Během prvních dvou dnů byly sehrány hned 3 – Lehárova „Země úsměvů“, Jankovcova „Láska Její Výsosti“ a Nedbalova „Polská krev“. Zpočátku jarní počasí táhlo diváky spíše do přírody, ale postupně si našli cestu zpět do hlediště. Opereta „Myslivci, mládenci ze zlata“ zaujala také studenty „Vyšší lesnické školy v Písku“, a proto bylo během představení vidět v publiku mnohé mládence v zelených stejnokrojích (Jihočeské listy, 12. 6. 1940). Studenti byli s budějovickým souborem zřejmě spokojeni. Ve svých maturitních slohových pracích na téma „Nové divadlo v Písku“ totiž JND velmi chválili. „*Všimli si pečlivé režie, souhry a výkonů herců i ze zdejší scény známých. Zvláště silně na ně zapůsobil „Lakomec“.*“ (Jihočeské listy, 29. 5. 1940)

Zájezd do Písku byl přerušen dvoudenním vystoupením v Týně nad Vltavou, kde byla sehrána divadelní hra J. F. Blackové „Moudrá Penny“ a opereta „Myslivci, mládenci ze zlata“. Na jeden den zavítalo JND také do nedalekého Milevska, kde činohra uvedla opět divadelní hru „Moudrá Penny“ a opereta Nedbalovu „Polskou krev“. Jak psaly Jihočeské listy, v obou městech se hrálo v prostorných sálech a v obou městech byl soubor poctěn slušnou návštěvou (Jihočeské listy, 15. 6. 1940). Zmíněné noviny ještě uvedly vysvětlení, proč budějovičtí herci zajíždí i do takových měst, kde se jim po finanční stránce tolik nedaří. „*I když snad tyto zájezdy nejsou provázeny úměrným hmotným úspěchem, mají svůj účel: budějovičtí budují svou širší jihočeskou základnu.*“ (Jihočeské listy, 12. 6. 1940)

Několik dní na to se v Jihočeských listech objevila zpráva, že už se nebude hovořit o „budějovickém divadelním souboru“, nýbrž o „krajovém divadle Jižních Čech“, o které se budou dělit města Budějovice, Písek a Tábor (Jihočeské listy, 15. 6. 1940). Dne 13. června 1940 byl na radnici v Písku dohodnut „rámcový statut divadelní spolupráce“, který měl zajistit existenci početného souboru. „*Byla ustanovena devítičlenná komise divadelní 3 měst.*“ (Jihočeské listy, 15. 6. 1940) Noviny však uvedly jména pouze 7 členů. Předsedou byl zvolen Dr. Stejskal, funkce místopředsedy se ujal Dr. Kroupa a jednatelem se stal intendant J. Gruber. Komisi dále tvořili Dr. Chaloupka (za ministerstvo školství a národní osvěty), Dr. Šťastný (starosta města Písku), kulturní referent městské rady Hořejší a právní rada Dr. Koryta (Jihočeské listy, 15. 6. 1940).

Jihočeské listy dne 19. června přinesly zprávu, že během čtrnáctidenního působení JND v Písku byly k vidění 2 opery (Smetanovo „Tajemství“ a „Dalibor“) a 13 operet (Lehárový „Guiditta“, „Země úsměvů“ a „Cikánská láska“, dále Straussův „Cikánský baron“, Ascherův „Taneček panny Márinky“, Nedbalova „Polská krev“, Piskáčkův „Tulák“, Ingrišovo „U panského dvora“, Kinclůva „Divá Bára“ a „Myslivci, mládenci ze zlata“, Viplerova „Dvě srdce na prodej“, Stelibského „Petříček a Pavlíček“ a Jankovcova „Láska Její Výsosti“ (Jihočeské listy, 19. 6. 1940). Diváky i zaměstnance divadla potěšila hostující Slávka Procházková, která přinesla „*oběma stranám dobrý kasovní úspěch a zvýšení návštěvy.*“ (Jihočeské listy, 19. 6. 1940)

14. června hrál soubor JND v sezóně 1939/1940 v Písku naposledy a poté se přesunul na kratší hostování do Pacova a Pelhřimova, kde působil od 15. do 23. června. Budějovičtí se těšili hlavně do Pelhřimova, protože jim bylo známo, že pelhřimovské divadlo „*má na př. oba kruhové horizonty, černý i bílý, otáčecí jeviště (!) a skvělý osvětlovací park, do kterého letos investovalo divadlo 35.000 K.*“ (Jihočeské listy, 29. 5. 1940) Mnozí písečtí diváci vzpomínali s láskou na herce z JND. Jeden z nich, skrytý pod značkou „-ul-“, napsal do „Píseckých listů“ kromě toho, že děkuje za kulturní zážitky, také následující slib: „*Slibujeme vám, že se polepšíme v divadelní návštěvě a že každý kulturní občan bude aspoň jednou týdně navštěvovat nové divadlo.*“ (Jihočeské listy, 26. 6. 1940)

Na konci července přijeli jihočeské diváky potěšit pražští herci z Vinohradského divadla v doprovodu tří populárních hvězd, známých z filmového plátna. V Shawově veselohře „Milionářka“ se představili Bedřich Veverka, Svatopluk Beneš a Adina Mandlová. Ve dnech 26. a 27. července bavili písecké publikum, o den později,

28. července, se z jejich příjezdu radovalo budějovické publikum, které se filmových hvězd nemohlo dočkat – a to doslova. Již několik dní před plánovaným odpoledním a večerním představením byly vstupenky beznadějně vyprodané (Jihočeské listy, 31. 7. 1940)! Známí herci si také budějovické publikum velmi pochvalovali. Adina Mandlová v rozhovoru uvedla, že „*budějovické obecnstvo je ohromné.*“ (Budějovické listy, 5. 8. 1940). Svatopluk Beneš se ke chvále připojil s tím, že je „*budějovickým obecnstvem přímo nadšen.*“ (Budějovické listy, 5. 8. 1940)

1.2.4 Kritika odehraných představení

Dne 16. října 1939 uveřejnily Českobudějovické listy hodnocení Ingridy operety „U panského dvora“. Kritika se zaměřila na výkony všech účinkujících. Až na několik drobných detailů, byli herci vesměs pochváleni. „*Zjevem i příjemným sopránem velmi sympatická Máša Horáková v nevtíravém duetu s rutinovaným Lampou (poněkud indisponovaným), pohyblivý A. Šmíd se snaživým protějškem sl. Matějovské (až na ty nevkusné dvojsmysly), osvědčený K. Šmíd, Zavřel i pí Nováková se slečnou Herainovou v episodce postarali se dobře o veselý večer pestrých krojů a vlídné melodie.*“ (Českobudějovické listy, 16. 10. 1939)

Ve 3. čísle Budějovických listů se objevila poměrně ostrá kritika hry „Chudí lidé vaří z vody“, jejíž autorkou byla Alžběta Pacovská. Bylo jí vytýkáno, že ve hře je užito příliš otrepaných témat, že dílo „*nejde do hloubky a ke kořenu*“ (Budějovické listy, 22. 1. 1940) a diváky zřejmě nepotěšila ani tím, že „*konverzace plyne ústy hrajících jen aby se něco mluvilo...autorka nesnažila se ani o prokreslenou výrazovost typů a jejich života.*“ (Budějovické listy, 22. 1. 1940) Krátký úryvek naopak vyzdvihoval velké snahy herců a dodával, že nebýt jejich snažení, „*sotva bychom dočkali v hledišti konce večera.*“ (Budějovické listy, 22. 1. 1940)

Pisatel „-s.“ nebyl spokojen s „Moudrou Penny“. Do rubriky „Kritika“ v Jihočeských listech poslal nechvalné vyjádření o autorce hry, J. F. Blackové, že „*nás zatím nepřesvědčila o svém velkém talentu... nedovedla nás upřímně podchytit, ani na celý večer zaujmout.*“ (Jihočeské listy, 3. 2. 1940) Výkony herců Heidrichové, Vávry a Hodra sice pochválil, ale otevřeně uvedl svůj negativní názor na tehdejší americkou kulturu. „*Americká produkce, ať filmová či dramatická stává se v poslední*

době značně povrchní a málo vtipná. Bývalá originalita a svěží iniciativa jakoby byly úplně zmizely.“ (Jihočeské listy, 3. 2. 1940)

Záporně hodnocena byla také opereta Jaroslava Jankovce „Láska Její Výsosti“. Divadelní buletin sice uváděl, že v Praze byla opereta přijata velmi příznivě, ale v Budějovicích „nepřinesla žádné zvláštní klady, ani po stránce hudební a ještě méně po obsahové náplni Šrámkova libreta, které děj upravuje podle zásady „v operetě je vše dovoleno.“ (Jihočeské listy, 7. 2. 1940) Vyzdvižen byl alespoň Jankovec, který byl považován za jednoho z nejlepších operetních skladatelů.

Dne 14. února se konečně v novinách objevila pozitivní zpráva. Autor „-t-“, hodnotil v Jihočeských listech představení „Sněhurka“, které bylo určeno dětem. Svěřil se listu se svými dojmy. Vzpomínal na neustálý šum, komentáře a rady („Nejez“) dětí, které spontánně reagovaly na to, co právě viděly. Zároveň připomněl, že „*ti malí jsou obecnstvo nejděčnější*“ (Jihočeské listy, 14. 2. 1940) a upozornil také na zajímavost, že slečny Herainová v roli Sněhurky a Heidrichová v roli královny byly namaskovány přesně jako figurky ve filmu od Walta Disneye (Jihočeské listy, 14. 2. 1940). Jihočeské listy dále informovaly, že kvůli příliš bohatému ději bylo nutno angažovat také vypravěče. Tím byl Áda Šmíd. „*Pro scénu vymyslel si režisér mnohý působivý detail, při němž mu byl rovněž vodítkem film: nádvoří hradu s ochočenými holuby, kouzelné zrcadlo, barevně svítivou chaloupku trpaslíků, její vnitřek, masky trpaslíků atd.*“ (Jihočeské listy, 14. 2. 1940) Pohádka měla takový úspěch, že musela být ještě několikrát opakována (Jihočeské listy, 21. 2. 1940).

Na konci března se v Budějovických listech objevil článek s názvem „Drahoušku, ne!“. Stručný, ale výstižný nadpis naznačoval nespokojenost divadelního referenta s Pacákovou hudební veselohrou „Drahoušku, ano?“. Přestože v Praze hra slavila velký úspěch, v Budějovicích diváci tolik nadšení nebyli, ba naopak...Divadelního komentátora Budějovických listů výstup natolik rozohnil, že nešel daleko ani pro ostřejší slova: „*Vkus pražského operetního obecnstva je veličinou – mírně řečeno – problematickou. Bylo nám přece ztrávití už všelijaké nehoráznosti, nad kterými jásaly pražské vyprodané domy stokráte a vícekrát. Poslední hudební komedie „Drahoušku, ano?“ předčila však veškeré skeptické předpoklady co do nesmyslnosti a nemožnosti. Jde o snůšku hlouposti bez vtipu, konglomerát nonsemů a výkvět triviálních frivolností, servírovaných neomaleně bez obalu a vtipné skořápky.*“ (Budějovické listy, 23. 3. 1940)

Dle referenta by to mohla být docela pěkná podívaná, ale pouze za předpokladu, že by představení bylo němé. V závěru svého projevu vyjádřil ještě naději, že něco takového už se na prknech JND nikdy neobjeví. „*Chceme věřit, že podobné nevysvětlitelné nedopatření potkalo vedení našeho divadla jen výjimečně a naposledy.*“ (Budějovické listy, 23. 3. 1940) Referent Budějovických listů však nebyl jediný nespokojený divák. O své dojmy se podělil také reportér konkurenčních Jihočeských listů. Také nebyl příliš nadšený a připustil, že „*děj je sice tu a tam vtipný, ale není vtipně rozveden.*“ (Jihočeské listy, 20. 3. 1940) O to více ocenil výkon Rudolfa Lampy, který podle jeho názoru „*udržel obecnost v dobré náladě, což bylo vidět z potlesků a častých výbuchů smíchu, jež doprovázel jevištní dění.*“ (Jihočeské listy, 20. 3. 1940) S přílišným nadšením se nesetkala ani hra „V londýnské mlze“, která se dle kritiky vyznačovala nedostatkem vtipu, přehnanou jednoduchostí a nudnými stereotypy (Jihočeské listy, 20. 3. 1940).

Také Senečičova divadelní hra „Neobyčejný člověk“ v režii Josefa Stejskala byla lehce pokárána. Kritik Jihočeských listů měl určité výhrady ke znázornění davu žebráků a navrhoval, jak jednoduchým způsobem mohla být situace vyřešena. „*Skromný počet strážníků, jejichž stín byl pěkně promítnut na stěnu koridoru poněkud uškodil nejlepšímu režijnímu nápadu. Nenasvědčoval návalu chudiny, ani zájmu neúčinkujících členů sboru operety a mohli tu vypomoci ochotníci z parteru.*“ (Jihočeské listy, 27. 4. 1940)

1.2.5 Ohlédnutí za sezónou

Jihočeská jednota informovala 17. května 1940, že soubor JND sehrál v době od 15. září 1939 do 1. května 1940 celkem 28 her (kromě zájezdů do jihočeských měst). Z toho 15 her bylo českých a 13 cizích, konkrétně: 2 německé, 2 americké, 1 italská, 1 chorvatská a 1 maďarská. Doktor Stejskal se ujal režie 6 her, Zdeněk Hodr režíroval 7 her, pánové Kalista a Vávra oba po 6 hrách a Bedřich Vilský 2 hry. Architekt Kotlář zajistil výpravu pro 11 inscenací, profesor Pitter vypravil 10 inscenací (Jihočeská jednota, 17. 5. 1940).

Dle údajů Jihočeské jednoty vystoupilo v činohře během sezóny celkem 8 hostů: E. Borová-Hrubá, M. Hodrová, J. Kronbauerová, N. Růžičková, O. Scheinpflugová, M. Vitlichová, E. Kohout a Z. Štěpánek (Jihočeská jednota, 17. 5. 1940). Pro studenty

byly určeny hry „Lakomec“ od Moliéra a Rostandovi „Romantické“. Dětem patřila pohádka „Sněhurka“, Jiráskova „Lucerna“ a Kvapilova „Princezna Pampeliška“ (Jihočeská jednota, 17. 5. 1940).

Operní soubor byl rozšířen o nově angažovaného kapelníka, J. Bartla, který do JND přišel z olomoucké opery. V průběhu sezóny opera uspořádala 2 koncerty. První koncert byl zahájen Beethovenovou „Leonorou“ a dále byly k slyšení Smetanovy symfonické básně „Vltava“ a „Z českých luhů a hájů“ a Čajkovského 4. symfonie. Druhý koncert tvořila Dvořákova „Z nového světa E-moll“, Schumanova „2. symfonie C-Dur“ a Jeremiášův „Monolog starého vévody“ (Jihočeská jednota, 21. 5. 1940).

Operní soubor „trpěl“ nedostatkem sólistů, proto před budějovickým publikem vystoupil poměrně vysoký počet hostů: Z. Jůrová, Jeřábek, Nordenová, Kasalová, J. Gleich, Máša Kolářová, Masák, M. Jirásková, Jaroš, K. Karenin, Žaludová, Kouba, Egermauer, Schwarz, J. Amber, Š. Štěpánová, B. Štěpánová-Kubátová a Slávka Procházková (Jihočeská jednota, 21. 5. 1940).

1.3 Divadelní sezóna 1940/1941

1.3.1 Členové souboru

Soupis členů dle Budějovických listů ze dne 12. 8. 1940:

ředitelství: ředitelka – M. Jeřábková

tajemník – K. Melichar-Skoumal (z Moravskoslezského divadla)

šéf činohry a dramaturg – Dr. Jos. Stejskal

šéf operety – neuveden

výtvarní poradci – prof. E. Pitter, arch. inž. J. Kotlář

solová tanečnice – M. Beranová (z Plzně)

napověda – V. Agari

kapelník – J. Bartl

z dřívějších sólistů zůstali – Heidrichová, Herainová, Hodr, Horáková, Huber, Kalista, Kalistová, Knopp, Lužický, Masopust, Matějovská, Petr, Nováková, Procházková, Šeplavá, Šmíd A., Šmíd K., Vávra, Viktorin, Vilský, Vitlich a Zavřel

nově angažováni – M. Faltýnková (I. subreta), K. Jahn (tenorista), O. Karen (mladokomik) a A. Faltýnek (charakterní herec) – všichni od uměleckého moravského souboru ředitelky Novákové
J. Jaroš (I. tenorista, stálý host ND v Praze)
B. Veverková (z kladenského divadla)
J. Harmach (operní zpěvák, z konservatoře, rodák z Tábora)
Š. Bulejko (ze Zemského divadla v Brně)

soubor opustili – tenorista R. Lampa (odešel k brněnské operetě jako šéf)
mladokomik Janků (k Východočeskému divadlu jako režisér)
primabalerina Malá (k olomouckému divadlu)
druhý mladokomik Heidelberg (k olomouckému divadlu)
tajemník Autengruber (ze zdravotních důvodů)

Stálí hosté – E. Hrubá-Borová, Sl. Procházková, J. Vanerová, Fr. Schwarz, J. Synek

1.3.2 Repertoár

Ohlášeno v divadelním plánu a **skutečně odehráno**:

Činohra:

Alois Jirásek – Vojnarka; František Tetauer – Člověk nemá jen sebe; Fráňa Šrámek – Měsíc nad řekou + Červen; František Götz – Soupeři; Arnold Ridlely – Půlnoční vlak; Nora (Dům loutek) – Henrik Ibsen; Vilém Sterk – Milovat je nemoderní; Aldo de Benedetti – Třicet vteřin lásky; Nikolaj Vasiljevič Gogol – Revizor; Patricie Hareová – Žena v bílém; Jaroslav Hilbert – Pěst; Gerhart Hauptmann – Forman Henčl; Zdeněk Štěpánek + Zikmund Winter – Nezbedný bakalář; Julius Zeyer – Radúz a Mahulena

Opereta:

Jára Beneš – Růže z Argentiny; Karel Pečke + František Antonín Tichý – Kolíne, Kolíne...; Franz Schubert – Dům u tří děvčátek; Rudolf L. Vašata + Slávka Grohmannová – Hospůdka u Markyty; Franz Lehar – Carevič + Veselá vdova; Jaroslav Jankovec – Děvče z přístavu; Bedřich Vilský + Julius Kalaš – Berou...berou?

Opera:

Bedřich Smetana – Prodaná nevěsta + Hubička; Bizet – Carmen;

Z předloženého plánu **neuskutečněno**:

Činohra:

Alois Jirásek – Otec; Božena Němcová – Kávová společnost; Jan Neruda – Prodaná láska; Jaroslav Vrchlický – Námluvy Pelopovy; Viktor Dyk – Velký Mág; Jiří Mařánek – Barbar Vok; Václav Krška – Člověk ze země; František Tetauer – Zápas draků; William Shakespeare – Zkrocení zlé ženy; Molière – Směšné preciosy + Tartuffe; Hermann Bahr – Pavouk; Gerhart Hauptmann – Kolega Crampton; Otto Ernst – Flachsman vychovatel; Franz von Schönthan – Renaissance; Josef Kajetán Tyl – Strakonický dudák; George Bernard Shaw – Svatá Johanka; Ivan Alexandrovič Gončarov + Jan Bor – Strž

Opereta:

Jára Beneš – Za velikou louží; Ralph Benatzky – Tři mušketýři

Opera:

Bedřich Smetana – Dalibor + Tajemství; Antonín Dvořák – Tvrdé palice; Vilém Blodek – V studni; Eugen d'Albert – Nížina; Giacomo Puccini – Bohema

Mimo plán **navíc uvedeno:**

Činohra:

Karel Horký – Vodopád Giessbach; Václav Štech – Habada a Jordán; Karel Jaromír Erben – Rozum a štěstí (pohádka); František Xaver Svoboda – Poupě; Petar Pecija Petrovič – Uzel; Kurt Bortfeld – Kristiánka na suchu; Vilém Werner – Červený mlýn; Praha – Matička (hra se zpěvy pro děti); Jaroslav Kvapil – Oblaka; Alois a Vilém Mrštíkovi – Maryša; Lila Bubelová – Slečna Pusta; Jindřich Loukota + Bohumír Polách – Mé štěstí má zlaté vlasy; Erik František Šaman – Slunečný den; Charlotta Rissmannová – Nic mi neslibuj; Václav Vrána + Vilém John – Z chaloupek pod horami

Opereta:

Franz Lehar – Země úsměvů; Johann Strauss – Cikánský baron; Leo Ascher – Taneček panny Márinky; Jiří Balda + Jiří Julius Fiala – Muzikantská Liduška; Oskar Nedbal – Polská krev; Jára Beneš – Potápka;

Opera:

Giacomo Puccini – Madame Butterfly + Tosca; Giuseppe Verdi – Rigoletto; Gioacchino Rosini – Lazebník sevilský; Antonín Dvořák – Rusalka + Čert a Káča; Bedřich Smetana – Dvě vdovy

1.3.3 Situace v divadle

Divadelní sezóna 1940/1941 se naprosto lišila od všech předešlých i následujících sezón a dle Kožíkové ji „*lze považovat za nejúspěšnější ze všech od založení Jihočeského divadla.*“ (Kožíková, 1970, s. 138) Doktor Stejskal zveřejnil plánovaný repertoár již v polovině července 1940, čímž Jihočeské divadlo získalo

prvenství v ohlašování připravovaného repertoáru mezi divadly v celém Protektorátu. Důvodem bylo to, že Stejskal usiloval o to, „*aby se neřeklo, že čekáme až vyjde repertoire velkých divadel pražských a pak prostě kopírujeme.*“ (Jihočeské listy, 21. 8. 1940) Zdůrazňoval, jak důležitý je výběr vhodných her, ostře odsuzoval uvádění cizojazyčných nesmyslů a připravoval diváky na postupné distancování se od těch her, „*kteřé nemají s naším českým národním cítěním nic společného. České divadlo má jiné starosti a povinnosti ke svému obecenstvu, než aby mu předkládalo – na újmu dobrých českých her – exotické slátaniny, které jsou schopné jen toho, aby českého člověka ohlupovaly.*“ (Budějovické listy, 29. 7. 1940)

Prostřednictvím Jihočeských listů oznamoval, že 29. srpna se začne zkoušet v Táboře, kde také soubor zahajoval sezónu třítydenním zájezdem a informoval, že během pobytu v Táboře bude JD zajíždět také do Pelhřimova, Pacova, Mladé Vožice a možná i jinam (Jihočeské listy, 21. 8. 1940). Hry s regionální tematikou měl zastupovat Šrámkův „Červen“ a „Měsíc nad řekou“, dále pak Mařánkův „Barbar Vok“ a Krškův „Člověk ze země“. Mařánkovo a Krškovo dílo však nakonec uvedeno nebylo. Realizace se nedočkala ani díla německy píšících autorů – Bahra, Hauptmanna a Schönthana (Jihočeské listy, 20. 7. 1940). Upozorňoval na chystané poetické večery, které se měly uskutečnit na scéně v Besedě. Zahajovacím představením měl být večer věnovaný Boženě Němcové, který měl připomenout 120. výročí od jejího narození. Připravoval také slavnostní večery k uctění památky Jana Nerudy, Julia Zeyera, Emanuela Bozděcha, Viktora Dyka a Jaroslava Hilberta (Jihočeské listy, 21. 8. 1940).

Stejskalovo nadšení však překazili Němci. Nemohli se nevšimnout, jak se Jihočeské divadlo stává stále více úspěšnějším, a proto podle Kožíkové „*zabrali budějovické divadlo pro sebe a český soubor z něho naprosto vyloučili. Pustili se také do stavby technické budovy a hereckých domů; místo si našli v zahradě sirotčince a finanční základ jim vytvořily schwarzenberské fondy a zabavené subvence Jihočeského divadla.*“ (Kožíková, 1970, s. 126-128) Podle dobových periodik hrálo JD v Českých Budějovicích od října až do konce prosince v opravené budově Městského divadla a vše prý financoval „svobodný pan Gregory“. Kožíková však uvádí, že Jihočeské divadlo po zájezdu do Tábora zahájilo sezónu v Budějovicích až v listopadu, a to „*v budějovickém sále Na rychtě.*“ (Kožíková, 1970, s. 132) Ve svém díle informovala také o tom, že činoherní představení se odehrávala v Besedě (Kožíková, 1970, s. 128).

S jistotou víme, že Němci skutečně začali s rozsáhlou přestavbou staré divadelní budovy. Najdeme o tom zmínku v brožurce „Budujeme Jihočeské národní divadlo“, kterou vydal „Spolek pro postavení nové divadelní budovy v Českých Budějovicích“. „*Němci obrovským nákladem, vezmi kde vezmi, staví pro své herce přepychový herecký dům, přilehlou budovu technickou, rozšiřují jeviště a to skoro neuvěřitelným tempem.*“ (Budujeme Jihočeské národní divadlo, 1945, s. 23) Jihočeské listy z 9. října informovaly již o konkrétních technických změnách, které v divadle proběhly. „*Je to hlavně I. balkon, jehož se změny dotkly nejpodstatněji zřízením foyeru, novou úpravou šatny a buffetu. Převládající pak bílý tón nátěru stěn a stropu, na němž jsou umístěna světelná tělesa, a loží dodává vnitřku charakteru divadla intimního.*“ (Jihočeské listy, 9. 10. 1940) V závěru zprávy bylo ale podotknuto, že by stejně bylo potřeba postavit novou budovu, která lépe vyhoví narůstajícím nárokům. Přestože Němci investovali do opravy divadla nemalé finanční prostředky, i nadále v něm působil jen několikrát do měsíce divadelní soubor z Lince.

Dne 5. září 1940 zahájil činoherní soubor JD sezónu před tábořským publikem. Jiráskovou „Vojnarkou“ oslavili herci 50 let od uvedení premiéry stejnojmenné hry. V roli starého Vojnara se představil host, Jaroslav Hurt, který později účinkoval také v Písku a v Českých Budějovicích (Jihočeské listy, 21. 8. 1940). V pátek, 27. září, oslavil v představení „Vodopád Giessbach“ režisér Jan Vávra dvacet let herecké činnosti (Jihočeská jednota, 27. 9. 1940). Diváci mohli kromě již výše zmíněných her navštívit mimo jiné také Šrámkův „Měsíc nad řekou“, Tetauerovy hry „Milovat je nemoderní“ a „Člověk nemá jen sebe“ nebo zdramatizovanou pohádku „Rozum a štěstí“ od Karla Jaromíra Erbena. Opera připravila Smetanovu „Prodanou nevěstu“, v níž se představil nově angažovaný tenorista Jaroslav Jaroš, dále úspěšnou „Hubičku“ a konečně Pucciniho „Madame Butterfly“, kde diváky potěšila umělkyně Budíková-Jeremiášová. Operetní soubor nastudoval operety „Kolína, Kolína...“ od autorského dua Tichý - Pečka a Benešovy „Růže z Argentiny“. Ve Straussově „Cikánském baronu“ a Lehárově „Zemi úsměvů“ vystoupil v hlavních rolích opět tenorista Jaroš (Jihočeské listy, 25. 9. 1940).

Ve středu, 2. října, se JD s tábořskými diváky rozloučilo. Soubor měl původně v Táboře hostovat jen tři týdny, ale díky nadšeným divákům si herci svůj pobyt prodloužili o více než čtrnáct dní. „*O návštěvách některých her možno bez nadsázky mluvit jako o rekordních.*“ (Jihočeské listy, 25. 9. 1940) Ve dnech 3. a 4. října potěšili herci diváky v Soběslavi, „*kde lidé až slzeli, že se nemohli dostat do divadla,*

keré představuje poměrně malý sál“ (Jihočeské listy, 12. 10. 1940) a v sobotu, 5. října 1940, už soubor účinkoval před budějovickým publikem. Prvním představením byla „Vojnarka“ od Aloise Jiráska, v níž hostoval tábořský herec Jaroslav Hurt. Podle zpráv dobového tisku diváci při zahajovacím představení nadšeně aplaudovali, nešetřili květinovými dary a potěšila je modernizace uvnitř budovy. Ten samý den se objevilo v Jihočeských listech upozornění, že si budějovičtí budou muset pro lístky na představení chodit na novou adresu. Divadlo nechtělo kvůli organizačním změnám ztratit své příznivce sotva si je získalo. „*Předprodej vstupenek, jakož i divadelní kancelář nebudou v přítomné sezóně v budově městského divadla, nýbrž blízko divadla, v Radnické ulici č. 412.*“ (Jihočeské listy, 5. 10. 1940)

O den později, tedy 6. října, se JD vypravilo poprvé v sezóně do Písku, kde sehrálo opět Jiráskovu „Vojnarku“ s hostem Jaroslavem Hurtem v hlavní roli. Herci JD hráli v píseckém divadle rádi a podle údajů v Jihočeských listech se dokonce zavázali, že „*budou s každou nově nastudovanou věcí do Písku pravidelně zajíždět, mimo to bude skutečněn jako v loň. sezóně delší zájezd.*“ (Jihočeské listy, 25. 9. 1940). Aktivita angažovaných herců byla mimořádná. Dne 7. října ohromily Budějovické listy své čtenáře zprávou, že soubor JD odehrál za 27 dní 44 her! Již 11. října se konal 1. komorní večer činohry. Na programu byl Šrámkův „Měsíc nad řekou“ (Jihočeské listy, 9. 10. 1940). V Pacově byla dne 12. října sehrána Jiráskova „Vojnarka“, a to u příležitosti výstavy tamního rodáka a malíře, F. J. Autengruber, který několik let působil jako administrativní tajemník v Jihočeském Národním divadle (Jihočeské listy, 25. 9. 1940).

Budějovické listy otiskly 28. října zprávu, v níž se nejmenovaná osoba pochvalně vyjadřovala o divadle v Třeboni. „*Je to divadélko na městě o 6.000, jakým je Třeboň, velmi slušné. Hlediště má všechny tři sounáležitosti: přízemí, lože a galerii a vybavení kulisami a garderobou je překvapující.*“ (Budějovické listy, 28. 10. 1940) Stejskal se původně zdráhal vypravit do tak malého městečka, ale již při první návštěvě byl mile překvapen. Soubor byl přijat s nadšením a od té doby tam zajížděl dvakrát týdně (Kožíková, 1970). Budějovičtí herci slavili úspěchy na všech svých zájezdech. V říjnu zavítal soubor také do nedaleké Mladé Vožice, která utkvěla hercům v paměti tím, že na tamní odpolední představení „Prodané nevěsty“ přišly pěšky bosé děti ze vzdálenosti 8 až 10 kilometrů (Jihočeské listy, 25. 9. 1940).

O zájezdy budějovického souboru měla zájem i města Pacov a Pelhřimov, která se rozhodla, že chtějí patřit do obvodu Jihočeského divadla. Původně měla

být města součástí Divadla Českomoravské vysočiny. Argumentovala však tím, že budějovičtí už si v jejich městech připravili „*půdu svými zájezdy, o nichž jak Pacov tak Pelhřimov se vyslovily velmi pochvalně.*“ (Jihočeské listy, 7. 8. 1940) Kožíková připomíná, že se členům Jihočeského divadla podařilo uzavřít spolupráci i s dalšími jihočeskými městy. Během podzimního zájezdu „*byly navázány styky s Kamenicí nad Lipou a s dělnickou obcí Bařov v Sezimově Ústí.*“ (Kožíková, 1970, s. 131) Četné zájezdy a s nimi spojené neustálé cestování se však podepisovaly i na zdraví obětavých herců. „*Stejskal oceňoval těžkou práci souboru, která vyžadovala fyzické i duševní vypětí; věděl, že hodiny, dříve věnované odpočinku, tráví se nyní ve vlaku a v autobuse, a spolu s ředitelkou a tajemníkem se snažili vynahradiť tyto nesnáze úpravou diet a co možná zlepšit dopravu i ubytování.*“ (Kožíková, 1970, s. 133)

Druhá polovina října nebyla pro budějovický soubor příliš šťastná. Písečtí diváci již nenavštěvovali všechna představení tak hojně jako dříve. Při uvedení Smetanovy opery „Hubička“ byl sál téměř prázdný (Jihočeské listy, 12. 10. 1940). Ve středu, 30. října, zarmoutily Jihočeské listy všechny členy JD zprávou, že v Praze ve věku 56 let zemřel bývalý ředitel budějovického divadla, Rudolf Piskáček, který současně působil jako šéf zpěvohry (Jihočeské listy, 30. 10. 1940). Truchlící členy JD potěšil alespoň mimořádný úspěch Benešovy operety „Růže z Argentiny“. Byly totiž vyprodány vstupenky na premiéru i na obě reprízy (Budějovické listy, 4. 11. 1940).

Soubor však nezapomínal ani na děti a nezanedbával ani diváky z okolních měst. Desáté listopadové odpoledne sehrál pro nejmladší písecké publikum Erbenovu pohádku „Rozum a štěstí“ (na konci prosince byla pak zřízena „Dětská scéna“ i v Budějovicích a byla zahájena stejnojmennou pohádkou). Na svatého Martina se soubor vypravil do Vodňan, kde v sále Husova sboru potěšil přítomné diváky Sterkovou veselohrou „Milovat je nemoderní“. V pátek, 15. listopadu, se soubor vydal až do vzdáleného Benešova, kde činohra uvedla Tetauerovu veselohru „Člověk nemá jen sebe“. Osmnáctý listopad, kdy byli uvedeni Götzovi „Soupeři“, patřil jihočeským dělníkům (Jihočeské listy, 16. 10. 1940). Dne 23. listopadu se konal 2. komorní večer, který byl věnován „*k uctění 80. narozenin spisovatele F. X. Svobody.*“ (Jihočeské listy, 16. 10. 1940) Činohra sehrála jeho komedii „Poupě“ a Šrámkovo drama „Červen“. Režie tohoto významného večera se ujal sám Stejskal.

Ani v listopadu a v prosinci nepřestával budějovický soubor pokračovat v tolik oblíbených zájezdech. Kromě obvyklých „výprav“ do Písku a Třeboně, zavítal v listopadu také do Tábora a Křemže, v prosinci pak do Stejskalových oblíbených

Netolic a nově do Strakonic a Lomnice nad Lužnicí. Ani hosté JD se nevyhýbali návštěvám menších měst. Pro operetu „Madame Butterfly“, která se uskutečnila na konci listopadu v Třeboni, se podařilo získat vzácné hosty – M. Budíkovou a Z. Hrnčířovou. Při představení Gogolova „Revizora“ poctil písecké publikum svojí přítomností Jiří Plachý.

V prosinci navštívil budějovický soubor několikrát i písecké divadlo. V pondělí, 2. prosince, tam uvedl reprízu 2. komorního večera. Tentokrát ale byli herci z počtu diváků zklamaní, podobně jako při uvedení „Hubičky“. Přestože byl Fráňa Šrámek s Pískem pevně spjatý, do divadla návštěvníky nepřilákal a Jihočeské listy uvedly, že bylo „*podle sdělení zpravodaje Jihočeského Večerního Slova přítomno celkem 60 osob (my jsme jich napočítali něco přes sto) z 20.000 obyvatel.*“ (Jihočeské listy, 11. 12. 1940) Herce nízká návštěvnost přesto neodradila a pokračovali v zájezdech do Písku i v třeskutých mrazech. „*Bylo k půl dvanácté v noci, když před píseckým divadlem na Palackého sadech nasedali do promrzlých autobusů členové Jihočeského, kteří toho večera provedli v Písku Carmen. Sloupek na teploměru, umístěném v Palackého sadech, ukazoval – 16 st. C...*“ (Jihočeské listy, 21. 12. 1940)

Příchod roku 1941 znamenal pro JD i budějovické diváky velký zlom. Zástupci divadla se totiž rozhodli zřídit novou pobočnou scénu – Besedu. Doktor Stejskal prostřednictvím Jihočeských listů vysvětloval, proč se divadelníci k tomuto kroku odhodlali. „*Abychom mohli ještě zvýšit počet činoherních představení (jde nám hlavně o lidová, dělnická) a trochu uleviti činohře v zájezdovém trmácení.*“ (Jihočeské listy, 4. 1. 1941) Scéna v Besedě měla sloužit jako místo pro uvádění koncertních, přednáškových a komorních večerů. Počítalo se ale i s uplatněním konverzačního repertoáru (Jihočeské listy, 4. 1. 1941).

O stavební úpravy sálu se postaral známý architekt Josef Kotlář. V rozhovoru pro jihočeský tisk prozradil, k jakým změnám při přestavbě došlo a představil také architektonické novinky, na které se mohli těšit herci i diváci. Podle jeho slov „*scéna musela být provedena tak, aby byla pohyblivá a nedotýkala se vlastní stavby budějovické Besedy. Vlastní pak stavba scény sestává z podia a jeviště na něm – obojí má pohyblivou a rozebírací konstrukci.*“ (Jihočeské listy, 8. 1. 1941) „*Výhodou této scény pak budou zejména přilehlé sály, které v přestávce jistě se stanou společenskými místnostmi a hovornami.*“ (Budějovické listy, 6. 1. 1941)

Poměrně náročným úkolem bylo zhotovení jeviště tak, aby neomezovalo návštěvníky sálu v době, kdy se tam konaly jiné akce. Budovu využívaly i jiné spolky

a jeviště tak nesmělo svojí rozlohou trvale zabírat místo. Inženýr Kotlář ale problém vyřešil přímo mistrovsky. „*Podium jest postaveno z tzv. praktikáblů, t. j. sklápějících stolů velikosti 1x2 m o konstruktivní výšce 119 cm pro nestoupající hlediště.*“ Díky jeho nápadu tak byla důmyslně „*splněna hl. podmínka: odstranění, respektive zasunutí jeviště, aby nepřekáželo jinému druhu besedního provozu, na př. zábavám a pod.*“ (Jihočeské listy, 8. 1. 1940)

Aby scéna působila dokonale, bylo nutno vybudovat kvalitní osvětlení. Ale i s tímto problémem si Kotlář hravě poradil. Do detailu vymyslel užití barev na jednotlivá místa tak, aby vše dohromady pěkně ladilo. „*Starý lustr byl odstraněn a nahrazen čtyřmi nástropnými tělesy s odraznou talířovou plochou...Odstraněním lustru se uvolnil prostor sálu a novými tělesy docíleno bylo rozptýlu a větší intenzity světelné. K tomu přispělo i vytónování sálu světla kávovým tónem. Hmota galerie pak vytónována byla světle modře, aby byla jaksi odhmotněna.*“ (Jihočeské listy, 8. 1. 1940)

Architekt myslel ve svých plánech i na pohodlí diváků. Snažil se prostor upravit tak, aby se do sálu vešlo co možná nejvíce lidí. V hledišti bylo k dispozici 300 sedadel, do galerie mohlo usednout 60 návštěvníků. Mezi sloupy a v přilehlých prostorách projektoval místo pro 100 až 120 stojících diváků. O přestávkách se mohli přítomní občerstvit v malém bufetu, umístěném v jednom z menších sálů (Jihočeské listy, 8. 1. 1940). Ve foyer se počítalo i „*s případnou výstavkou scénických návrhů, kreseb, obrazů, fotografií a pod.*“ (Jihočeské listy, 8. 1. 1940) Přestavba budovy si vyžádala nemalé finanční prostředky. Proto Josef Stejskal prostřednictvím tisku otevřeně vyzval veřejnost k hojným návštěvám, díky nimž by se divadlu brzy vrátily vložené investice (Jihočeské listy, 4. 1. 1941).

Na silvestra už se v Besedě konalo první představení. V 19 a 22 hodin tam herci sehráli Bortfeldovu veselohru „*Kristiánka na suchu*“. Přestože se jednalo o hru s lyžařskou tematikou, v době jejího uvedení nebylo po sněhu v Budějovicích ani památky. Dle zpráv reportéra Budějovických listů prodělala herečka Heidrichová během hry „*namáhavě i suchý lyžařský kurz, při němž jsme měli opravdový strach o zdraví jejích údů.*“ (Budějovické listy, 6. 1. 1941) Jako naschvál začal sníh padat na Nový rok ráno. Jak tehdy informovaly Jihočeské listy, padal pak nepřetržitě několik dní. Sněhu napadlo údajně tolik, že i milovníci zimy uznali, že je ho přece jen trochu příliš (Jihočeské listy, 8. 1. 1940). Veselohra „*Kristiánka na suchu*“ zřejmě sníh odrazovala. Když měla být hra uvedena 23. ledna v Písku, sníh tam ten den roztál (Jihočeské listy, 25. 1. 1941).

Leden byl měsícem významných událostí. Ve čtvrtek, 16. ledna, se konal v pořadí již 3. komorní večer. Uvedením Hilbertovy hry „Pěst“ oslavilo JD autorovy sedmdesáté narozeniny. Již na začátku měsíce přinesly Jihočeské listy zprávu o obdivuhodné aktivitě budějovického souboru. Během čtyř měsíců odehráli herci JD celkem 191 představení. Rovných 80 se jich uskutečnilo v Budějovicích, 111 představení se konalo v okolních městech. Číslo tvořilo 86 činoher, 77 operet a 28 oper. V článku doktora Stejskala si čtenáři mohli přečíst, že soubor za uplynulé měsíce působil nebo se chystá hrát v Budějovicích, Písku, Táboře, Třeboni, Pelhřimově, Soběslavi, Mladé Vožici, Milevsku, Bechyni, Strakonících, Lomnici nad Lužnicí, Pacově, Vodňanech, Křemži a Netolicích (Jihočeské listy, 4. 1. 1941). Ve výčtu zapomněl zmínit ještě středočeský Benešov. Novými zimními a jarními zastávkami se stala města Veselí-Mezimostí, Husinec, Praha, Protivín a Jindřichův Hradec. Budějovičtí herci si získali srdce diváků z celého kraje. *„Provolání k novému roku 1941, podepsané Jeřábkovou a Stejskalem, obsahovalo ne už prosby, ale dík za přízeň a uznání a také naději, že „naše velká rodina, dnes opravdu a zcela jihočeská, zůstane věrná českému divadlu.“* (Kožíková, 1970, s. 134)

„Přátelství s městy, kam se zajíždělo, dále vzrůstalo. Platí to zejména o Třeboni, kde zvláště zásluhou prof. Zdeňka Endrise stali se především ochotníci ze spolku J. K. Tyl nejoddanějšími spolupracovníky souboru jihočeského divadla.“ (Kožíková, 1970, s. 134) S píseckými ochotníky bohužel budějovičtí herci tak dobré vztahy neměli... Na konci ledna měla být v Písku odehrána Hareyové „Žena v bílém“. Představení ale muselo být odloženo kvůli sporu JD právě s píseckými ochotníky. Písečtí amatéři se zlobili, že Jihočeské divadlo ohlašuje své zájezdy pozdě, čímž poškozují místní ochotnické soubory.

Zástupci JD tvrzení vyvraceli a hájili se tím, že právě v Písku ohlašují repertoár s velkým předstihem – dokonce ještě dříve než v domácích Budějovicích (Jihočeské listy, 1. 2. 1941). Neshody vyřešil až doktor Stejskal na setkání s píseckými radními a zástupci kulturních organizací. *„Schůzka měla ten výsledek, že bude sestaven, pokud možno, přesný program píseckých spolků, aby se termíny nekřížily.“* (Jihočeské listy, 8. 2. 1941) Díky zásahu Josefa Stejskala tak mohla spolupráce budějovických herců a píseckého divadla pokračovat nerušeně dál. První únorové odpoledne patřilo nejmenším divákům v Budějovicích. Novinkou „Dětské scény“ byla hra se zpěvy „Praha – Matička“ (Budějovické listy, 27. 1. 1941). Sedmý únor byl den, kdy pořádala

činohra JD 5. komorní večer. Na programu byla Kvapilova hra „Oblaka“ (Budějovické listy, 3. 2. 1941).

V sobotu, 8. února 1941, zahájila činohra JD Wernerovým „Červeným mlýnem“ stálou zimní stagionu v Táboře. Jen v pondělí zajížděla pravidelně do Budějovic. V ty dny se v tábořském divadle konala představení zpěvohry. Tento systém umožnil nepřetržitý provoz divadla jak v Budějovicích, tak v Táboře. Díky zájezdovým představením, které herci podnikali i během pobytu v Táboře, se mohl soubor pyšnit ohromující bilancí. *„Za měsíc dokázali Budějovičtí v Táboře a na zájezdech sehrát 64 představení, z toho 34 činoher.“* (Kožíková, 1970, s. 135) O tom, že JD bylo častým hostem i v Písku, svědčí zpráva v Jihočeských listech. *„Od 14. února 1940 do 14. února 1941 absolvovalo v Písku celkem 88 představení s 55 hrami, t. j. z celkového počtu 171 podniků téměř plných 50%.“* (Jihočeské listy, 22. 3. 1941)

Soubor byl vítaný také v jihočeské Křemži. Přestože to bylo jen malé pohraniční městečko, herci se tam cítili velmi dobře. Především režisér Vávra tam zajížděl velmi rád a i když počasí nebylo vždy vlídné, náladu mu to nezkažilo. Vážil si péče tamních obyvatel a těšil ho zájem diváků. *„Malé útulné jeviště, příjemně vytopené šatny, upřímná radost z našeho zájezdu, od jednání k jednání vřelejší kontakt jeviště s hledištěm... Aplausy jsou nekonečné a nepsané přátelství vykvetlo v srdcích před rampou i za ní.“* (Kožíková, 1970, s. 135) Na jednom zájezdu se stalo, že soubor nemohl kvůli závějím odcestovat vlakem ani autobusem. Srdeční obyvatelé nezklamali ani tehdy. Všech herců se ještě v noci ujali a ubytovali je ve svých domovech (Kožíková, 1970, s. 135).

Strasti se sněhem a cestováním měli i členové zpěvohry při únorovém zájezdu do Tábora. *„Vracejíc se autobusem do Budějovic, zůstala „viset“ v Neplachově pro těžké závěje sněhu, který toho dne a noci hustě padal a musela čekat, než pluh udělal autobusu cestu.“* (Jihočeské listy, 26. 2. 1941) Jak uváděly Jihočeské listy, soubor přijel do Budějovic až ve čtyři hodiny ráno. Přesto téměř všichni ten den odpoledne mířili na další zájezdové představení. V Písku odehráli Rossiniho „Lazebníka sevillského“. Tím ale náročné období nekončilo. *„Nescházelo mnoho do půlnoci, když autobus vjel do ulic budějovických. A v neděli na to brzy po poledni odjížděli znovu do Netolic, kde odpoledne a večer byla provedena Prodaná nevěsta.“* (Jihočeské listy, 26. 2. 1941)

V neděli, 2. března, ukončilo JD své čtyřtýdenní působení v Táboře. V jednom z posledních představení, kdy byla dávana Ibsenova „Nora“, hostovali Jaroslav Hurt

a Naděžda Růžičková (Jihočeská jednota, 21. 2. 1941). Opereta v den závěrečného představení činohry v Táboře zavítala do Písku, kam si přivezla i některé potřebné rekvizity a dekoraci. Aby mohli členové operetního souboru uvést Leharovu „Veselou vdovu“ v plné kráse, „*přivezli s sebou Jihočeští potřebnosti k pavilonku ve II. jedn...dále řadu žárovek, kruh. ozdobu a závěsy, jenž měly zdůraznit narežírované prostředí mondénního podniku.*“ (Jihočeské listy, 5. 3. 1941) Písečtí už se budějovických herců nemohli dočkat a po návratu z táborské stagiony je odměnili nadšeným potleskem a hojnými návštěvami. „*Písek hned po prvním zvednutí opony zabouřil demonstrativním potleskem a divadlo bylo zase stále plné.*“ (Kožíková, 1970, s. 136)

Také na jaře pokračovalo JD v pořádání zájezdů, které byly u jihočeských diváků tolik oblíbené. V neděli, 16. března 1941, zavítal soubor JD poprvé do Husince, kde sehrál Wernerův „Červený mlýn“. V městečku se jim dostalo velmi vřelého přijetí (Jihočeské listy, 2. 4. 1941). Jak uvádí Kožíková „*na nádraží na ně čekaly kočáry a sál byl vyzdoben chvojím a pentlemi.*“ (Kožíková, 1970, s. 136) K další významné události patřil zájezd Jihočeského divadla do pražské Uranie. Ve čtvrtek, 20. března 1941, tam budějovičtí sehráli Šrámkovu hru „Měsíc nad řekou“ (Jihočeské listy, 19. 3. 1941). Režie se ujal Jan Vávra, v roli Slávky se představila Lída Želenská, Vilík hrál Štěpán Bulejko (Kožíková, 1970, s. 136). „*Jeviště bylo technicky nevybavené, bez dostatečné aparatury, bez horizontu, nehodilo se pro inscenaci hry tak poetické. Přesto bylo přijetí velmi srdečné, zejména díky četným jihočeským krajanům, kteří přišli zatleskat a stisknout ruku.*“ (Kožíková, 1970, s. 137)

V lednu 1941 uplynulo 40 let od úmrtí Julia Zeyera. K tomuto výročí nastudoval soubor pod vedením režiséra Hodra spisovatelovo pohádkové drama „Radúz a Mahulena“. Představení bylo uvedeno krátce po návratu JD z pražské Uranie (Kožíková, 1970, s. 137). Jedním z důležitých počínů mělo být také uvedení Nezvalovy hry „Manon Lescaut“. Doktor Stejskal „*chtěl zásadními škrty zvýraznit čistou lásku Manon a de Griouse...Odstranil vše, co snižovalo Manon; ani de Grioux nebyl v jeho pojetí schopen zradit svou důvěru v Manon...působením světel chtěl vyzdvihnout osudovost statečného boje za lásku. Ale k nastudování nedošlo; hra nebyla povolena.*“ (Kožíková, 1970, s. 137 – 138)

Z uvedení své novinky se mohl těšit alespoň Bedřich Vilský. Ten ve spolupráci s Juliem Kalašem složil rybářskou operetu „Berou...berou?“ a sklídl s ní velké ovace. Po představení „*byl autor nesčetněkrát vyvoláván a odměněn upřímnou pochvalou,*

květinovými dary, k nimž byl připojen soubor vinných lahví, kterými autor podělil účinkující kolegyně i kolegy.“ (Jihočeské listy, 12. 3. 1941) Opereta se líbila také divákům v Písku. Odpolední i večerní představení bylo vyprodané (Jihočeské listy, 12. 4. 1941). Úspěchy však slavili umělci i s divadelními hrami. Dne 18. března byl v Budějovicích již po dvacáté uveden Wernerův „Červený mlýn“ (Jihočeské listy, 15. 3. 1941). A dařilo se i v Písku – i tady si diváci oblíbili Wernerův „Červený mlýn“. Dne 23. března 1941 se tam konala již čtvrtá repríza této hry a i po čtvrté bylo divadlo plné (Jihočeské listy, 26. 3. 1941). Stejnojmennou hrou zahájilo JD zájezdy do Protivína (Jihočeské listy, 12. 4. 1941). Podle informací Jihočeských listů ze středy, 19. března 1941, měl být v Budějovickém divadle na opeře „Její pastorkyňa“ přítomen prezident Emil Hácha (Jihočeské listy, 19. 3. 1941). V programu jihočeských periodik však o uvedení této opery nic zaznamenáno není a nezmiňuje se o ní ani Kožíková.

Spolehlivě víme to, že dne 25. března 1941 se soubor vypravil do nového působiště – Jindřichova Hradce. Členové opery se tamnímu publiku představili v Dvořákově „Prodané nevěstě“ (Jihočeské listy, 25. 3. 1941). Skladby Antonína Dvořáka byly v té době uváděny v celém kraji. V roce 1941 by totiž známý skladatel oslavil sté narozeniny. Soubor JD proto k tomuto výročí nacvičil hned několik jeho oper. Zahajovacím představením, které se konalo již 21. března, byla „Rusalka“. V Budějovicích se stalo již zvykem, že Dvořákovy opery byly pokaždé vyprodané a ne jinak tomu bylo i tenkrát. „Rusalka“ tehdy přitahovala i diváky v Písku. Hned první den, *„kdy lístky byly dány do předprodeje pí Němečkové v Chelčického ulici, byly vyprodány...Viděli jsme na vlastní oči frontu, která stála před 8. hod. před zavřenou ještě prodejnou.*“ (Jihočeské listy, 29. 3. 1941)

Tím ale pozdvižení v Písku neustalo. O rozruch se postaralo také uvedení hry „Žena v bílém“. Příběh z nemocničního prostředí přilákal do hlediště hned několik opravdových lékařů, kteří byli zvědaví, jak se herci zhostí svých rolí. Lékaři měli sice nějaké výhrady k odborným úkonům herců, ale sami uznali, že chyby to byly tak nepatrné, že by je divák – laik jen těžko postřehl. Podle Jihočeských listů *„některé připomínky měl přítomný chirurg Dr. R. Týkalo se to na př. toho, jak p. Vávra v úloze Dr. Rainse odnášel malou pacientku na divan nebo jak sl. Heidrichová dávala adrenalinovou injekci k srdci.*“ (Jihočeské listy, 19. 4. 1941) Lékařské nástroje nepatřily mezi běžné divadelní rekvizity. Potřebný instrumentář proto poskytla přímo písecká nemocnice (Jihočeské listy, 19. 4. 1941).

Ve středu, 23. dubna, uspořádali v JD v pořadí již 4. komorní večer. Odpoledne i večer byl věnován Karlu Jaromíru Erbenovi. Dle Jihočeských listů nejlepší moderní česká recitátorka, Ludmila Pelikánová, přednášela básně z jeho sbírky „Kytice“. Znamý umělec ale diváky do hlediště nepřilákal. Dokazovala to i zpráva referenta Jihočeských listů, kterému to bylo upřímně líto. „*Bohužel obecenstva, které si přišlo poslechnouti vzrušující Erbenovy básně, každému Čechu tak drahé, bylo tak málo, že bylo bolestné se kolem sebe po auditoriu rozhlédnouti.*“ (Jihočeské listy, 26. 4. 1941)

Měsíc květen se nesl v duchu slavnostních večerů. V úterý, 6. května 1941, vystoupil v píseckém divadle v Jiráskově „Vojnarce“ jako host Jaroslav Hurt. Přesně 20. května se konala benefice Adolfa Šmída, který v Nedbalově operetě „Polská krev“ oslavil již 20 let divadelní činnosti. O den později ho následoval Bedřich Vilský, který ten večer bavil diváky ve hře Charlotty Rissmannové „Nic mi neslibuj“ (Jihočeské listy, 17. 5. 1941). Dne 30. května 1941 uplynulo 75 let od chvíle, kdy byla uvedena Smetanova opera „Prodaná nevěsta“ (Budějovické listy, 19. 5. 1941). Ten večer v roce 1941 sice na programu nebyla, ale zato byla v červnu k vidění jeho opera „Dvě vdovy“ – a to hned dvakrát za sebou (Budějovické listy, 3. 6. 1941). Tehdy 30. května 1941 slavil v operetě „Hospůdka u Markyty“ svou benefici Karel Šmíd (Jihočeské listy, 24. 5. 1941).

Poslední představení divadelní sezóny v Budějovicích bylo uskutečněno dne 5. června. Poté působil soubor až do 30. června 1941 na zájezdech (Budějovické listy, 16. 6. 1941). V červnu si v divadle připomněli další významné jubileum. Uplynulo již 15 let od chvíle, kdy byl u Jihočeského divadla zaměstnán „*jako inkasista předplatného, inserce a „majstr“ reklamy Vavřinec Košíček.*“ (Budějovické listy, 16. 6. 1941) Ten přišel do divadla původně jako krejčí pro garderobu v době, kdy tam byl ředitelem Rudolf Piskáček (Budějovické listy, 16. 6. 1941). V červenci se v Budějovických listech objevila zpráva, že s divadlem se loučí „*nápověda*“, Václav Agari, který „*změní od příští div. sezony nápovědní budku v Městských divadlech pražských.*“ (Budějovické listy, 14. 7. 1941)

Agari však nebyl jediný, kdo divadlo toho roku opustil... Mimořádně úspěšná sezóna JD byla Němcům trnem v oku. Využili toho, že měli k dispozici mnohem více finančních prostředků než zástupci JD a téměř celý sbor i orchestr „přetáhli“ na svou stranu (Kožíková, 1970). Jak píše Kožíková „*zpěvoherní sbor i orchestr Jihočeského divadla se rozhodli přejít za vyšší plat k německému divadlu. Ještě 5. května 1941 se Stejskal s Jeřábkovou pokusili tento obchod zmařit a nabídli*

váhajícím členům gáže do 1800 K, ale Němci došli až k nabídce 2400 K. A tak 18. května podepsali nové smlouvy všichni členové sboru a čtrnáct členů orchestru; věrni Jihočeskému zůstali jen tři.“ (Kožíková, 1970, s. 140) Němci chtěli mít za každou cenu všechny tři složky divadla a tímto zákeřným způsobem se jim to opravdu podařilo (Kožíková, 1970).

1.3.4 Kritika odehraných představení

Až od poloviny listopadu 1940 se začalo v tisku pozvolna objevovat hodnocení představení, odehraných v nové sezóně. Konkrétně v neděli, 11. listopadu, byla pokárána za svůj výkon pěvkyně Šeplavá, která v operetě „Hospůdka u Markyty“ údajně „přehnala „Marion“ do nemožné karikatury.“ (Budějovické listy, 11. 11. 1940) A pochválení nebyly ani účinkující, kteří působili v Bizetově opeře „Carmen“. Jihočeské listy informovaly, že Hrnčířová byla zrovna hlasově indisponována a nepříjemnou situaci nezachránil ani pěvec Jaroš. „Hlasově nebyla právě v nejlepší kondici. Lépe vedl si náš první tenorista p. Jaroš, který však také vyvrcholující scénou před arenou zklamal nerozhodností a nepřiliš širokou škálou gest a hry vůbec.“ (Jihočeské listy, 4. 12. 1940)

Ani Budějovické listy nebyly spokojeny s provedením této slavné opery. Ve své kritice se zaměřily především na výkony ženského a dětského sboru. Podle jejich soudu se ženský sbor „rozklížil hned v prvním dějství zcela, takže právem uznal raději zmlknouti, a zcela zrazen touto příhodou, nedosáhl již až do konce žádoucí jistoty a čistého zladění (Budějovické listy, 9. 12. 1940) Ještě více byl pohaněn dětský soubor, který „selhal rovněž a naskýtá se otázka, nebylo-li by lépe vynechati jej vůbec.“ (Budějovické listy, 9. 12. 1940)

Kladné odezvy se dočkala až Benedettiho komedie „Třicet vteřin lásky“, v níž excelovala herečka Kalistová. I když podle zpráv Budějovických listů to ze začátku v této činohře „drhlo“, nakonec bylo možno představení prohlásit za úspěšné. „Gracii hrála opravdu graciálně pí Kalistová, která byla stejně okouzující v něhyplné a upřímné vlídnosti, jako cudná a dychtivá v plnění smlouvy. V režii Hodrově nemohla se veselohra zpočátku rozběhnout, brzy však rozehrála i představitele.“ (Budějovické listy, 16. 12. 1940)

Jára Beneš patřil ke známým a oblíbeným operetním skladatelům. Téměř všechny jeho skladby se staly hity. V dubnu 1941 byla v Budějovicích uvedena jeho opereta „Potápka“. Diváci byli opět nadšení, ale divadelnímu referentovi Jihočeských listů se opereta příliš nezamlouvala a pohanil na ní snad vše, co se dalo. „*Celkem možno říci, že ač byl potlesk obecnstva bouřlivý, nepřinesla opereta nic zajímavého a také zcela nic uměleckého. Taneční vložky také postrádaly určité originality a pohybově někde hraničily s fádností a nevkusem.*“ (Jihočeské listy, 30. 4. 1941)

1.3.5 Ohlédnutí za sezónou

Podle údajů Budějovických listů ze dne 16. června 1941 sehrál soubor JD během sezóny 1940/1941 celkem 493 představení, tedy ještě o 132 víc než v předchozí sezóně. Číslo tvořilo 240 činoher, 186 operet a 67 oper. V Budějovicích bylo uskutečněno 246 her, mimo Budějovice pak 247. Polovina byla odehrána přímo v Budějovicích. V Táboře se konalo 94 představení, v Písku sehrál soubor 70 představení, v Třeboni vystoupili herci padesátkrát (Budějovické listy, 16. 6. 1941).

Jihočeská jednota dne 15. srpna uvedla, že během sezóny působil soubor na 21 místech. S jistotou víme, že JD hrálo v Budějovicích, v Písku, v Táboře, v Třeboni, v Pelhřimově, v Soběslavi, v Mladé Vožici, v Milevsku, v Bechyni, ve Strakoniciích, v Lomnici nad Lužnicí, v Pacově, ve Vodňanech, v Křemži, v Netolicích, v Benešově, ve Veselí – Mezimostí, v Husinci, v Praze, v Protivíně a v Jindřichově Hradci. Výčet těchto měst dává dohromady skutečně číslo 21. Dle bilance Budějovických listů se měla konat vystoupení ještě v Miroticích, v Mirovicích, ve Volyni a v Blatné (Budějovické listy, 16. 6. 1941). Tyto údaje však podloženy nejsou.

Činohra nastudovala 13 českých her a 10 cizích. Cizojazyčné hry tvořily 4 hry německé, 1 italská, 2 americké, 1 norská, 1 ruská a 1 srbská. Ze slíbeného programu nastudoval soubor 17 her. Některá představení byla mnohokrát opakována – „Půlnoční vlak“ šestnáctkrát, „Revizor“ čtrnáctkrát, „Vojnarka“ třináctkrát, „Pěst“ a „Soupeři“ jedenáctkrát, „Měsíc nad řekou“ desetkrát a „Forman Henčí“ devětkrát (Budějovické listy, 16. 6. 1941). Studenti mohli shlédnout Jiráskovu „Vojnarku“ a Gogolova „Revizora“. Pro děti byla připravena pohádka K. J. Erbena „Rozum a štěstí“. Režirování mělo na starosti 5 členů JD. Nejvíce her režíroval K. Kalista – 7 (4 původní a 3 cizí).

Celkem 5 her (3 původní a 2 cizí) nastudoval Jan Vávra. Režie 5 cizích her se ujal Zdeněk Hodr. Doktor Stejskal režíroval 4 hry a Bedřich Vileský 2 původní hry.

O výpravu se postarali profesor Emil Pitter (8 inscenací) a architekt Josef Kotlář (6 inscenací) (Jihočeská jednota, 6. 6. 1941). Jihočeské divadlo připravilo pro diváky celkem 6 komorních večerů. V průběhu sezóny vystoupilo v činoherních představeních JD několik významných hostů. V roli starého Vojnara a Lízala vystoupil Jaroslav Hurt, v Gogolově „Revizorovi“ se představil Jiří Plachý, ve hře „Poupě“ působila Eva Klenová-Götzová a v Ibsenově „Noře“ účinkovaly E. Hrubá-Borová a N. Růžičková (Budějovické listy, 16. 6. 1941).

Zpěvoherní soubor odehrál 67 představení, tedy o 42 více než v loňském roce! Pod vedením Karla Zavřela byly nastudovány opery: „Prodaná nevěsta“, „Hubička“, „Dvě vdovy“, „Rusalka“, „Čert a Káča“, „Madame Butterfly“, „Tosca“, „Carmen“, „Rigolletto“ a „Lazebník Sevilský“ (Budějovické listy, 16. 6. 1941). Opera uvedla celkem 12 oper. Z toho 7 českých (5 oper B. Smetany a 2 opery A. Dvořáka) a 5 cizích (Pucciniho „Madame Butterfly“ a „Toscu“, Bizetovu „Carmen“, Verdiho „Rigoletto“ a Rosiniho „Lazebníka Sevilského“). V roli hostů vystoupili M. Budíková-Jeremiášová, M. Žaludová, Z. Hrnčířová, Z. Jůrová, H. Trnková, R. Kubla, K. Karenin, J. Konstantin, J. Kubín, A. Jeřábek a F. Krčmář. Stálými hosty byli Ferdinand F. Švarc a Ing. Synek (Jihočeská jednota, 6. 6. 1941).

Největší oblíbenosti se dočkaly operety „Polská krev“, „Země úsměvů“, „Veselá vdova“ a „Carevič“. V operetách hostovali Rudolf Lampa, Slávka Procházková, Pospíšil a jiní. Režie operet se ujali bratři Šmídové. Úspěch u diváků měli subreta Faltýnková, tenorista Jahn, subreta Horáková, bonvivant A. Šmíd, mladokomik Karen, Zdeněk Witlich, baletní pár Knopp – Beranová, starokomik K. Šmíd, jeho partnerka J. Procházková a zpěvačka Matějovská (Budějovické listy, 16. 6. 1941). A právě Vlasta Matějovská, která byla nejoblíbenější členkou souboru a Karel Šmíd, který po odchodu Rudolfa Lampy režíroval většinu operet, Jihočeské divadlo na konci sezóny opustili (Jihočeská jednota, 6. 6. 1941).

1.4 Divadelní sezóna 1941/1942

1.4.1 Členové souboru

Soupis členů dle Budějovických listů ze dne 18. 8. 1941:

z dřívějších členů zůstali – B. Vilský, K. Kalista, J. Vávra, Z. Masopust, F. Viktorin,
R. Nováková, L. Želenská, L. Herainová, Šeplavá,
Vitlichová, A. Faltýnek (přešel z činohry do operety),
J. Bartl (šéf opery)

nově angažováni – Josef Kotapiš a Hynek Němec (z kladenské činohry)

Karel Roden (z Olomouce)

Josef Hudec (z Burdovy Středočeské činohry)

Alena Růžičková (býv. čl. div. v Mor. Ostravě a pražské Akropolis)

Ludvika Ťalská (nainka z Prahy)

Jiřina Vávrová (choť režiséra Vávry – býv. čl. div. plzeňského,
činohry Burdovy a jičínského)

K. Moor (nový 2. kapelník, letošní absolvent pražské konzervatoře)

Dagmar Stříbrná (taneční subreta z Brna, nejmladší členka JD)

v jednání – Jaroslav Skála (šéf Horáckého divadla a předtím šéf činohry kladenské;
vrátí se již potřetí k JD)

nový taneční sólový pár a skoro celý nový sbor

1.4.2 Repertoár

Ohlášeno v divadelním plánu a **skutečně odehráno**:

Činohra:

Alois Jirásek – Otec; Gregor Schmitt – Pozor na dopisy; Henrik Ibsen – Heda

Gablerová; František Tetauer – Život není sen; Alžběta Pacovská – Vdovin groš; Josef

Kajetán Tyl – Bankrotář; Lope de Vega – Sedlák svým pánem (Každý jí svůj marcipán)

Během zájezdu do Tábora odehrála činohra pravděpodobně dle plánu ještě:

Julius Zeyer – Lásky div; Jan Neruda – Prodaná láska; Ladislav Stroupežnický – V panském čeledníku; František Xaver Svoboda – Čekanky

Opera:

Giuseppe Verdi – Violetta (La Traviata); Bedřich Smetana – Prodaná nevěsta + Hubička; Antonín Dvořák – Jakobín

Operetní plán nebyl zveřejněn! **Odehrané operety:**

Josef Stelibský – Grandhotel Riviéra; Eduard Ingriš – Melodie srdcí; Rudolf Piskáček – Perle panny Serafinky; Franz Lehár – Země úsměvů + Hrabě Luxemburg; Slávka Grohmannová – Pod Svatou Horou; Vlastislav Antonín Vipler – První valčík; Rudolf L. Vašata + Slávka Grohmannová – Hospůdka u Markyty; Jaroslav Jankovec – Srdce v rákosí; Mirko Hanák – Ať se mládí vydovádí (Poznej svou vlast); Hermann Hermecke – Šťěstí na rozcestí

Z předloženého plánu **neuskutečněno:**

Činohra:

William Shakespeare – Zkrocení zlé ženy; Sofokles – Antigona; Gerhart Hauptmann – Růžena Berndová; Björnstjerne Björnson – Když réva znovu kvete; Luigi Pirandello – Každý má svou pravdu; Klabund (Alfred Henschke) – Křídový kruh; Jan Drda – Jakož i my odpouštíme; Emil Vachek – Prsten; Emanuel Bozděch – Náramek; Matěj Anastasia Šimáček – Jiný vzduch; Jaroslav Hilbert – Irena; Jaroslav Kvapil – Sirotek; Viktor Dyk – Ondřej a drak; Josef a Miroslava Tomanovi – Vinice

Opera:

Wolfgang Amadeus Mozart – Únos ze serailu; Petr Iljič Čajkovskij – Oněgin

Mimo plán **navíc uvedeno:**

Činohra:

Kurt Götz – Rosnička; Jochen Huth – Čtyři děvčátka; Ladislav Stroupežnický – Naši furianti; Zdeněk Štěpánek + Zikmund Winter – Nezbedný bakalář; Antonín Šíma –

Šípková Růženka (pohádka); Paul Altheer – Sedněte si, pane profesore!; Aldo de Benedetti – Třicet vteřin lásky; Antoon Coolen – Cizinec; Johann von Bókay – Vdaná žena; Friedrich Schiller – Úklady a láska; Jaroslav Hilbert – Jejich štěstí; Curt Johannes Braun – Prudká zatačka; Paul Sarauw – Všechno nebo nic; Karel Krpata – Hvězdy nad hradem; Fritz Schwiefert – Markétka proti třem; Dario Niccodemi – Stín

Opera:

Antonín Dvořák – Tvrdé palice + Rusalka; Gioacchino Rossini – Lazebník sevillský

1.4.3 Situace v divadle

První informace o sezóně 1941/1942 se v jihočeském tisku objevily již v polovině srpna. Doktor Stejskal s politováním oznamoval, že soubor JD přes veškerou snahu nemůže navýšit počet zájezdových představení, protože „*by to fysicky těžko snesl.*“ (Jihočeská jednota, 15. 8. 1941) Zároveň ale dodal, že bude velmi rád, když soubor dostane pozvání (třeba jen jednou nebo dvakrát během sezóny) i do těch měst, kde herci ještě nepůsobili. Upozorňoval také na to, že nestačí budějovické divadelníky pouze pozvat, ale že je potřeba zajistit i veškerou organizaci a přilákat na představení diváky. Připomněl, v jak nelehké situaci se divadlo nachází a vyzval pořadatele v jednotlivých městech, aby se snažili pomoci JD k slušnému zisku a neobohacovali se na úkor divadla (Jihočeská jednota, 15. 8. 1941).

Novým problémem byla neústupnost zástupců některých měst. Proto Josef Stejskal připomínal, že „*město, které žádá o náš zájezd, se musí snažit přizpůsobit datum zájezdu našemu přání a ne tvrdošijně trvat na datu svém a uraženě hrozit přetrháním svazků s JD, nemůže-li být vyhověno.*“ (Jihočeská jednota, 15. 8. 1941) Informoval také o rozhodnutí, že v repertoáru co nejvíce omezí „*veseloherní zboží bulvární*“, protože cílem souboru bylo dělat divadlo lidové, „*keré by zahřálo srdce a povzneslo duši.*“ (Budějovické listy, 18. 8. 1941) V závěru svého novinového článku v Jihočeské jednotě vyjádřil Stejskal naději, že diváci budou Jihočeské divadlo i nadále podporovat svojí návštěvou v sále v Besedě a „*Na Rychtě*“. Městského divadla už se totiž naplno zmocnil německý soubor. Jak uváděl tehdejší německý tisk, po 22 leté přestávce bylo v Budějovicích opět zřízeno stálé německé divadlo (Budweiser Zeitung, 23. 8. 1941).

Budějovičtí herci se konkurenčního souboru nezalekli a na konci srpna se přesunuli do Tábora, kde začali zkoušet (Budějovické listy, 18. 8. 1941). Sezónu tam zahájili Jiráskovým „Otcem“. Představení bylo uvedeno k 90. výročí autorova narození a Jaroslav Hurt v něm vystoupil jako host. Mimo „Otce“ uvedl činoherní soubor také Hilbertovu „Pěst“, Wernerův „Červený mlýn“ a Gogolova „Revizora“. Dětem zahráli herci Vojířovy „České muzikanty z pekla“ (Kožíková, 1970). Podle Jihočeské jednoty byly uvedeny ještě premiéry operety „Grandhotel Riviéra“ a hry „Heda Gablerová“. Nechyběla ani Ingridova opereta „Melodie srdcí“. Na zájezdu v Bařově (dnes Sezimovo Ústí) sehráli Schmittovu veselohru „Pozor na dopisy“ (Jihočeská jednota, 19. 9. 1941). V Táboře zůstal soubor 4 týdny (Budějovické listy, 18. 8. 1941) a velmi se mu tam dařilo. *„Monika Jeřábková podepsala poděkování spolu se svým zástupcem Bohumilem Kristejnem-Kosteleckým, který přišel od divadelní společnosti na Slovensku a převzal tajemnické místo po kratším působení Karla Melichara-Skoumala.“* (Kožíková, 1970, s. 141)

Tábor však nebyl jediným místem kultury. Na jihu Čech měla v září vystoupit známá umělkyně Slávka Procházková. Během turné měla účinkovat v několika městech *„v pohostinské hře, kterou měla zároveň režírovat.“* (Jihočeská jednota, 5. 9. 1941) Po šokujícím zážitku ve Vodňanech ale raději plánovaná vystoupení přerušila a požádala noviny, aby ji omluvili i v dalších představeních. *„Případ je nepříjemný a trapný proto, že turné bylo přerušeno pro naprosto nemožné chování některých herců a naprostou jejich neodpovědnost a nedisciplinovanost, takže Slávka Procházková byla donucena, ač velmi nerada, další hry odřít.“* (Jihočeská jednota, 5. 9. 1941) Aby to natěšeným divákům nebylo tolik líto, Procházková slíbila, že jako náhradu za zrušená vystoupení uspořádá alespoň řadu koncertů (Jihočeská jednota, 5. 9. 1941).

V neděli, 28. září 1941, zahájilo JD v Písku (Jihočeská jednota, 26. 9. 1941). Shodou okolností ten samý den se ujal úřadu Reinhard Heydrich (Budějovické listy, 6. 10. 1941). Němci se nemohli smířit s tím, že české divadlo i nadále kvete. Jeřábková se svým úspěšným souborem je přiváděla k šílenství, proto se rozhodli k nejradikálnějšímu kroku. Moniku Jeřábkovou zatklo v Písku gestapo... (Kožíková, 1970). Kožíková uvádí, že *„jako důvod byly uváděny neuctivé výrazy o Němcích v restaurační místnosti. (Ve skutečnosti ji udala vlásenkářka Tomanová, jejíž muž byl u německého divadla a dcera baletkou v českém sboru. Jeřábková jí otevřeně vytkla, že „mají dvě želízka v ohni“ a že po válce nikoho z nich nepřijme k divadlu...“* (Kožíková, 1970, s. 141-141) Rozzlobená Tomanová neváhala a vše zavolala svému

manželovi do Budějovic. Jeřábková měla neshody také s komisařem Davidem, kterému do očí řekla, že Češi mají na užívání divadla stejný nárok jako Němci a že jim divadelní budovu sebrali neprávem (Kožíková, 1970).

„Těsně před svým zatčením mohla opustit Budějovice a byla by si tím patrně zachránila život. Neučinila to. I v koncentračním táboře v Ravensbrücku se podle svědectví vězenkyň, které se vrátily, vždycky chovala statečně.“ (Kožíková, 1970, s. 142) Do milovaných Budějovic už se nikdy nevrátila. *„Zahynula tam 31. ledna 1944.“* (Kazilová, 1990) Podle Kožíkové nebyla Jeřábková vždy příjemná a když přišla k divadlu, záleželo jí více na zisku než na umělecké úrovni. Vlivem doby a působením Josefa Stejskala se z ní však stala dáma, která pochopila, že v divadle jde o víc než jen naplnit pokladnu. Našla si cestu jak k divadlu, tak k srdcím svých zaměstnanců (Kožíková, 1970).

Smutné okamžiky čekaly na příznivce Jihočeského divadla bohužel i v říjnu. Po mnoha letech se s divadlem rozloučil oblíbený člen činohry Bedřich Vilský. Dne 19. října odpoledne a večer naposled vystoupil před budějovickým publikem v Besedě. V Götzově „Rosničce“ spolu s ním hráli také známé hvězdy z filmového plátna. Budějovické diváky navštívili Adina Mandlová, Svatopluk Beneš a Marie Ptáková (Budějovické listy, 13. 10. 1941).

„Po zatčení Moniky Jeřábkové padla všechna odpovědnost za další trvání divadla na Stejskala. Bylo především nutné najít někoho, kdo by byl po Jeřábkové nositelem divadelní koncese.“ (Kožíková, 1970, s. 142) Stejskal navázal kontakt s doktorem Žaloudkem, vrchním radou politické správy, a snažil se získat koncesi pro budějovický „Divadelní spolek“. Žádost, kterou podal dne 13. října, byla okamžitě schválena referentem ministerstva školství. Stejskal měl radost, že koncesi získá bez vážnějších hospodářských ztrát v divadle, ale to by nesměl narazit na doktora Blaschka, švagra K. H. Franka. Ten si vynutil, že bude rozhodovat o fungování všech stálých divadel. Po odnětí koncese Jeřábkové ji odmítl udělit někomu dalšímu. Němcům se konečně naskytla příležitost, jak české divadlo v Budějovicích úplně zničit (Kožíková, 1970).

„Stejskal rychle dohodl s Žaloudkem, který měl příkaz vyřídit, že ten neučiní zatím žádné opatření, a zavedl zdržovací korespondenci mezi Divadelním spolkem a kanceláří tzv. říšského protektora o poměru Jeřábkové ke spolku. Hrál se však zatím dál a to bylo hlavní.“ (Kožíková, 1970, s. 143) Dne 17. listopadu 1941 zahájilo JD v Budějovicích „Na Rychtě“. Úvodním představením byla Tetauerova hra

„Život není sen“, která pojednávala o milostném románu Boženy Němcové a Václava Bolemíra Nebeského (Budějovické listy, 12. 11. 1941). Hned následující den, 18. listopadu, se konal I. komorní večer. V Ibsenově „Hedě Gablerové“ vystoupil Jaroslav Skála, který se vrátil k Jihočeskému divadlu. Sekundovala mu nově angažovaná Alena Růžičková (Jihočeská jednota, 14. 11. 1941). II. komorní večer se konal 19. listopadu v Besedě. Znamá recitátorka Pelikánová přednášela Nerudovy „Prosté motivy“, Vrchlického „Z intimní lyriky“ a Březinovy „Ruce“. Opereta se poprvé v sezóně představila ve Stelibského „Grandhotelu Riviéra“ dne 20. listopadu (Budějovické listy, 12. 11. 1941).

Stejně jako v Táboře, vystoupil i v Budějovicích v premiérovém představení Jiráskova „Otce“ Jaroslav Hurt. Představení bylo na programu 21. listopadu a podle referenta Budějovických listů obtěžovalo diváky nekvalitní ozvučení. „*Rušivě působila „hudba“ z ochraptělého gramofonu.*“ (Budějovické listy, 26. 11. 1941) Na konci listopadu se soubor vypravil na zájezd do Baťova a sehrál tam Huthovu veselohru „Čtyři děvčátka“ (Jihočeská jednota, 28. 11. 1941). Členové Jihočeského divadla se snažili i v Budějovicích. Když opera uvedla 4. a 5. prosince Dvořákovy „Tvrdé palice“, byli účinkující zklamáni slabou návštěvností. Ale již 10. prosince si mohli herci v Budějovických listech přečíst pochvalná slova alespoň o hře „Naši furianti“. Referent zmíněných novin si cenil umu Jaroslava Skály. „*Bylo opravdu s podivem, jak se podařilo Skálově režii vtěsnat tolik ruchu a života na tak malé jeviště.*“ (Budějovické listy, 10. 12. 1941)

Zástupci JD se snažili zpřístupnit divadelní představení nejširším vrstvám. Dne 3. prosince tak bylo v Besedě uvedeno 1. dělnické představení. Vstupné bylo nastaveno tak, aby se na reprízu „Hedy Gablerové“ mohl podívat opravdu každý. Představení určená dělníkům se pak konala pravidelně každé pondělí (Budějovické listy, 10. 12. 1941). Prosincová mimořádná představení tím však nekončila. Organizace „Radost ze života“ uspořádala 19. prosince v sále „Na Rychtě“ první představení v rámci akce „Divadlo všem“. Diváci zhlédli Piskáčkovu operetu „Perle panny Serafinky“, která vznikla na motivy J. K. Tyla (Jihočeská jednota, 12. 12. 1941). V polovině prosince se činohra po delší pauze odhodlala k zájezdu do Třeboně. Do konce roku tam uspořádala celkem 5 představení. A neopomněla ani dětské diváky v Budějovicích. Tři dny před Štědrým dnem pro ně připravila Šimovu pohádku „Šípková Růženka“ (Jihočeská jednota, 12. 12. 1941).

První lednový večer roku 1942 patřil klasice. Operní soubor uvedl odpoledne i večer v sále „Na Rychtě“ Smetanovu „Prodanou nevěstu“ a na zájezdovém představení v Třeboni Jiráskova „Otce“ (Jihočeská jednota, 23. 12. 1941). Dne 2. ledna 1942 činohra poprvé se hrála veselohru Paula Altheera „Sedněte si, pane profesore!“. Redaktor Budějovických listů byl však z výkonů herců zklamán. „*Premiéra trpěla pomalým tempem, což nutno přičísti nenastudovanosti rolí.*“ (Budějovické listy, 7. 1. 1942) 13. ledna se v Besedě konal 3. komorní večer. Diváci mohli shlédnout Coolenovu hru „Cizinec“. O dva dny později opět vystoupila před publikem recitátorka Pelikánová, která na 4. komorním večeru přednášela Erbenovu „Kytici“. U pozvánky, která byla zveřejněna v novinách byl připojen stručný, ale jasný vzkaz: „*Židům vstup zakázán.*“ (Budějovické listy, 7. 1. 1942) A Židé nebyli bohužel jediní, koho fašisté pronásledovali.

Bylo nutné dořešit otázku divadelní koncese. Doktoru Žaloudkovi a doktoru Stejskalovi se podařilo získat na svou stranu také policejního ředitele Nečáska (Kožíková, 1970). Ten bránil české divadlo ze všech sil „*a vysvětloval německým úřadům, že je mu z bezpečnostních a politických důvodů milejší, když tisíce českých dělníků v Budějovicích („a ti tam jsou, to se nedá oddiskutovat“) budou vysedávat v divadle, než aby politizovali po hospodách.*“ (Kožíková, 1970, s. 143) I Žaloudek „*zdržoval věc*“, jak jen mohl. Distancoval se od odpovědnosti za uzavření divadla a připomínal, že od nového roku za divadelní záležitosti odpovídá policejní ředitelství. Záměrně ale nekontaktoval „*tuto instituci, ani jí divadlo zavřít nenařídil. Díky jeho taktice hrálo divadlo od prosince, kdy se tak mělo stát, ještě tři měsíce.*“ (Kožíková, 1970, s. 143)

Členové divadla mohli tak dál nerušeně pokračovat ve své činnosti a těšili svými vystoupeními děti i dospělé. S nově nastudovanou hrou Johanna von Bókaye „Vdaná žena“ navštívili v lednu diváky v Třeboni a ve Strakoncích, a to ještě před premiérou této hry v Budějovicích. Hrál se i pro organizaci MNS, pro „Radost ze života“ i pro dělníky. Dne 24. ledna zavítal „Na Rychtu“ herec Gustav Nezval a představil se divákům v Altheerově veselohře „Sedněte si, pane profesore!“ Koncem ledna ukončila činohra JD zimní období sezóny v Budějovicích a přesunula se na 2 týdny do Tábora. S Budějovickým publikem se rozloučila hrami zahraničních autorů: Coolenovým „Cizincem“, Bókayovou „Vdanou ženou“ a Schillerovými „Úklady a láskou“ (Budějovické listy, 4. 2. 1942).

Budějovické listy informovaly, že během čtrnáctidenního působení v Táboře plánuje činohra uvést Ibsenovu „Hedu Gablerovou“, Coolenova „Cizince“, Schmittovu frašku „Pozor na dopisy“, Huthovu veselohru „Čtyři děvčátka“, Schillerovo drama „Úklady a láska“, Vegovu hru „Sedlák svým pánem“, Bókayovu „Vdanou ženu“, Altheerovu veselohru „Sedněte si, pane profesore“ a Braunovu „Prudkou zatáčku“ (Budějovické listy, 14. 1. 1942). Z českého repertoáru chtěl soubor uvést Zeyerův „Lásky div“, Nerudovu „Prodanou lásku“, Stroupežnického „V panském čeledníku“ a „Naše furianty“, Jiráskova „Otce“, Tylova „Bankrotáře“, Pacovské „Vdovin groš“, Svobodovy „Čekanky“, Wintrova „Nezbedného bakaláře“ a premiéru Hilbertovy hry „Jejich štěstí“ (Budějovické listy, 14. 1. 1942).

Ve veselohře „Karel III. a Anna Rakouská“ měli působit hosté Bedřich Veverka a Nataša Gollová. Vyjednávalo se také s Jiřinou Štěpničkovou a dalšími známými herci. Dětem byla určena pravidelná představení, v nichž vystupoval Viktorínův oblíbený Kašpárek (Budějovické listy, 14. 1. 1942). Zda se všechna uvedená představení v Táboře opravdu uskutečnila však s jistotou tvrdit nemůžeme. Únorovým zájezdem účinkování JD v Táboře zdaleka nekončilo. Budějovické listy zveřejnily na konci měsíce zprávu, že činoherní soubor zavítá do Tábora na 14 dní ještě v dubnu. V březnu tam několikrát zajede také opereta. Noviny také zmínily, že JD nezapomíná ani na Písek, kam budou pravidelně zajíždět činohra i opereta, a to až do konce sezóny (Budějovické listy, 25. 2. 1942).

V Budějovicích působila od 1. do 16. února pouze opereta a konalo se také jedno představení opery. Prvním představením po návratu činoherního souboru z Tábora bylo Schillerovo drama „Úklady a láska“, uvedené 17. února 1942. O tři dny později si herci i diváci v Tetauerově hře „Život není sen“ připomněli, že uplynulo již 80 let od úmrtí Boženy Němcové. O prováděná představení byl neskutečný zájem. Jednotlivé organizace se dokonce sami hlásily o uzavřená představení. Dokazuje to komentář referenta Budějovických listů. *„Velmi dobře se vžila předst. za zlevněné ceny, pondělní dělnická a Radosti ze života. Také zaměstnanci dopravní služby se připojili k pořadatelům vlastních představení.“* (Budějovické listy, 25. 2. 1942) Divadlu se sice dařilo, ale starosti s jeho provozem neustávaly.

„Koncem února vyzvalo ministerstvo školství Stejskala, aby si urychleně podal žádost o divadelní koncesi. Z opatrnosti byly podány žádosti dvě: jedna na jméno Bohumila Kristejna-Kosteleckého, druhá na Stejskala. Pomáhal je vypracovat dr. Štauber z policejního ředitelství v Budějovicích. Stejskalova žádost udávala

jako místo provozu Budějovice, Kristejnova Tábor a uváděla seznam politických okresů, kam by divadlo zajíždělo.“ (Kožíková, 1970, s. 143) Příznivci umění začali doufat, že se podaří české divadlo v Budějovicích udržet. Ve městě se ale shodou náhod objevil Blaschek. Byl šokován, že divadlo, jehož činnost zakázal, stále hraje. Po příjezdu do Prahy ihned odvolal dr. Žaloudka z funkce a poslal ho do důchodu (Kožíková, 1970).

Kožíková připomíná, že Jihočeské divadlo mělo nepřátele bohužel i ve svých řadách. Josef Valenta, který přišel do JD z Plzně, donášel gestapu a později, když byli čeští herci z Budějovic vyhnáni, houževnatě bránil divadelní vybavení pro německý soubor (Kožíková, 1970). Zrádkyně byla i manželka komisaře Davida. Ta *„sedávala skoro při každém představení v první řadě, ráda vyhledávala herce a informovala o jejich smýšlení manžela.*“ (Kožíková, 1970, s. 144) Gestapo mělo nelichotivé posudky skoro o všech členech JD. Zvláště Stejskal, Pitter a Lampa, kteří se viditelně odmítali podřídit fašistickému režimu, jim byli trnem v oku. Němcům ale vadilo i to, jak herci pomocí dvojsmyslů komunikují s publikem (Kožíková, 1970).

Němci po určité době pochopili, že dokud budou mít Češi potřebné prostory, nic jim v jejich divadelní aktivitě nezabrání. *„Sáhli tedy i na Českou besedu, do jejíž budovy si už obecnost našlo cestu, a pro „podvratnou činnost“ ji zbavili jmění včetně nového jeviště. Vedl se boj o poslední baštu budějovického divadla Na Rychtě a Němci k tomu použili i starých požárních předpisů.*“ (Kožíková, 1970, s. 146) „Rychtu“ si naštěstí budějovičtí divadelníci udrželi. Radost, že ubránili alespoň jedno jeviště, je dohnala k ještě větší píli než dosud. V sále „Na Rychtě“ se hrálo každý březnový večer. A nejen tam. Hned 1. března uspořádala činohra zájezd do Písku s Altheerovou veselohrou „Sedněte si, pane profesore!“. Od 11. do 13. března 1942 působila činohra až v Klatovech. Během tří dnů tam stihla sehrát Bókayovu „Vdanou ženu“, Pacovské „Vdovin groš“, Schillerovy „Úklady a lásku“ a pro děti pohádku „Jak Kašpárek se Šmidrou šli na zakletý zámek“ (Jihočeská jednota, 6. 3. 1942).

S „Vdoviným grošem“ od Alžběty Pacovské zavítalo Jihočeské divadlo dne 15. března také do Křemže a 16. a 17. března byla v Třeboni provedena Jankovcova opereta „Srdce v rákosí“ (Jihočeská jednota, 13. 3. 1942). Dne 20. března zajela činohra opět do Písku, kde uvedla Hilbertovu hru „Jejich štěstí“. Stejnojmennou hru sehrála i o den později v Baťově. Operetní soubor se v době od 23. do 27. března usídlil v Táboře. Diváci mohli tehdy dvakrát shlédnout operetu „Pod Svatou Horou“, jednou Lehárovu „Zemi úsměvů“, níž vystoupil Antonín Jeřábek a české opery „Rusalka“

a „Prodaná nevěsta“ (Jihočeská jednota, 20. 3. 1942). Živo bylo i v Budějovicích. Pravidelná pondělní představení, která byla určena dělníkům, měla velký úspěch. Podle Budějovických listů navštěvovali dělníci rádi operety i činohry (Budějovické listy, 11. 3. 1942).

Aby byla nabídka pro veřejnost pestrá, uspořádalo JD „Na Rychtě“ dne 19. března také „Symfonický koncert“ (Budějovické listy, 18. 3. 1942). A v nadšené činnosti neustávali členové Jihočeského divadla ani v dubnu. Na začátku měsíce potěšilo JD dospělé i dětské diváky v Písku Bókayovou hrou „Vdaná žena“, Vegovou komedií „Sedlák svým pánem“ a oblíbeným Kašpárkem. Věrným píseckým příznivcům zpěvohry byly věnovány Jankovcova opereta „Srdce v rákosí“ a Dvořákova opera „Jakobín“. Dne 12. dubna vystoupil „Na Rychtě“ v Braunově veselohře „Prudká zatačka“ Jiří Steimar, který se publiku představil již v loňské sezóně i se svým souborem. Zdálo se, že jihočeské herce nemůže v jejich nadšené práci zastavit vůbec nic. Pak ale přišel osudný 15. duben...

„Právě na Velký pátek, 15. dubna 1942, byl divadlu v Českých Budějovicích doručen okamžitý zákaz her. Sto třicet členů se muselo podle výměru do 24 hodin z Budějovic odstěhovat. Větší část divadelního vybavení – zásluhou snaživého mistra Valenty – zůstala Němcům.“ (Kožíková, 1970, s. 146) Naštěstí byla mezitím schválena Kristejnova žádost o koncesi pro Tábor. Díky tomu měli budějovičtí herci kam jít (Kožíková, 1970). Přesto to vůbec neměli jednoduché. Ze dne na den museli opustit svůj domov a do nového působiště jistě odjížděli s nemalými obavami. V Táboře se naštěstí našli dobří lidé. *„Táborské obyvatelstvo se chovalo k vyhoštěncům s odvahou i srdečností. Předseda Svazu přátel divadla, intendant Kroupa, spolu s předsedou ochotnického spolku Findejsem rychle zařídili nouzové ubytování. Táborští občané si chodili pro herce sami.“* (Kožíková, 1970, s. 148)

Bylo však nutné zajistit i potřebné technické zázemí a sehnat kostýmy a dekorace. Nakonec se museli spokojit většinou se zbytky, které v divadle zůstaly po výpravě do Vídně v roce 1927 a s majetkem po Monice Jeřábkové. Už tak skromné vybavení se ještě zmenšilo poté, když v roce 1943 vypukl ve skladišti požár (Kožíková, 1970). *„Ani propagace nebyla snadná. Plakáty se tiskly na nehodnotný papír a polovinu plochy zbytečně zabíral německý text i s tím výrazným nápisem „Juden unzugänglich.“* (Kožíková, 1970, s. 148) Úctyhodná byla věrnost budějovických herců ředitelce Jeřábkové. Přestože už byla několik měsíců v koncentračním táboře, na plakátech bylo stále uvedeno její jméno (Kožíková, 1970).

Táborské divadlo bylo sice architektonicky zdařilé, ale svým malým prostorem úplně nevyhovovalo všem požadavkům. Pro diváky bylo vyhrazeno šest set míst k sezení a čtyři sta k stání, ale například dílna tam zcela chyběla. Byla proto „umístěna v kotelně pod jevištěm“ (Kožíková, 1970, s. 148) a „když se v ní pracovalo, nemohlo se zkoušet. Ani jeviště nevyhovovalo malým rozměrem zpěvohrám, a proto Kristejn přibral později na jaře sál biografu Viktoria, kde se hrály zejména opery.“ (Kožíková, 1970, s. 148)

Členové Jihočeského divadla měli zpočátku strach, jak je přijmou táborští ochotníci. Nebylo žádným tajemstvím, že se s budějovickými neměli příliš v lásce a poslední dva roky mezi nimi panovaly chladné vztahy. Během války ale táborští pochopili, jak těžký osud postihl jejich konkurenty a nakonec jim vyšli vstříc (Kožíková, 1970). Hercům nablízku zůstával i doktor Stejskal, který sice Budějovice neopustil, ale zato dojížděl do Tábora, kde pomáhal znovu vybudovat orchestr a zajišťoval chod divadla. Někteří herci měli strach z pronásledování gestapa, a proto soubor raději opustili (Kožíková, 1970). Podle Jihočeské jednoty z JD odešli Karel Jahn a Marie Faltýnková, kteří se přidali ke kladenskému souboru. Zůstat v divadle i další sezónu se naopak rozhodli Dagmar Stříbrná, Ota Karen, baletní mistr Jaroš a kapelník Moor (Jihočeská jednota, 1942).

Jak uvádí Kožíková, budějovičtí se v Táboře hned pustili pilně do práce. „Operety a veselohry se pro první dobu táborského pobytu staly zase hlavním těžištěm činnosti divadla (Hrála se *Polská krev* – v předvečer odhalení desky na rodném domě Oskara Nedbala, *Láska její výsosti*, *Divá Bára*, *Štěstí na rozcestí*.) Ale Svátek práce se oslavil *Prodanou nevěstou*.“ (Kožíková, 1970, s. 146) Opera se celkově těšila velké oblibě. Nejvíce diváků chodilo na ryze české opery, v nichž často působili hosté – Zdena Hrnčířová a Richard Kubla. Ani orchestr nezahálel a podařilo se mu uspořádat řadu koncertů, které dirigoval kapelník Bartl. Na koncertech vystoupilo také několik hostů, jako ku příkladu Miloš Sádlo (Kožíková, 1970).

Diváci však navštěvovali i činoherní představení. Borova „Zuzana Vojířová“ musela být dokonce několikrát opakována. M. Findejsová zajišťovala zábavu pro dětské publikum (Kožíková, 1970). „Hrálo se denně, někdy i odpoledne, v neděli dopoledne matiné podle budějovického vzoru, ale i hry z večerního repertoáru. Stále přicházely žádosti o zájezdy a nescházely ani dary neznámých mecenášů.“ (Kožíková, 1970, s. 149) Podle údajů v dobovém tisku však členové Jihočeského divadla v dubnu hráli i v Budějovicích. Jihočeská jednota informovala o zájezdu činoherního souboru

ve dnech 24. a 25. dubna. V sálu „Na Rychtě“ byla dle zdroje 24. dubna uvedena Tylova hra „Bankrotář“, kterou si vyžádala organizace „Radost ze života“ a následující den byla odpoledne i večer sehrána Vegova komedie „Sedlák svým pánem aneb Každý jí svůj marcipán“ (Jihočeská jednota, 1942).

V květnu pořádal soubor JD četné zájezdy po celém kraji. První květnový večer zavítala činohra do Třeboně a uvedla tam Schillerovo drama „Úklady a láska“. V době od 2. do 4. května hrál operetní soubor v budějovické „Rychtě“ Hermeckovo „Štěstí na rozcestí“ (Jihočeská jednota, 1. 5. 1942). Pro velký úspěch tam bylo představení opakováno ještě 9. a 10. května. Se stejnojmennou operetou zajela opereta 8. května také do Třeboně. Dne 12. května se činohra vypravila s Krpatovou hrou „Hvězdy nad hradem“ do Sezimova Ústí a opereta do Strakonice, kde uvedla „Štěstí na rozcestí“ (Jihočeská jednota, 8. 5. 1942).

O tři dny později se oba soubory JD opět vypravily do těchto měst a ve Strakonici opereta setrvala až do 17. května. Činohra zatím působila v Budějovicích. Novou štací se stalo město Březnice, kde činoherní soubor v květnu uspořádal celkem 4 představení (Jihočeská jednota, 15. 5. 1942). Zpěvohra poprvé navštívila také Chýnov, kde byla třikrát sehrána opera „Prodaná nevěsta“. Oba soubory i nadále zajížděly do Sezimova Ústí a 23. a 24. května zavítala činohra opět do Budějovic. Dne 25. května se konalo v Třeboni, kromě večerního představení pro dospělé, také odpolední vystoupení určené dětem, v němž účinkoval u dětí tolik oblíbený Kašpárek (Jihočeská jednota, 22. 5. 1942).

Dny plné práce narušil na konci měsíce atentát na protektora Reinharda Heydricha. Od té chvíle se divadelní život zastavil. „28. května se hrál v Táboře Nicodemiho Stín. V polovině druhého jednání zhaslo náhle světlo. Když se opět rozsvítilo, předstoupil německý důstojník a česky oznámil, že pro atentát na Heydricha bylo vyhlášeno stanné právo a divadelní představení že se zakazuje.“ (Kožíková, 1970, s. 149) Táborské představení však nebylo jediné, které bylo Němci narušeno. Šok jistě zažili i diváci a herci v Soběslavi. „Opereta byla na zájezdu v Soběslavi s hrou Štěstí na rozcestí. Okolo deváté hodiny vtrhlo do sálu několik německých vojáků, přerušili představení a německy vykázali obecnostvo z divadla.“ (Kožíková, 1970, s. 149) Z chování Němců bylo jasné, že zuří a že se budou Čechům mstít. Bohužel měli také záminku, jak se zbavit nepohodlných osob...

Doktor Stejskal byl nepochybně jedním z těch, koho fašisté přímo nenáviděli. Jeho obětavá činnost pro české divadlo v nich vyvolávala záchvaty vzteku. Mimoto

tajně spolupracoval s ilegální skupinou „Národní odboj“ (Pecha, Šmíd, Vondra, 1986). Podílel se také na „*tisku letáků a prostřednictvím spojky měl přes Linec styk se zahraničím. Skupině, v níž pracoval, hrozilo odhalení a Stejskal byl už jednou vyslýchán. Jeho bratr, lékař, mu radil, aby se vzdal všech funkcí a nabízel mu lékařské vysvědčení, aby se mohl uchýlit do ústraní. Stejskal to odmítl.*“ (Kožíková, 1970, s. 150) Určitě si uvědomoval, v jak nebezpečné situaci se nachází, ale nikdo ho nedokázal přemluvit, aby byl opatrnější. Když se ve Vráži setkal s ředitelem brněnského divadla, Jiříkovským, Bedřich Vilský oběma nabízel úkryt v jeho vile. Marně (Kožíková, 1970). „*3. června znovu varoval Stejskala jeho bratr. Stejskal tušil, že bude zatčen. Ale jeho svědomí kázalo zůstat i za cenu nejvyšší oběti.*“ (Kožíková, 1970, s. 150)

Následující den už do divadla v Táboře nedorazil. Tajemník Autengruber všem oznámil smutnou zprávu: „*Stejskal nepřijde. O půl deváté ráno ho zatkl v Budějovicích gestapo.*“ (Kožíková, 1970, s. 150) Později byl v archívu ve Štěchovicích nalezen udavačský dopis. Kapitán Václav Starý, který za války vyučoval němčinu na průmyslové škole, napsal v únoru 1942 dopis Emanuelovi Moravcovi, v němž špinil Josefa Stejskala. Kritizoval jeho politické smýšlení a lživě informoval Moravce, že Stejskalova činnost už vadí celému městu. Útočil na Stejskalovu snahu udržet české divadlo a odsuzoval pořádání zájezdů (Kožíková, 1970). Podlézavým způsobem hájil divadlo německé a neskrývaně se přimlouval „*za určitou a důkladnou očistu.*“ (Kožíková, 1970, s. 151)

Jak uvádí Kožíková, „*udavačských dopisů nebylo ani třeba. Stejskal byl jako bojovník za věc českého divadla nesmírně nebezpečný. Nacisté to věděli a chopili se příležitosti se ho zbavit.*“ (Kožíková, 1970, s. 151) Ve čtyřicátém sedmém čísle Budweiser Zeitung mohli čtenáři najít seznam odsouzených. Hned na druhém místě bylo uvedeno Stejskalo jméno (Budweiser Zeitung, 16. 6. 1942). Dne 16. června 1942 byl v dělostřeleckých kasárnách v Táboře popraven za schvalování atentátu na Heydricha. Během války zahynul v koncentračním táboře i jeho bratr Rudolf (Kožíková, 1970).

V divadle zavládl po Stejskalově smrti strach. Hrát se sice nesmělo, ale vedoucí zástupci se snažili udržet soubor pohromadě „*pro případ, že by divadelní činnost byla povolena; zatím se však nesmělo ani zkoušet. Už počátkem června došlo mezi vedením a členstvem k dohodě, že když členové zůstanou divadlu věrni, dostanou vyplacenou gáži.*“ (Kožíková, 1970, s. 163) Na konci června byli svoláni zástupci všech českých souborů do Prahy, kde museli pod nátlakem přísahat, že se budou podílet na kulturním

programu Říše (Kožíková, 1970). „*Teprve po zrušení stanného práva se 5. července opět otevřela divadla, na týden i budějovické divadlo v sále Na rychtě, kde bylo dovoleno zahrát několik představení na rozloučenou.*“ (Kožíková, 1970, s. 163)

Doba byla nejistá a lidé měli strach. Do Budějovic mělo přejít několik herců z Prahy, ale na poslední chvíli si to rozmysleli. Soubor Jihočeského divadla opustilo několik členů. V Benedettiho komedii „*Třicet vteřin lásky*“ naposled vystoupil Zdeněk Hodr a v Pacovské „*Vdovině groši*“ se s publikem rozloučili i Heda Heidrichová a Štěpán Bulejko (Kožíková, 1970). „*Dne 12. července, kdy se v Budějovicích hrát přestalo, bylo v Praze nahnáno několik tisíc kulturních pracovníků do Smetanovy síně, další se museli zúčastnit veřejných táborů pod širým nebem a všude se zase okázale prohlašovala věrnost říši a „vůdci.*“ (Kožíková, 1970, s 163-164) V červenci projížděl Budějovicemi vlak, v němž putovaly ženy do koncentračního tábora v Mauthausenu. Mezi nimi byla i herečka Anna Letenská, která tam zahynula v plynové komoře pouhý den po příjezdu (Kožíková, 1970).

1.4.4 Ohlédnutí za sezónou

Během sezóny 1941/1942 působil soubor Jihočeského divadla na 12 místech. Hlavními „základnami“ byly Budějovice a Tábor. Zájezdová představení podnikli herci celkem do 10 měst. Jejich vystoupení mohli navštívit obyvatelé Písku, Třeboně, Strakonice, Klatov, Bařova (Sezimova Ústí), Křemže, Březnice, Chýnova a Soběslavi. V průběhu sezóny bylo uvedeno pravděpodobně 13 českých a 14 cizích her. Opera připravila 5 oper českých skladatelů a 2 opery zahraničních komponistů. Operetní soubor sehrál 8 českých a 3 cizí operety. JD uspořádalo celkem 4 komorní večery, které byly z poloviny tvořeny recitacemi děl českých básníků a z poloviny hrami zahraničních autorů.

V odehraných představeních hostovali Jaroslav Hurt, Gustav Nezval a Jiří Steimar. Na 15. a 16. duben 1942 bylo ohlášeno také vystoupení Rudolfa Lampy. Vzhledem k tomu, že 15. dubna byl do divadla doručen příkaz k vystěhování z Budějovic, je však uskutečnění tohoto plánu velmi nepravděpodobné. Během čtrnáctidenního únorového zájezdu do Tábora měli dle Budějovických listů ve hře „*Karel III. a Anna Rakouská*“ hostovat Bedřich Veverka a Nataša Gollová. Údajně bylo vedeno jednání i s dalšími populárními herci (Budějovické listy, 14. 1. 1942). Noviny

ale zveřejnily pouze předběžný plán a více zpráv o provedeném zimním zájezdu nepřinesly, proto nemůžeme působení těchto herců potvrdit.

Oproti jiným sezónám pořádali členové Jihočeského divadla poměrně velký počet představení, která byla určena různým skupinám osob. Pro děti byla nastudována Šímová „Šípková Růženka“ a dále pohádky s Kašpárkem v hlavní roli – „Jak Šmidra a Kašpárek šli na zakletý zámek“, „Jak Kašpárek se Šmidrou v Číně byli s princeznou“ a „Jak Kašpárek se Šmidrou zvítězili nad ježibabou“. Ke společným lidovým a dělnickým představením patřily hry českých i zahraničních autorů: Stroupežnického „Naši furiati“, Tetauerův „Život není sen“, Coolenův „Cizinec“, Bókayova „Vdaná žena“, Schillerovo „Úklady a láska“, Braunova „Prudká zatačka“ a operety „Pod Svatou Horou“, „První valčík“ a „Srdce v rákosí“. Pouze pro dělníky byly určeny hry „Heda Gablerová“, „Naši furianti“ a „Prudká zatačka“. Dělníci mohli navštívit také operety „Perle panny Serafinky“ a „Štěstí na rozcestí“ a Dvořákovu operu „Jakobín“.

Některé spolky si dokonce osobně vyžádaly uzavřená představení. Členové organizace „Radost ze života“ mohli shlédnout operety „Perle panny Serafinky“, „První valčík“, „Pod Svatou Horou“, „Srdce v rákosí“ a „Ať se mládí vydovádí aneb Poznej svou vlast“. Pro milovníky her připravila činohra Stroupežnického „Naše furianty“, Tetauerův „Život není sen“, Schillerovy „Úklady a lásku“ a Tylova „Bankrotáře“. „Jednota zaměstnanců veřejné správy“ projevila zájem o operety „První valčík“ a „Země úsměvů“. Spolek MNS si rezervoval sál na představení Jiráskova „Otce“. Pro „Jednotu zaměstnanců veřejné dopravy“ byly určeny operety „Srdce v rákosí“ a „Ať se mládí vydovádí aneb Poznej svou vlast“ a Altheerova veselohra „Sedněte si, pane profesore!“.

1.5 Divadelní sezóna 1942/1943

1.5.1 Členové souboru

Soupis členů dle Budějovických listů z 22. 7 1942 a 5. 8. 1942:

dramaturg – Jan Gruber (intendant a městský knihovník v Písku)

režiséři činohry – K. Kalista, J. A. Skála a J. Vávra

režiséři zpěvohry – A. Šmíd, O. Karen, J. Krátký a K. Zavřel

šéf opery – J. Bartl

baletní mistr – A. Michalík (nově angažovaný z divadla v Moravské Ostravě)

solová tanečnice – Zd. Tomanová

Kapelníci: I. kapelník – J. Bartl

II. kapelník – Karel Moor

členové činohry – V. Huber, L. Kalistová-Želenská, K. Kalista, J. Kotapiš, Z. Masopust,
R. Nováková, H. Němec, K. Roden, J. A. Skála, J. Vávra, J. Vávrová,
G. Skálová-Benešová, F. Viktorin, H. Wittlichová

v činohře nově angažováni – V. Fingrová (posluchačka pražské konservatoře)

Věra Kalendová (z Městského divadla v Kladně)

O. Volek (absolvent dramatické konservatoře v Brně)

sólisté zpěvohry – V. Agari, J. Harmach, O. Karen, A. Šmíd, A. Wittlich, K. Zavřel,

J. Procházková, D. Stříbrná-Hanzlovská, V. Šeplavá

ve zpěvohře nově angažováni – Ivan Krátký (z Městského divadla v Kladně – tenorista)

Liběna Astrová (pro I. obor subret, žačka prof. Vávry)

Operetní soubor opustili – M. Faltýnková a Karel Jahn (k Městskému divadlu v Kladně)

Stálí hosté – Sl. Procházková, Vl. Ženíšková, Zd. Jurová, Zd. Hrnčířová, Hel. Traková,

A. Jeřábek, Ing. J. Krafek, J. Miřa a St. Ulrich

1.5.2 Repertoár

Ohlášeno v divadelním plánu a **skutečně odehráno**:

Činohra:

Gerhart Hauptmann – Růžena Berndová; Karl Schönherr – Ďáblice; Dario Niccodemi – Jitro, den a noc + Stín;

Autoři, kteří byli ohlášeni v plánu a bylo uvedeno některé jejich dílo:

Jiří Mahen – Ulička odvahy; Miroslav Rutte – Zamilovaní přátelé; Max Halbe – Proud; Friedrich Schiller – Nevěsta Messinská

Opera:

Bedřich Smetana – Prodaná nevěsta + Dalibor; Leoš Janáček – Její pastorkyňa; Wolfgang Amadeus Mozart – Únos ze Serailu; Richard Wagner – Bludný Holanďan; Eugen d'Albert – Nížina; Ruggero Leoncavallo – Artisté (Komedianti)

Operetní plán nebyl zveřejněn! **Odehrané operety**:

Jaroslav Jankovec – Srdce v rákosí; Franz Lehar – Země Úsměvů + Veselá vdova + Kde skřivánek zpívá + Paganini; Nico Dostal – Štěstí vstříc; Josef Stelibský – Ostrov milování; Jára Beneš – Uličnice; Jindřich Loukota – Staňte se mou královnou

Z předloženého plánu **neuskutečněno**:

Činohra:

Hermann Sudermann – Čest; Johann Wolfgang Goethe – Faust; Friedrich Schiller – Don Carlos; Hermann Bahr – Koncert; Luigi Pirandello – Každý má svou pravdu; Sofokles – Antigona; August Strindberg – Tanec smrti; Henrik Ibsen – Strašidla

Autoři, kteří byli ohlášeni v plánu, ale nebylo uvedeno žádné jejich dílo:

Václav Kliment Klicpera; Jaroslav Vrchlický; Viktor Dyk; František Xaver Svoboda; Růžena Svobodová; Fráňa Šrámek; Stanislav Lom; Richard Billinger; László Fodor; Björnstjerne Björnson; Pedro Calderón de la Barca

Opera:

Bedřich Smetana – Tajemství; Antonín Dvořák – Šelma sedlák; Wolfgang Amadeus Mozart – Don Juan; Pietro Mascagni – Sedlák kavalír; Giacomo Puccini – Bohéma; Oskar Nedbal – Z pohádky do pohádky (balet)

Mimo plán **navíc uvedeno:**

Činohra:

Gabriela Preissová – Její pastorkyňa; Fritz Schwiefert – Markétka proti třem; Pavel Schuek – Ulice zpívá; Ladislav Stroupežnický – Naši furianti; Paul Sarauw – Všechno nebo nic; Johann von Bókay – Vdaná žena; Max Vitus – Tři lední medvědi; Heinz Ortner – Isabella španělská; Karl Vollmüller – Karolina; Bohumír Polách – Vrah jsem já!; František Tetauer – Život není sen; Jan Plichta + František Klika + Zdeněk Petrla – Tabu; Ralph Benatzky – Okouzlující slečna; Manfred Rössner – Karel III. a Anna Rakouská; Vlasta Petrovičová – Střídavě oblačno; Sergio Pugliese – Mořský koník; František Zavřel – Valdštýn; Bezhlavý rytíř (pohádka); Jaroslav Durych – Bloudění; Jan Bor – Zuzana Vojířová; Jak se stalo, že nám přišlo opět jaro! (pohádka); Fritz Peter Buch – Chlapík; František Gribitz – Děvče s hraběcí korunkou

Opera:

Antonín Dvořák – Jakobín + Rusalka; Giacomo Puccini – Madame Butterfly; Walter Kollo – Mazlíček (Co ženy mají rády!)

1.5.3 Situace v divadle

Do sezóny 1942/1943 vstupovalo Jihočeské divadlo s několika významnými personálními změnami. Monika Jeřábková a Josef Stejskal, kteří v JD působili několik let, v souboru citelně chyběli. O post ředitele usiloval snaživý intendant Gruber, ale neúspěšně. Kožíková to vysvětluje tím, že „*i když vždycky vystupoval jako přítel divadla, herci k němu neměli důvěru. Divadlo vedl tedy dále J. Kristejn-Kostelecký.*“ (Kožíková, 1970, s. 164) Gruberovi se však podařilo získat funkci dramaturga, kterou dříve zastával doktor Stejskal. Již z ohlášeného plánu ale bylo vidět, jak se s novým dramaturgem změnil i repertoár.

Divadelní plán, zveřejněný dne 29. července 1942 v Budějovických listech, přinesl věrným divákům nejedno překvapení. Gruber hned v úvodu prozradil, že JD bude v nové sezóně klást větší důraz na operu a zvýšený zájem bude věnovat také operetě. Jeho sympatie ke zpěvohře nebylo možno přehlédnout. Stejskalovu milovanou činohru „odsunul“ až na poslední místo. Dokonce neuvedl ani přesný rozpis plánovaných her, tak jak tomu byli čtenáři zvyklí od Stejskala. Vypsal pouze jména autorů, jejichž hry budou během sezóny sehrány a nezapomněl zdůraznit také autory německé. (Budějovické listy, 29. 7. 1942). Moravec přímo nařizoval, které hry se smí hrát a které jsou naopak zakázané. Aby mohlo divadlo dále fungovat, muselo jeho příkazy dodržovat (Kožíková, 1970). Uvádění děl německy píšících autorů tak tehdy nikomu nepřipadalo podezřelé.

Až po válce se zjistilo, že Gruber tajně spolupracoval s gestapem, a tak mu německý repertoár jistě nebyl „proti srsti“. Navenek se však tvářil jako příznivce českého divadla, který jen plní svou povinnost vůči Němcům. Dokazuje to i úryvek v novinách, v němž seznamoval čtenáře-diváky s plánovaným činoherním repertoárem. V rozhovoru s redaktorem Budějovických listů doslova řekl, že *„chce uvést na scénu v činohře hodnotné hry českých autorů starších i nových, hry autorů říšských, klasiků i novějších a posléze hry jiných cizích autorů.“* (Budějovické listy, 29. 7. 1942) Gruber informoval, že i v sezóně 1942/1943 bude divadlo pořádat zájezdy do okolních měst a hrát představení určená dělníkům, železničářům a organizaci „Radost ze života“ (Budějovické listy, 5. 8. 1942).

Stálou stagionou byl i nadále Tábor (Budějovické listy, 22. 7. 1942), a proto na sklonku léta, konkrétně 22. srpna 1942, zahájilo Jihočeské divadlo právě tam. Ve Smetanově opeře „Prodaná nevěsta“ hostovali dle Budějovických listů O. Kovář, člen ND v Praze, a podle Kožíkové ještě Hrnčířová, Zavřel, Kubla a Mráz. Dirigování se ujal uznávaný kapelník Bartl (Kožíková, 1970). Prvním představením činohry bylo drama Gabriely Preissové „Gazdina roba“, které bylo uvedeno u příležitosti autorčiných 80. narozenin. Opereta zahájila Jankovcovým „Srdcem v rákosí“. V srpnu 1942 uplynulo přesně 50 let od úmrtí Ladislava Stroupežnického. Jihočeské divadlo proto 29. srpna uspořádalo zájezd do autorových rodných Cerhonic a sehrálo tam jeho drama „Naši furianti“ (Jihočeská jednota).

Soubor se snažil těšit diváky v celém kraji, dokonce i za hranicemi regionu. Jen během září stihl opakovaně uspořádat zájezdy do Bařova, Písku, Třeboně, Soběslavi, Březnice, Pacova, Veselí-Mezimostí i dalekých Klatov. Časté cestování

si také vyžádalo mnoho sil. „V té době se už jezdilo výhradně vlakem; rozvrácená doprava, čekání na opožděné vlaky, často po celé hodiny v mrazu, nevytopené šatny, kde se líčidla musela rozehřívat a kde se pláště odkládaly až před výstupem – to vše oslabovalo a bralo náladu; leckdo z herců to odstonal omrzlinami. Pěšky se chodilo každý týden hrát do Sezimova Ústí a do Bařova. Tíha zájezdu spočívala přitom takřka výhradně na činohře. Někdy se hrávalo jen za večeri, ale ani to nebylo v těch těžkých dobách k zahoezení.“ (Kožíková, 1970, s. 167)

Pro činohru to byl celkově náročný rok. Diváci se chtěli při představení odreagovat, proto musely být do repertoáru zařazeny převážně veselohry a tak zvané konverzačky. Přání publika však nebyl jediný důvod, který soubor přiměl k tomuto složení programu. Byly to „i důvody technické, skrovný soubor, nedostatek kostýmů, chudé výpravy. Pracovní podmínky byly velmi těžké a zkoušelo se kde se dalo: v restauraci Na střelnici, v hotelových pokojích, často i ve vlaku.“ (Kožíková, 1970, s. 166) Ani pro operetu to nebyly lehké časy. Postupně se sice vypracovala na velmi schopný soubor, ale značně trpěla pod tíhou mnoha problémů. Bylo potřeba dosáhnout zisku, proto se upřednostňovaly ty operety, které do hlediště „přitáhly“ co nejvíce lidí. Balet nevynikal přílišnou kvalitou a sbor chyběl úplně (Kožíková, 1970). „Z náročnějšího repertoáru byly uvedeny jen operety Lehárovy, ovšem na výpravách se muselo velmi šetřit.“ (Kožíková, 1970, s. 166)

K tomu všemu přišlo nařízení, podle kterého museli JD opustit všichni umělci židovského původu (Kožíková, 1970). Na konci září se v Budějovických listech objevila zpráva, že soubor opouští Alena Růžičková, která „vrátila se do Prahy ke svému učitelskému povolání.“ (Budějovické listy, 30. 9. 1942) Po novém roce jí v odchodu následovalo několik dalších kolegů. Pozitivním momentem bylo tehdy snad jen představení „Život není sen“, v němž režisér Karel Kalista oslavil 35 let divadelní činnosti (Budějovické listy, 21. 10. 1942).

I v říjnu a v listopadu pokračovali členové divadla v pořádání zájezdů do okolí. Dne 21. října se v Písku konal symfonický koncert, kde v roli hosta účinkoval oblíbený Miloš Sádlo. Kromě obvyklých zastávek zavítalo JD nově také do Chýnova, Pelhřimova, Volyně a konečně i do Budějovic do sálu „Na Rychtě“. Ve dnech 25 a 26. listopadu tam činohra sehrála Niccodemiho „Stín“ s Růženou Novákovou v hlavní roli. Středeční představení bylo určeno NOÚZ, čtvrteční vystoupení bylo přístupné široké veřejnosti (Budějovické listy, 25. 11. 1942). Do Budějovic zavítal soubor i v prosinci, kdy „uzavřeli členové Divadelního spolku (Pitter, Ryneš, Klingl)

s funkcionáři spolkového domu Na rychtě (Veselý, Piloušek) smlouvu o dotaci ve výši 262 tisíc, aby se tam umožnil provoz.“ (Kožíková, 1970, s. 169) Ve dnech 15. a 16. prosince tam činohra sehrála Vitusovu komedii „Tři lední medvědi“.

Na 1. a 2. svátek vánoční uvedli členové JD v hostinci „Na Rychtě“ celkem čtyřikrát Niccodemiho veselohru „Jitro, den a noc“ a 27. prosince potěšili diváky hrou Miroslava Rutteho „Zamilování přátelé“ (Budějovické listy, 9. 12. 1942). Referent Budějovických listů, skrytý pod značkou „-ak-“, však s uvedením hry příliš nadšený nebyl a v krátkém odstavci vysvětloval důvody své kritiky. „Přes značnou vnitřní hodnotu hry nehodila se tato vhodně pro zájezd a správa divadla se zajisté napříště vynasnaží, aby budějovické obecnstvo a zvláště dělnictvo, pro něž jsou představení v první řadě pořádána, zařazením vhodného programu bylo uspokojeno.“ (Budějovické listy, 30. 12. 1942) Na Silvestra pobavili publikum hned dvakrát Schwiefertovou „Markétkou proti třem“ (Budějovické listy, 9. 12. 1942).

V Budějovicích se ale mnohé změnilo. Vedoucím „Osvětové služby“ se stal Václav Starý, známý udavač, který rozšiřoval lži, když tvrdil, že „se české umění v nových poměrech skvěle rozvíjí.“ (Kožíková, 1970, s. 169) Jeho náklonnost k německé straně se nedala přehlédnout. Na všechny strany hlásal, jaké měli Češi štěstí, že se jich ujali Němci a jménem celé vlasti děkoval nacistům za jejich ochranu a podporu (Kožíková, 1970). „Ve skutečnosti se situace stále zhoršovala a síly souboru slábly. Žilo se z měsíce na měsíc. Subvence byly malé a nejisté.“ (Kožíková, 1970, s. 169) Členové divadla se přesto nevzdávali a dál pořádali zájezdy do okolí. Během prosince stihli několikrát zajet do Pelhřimova, Soběslavi, Bařova, Písku a poprvé se představili také divákům v Malšicích.

V lednu byla veřejnost překvapena nečekanou změnou. V Budějovických listech se totiž objevila následující zpráva: „Po dosavadním šéfu činohry a režiséru Skálovi, který je nemocen a uchýlil se do sanatoria ve Vrážci, nastoupí režisér J. Lokša z Brna.“ (Budějovické listy, 20. 1. 1943) Jihočeská jednota navíc informovala, že režisér Lokša bude také šéfem činohry a že soubor opouští herec, Hynek Němec, který odchází do Prahy k Nezávislému divadlu (Jihočeská jednota, 15. 1. 1943). Na konci měsíce února ale Jihočeská jednota uvedla mylné informace na pravou míru. Kromě Skály onemocněl také Karel Kalista. Oba režiséři zůstali v rekonvalescenci a nebylo jisté, jestli se v průběhu sezóny ještě vrátí. Zpráva o nástupu J. Lokši byla chybná – brněnský režisér nenastoupil. Vedení se proto na téměř dva měsíce ujal režisér Jan Vávra,

který v lednu nastudoval hned tři premiéry: „Střídavě oblačno“, „Mořského koníka“ a „Proud“ (Jihočeská jednota, 19. 2. 1943).

Soubor byl v lednu rozšířen o nové „posily“. Ze Středočeského divadla byli angažováni režisér Tadeáš Šejfínský a herci Josef Elsner a Miloš Hlavín (Jihočeská jednota, 19. 2. 1943). Také v zimním období pokračoval soubor JD v zájezdových představeních. Kromě obvyklých zastávek zavítal v lednu několikrát i do Strakonice. Ve dnech 22. až 24. ledna zajel činoherní soubor také na budějovickou „Rychtu“. Během tří dnů tam stihl pětkrát uvést reprízu Stelibského operety „Ostrov milování“ a představení měla úspěch. Podle reportéra Budějovických listů se v nabitém sále dobře předvedli nově příchozí členové a baletní vystoupení bylo „nejlepší z posledních divadelních sezon.“ (Budějovické listy, 27. 1. 1943)

Pátý únorový den se v německých novinách Budweiser Zeitung objevilo nařízení, které zakazovalo činnost divadel, varieté a podobných zábavních podniků ve dnech 5. a 6. února. Důvodem byla prohra 6. německé armády v bitvě na Volze (Budweiser Zeitung, 5. 2. 1943). Kvůli porážce Němců u Stalingradu proto zůstalo uzavřeno pravděpodobně také Jihočeské divadlo. V dané dny měl v Táboře v opeře „Dalibor“ působit jako host Richard Kubla. Představení se však nejspíše neuskutečnila. Ale hned jak zákaz pominul, konalo se představení Smetanova „Dalibora“ dva dny po sobě a 7. února dokonce odpoledne i večer. Spolu s Richardem Kublou v něm hostovala ještě Zdena Hrnčířová. Že byla opera skutečně odehrána dokazuje poznámka v Jihočeské jednotě. Podle ní mělo Jihočeské divadlo v Táboře s „Daliborem“, v němž účinkovali hosté, velký úspěch (Jihočeská jednota, 19. 2. 1943).

Kubla s Hrnčířovou ale nebyli jedinými hosty, kteří v Jihočeském divadle danou sezónu hráli. Vítaní byli také Rudolf Lampa, který potěšil tábořské diváky v operetách „Ostrov milování“ a „Paganini“. V Lehárově operetě „Paganini“ účinkoval před píseckým publikem i Antonín Jeřábek, který 9. dubna hostoval také v Táboře v „Zemi úsměvů“. To, že v JD působilo tolik hostů, nebyla náhoda. Bylo to zásluhou Bohumila Kristejna, který „neměl snadný úkol – vyhovět všem nařízením a požadavkům německých i českých úřadů a přitom zaručit existenci souboru.“ (Kožíková, 1970, s. 168). Není divu, že jeho hlavní starostí byl „hmotný úspěch, a proto rád zval hosty z Prahy, jako byli Nasková, Štěpničková, Klenová, Nezval, Kohout aj.“ (Kožíková, 1970, s. 168)

Přestože nacisté nařizovali českým souborům hrát německý repertoár, diváci si často v uváděných hrách našli skrytý protifašistický význam. Například „Schillerova

„Nevěsta messinská“, nastudovaná Šeřínským ke konci okupace, vyzněla na mnoha místech jako projev víry ve svobodu národa.“ (Kožíková, 1970, s. 167) Šeřínský byl ale donucen nastudovat také hru „Valdštejn“. Ta se dostala na program JD v polovině února 1943, a to jen díky výhrůžným dopisům a protekci ze strany německých úřadů (Kožíková, 1970). V sezóně 1942/1943 působili v JD celkem tři režiséři a každý se vyznačoval něčím jiným. „Nejstarší Jaroslav Skála měl nejdelší praxi; výrazný přednes, který vyžadoval, měl určitou dávku patosu. Jan Vávra, sám dobrý psychologický herec vždy s pečlivě vytvářenou maskou pamatoval v režii na jednotnost pojetí a nezanedbával výtvarnou stránku; také fotografoval a pečoval o archiv. Tadeáš Šeřínský, žák E. F. Buriana, si přinesl na jeviště smysl pro poezii a snažil se o osobité uchopení každé předlohy.“ (Kožíková, 1970, s. 168)

Ani v prvních jarních měsících neustali členové Jihočeského divadla v pořádání zájezdů. V březnu zavítali do Písku, Pelhřimova a do budějovické „Rychty“. V dubnu navštívili mimo jiné také obyvatele Bařova, Pacova, Třeboně a Soběslavi. Na jaře se nejmladší diváci konečně dočkali dětských představení. V březnu pro ně byla uvedena pohádka „Bezhlavý rytíř“, která byla určena i mládeži. V dubnu jim byla určena ještě pohádka s jarní tematikou „Jak se stalo, že nám opět přišlo jaro!“. Neúnavná činnost jihočeských divadelníků nenechávala Němce v klidu. Nacisté soustavně usilovali o zničení českého divadla. „Německé úřady se i nadále snažily rozbít soubor tak, že povolávaly jednotlivé členy do pracovního nasazení v říši; s velkou námahou se podařilo Findejsovi vyreklamovat řadu mladých lidí.“ (Kožíková, 1970, s. 169)

Mnoho herců se bálo o holý život. Nemůžeme jim proto mít za zlé, že raději včas zvolili odchod z Jihočeského divadla. Na konci dubna byl v Jihočeské jednotě zveřejněn seznam herců, kteří opouští JD. Z činohry odešel režisér Jan Vávra i s manželkou Jiřinou. Nové útočiště našli v Moravskoslezském divadle, kde Vávra získal místo režiséra činohry i opery. Činoherní soubor opustilo ještě 6 jeho hereckých kolegů. Byli mezi nimi Vlastimil Huber, František Viktorin, Věra Fingrová, Věra Kalendová, O. Bosák a Zdeněk Masopust. Odchodu herců se neubráníla ani opereta. Vlasta Šeplavá-Vilská přijala spolu s Kalendovou angažmá u Východočeského divadla, sólová tanečnice Zdeňka Tomanová odešla do Olomouce a soubor opustili i mistr Michalík a Ťalská. Operní soubor byl oslaben o táborského rodáka, Jaroslava Harmacha, který přešel do Plzně (Jihočeská jednota, 30. 4. 1943).

Přestože se soubor Jihočeského divadla stal po odchodu 13 jeho členů slabší, zbývající herci dál pokračovali v činnosti. První květnový den po celé zemi probíhaly oslavy svátku práce. Ten den mohli pracující zdarma shlédnout filmy v kině, zacvičit si ve sportovních podnicích nebo navštívit bezplatná večerní představení divadel a varieté. U této příležitosti uspořádala činohra JD zájezd do Budějovic a v sále „Na Rychtě“ sehrála volné představení pro dělnictvo (Jihočeská jednota, 30. 4. 1943). Na programu byla hra „Střídavě oblačno“. Zástupci Jihočeského divadla nezapomínali ani na milovníky vážné hudby. Proto pro ně 14. května 1943 uspořádali IV. symfonický koncert, který byl 17. května reprizován pro NOÚZ.

Hereckým ambicím českých vlastenců nacisté nepřáli. „*Nepřetržitě bylo nutno svádět boje s cenzurou a zachraňovat texty, na nichž by se zachytilo národní cítění. Nejhorší to bylo nyní v Písku, kde jistý Kotiza na okresním úřadě vyžadoval německé hry, zakázal Zuzanu Vojířovou, škrtal i ve verších a při představení dohlížel, zda je upravený text dodržován. Divadlo se většinou obracelo s důvěrou na intendanta Grubera, který dovedl dobře vystupovat i mluvit.*“ (Kožíková, 1970, s. 170). Tenkrát nikdo nemohl tušit, že je Gruber zrádce... Vinou nacistů zemřelo mnoho lidí. Jak uvádí Kožíková, byli mezi oběťmi i členové Divadelního spolku, kteří působili v Budějovicích. Zatčení a popraveni byli například inženýr Keller, Ryneš nebo Freinwald (Kožíková, 1970).

Sezóna se pomalu, ale jistě chýlila ke konci, když se v novinách objevilo oznámení, že soubor Jihočeského divadla uspořádá od 1. června měsíční zájezd do Budějovic. Článek sliboval, že se diváci mohou těšit na činohry, operety i opery a lákal na zahajovací představení. Tím byla Lehárova „Země úsměvů“ a sólista Jeřábek v něm účinkoval jako host (Jihočeská jednota, 28. 5. 1943). S táborskými diváky se soubor rozloučil 3. června Borovou „Zuzanou Vojířovou“. Jak je známo, členové JD byli velmi aktivní. Snad nikoho tedy nemůže překvapit fakt, že původně měsíční zájezd byl prodloužen až do 15. července a že během působení JD „Na Rychtě“ uspořádala činohra i jeden zájezd do Pacova.

Mezi významné večery patřil bezesporu 2. červenec. Na programu byla Jankovcova opereta „Srdce v rákosí“ a režisér Áda Šmíd zároveň slavil svůj čestný večer (Jihočeská jednota, 25. 6. 1943). Jen několik dnů před ukončením sezóny poctili budějovické diváky svojí návštěvou hned 3 hosté. Dne 10. července vystoupili v Lehárově „Veselé vdově“ Máša Horáková a Antonín Jeřábek (Jihočeská jednota, 2. 7. 1943). O dva dny později se v Rossiniho opeře „Lazebník sevillský“ představil také

H. Vávra (Jihočeská jednota, 9. 7. 1943). Bohužel v uplynulé sezóně byly značně „ošizeny“ pečlivé scénické výpravy, které se po příchodu Josefa Stejskala do JD staly samozřejmostí. V Táboře nepůsobili žádní významní výtvarníci a ti okolní postrádali nadšení do práce a obětavost. Také nedostatek financí byl jedním z důvodů, proč kvalita výprav v poslední době tak upadala (Kožíková, 1970).

Po delší odmlce se na stránkách novin opět objevila kritická hodnocení odehraných představení. Referent Jihočeské jednoty posuzoval nejprve provedení opery „Dalibor.“ Výkony herců sice pochválil, ale zklamáním pro něj „*byly sbory, hlavně mužský, kterému se nepodařil ani jednoduchý dvojhlasý sbor ve II. jednání.*“ (Jihočeská jednota, 2. 7. 1943) Naopak velmi kladně ohodnotil Rossiniho „Lazebníka sevillského“. „*Kapelník J. Bartl si opravdu ponechal nejlepší na konec. Ensemblové scény byly zdařilé a bez kazu.*“ (Jihočeská jednota, 23. 7. 1943)

1.5.4 Ohlédnutí za sezónou

Na sklonku července zveřejnila Jihočeská jednota všechna důležitá fakta o činnosti Jihočeského divadla v uplynulé sezóně. František Knez v článku informoval, že nejvíce se hrálo v Táboře (Jihočeská jednota, 30. 7. 1943). Kromě Tábora působili členové JD ještě v dalších 16 městech a vesnicích. Soubor uspořádal zájezdy do Budějovic, Cerhonic, Baťova, Písku, Třeboně, Soběslavi, Klatov, Březnice, Pacova, Veselí – Mezimostí, Chýnova, Pelhřimova, Volyně, Malšic, Strakonic a Bechyně. Podle Kneze sehrálo JD 44 představení pro dělnictvo v rámci akce NOÚZ „Radost a práce“, dále 11 představení pro „Radost ze života“ a 17 představení zdarma nebo za snížené ceny (Jihočeská jednota, 30. 7. 1943).

Činohra uvedla 21 premiér a mnoho repríz. Skvěle byly dle Kneze provedeny hry „Valdštýn“, „Nevěsta messinská“ a „Zuzana Vojířová“, která byla opakována celkem 33 krát. Velmi úspěšné byly také hry „Tři lední medvědi“ a „Proud“. Opereta uvedla 13 premiér. Největší obliby dosáhly operety „Ostrov milování“ (33 repríz), „Paganini“ (30 repríz) a „Uličnice“ (26 repríz). Vzhledem k dosaženým úspěchům, se vedení JD rozhodlo zařadit v příští sezóně ještě více klasických operet (Jihočeská jednota, 30. 7. 1943). Operní soubor uvedl 10 premiér, „*z nichž počtem nejúspěšnější byly Dalibor, Rusalka a Lazebník sevillský.*“ (Jihočeská jednota, 30. 7. 1943)

Kromě již zmíněného programu, se na prknech divadla uskutečnilo ještě 7 symfonických koncertů orchestru JD (na 3 z nich hostoval mistr Miloš Sádlo), koncert uspořádaný ve prospěch „Německého Červeného kříže“ a koncert pro NOÚZ (Jihočeská jednota, 30. 7. 1943). Dětem byly určeny pohádky „Jak Honza ve svém zármutku vyléčil království ze smutku“, „Bezhlavý rytíř“ a „Jak se stalo, že nám opět přišlo jaro!“. Mládež mohla shlédnout také „Bezhlavého rytíře“ a pro studenty byla připravena hra Ladislava Stroupežnického „Naši furianti“. Na Benešovu operetu „Uličnice“ měli zaměstnanci ČMD a jejich rodinní příslušníci slevu 50%. Také na veselohru „Tabu“ měli 7. července povolen vstup pouze pracovníci ČMD (Jihočeská jednota, 2. 7. 1943).

1.6 Divadelní sezóna 1943/1944

1.6.1 Členové souboru

Soupis členů, kteří působili v JD v sezóně 1943/1944, nebyl uveřejněn v žádném dobovém periodiku a nebylo možné ho sestavit ani z jiných zdrojů.

1.6.2 Repertoár

Divadelní plán pro sezónu 1943/1944 nebyl zveřejněn. Na základě informací z tisku byl sestaven soupis představení, která byla **skutečně odehrána**:

Činohra:

Zdeněk Endris – Vlčí skála; Katherina Stollová – Přes celé léto; Jan Bor – Zuzana Vojřřová; Dalibor Cyril Faltis – Stanice Gordian + Veronika; František Götz – Malostranská humoreska; Marie Blažková – Oči pod závojem; Simeon Karel Macháček – Ženichové; Josef Maria Frank – Džungle; Jan Karafiát – Broučci; Richard Billinger – Čarodějka pasovská; Axel Ivers – Dva v křoví; Dario Niccodemi – Slečna Maria; Manfred Hausmann – Lilofeé; August Hinrichs – Za ranního kuropění; Karla Studenovská – Vánoční sen; Otto Ernst – Flachsmann vychovatel; Vlasta Petrovičová – Růžové dopisy; Vlasta Kleinová – Nezbeda Petr; František Sokol-Tůma – Pasekáři; Henrik Ibsen – Stavitel Solness; Franz Gribitz – Začalo to nevinně; Roland Schacht – Případ herečky Andersenové

Opera:

Bedřich Smetana – Hubička + Tajemství + Dvě vdovy + Prodaná nevěsta + Má vlast; Giuseppe Verdi – La Traviata (Violetta); Pietro Mascagni – Sedlák kavalír; Vilém Blodek – V studni; Georges Bizet – Carmen; Carl Maria von Weber – Čarostřelec; Christoph Willibald Gluck – Ifigenie na Tauridě

Opereta:

Johann Strauss – Cikánský baron + Netopýr; Rudolf Piskáček – Tulák; Jára Beneš – Bílá orchidej; Walter Kollo – Jsem zamilován do své paní; Emanuel Starý – Podzimní

píseň lásky; Franz Lehar – Země úsměvů + Veselá vdova; Josef Stelibský – Děti manáže; Rudolf Kvasnica – Letní bouře; Oskar Nedbal – Z pohádky do pohádky (balet)

1.6.3 Situace v divadle

Necelý měsíc po skončení sezóny 1942/1943 byla již zahájena sezóna nová. Bylo ale vidět, že na velké okázalosti a přípravy nebyl čas. Tentokrát čtenáři-diváci nenašli v novinách seznam herců angažovaných pro novou sezónu ani výčet plánovaného repertoáru. K dispozici nebyly ani žádné informace o stanovených cílech, jak tomu byli všichni zvyklí. Jen prostřednictvím dvou stručných vět dali zástupci Jihočeského divadla veřejnosti na vědomí, že divadlo opět hraje: „*Divadlo dále pokračuje v Táboře. Zahájilo tam novou sezónu.*“ (Jihočeská jednota, 13. 8. 1943) Prvním představením sezóny byla Smetanova opera „Hubička“, která byla uvedena dne 15. srpna 1943, a to odpoledne i večer. Činohra zahájila o den později Endrisovou „Vlčí skálou“ a 17. srpna ji následovala opereta se Straussovým „Cikánským baronem“ (Jihočeská jednota, 13. 8. 1943).

Téměř do konce srpna působilo JD pouze v divadle v Táboře. Až v posledních srpnových dnech zavítala činohra na tři dny na budějovickou „Rychtu“, kde od 28. do 30. srpna sehrála celkem třikrát Borovu „Zuzanu Vojířovou“ (Jihočeská jednota, 20. 8. 1943). Také v září těšili herci převážně táborské publikum. Činohra provedla pouze dvoudenní zájezd do Budějovic s Endrisovou „Vlčí skálou“ a jednou zajela do Písku, kde uvedla veselohru Katheriny Stollové „Přes celé léto“. V říjnu a v listopadu už ale divadlo opět pořádalo pravidelné zájezdy. Během těchto dvou měsíců zajelo JD sedmnáctkrát do Budějovic, devětkrát do Písku, pětkrát do Pelhřimova a dvakrát do Soběslavi. A divadelníci nezapomněli ani v prosinci. Herci činohry a operety uspořádali v předvánočním čase celkem 13 zájezdů. Z jejich návštěvy měli radost diváci v Písku, Budějovicích a v Třeboni.

Silvestrovský večer slavili herci činohry JD spolu s budějovickým publikem. Od 18 a od 21 hodin mohli diváci shlédnout Iversovu veselohru „Dva v křoví“, jejíž text z německého originálu přeložil tajemník Jihočeského divadla František Autengruber (Jihočeská jednota, 4. 1. 1944). A referent Jihočeské jednoty nezapomněl odehrané představení zhodnotit. Z jeho slov bylo patrné, že se mu velmi líbil výkon herečky Medřické. „*Plně na výši byla sl. Medřická, jež však nemohla sama kus vyšvihnout*

do potřebné úrovně.“ (Jihočeská jednota, 4. 1. 1944) Na Nový rok byla na programu Niccodemiho „Slečna Maria“, ale ani tato hra nesklízela příliš chvály. Kritik Jihočeské jednoty doslova řekl, že komedie *„překvapila spíše podprůměrnou úrovní kusu i podání.*“ (Jihočeská jednota, 4. 1. 1944)

Tím však negativní ohlasy nekončily. Zástupci novin veřejně kritizovali výběr repertoáru. Necháпали, proč Jihočeské divadlo zařadilo na Silvestra a o svátcích tak slabá díla, když je všeobecně známo, že právě v této době chodí do divadla nejvíce návštěvníků. Nespokojenost ale byla cítit i ze strany diváků. Jihočeská jednota uvedla, že se začaly množit stížnosti z řad publika (Jihočeská jednota, 4. 1. 1944). Nejvíce budějovickým příznivcům divadla vadila *„četná organizační nedopatření, ať už je to předprodej lístků, jednou nesnesitelně opožděné, jindy předčasné počátky představení a pod.*“ (Jihočeská jednota, 4. 1. 1944)

Divákům chyběla i činoherní matiné a komorní večery, které v minulých sezónách patřily k vrcholu. Tyto akce vždy pořádal „Klub sólistů JD“ a novináři se ptali, zda Klub ještě existuje a pokud ano, proč už nepořádá představení (Jihočeská jednota, 4. 1. 1944). Až začátkem března se v tisku objevila zpráva, že se „Klub sólistů JD“ vrátil ke své činnosti. Dne 5. března 1944 v Budějovicích uvedl matiné věnované k 80. výročí narození A. Sovy. *„Redaktor a dramaturg JD Fr. Knez v úvodním slově podal vývojový přehled básníkovy díla. Provedení pásma ukázek Sovovy poezie zasloužil si však větší pozornosti a úsilí režijní i interpretační.*“ (Jihočeská jednota, 10. 3. 1944) Repríza tohoto matiné se konala také 19. března v Táboře (Jihočeská jednota, 17. 3. 1944).

V dubnu plánovali členové Klubu uvést pásmo „Vodňanský trojlístek“, v němž měl být vyhrazen prostor dílům Zeyera, Heritese a Mokrého. Připravoval se také „Večer současné jihočeské poezie“ (Jihočeská jednota, 17. 3. 1944). Podle Kožíkové se Jan Vávra opravdu velmi snažil tradici obnovit, *„ale narazil na nepochopení ze strany souboru a bylo neskutčné volit repertoár; proti pásmu z veršů Seifertových, Tomanových a Halasových zakročila cenzura a ani klasičtí němečtí básníci nebyli bez podezření, když jim mělo naslouchat české obecnstvo.*“ (Kožíková, 1970, s. 167) Z těchto důvodů museli herci po mnoha letech od oblíbených literárních a dramatických matiné upustit (Kožíková, 1970).

V polovině ledna se na stránkách Jihočeské jednoty objevila milá novinka. Člen Jihočeského divadla v Táboře, Antonín Wittlich-Vilský, napsal hned dvě nové hry. S úpravou děl „Psanci v pohoří Sierra Madre“ a „Anna Marie“ mu pomáhal také jeho

bratr a zároveň bývalý člen JD a režisér činohry, Bedřich Vilský-Wittlich, který se stal novým členem „Uranie“ v Praze (Jihočeská jednota, 14. 1. 1944). Potěšující zprávu přinesly noviny i na konci ledna. Prostřednictvím tisku se dávalo na vědomí, že proběhne slavnostní zahájení celoprotektorátní akce „Divadlo venkovu“, jejímž patronem se stal sám ministr zemědělství a lesnictví Adolf Hrubý. Cílem akce bylo, aby i venkovský lid měl přístup ke kvalitnímu divadlu. Dne 29. ledna 1944 byla proto v divadle v Táboře od 15 hodin uvedena Smetanova „Prodaná nevěsta“ v režii A. Šmída a pod taktovkou J. Bartla (Jihočeská jednota, 28. 1. 1944). Kromě rozšířeného souboru JD účinkovali v opeře také F. Krčmář (basista Městského divadla v Plzni) a členové „Pěveckého spolku Petr Vok“ ze Soběslavi (Jihočeská jednota, 11. 2. 1944).

V měsících lednu a únoru zavítali členové Jihočeského divadla při svých zájezdech do Budějovic, Písku, Bařova, Chýnova, Mladé Vožice a Soběslavi. Počátkem března si v divadle připomněli 120. výročí narození Bedřicha Smetany, a proto byly na jeho počest uvedeny opery „Hubička“ a „Prodaná nevěsta“. V březnu uplynulo také 5 let od vzniku Protektorátu Čechy a Morava. U této příležitosti byl připraven pestrý program. Dne 15. března 1944 byly v divadle v Táboře v dopoledních hodinách k poslechu symfonie Bedřicha Smetany a večer byla sehrána jeho opera „Prodaná nevěsta“, na jejímž uvedení nechyběli čelní představitelé úřadů (Jihočeská jednota, 17. 3. 1944). Na březnových zájezdech zajeli herci nově také do Pacova a Sudoměřic-Černic, kam do tamní „*hospody přišli diváci z vesnic až 20 km vzdálených.*“ (Kožíková, 1970, s. 167)

V dubnu a v květnu 1944 uspořádalo Jihočeské divadlo 25 zájezdů. Číslo tvořilo sedmáct výprav „Na Rychtu“ a osm do Písku. Od 25. května se členové JD usadili v Budějovicích a hráli tam každý den až do konce sezóny (Jihočeská jednota, 19. 5. 1944). Předposlední květnový týden totiž oznámili zástupci JD, že na závěr sezóny „*bude hostovat celý soubor Jihoč. div. v Budějovicích.*“ (Jihočeská jednota, 19. 5. 1944) Zahajovacím představením byla Leharova „Veselá vdova“, v níž hostovali Slávka Procházková a Antonín Jeřábek (Jihočeská jednota, 19. 5. a 2. 6. 1944). Již zmíněný Jeřábek působil také v Leharově „Zemi úsměvů“, která byla na programu o den později. V „Prodané nevěstě“, uvedené dne 27. května, vystoupila jako host Marie Budíková-Jeremiášová. Představení řídil Mistr Otakar Jeremiáš (Jihočeská jednota, 19. 5. 1944).

O Smetanovu operu „Prodaná nevěsta“ byl ze strany diváků velký zájem. Proto se vedení divadla rozhodlo ji několikrát opakovat (Jihočeská jednota, 26. 5. 1944).

Týden po zveřejnění tohoto prohlášení si čtenáři v Jihočeské jednotě mohli přečíst, že původně panovaly mezi lidmi pochyby, „*zda bude možno na malém prostoru jeviště Rychty tuto operu vůbec úspěšně provést.*“ (Jihočeská jednota, 2. 6. 1944) Všechny strachující se diváky ale uklidnila zpráva, že vše vyřešil F. J. Autengruber svojí scénou. O nastudování a režii těchto představení se postaral Adolf Šmíd (Jihočeská jednota, 2. 6. 1944). Do konce sezóny se konala ještě 4 uzavřená představení pro organizace, jež si vyžádaly právě „Prodanou nevěstu“. Dvakrát při ní mohli být přítomni jen zemědělci budějovického kraje v rámci akce „Divadlo venkovu“, jeden večer patřil pouze dělníkům a zaměstnancům „Národní odborné ústředny zaměstnanecké“ a jednou se konalo představení pro NOÚZ (Jihočeská jednota, 2. 6. 1944).

„Prodaná nevěsta“ byla výjimečným představením, které si zasluhovalo také zvláštní péči. Když byla na programu 14. června, vystoupila v roli „Mařenky“ Olga Švarcová, členka operního souboru z Kostelce nad Orlicí. Toto představení bylo současně i jubileem. V sezóně 1943/1944 byla totiž zmíněná opera na scéně již po třicáté páté (Jihočeská jednota, 16. 6. 1944)! Zajímavou podívanou bylo jistě i představení „Děti manéže“. V operetě vystupovali kromě herců „*v atrakční velocipedové vložce s neobyčejným zdarem budějovičtí cyklisté K. Matouš a K. Sova.*“ (Jihočeská jednota, 9. 6. 1944) Soubor JD dokázal v červnu současně působit nejen v Táboře a v Budějovicích, ale i v dalších jihočeských městech. V průběhu posledních jedenácti červnových dnů stihli herci Jihočeského divadla zajet ještě čtyřikrát do Netolic, dvakrát do Písku a jednou do Soběslavi a Votic (Jihočeská jednota, 16. 6 a 23. 6. 1944).

1.6.4 Kritika odehraných představení

O představeních odehraných v sezóně 1943/1944 pěli divadelní kritici vesměs chválu. Jen málokdy se stalo, že byli kulturní referenti nespokojeni s výkony herců, nebo že vytkli tvůrcům představení nějakou tu chybičku. Například na sklonku února 1944 si mohl profesor Meisner v Jihočeské jednotě přečíst pochvalná slova referenta za ztvárnění kulis v Nicodemiovi hře „Veronika“. „*Scéna prof. Meisnera byla na malém jevišti vybavena vzorně a podpořila výsledný účín představení.*“ (Jihočeská jednota, 25. 2. 1944) Pozitivních výsledků dosáhla i opereta „Podzimní píseň lásky“.

Podle novinářů všichni herci „živě sehráli své role, takže prostá staroměstská tato opereta dociluje neobyčejného úspěchu.“ (Jihočeská jednota, 7. 4. 1944)

Velmi kladné ohlasy byly i na vystoupení dvou hostů, kteří poctili svou návštěvou budějovické diváky. Slečna Matějovská i pan Janků sklidili ve Straussově operetě „Netopýr“ bouřlivé ovace na začátku i na konci představení. Na velikonoční pondělí hostovali v Budějovicích „známá subreta V. Matějovská a tenorista O. Janků v roli pána z Eisensteinu. – Budějovická Rychta již dlouho neviděla takovou bouři nadšení, s kterou byli oba hosté přivítáni a již byly odměněny jejich výkony.“ (Jihočeská jednota, 14. 4. 1944) Výtkou byli v průběhu sezóny „potrestáni“ snad jen pánové Masopust a Bešťák, kteří hráli v Ernstově „Flachsmannovi vychovateli“. Ti ukázali „jevištní zkušenost a jistotu, ač místy byly jejich výkony značně neukázněné.“ (Jihočeská jednota, 10. 3. 1944)

Největšího uznání se pravděpodobně dostalo Gluckově opeře „Ifigenie na Tauridě“. „Provedení „Ifigenie“ na scéně JD bylo zřejmě vrcholem sezony a její provedení zůstane asi dlouho nepřekonáno.“ Divadelní kritik se rozplýval nad výkony herců i prací výtvarníka. Povzdychl si pouze nad rušivou hudbou, ale zároveň uznal, že tento problém nebylo možno vyřešit jiným způsobem. Herci podle něj „plnou měrou přispěli k tomu, aby se představení stalo nejkrásnějším a nejzávažnějším uměleckým počinem JD v letošním pracovním období. Scéna V. Maisnera nemohla být vyřešena lépe. K politování byla jenom nemožnost vhodnějšího umístění orchestru, neboť scénická hudba, která měla podmalovat a dokreslit, místy rušila.“ (Jihočeská jednota, 28. 4. 1944)

1.6.5 Ohlédnutí za sezónou

Divadelní sezóna 1943/1944 trvala od 15. srpna 1943 do 30. června 1944. V tomto časovém rozmezí působilo JD v Táboře, Budějovicích, Písku, Soběslavi, Pelhřimově, Třeboni, Baťově, Chýnově, Mladé Vožici, Pacově, Sudoměřicích-Černicích, Netolicích a Voticích. Podle Jihočeské jednoty hrálo JD celkem na 16 jevištích měst jižních Čech. Údajně zajeli herci ještě do Kosovy Hory a Milevska. Za uplynulý rok uvedly činoherní a operní soubor úctyhodných 376 představení. Opereta uspořádala 176 představení (Jihočeská jednota, 23. 6. 1944). Během roku

hostovali v Jihočeském divadle V. Matějovská, O. Janků, S. Procházková, A. Jeřábek, M. Budíková-Jeremiášová, O. Jeremiáš, O. Švarcová a R. Lampa.

Činohře se podařilo nastudovat 22 premiér. Mezi nejúspěšnější hry patřily Hausmannova „Lilofeé“, která se dočkala dvaceti čtyř repríz, stejně jako Ernstův „Flachsmann vychovatel“. Devatenáctkrát byla opakována Götzova „Malostranská humoreska“ a šestnácti opakování dosáhly hry „Ifigenie na Tauridě“, „Veronika“ a „Čarodějka passovská“ (Jihočeská jednota, 23. 6. 1944). Činohru vedli Tadeáš Šeřínský a Kamil Bešťák. Nastudování veseloher zajišťoval režisér Karel Roden. O návrhy scén se postarali profesor Meisner, Kubíčková a Hnízdil (Jihočeská jednota, 30. 6. 1944).

Opera pod vedením J. Bartla nastudovala 10 premiér a orchestr JD uvedl cyklus Smetanových symfonických básní „Má vlast“. Nejúspěšnějšími operami byly Smetanova „Prodaná nevěsta“ (36 repríz) a „Hubička“ (20 repríz). Nedbalův balet „Z pohádky do pohádky“ byl zahrán třináctkrát. Dle zdrojů Jihočeské jednoty bylo během sezóny sehráno 100 operních představení, a to i přes potíže při zájezdech (Jihočeská jednota, 23. 6. 1944). Opereta nacvičila celkem 10 premiér, převážně pod vedením A. Šmída. Nejvíce repríz měly operety „Děti manéže“ (32), Bílá orchidej (28), dále Straussův „Cikánský baron“ (24) a „Netopýr“ (24) a čtyřiadvacetkrát byla opakována také „Podzimní píseň lásky“ (Jihočeská jednota, 23. 6. 1944).

A podobně jako loni, i v sezóně 1943/1944 se uskutečnila uzavřená představení a představení určená dětem. Pro děti a mládež byla třikrát sehrána pohádka „Broučci“. Z organizací si nejvíce představení rezervovala „Národní odborová ústředna zaměstnanecká“ (NOÚZ). Jihočeské divadlo pro ni uvedlo 12 činoher (konkrétně „Vlčí skálu“, „Džungli“, „Čarodějku passovskou“, „Dva v křoví“, „Lilofeé“, „Za ranního kuropění“, „Veroniku“, „Růžové dopisy“, „Flachsmanna vychovatele“, „Pasekáře“, „Začalo to nevinně“ a „Případ herečky Andersenové“), 5 oper (čtyřikrát „Prodanou nevěstu“, dvakrát „Violettu“ a „Dvě vdovy“, jednou „Ifigenii na Tauridě“ a „Hubičku“) a 7 operet (třikrát „Netopýra“, dvakrát „Děti manéže“ a jedno představení „Tuláka“, „Podzimní píseň lásky“, „Zemi úsměvů“, „Veselou vdovu“ a „Jsem zamilován do své paní“). Jednou byl pro NOÚZ uveden také balet „Z pohádky do pohádky“.

„Kuratorium pro výchovu mládeže“ si zamluvilo sál pro sehrání 3 činoher (čtyřikrát „Lilofeé“, dvakrát „Malostranská humoreska“, jednou „Stanice Gordian“ a „Broučci“), 4 oper (osmkrát „Prodaná nevěsta“, čtyřikrát „Hubička“ a po jednom

představení „V studni“ a „Carmen“) a na balet „Z pohádky do pohádky“, jež byl pro „Kuratorium“ čtyřikrát opakován. Sál divadla byl rezervován také pro veřejné zaměstnance, aby pro ně JD mohlo uvést 6 činoher („Malostranskou humoresku“, „Slečnu Mariu“, „Flachsmanna vychovatele“, „Pasekáře“, „Začalo to nevinně“ a „Případ herečky Andersenové“), 2 opery („Carmen“ a „Prodanou nevěstu“) a 1 operetu („Jsem zamilován do své paní“). Pro DSK byl sehrán Straussův „Cikánský baron“, pro „Baťovu školu práce“ Smetanova „Prodaná nevěsta“. V rámci akce „Divadlo venkovu“ byla čtyřikrát uvedena opera „Prodaná nevěsta“ a jednou opera „Hubička“. Také pro dělníky a zaměstnance péče „Národní odborné ústředny zaměstnanecké“ byla na program zařazena Smetanova „Prodaná nevěsta“.

1.7 Divadelní sezóna 1944/1945

1.7.1 Členové souboru

Soupis členů dle Jihočeské jednoty ze dne 28. 7. 1944:

ředitel Krajské scény – Bohumil Kristejn

dramaturgické vedení – intendant J. Gruber z Písku

redaktor František Knez z Budějovic

výprava – prof. Vl. Maisner, Ing. arch. Kotlář, prof. Julius Bous, Jan Hnízdil a Jan Hlavsa

šéf zpěvohry – Josef Bartl

druhý kapelník – Karel Rennet (nově angažovaný; bývalý dirigent Velké operety)

Opera

šéf zpěvohry – Josef Bartl

režisér opery – Ferdinand Kramář (nově angažovaný; z Městského divadla v Plzni;
zároveň sólista – bas)

režisér zpěvohry – Pavel Mrázek (nově angažovaný; z Olomouckého divadla;
zároveň první tenorista)

inspicient opery – Viktor Moltachl (nově angažovaný)

režisér operety – Otta Karen

z dosavadních členů opery zůstali – Josef Hromádko (tenorista), Otta Karen (mlado-
komik), Karel Jindrák (starokomik), Fr. Prášek,
Ant. Wittlich, Karel Raška, Miluška Vaněčková
(členka zpěvohry) a Liběna Astrová (subreta)

nově angažováni – Viktor Kneifel (člen opery + barytonista), Věra Šatavová (2. subreta)
a Miloš Reisler

pro operu – Jaroslava Hrubá (soprán; absolventka konservatoře), Růžena Nebeská (alt),
Jitka Jůzková (alt)

do zpěvohry – Luďa Samková a Taťána Zemanová

k JD se vrátili – Zdenka Tomanová (dosud primabalerina Olomouckého divadla)

Čeněk Jaroš (ze Švandova divadla)

stálí hosté opery – Zdena Hrnčířová (členka opery ND v Praze), Blanka Vágnerová,
Slávka Procházková (operní pěvkyně), prof. Růžena Urbášková,
Antonín Jeřábek, František Zavřel (člen městského divadla v Plzni)
Stanislav Ulrich, Otta Janků, Ing. Jaromír Synek,
Peter Burja (člen opery moravskoslezské)

Zpěvoherní soubor posílen o nové členy z: Velké operety v Praze
městského divadla v Plzni.

Obsazení orchestru zůstává nezměněno.

Táborská činohra

1. režisér – Tadeáš Šeřínský

režisér – Kamil Bešťák

inspicient – Zdeněk Kment

z dosavadních členů zůstali – Vladimír Sedlák, Jindřich Zloský, Vladimír Kořínek,
M. Šeřínská, R. Všelichová, H. Wittlichová, V. Majerová

nově angažováni – Otto Sklenička a Miloš Hála (oba z Horáckého divadla),
Arnošt Orses (z Nové scény), J. Kühmund (z Intimního divadla),
Libuše Gregorová (přední členka Intimního divadla v Praze),
Nina Popelíková (z Horáckého divadla) a A. Kaminská

Budějovická činohra

vedoucí režisér – prof. Alois Jirák

další režiséři – Zdeněk Masopust a Karel Roden

z dosavadních členů zůstaly – Růžena Nováková a M. Kváčová

nově angažováni – Bořivoj Křístek, Miroslav Seemann (z Intimního divadla), Miroslav Večeřa, Vlasta Černohorská, Věra Křístková, Heda Spálená, Marta Záhorská, Zdena Vojnarová (absolventka konzervatoře) a Naděžda Sommrová

k JD se vrátili – František Viktorin a M. Juroška

1.7.2 Repertoár

Divadelní plán pro sezónu 1944/1945 nebyl zveřejněn. Na základě informací v tisku byl sestaven soupis představení, která byla **skutečně odehrána**:

Činohra:

Alois a Vilém Mrštíkové – Maryša; Dimitrij Plichta – Moře; Fráňa Šrámek – Léto; Roland Schacht – Případ herečky Andersenové; Heinrich Zerkaulen – Rejthar; Theo Lingen – Oddaný sluha; František Xaver Šalda – Dítě; W. M. Espe + Karl Georg Külb – Štěstí ve třech

Opera:

Bedřich Smetana – Dvě vdovy; Antonín Dvořák – Rusalka

Opereta:

Franz Lehár – Cikánská láska; Josef Stelibský – Děti manéže

1.7.3 Situace v divadle

Na konci července 1944 vstupovalo Jihočeské divadlo do jubilejní 25. sezóny. Po dvou letech, kdy byli herci násilně vyhnáni z Budějovic a na domácí scénu směli pouze občas uspořádat zájezd, „bylo milostivě úřady povoleno, že činohra může hrát opět v Českých Budějovicích.“ (Budujeme Jihočeské národní divadlo, 1945, s. 23) Zástupci divadla proto dlouho nezháleli a již 28. července se v Jihočeské jednotě objevily informace o plánech JD v nadcházející sezóně. Všechny důležité údaje zmínil František Knez. Uváděl, že ředitel Krajské scény, Bohumil Krístejn, angažoval

pro sezónu 1944/1945 větší počet nových členů. O nové tváře byly posíleny všechny soubory. Bez velkého otálení se JD rozhodlo zřídit 2 stálé činohry, a to v Táboře a v Budějovicích. Knez oznamoval veřejnosti, že každý soubor „*bude pracovat samostatně na vlastním repertoiru!*“ (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944) a sliboval, že přesto, že základnou zůstane i nadále Tábor, budou všechny hry sehrány jak v Táboře, tak i v Budějovicích, aby diváci nebyli ošizeni (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944).

Zdůraznil také, že „*oba činoherní soubory budou navštěvovat Písek*“ (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944) a ani letos nezapomenou herci činohry i zpěvohry pořádat zájezdy do dalších jihočeských měst (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944). Knez zároveň informoval, že kromě veřejných představení bude JD pořádat i uzavřená vystoupení pro dělníky a zaměstnance ve spolupráci s organizací NOÚZ, dále pro zemědělce (v rámci akce „*Divadlo venkovu*“), pro „*Kuratorium pro výchovu mládeže*“, pro veřejné zaměstnance a další skupiny osob. A oznámil také žhavou novinku, kterou možná mnohým vyrazil dech: „*Umělecké vedení činoher spolu s klubem sólistů JD obnoví komorní večery a matinée.*“ (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944) Zahájení nové sezóny už se nemohl dočkat šéf opery Bartl. V nadcházejícím období se totiž chystal uvést cyklus oper Bedřicha Smetany (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944).

Členy nového činoherního souboru v Budějovicích byli dle údajů Jihočeské jednoty Zdeněk Masopust, Karel Roden, Bořivoj Křístek, Miroslav Seemann, Miroslav Večeřa, František Viktorin, M. Juroška, Růžena Nováková, M. Kváčová, Vlasta Černožorská, Věra Křístková, Heda Spálená, Naděžda Sommová, Marta Záhorská a Zdena Vojnarová (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944). Jak uvádí Kožíková, většina herců přišla od Bittlovy společnosti. Z herců JD, kteří do té doby působili v Táboře, se k budějovickému souboru přidali Nováková, Roden, Elsner a Masopust (Kožíková, 1970). Kožíková ale vzápětí dodává, že tábořské divadlo neopustili kvůli „*nespokojenosti, ale většinou proto, že měli dosud v Budějovicích byt.*“ (Kožíková, 1970, s. 170)

Dne 9. srpna 1944 byla konečně zahájena divadelní sezóna v Táboře. Úvodním představením byla Smetanova opera „*Dvě vdovy*“ a podle Kožíkové v ní hostovaly Zdena Hrnčířová a Štěpánka Jelínková (Kožíková, 1970). Budějovická činohra zahájila sezónu o tři dny později celoprotektorátní premiérou hry „*Moře*“, jejímž autorem byl budějovický rodák Dimitrij Plichta (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944). Na přání diváků byla v polovině srpna na program opět zařazena opereta Josefa Stelibského

„Děti manéže“ (Jihočeská jednota, 28. 7. 1944). Dva týdny po zahájení sezóny se na stránkách Jihočeské jednoty objevila zpráva, že pondělní dělnická představení nevyhovovala většině diváků, a proto je pořadatel přesunul na úterý a pátky (Jihočeská jednota, 25. 8. 1944).

Na konci srpna už JD pravidelně zajíždělo do Písku. Ve dnech 24. a 25. srpna se tamním divákům představil operní soubor, když uvedl Smetanovy „Dvě vdovy“. Od 26. do 29. srpna působila v Písku opereta, která ve všechny uvedené termíny zahrála Stelibského tolik oblíbené a žádané „Děti manéže“ (Jihočeská jednota, 25. 8. 1944). Dne 25. srpna poctil budějovické dělníky svou návštěvou táborský soubor, který se dostavil v počtu 20 osob a sehrál pro diváky „Maryšu“ bratří Mrštíků (Jihočeská jednota, 18. 8. 1944). „Maryša“ se hrála také 27. srpna v přírodním divadle v Ševětíně. Představení, jež se konalo od 15 hodin tehdy navštívil dokonce i ministr zemědělství a lesnictví Adolf Hrubý (Jihočeská jednota, 1. 9. 1944). Situace v divadle se vyvíjela slibně a nic nenasvědčovalo tomu, že už brzy bude opět všechno jinak.

1. září 1944 přišla krutá rána. Do divadla byl doručen definitivní zákaz hraní. Představení naplánovaná po tomto datu už herci odehrát nestihli. Osudného 1. září měl být v Táboře reprizován Zerkaulenův „Rejthar“ a v Budějovicích měli dělníci shlédnout hru „Štěstí ve třech“. V Písku se diváci těšili na „Maryšu“, která měla být uvedena ve dnech 2. a 3. září (Jihočeská jednota, 25. 8. 1944). Žádné z těchto představení už se ale neuskutečnilo a členové JD byli nasazeni do výroby (Kožíková, 1970). „*Herci a ostatní divadelní zaměstnanci z táborského divadla pracovali jako učni v kovoobráběcí továrně, v továrně na motorové svíčky a na letování benzínových nádrží pro letadla.*“ (Kožíková, 1970, s. 172) Možná se tehdy členové divadla sami sebe ptali, co horšího je ještě může potkat.

Ale již na konci října čekal příznivce divadla další šok. Zemřel nově angažovaný výtvarník, Julius Bous, který pro JD zajišťoval scénické návrhy (Jihočeská jednota, 27. 10. 1944). Bývalí herci nepřestávali myslet na divadlo. I jejich zaměstnavatelé si všimli, že neodvádí zrovna kvalitní práci (Kožíková, 1970). Snad se jim herců zželelo, možná bylo za povolením, které jim umožňovalo opět hrát, úplně něco jiného. Jisté je, že „*vedení závodů souhlasilo s jejich uvolněním*“ (Kožíková, 1970, s. 172) a opereta tak mohla nacvičit „Holčičku z nebe“ a činohra „Flachsmanna vychovatele“ (Kožíková, 1970). Ernstova hra byla uvedena 1. prosince 1944 „*přímo v továrně, v bývalé sušárně tabáku, kam se vešlo 300 diváků... Přenesli sem malé jeviště, které získali od tělocvičné jednoty Orel...*“ (Kožíková, 1970, s. 172)

Na získaném jevišti pak hráli bývalí členové Jihočeského divadla dvakrát týdně (Kožíková, 1970). Radostné chvíle bohužel netrvaly dlouho. Do továrny, ve které herci pracovali i hráli, přijela nečekaně kontrola z Berlína a překvapila „členy baletu při zkoušce v pracovní době.“ (Kožíková, 1970, s. 172) Přistižení herci sice argumentovali získaným povolením ředitele závodu, ale nebylo jim to nic platné a „vzešel z toho okamžitý zákaz hraní divadla.“ (Kožíková, 1970, s. 172) Činoherní soubor v Budějovicích byl zpočátku financován z prostředků vládního fondu. Podporován byl až do prosince 1944. Pak ale byli všichni členové, podobně jako jejich táborští kolegové, také nasazeni do výroby. Jejich novým místem výkonu práce se staly Westenovy smaltovny Bohemia (Kožíková, 1970).

„Vedení si asi od práce herců mnoho neslibovalo a dovolilo jim hrát, zprvu v závodní jídelně pro zaměstnance, později, když tam pronikali i jiní diváci, Na rychtě vždy v neděli pod heslem „Dělníci dělníkům“. (Kožíková, 1970, s. 173) Jihočeská jednota uvádí, že „Závodní scéna továrny Bohemia“ se hrála v sále „Na Rychtě“ dne 12. ledna 1945 Jiráskovu „Vojnarku“. V představení, které režíroval Zdeněk Masopust, účinkovali Růžena Nováková, Zdeněk Masopust, Josef Elsner, František Viktorín, Bořivoj Křístek, Marta Záhorová, Heda Spálená, M. Juroška a Karel Roden (Jihočeská jednota, 1945). Podle Kožíkové byly na programu také následující hry: „Léto“, „Oblaka“, „Za ranního kuropění“, „Ženy nejsou andělé“ a „Zuzana Vojířová“ (Kožíková, 1970).

V prvních měsících roku 1945 bylo bombardování německých letců čím dál častější. Dne 14. února zaútočila letecká vojska na Prahu. Při náletu zahynulo asi 150 lidí a bylo značně poškozeno několik nemocnic a významných budov (Jihočeská jednota, 23. 2. 1945). Členové souboru JD chtěli obětem náletu nějakým způsobem pomoci, a proto se rozhodli, že výtěžek z představení „Ženy nejsou andělé“, plánované na 1. a 2. duben, věnují ve prospěch postižených Pražanů. Toto prohlášení otiskla Jihočeská jednota dne 16. března 1945. Tehdy ještě nikdo netušil, že už za týden budou v troskách i Budějovice... Ve dnech 23. a 24. března 1945 se „staly cílem leteckého útoku i České Budějovice a bomby zasáhly také divadelní budovu.“ (Kazilová, 1990, s. 32) „Zničeno bylo jeviště i hlediště, všechno zařízení a bohužel také archivy, pokud nebyly už dříve likvidovány. Zůstaly jen holé stěny.“ (Kožíková, 1970, s. 173)

Konec války se nezadržitelně blížil. „Výroba v továrnách, kde byli nasazeni jihočeští herci, se počátkem dubna zhroutila a herci, milostivě propuštění, se směli vrátit do tábořského divadla. Nebylo ovšem možné v tak zimní době obnovit

divadelní provoz.“ (Kožíková, 1970, s. 173) Herci se snažili co nejdříve vrátit k hraní. Opereta dokonce nastudovala Nedbalova „Hloupého Honzu“, ale vedoucí zástupci divadla raději od 26. dubna 1945 vyhlásili tak zvanou „likvidační dovolenou“ (Kožíková, 1970). Chtěli počkat, „*jak se události vyvinou.*“ (Kožíková, 1970, s. 173) A nemuseli čekat dlouho. Dne 8. května 1945 německá vojska kapitulovala a byly podepsány dokumenty o vyhlášení míru. Válka oficiálně skončila. Pro členy Jihočeského divadla to znamenalo nový začátek...

II. OSTATNÍ PŘEDSTAVENÍ ODEHRANÁ V JD

2.1 Ostatní představení v sezóně 1938/1939

Soubor Jihočeského Národního divadla nebyl jediný, kdo budovu využíval. Občas tam zavítaly ochotnické spolky nebo se zde pořádala představení a pásma pod záštitou různých odborů. Ne zřídka se také stávalo, že výtěžek z akce byl věnován na dobročinné účely, ku příkladu na podporu chudých studentů.

Prvním takovým zvláštním představením v sezóně 1938/1939 bylo uvedení Průchovy hry „Kocourkovští mudrlanti“, které pořádalo „Rodičovské sdružení při IV. obecní škole dra A. Zátky v Č. Budějovicích“. Účinkovali v něm členové divadelního spolku J. K. Mayera a žačky baletní školy Vladimíra Pirnikova. Na programu bylo 25. února 1939 odpoledne a čistý zisk byl rozdělen mezi sociálně nejslabší žáky (Jihočeské listy, 22. 2. 1939).

Dne 13. května 1939 se v JND uskutečnila oslava u příležitosti Dne matek, kterou pořádal „Dámský odbor při Okresní péči o mládež v Českých Budějovicích“. Výtěžek akce s názvem „Slavnostní akademie“ byl i tentokráte určen chudé mládeži (Jihočeské listy, 17. 5. 1939). Měsíc červen byl velmi „úrodný“ na pořádání nejrůznějších představení. V pátek 9. června vystoupilo v JND Taneční studio Jeleny Křížové, o necelý týden později, 14. června, ji následovali Jožka Brejchová a její žáci, kteří se představili na „Třetím večeru gymnastiky, akrobacie a tance“ (Jihočeské listy, 10. 6. 1939).

Hned následující den, 15. června, byla k vidění fraška Václava Klimenta Klicpery „Zlatý jelen“. Představení pořádal „Spolek pro podporování chudých studujících státního reformního reálného gymnásia v Českých Budějovicích“ a účinkovala v něm také studentská kapela profesora Jakuba Mitáčka. Scénu vytvořil profesor Pitter a režie se ujal sám doktor Stejskal (Jihočeské listy, 7. 6. 1939). Dne 16. června hostila prkna Jihočeského Národního divadla soubor „Intimní scéna“ z Tábora, který pro diváky nacvičil lyrickou hru „Věra Lukášová“ od Boženy Benešové. Představení byla přítomna i autorka (Českobudějovické listy, 12. 6. 1939).

V sobotu 17. června potěšil děti i dospělá „Stréček Křópal“, herec pražského souboru, známý i z rozhlasu. Odpoledne bavil malé diváky v dětském představení „Jak Stréček Křópal, Kašpárek a Šmidra zvítězili nad čarodějnicí“, večer vystoupil spolu

s M. Hurtovou, E. Kubantovou, B. Lubinskou, V. Šindlerem, Stáňou Sedláčkem, který byl zároveň režisérem hry, a R. Vandasem ve veselohře Rudolfa Nížkovského „Na námluvách“ (Českobudějovické listy, 5. 6. 1939).

Dne 21. června proběhl „Kulturní večer“ věnovaný vlasti a umění. Konal se pod záštitou „Sdružení českobudějovického studentstva“ a na programu byla recitace tvorby národních básníků – Viktora Dyka, Josefa Václava Sládka, Jana Nerudy, Petra Bezruče, Františka Serafínského Procházky, Karla Tomana, Josefa Nemasty a Maxe B. Stýbla. Večer byl zpestřen národní hudbou, tancem a zpěvem (Jihočeské listy, 7. 6. 1939). Vystoupení mladých studentů ale zkritizovaly Českobudějovické listy. „*Recitační sbor však neovládal básně dokonale z paměti, čímž trpěl také plynulý spád básní.*“ (Českobudějovické listy, 26. 6. 1939)

O den později, 22. června, sehrála divadelní jednota J. K. Mayera divadelní hru Ladislava Stroupežnického „Václav Hrobčický z Hrobčic“. Jihočeské listy ocenily výkon pana Bělohorského, „*jejž chválíme zvláště pro pevně posazované a odstínované jeho věty.*“ (Jihočeské listy, 24. 6. 1939) Ten se představil divákům v roli sedláka Vrby. Posledním z řady vystoupení, uskutečněných v červnu 1939 v JND, byl první velký „Koncert N. S. Symfonického orchestru“ a houslové virtuosky Milly Berberové, který proběhl dne 26. června. Orchester tvořilo 90 umělců, kteří podle údajů Českobudějovických novin, ročně absolvovali 260 představení. Vystoupení bylo dle listů znamenité, orchestr patřil k nejlepším v Říši a divadlo bylo plné (Českobudějovické listy, 3. 7. 1939).

2.2 Ostatní představení v sezóně 1939/1940

V divadelní sezóně 1939/1940 se na jevišti Jihočeského Národního divadla uskutečnila pouze dvě mimořádná představení. První z nich se konalo dne 4. května a pořádalo ho budějovické studentstvo. Výtěžek „Večera poezie, hudby a tanců“ byl věnován postiženým povodněmi. Po dlouhé zimě totiž přišlo náhlé tání, které způsobilo rozsáhlé záplavy v okolí Budějovic i jinde v Protektorátu. Mezi Budějovicemi a obcemi směrem na západ bylo dokonce přerušeno spojení (Jihočeské listy, 20. 3. 1940). Na programu bylo Raisovo „Rodné zemi“, Měšťanův „Staroměstský hřbitov“, Theerovy „Mé Čechy“, Wolkerova „Těžká hodina“, Stehlíkův „Řebříček“, Sovovo „Ještě jednou se vrátíme“, Šrámkův „Proslov“, Moravcova

„Stará cesta“, Rachačova „Jihočeská ves“, Čechova „Naše řeč“ a Milotova „Jarní romance“ (Budějovické listy, 11. 5. 1940).

K vidění a slyšení dále byly Smetanova „Skřivánčí píseň“, národní píseň „Šila košiličku“ a Jankovcova „Praha“. Z básní byly recitovány Křičkovi „Chlapci“ a Sládkovo „Kdyby to pán Bůh dal“, které mělo asi největší úspěch. Nadšení totiž nebralo konce. Diváci mohli obdivovat tance „Furiant“, „Pochod vojáčka“, „Step“, „Rašení jara“, „Národní tanec“, „Valse noble“, polku „Kmochův třasák“, „Českou polku“, Dvořákovu „Humoresku“ a Smetanovu „Betinu polku“. „Pěvecký sbor učitelského ústavu“ zapěl jihočeské písně a „Modlitbu za vlast“ od V. K. Němce (Budějovické listy, 11. 5. 1940).

Druhé a zároveň poslední zvláštní představení v sezóně se uskutečnilo hned následující den, 5. května 1940. Vybraní ochotníci jihočeských ochotnických spolků sehráli toho večera vesnické drama Jaroslava Štolby „Závět“. Večer pořádal „Hasičský sbor budějovický“ spolu s Macháčkovým ochotnickým spolkem. Nejtalentovanější ochotníky vybírala tříčlenná komise. Po shlédnutí všech hrajících souborů, místních i venkovských, nominovala ty nejlepší, kteří reprezentovali jižní Čechy na soutěži „Jiráskův Hronov“ (Jihočeské listy, 27. 4. 1940).

2.3 Ostatní představení v sezóně 1940/1941

Během divadelní sezóny 1940/1941 se konalo v Jihočeské divadle celkem pět zvláštních představení. Ve středu, 30. října, potěšila diváky Bláža Müllerová, která vystoupila v rámci „Večera rytmiky, uměleckých tanců a lidových písní“ (Jihočeská jednota, 29. 10. 1941). Dne 23. února zavítal na jih Čech Jiří Steimar s dcerou Jiřinou a svým pražským souborem. Odpoledne i večer sehráli v Budějovickém divadle hru Samsona Raphaelsona „Dvacetiletá“ (Budějovické listy, 17. 2. 1941). Podle Jihočeské jednoty ale jejich zájezd nebyl příliš šťastný (Jihočeská jednota, 6. 6. 1941).

Přesně o dva měsíce a dva dny později, tedy 25. dubna, se konal koncert pěveckého spolku Hlahol. Posledním mimořádným představením v sezóně bylo melodramatické matiné, které pořádal „Zábavní odbor Hasičského sboru v Budějovicích“ „*ve snaze doplniti si hasičské nářadí a náčiní.*“ (Jihočeské listy, 30. 4. 1941) Matiné bylo na programu v neděli, 27. dubna od 9:30, a vystoupila

v něm Zdena Sulanová, která však podle referenta Jihočeských listů nebyla zrovna v nejlepší kondici (Jihočeské listy, 30. 4. 1941).

2.4 Ostatní představení v sezóně 1941/1942

V divadelní sezóně 1941/1942 byly uskutečněny čtyři večery, na něž zástupci Jihočeského divadla propůjčili jeviště ostatním spolkům nebo organizacím. První z těchto výjimečných večerů se konal 8. října 1941 v sále Besedy a během něj vystoupili členové opery Národního divadla v Praze. Primadona Nad'a Kejřová a lyrický tenor J. O. Masák pěli operní árie z „Prodané nevěsty“, „Dalibora“, „Rusalky“, „Rigoletta“ a další. K poslechu byly také skladby Antonína Dvořáka, Oskara Nedbala, Franze Schuberta a národní písně (Jihočeská jednota, 3. 10. 1941).

Další mimořádné vystoupení se konalo pár dní před Vánocemi. Dne 18. prosince 1941 uspořádala Kulturní rada pod záštitou prezidenta Emila Háchy a krajského vedení Národního souručenství „Mozartův koncert“. Tuto akci mohli diváci navštívit v sále „Na Rychtě“ (Jihočeská jednota, 12. 12. 1941). Dne 7. února 1942 zavítal do Budějovic „Svaz československých umělců“ z Prahy. Ve velkém sále Besedy se hráli Dykovu hru „Episoda“. O den později, 8. února, se konala repríza tohoto představení (Jihočeská jednota, 6. 2. 1942).

2.5 Ostatní představení v sezóně 1942/1943

První mimořádné představení sezóny 1942/1943 se konalo dne 24. ledna 1943 v Táboře. Vinohradská činohra uspořádala tehdy zájezd s Kurzovou hrou „Klobouk dolů“ (Jihočeská jednota, 22. 1. 1943). Dne 15. března se konaly oslavy 4. výročí od vzniku Protektorátu Čechy a Morava. V sále Besedy se proto od 20 hodin uskutečnil slavnostní koncert. K poslechu byly nejprve říšská a protektorátní hymna, poté se mohli diváci zaposlouchat do skladeb Ludwiga van Beethovena a Bedřicha Smetany. Vstup na akci byl volný (Jihočeská jednota, 12. 3. 1943). Ve dnech 7. a 10. května se v tábořském divadle předvedli ochotníci. Neznámý ochotnický spolek amatérských divadelníků v oba dny zahrál „Mrak“ (Jihočeská jednota, 30. 4 a 7. 5. 1943).

2.6 Ostatní představení v sezóně 1943/1944

Během sezóny 1943/1944 se v Jihočeském divadle uskutečnilo pouze jedno mimořádné představení. Dne 18. června 1944 sehrál neznámý ochotnický spolek z Budějovic v divadle v Táboře Kadlecovu hru „Žena nejsou housle“ (Jihočeská jednota, 16. 6. 1944).

III. ZAJÍMAVOSTI

3.1 Zajímavosti ze zákulisí

Po ukončení sezóny měli herci nárok na zasloužený odpočinek. Jihočeské listy „vypátraly“, kam se uchýlili pražští umělci jihočeského původu po dobu volna v létě roku 1939 a zjištěné informace byly uveřejněny v článku s názvem „Naši umělci na dovolené“. Často si neodpustily ani nějaký ten komentář. Marta Krásová, známá z rolí Carmen a Eboli, trávila dovolenou v Chlumu u Třeboně. „*Předpovídáme jí spoustu komárů a poněvadž umělkyně, ani její manžel Mistr Jiráček nekouří, litujeme oba předem.*“ (Jihočeské listy, 19. 7. 1939) Paní Budíková-Jeremiášová, která zaujala publikum v roli Terinky v „Jakobínovi“ a v roli Mařenky z „Prodané nevěsty“, zůstala nejprve kvůli manželovi v Praze – Řevnicích a později se přesunula do jihočeského Písku. „*Mistr Otava tráví dovolenou v Ratiboři u Jindř. Hradce. Mistr Celerin je však nevěrník.*“ (Jihočeské listy, 19. 7. 1939) Ten se totiž rozhodl volné dny strávit poblíž Plzně u Berounky v chatě s hereckým kolegou Hruškou (Jihočeské listy, 19. 7. 1939).

Správnému divadelnímu reportérovi nesměla uniknout žádná zajímavá informace. Jihočeské listy našťastí zaměstnávaly velmi pozorné novináře. Díky nim se tak mohli všichni dozvědět i o „perličkách“ ze zákulisí. Jeden z referentů se na konci července 1940 podělil se čtenáři o zaznamenanou hereckou hantýrku, kterou zachytil z úst režiséra Karla Šmída. Ten vysvětloval rozdíl mezi „čoklem“ a „hund'asem“ a zdůrazňoval, jaký mají uvedené termíny pro herce význam. Pojmy „čokli“ nebo „čudlové“ používají herci pro „*třeba i velké role, z nichž nelze nic udělat – např. role „přátel“ ve franc. komediích.*“ (Jihočeské listy, 20. 7. 1940) Pro příklad uvedl hru „Bezejmenná“. Naproti tomu „hund'as“ je „*malá role téhož druhu, která je přidělena solistovi. Solista hund'asem opovrhne, kdežto episodista jej vděčně vítá.*“ (Jihočeské listy, 20. 7. 1940)

V září 1940 se Budějovicemi začaly šířit zvěsti, že do města zavítá herečka Věra Ferbasová. Zlí jazykové však tvrdili, „*že Ferbasová nepřijede, že je to bouda.*“ (Budějovické listy, 16. 9. 1940). Slavná herečka proto všem pochybujícím vyrazila dech, když se objevila na plovárně na Sokolském ostrově. Její přítomnost neunikla ani všetečnému reportérovi Budějovických listů, který ji později vyzpovídal v divadelní

šatně „Na Rychtě“. *„Plovárna je báječná, opalovala jsem se tam trochu víc a mám z toho malou horečku.“* (Budějovické listy, 16. 9. 1940) Potvrdila mu také, že chtěla vyvrátit všechny pochyby o jejím pobytu ve městě, proto se údajně přišla ukázat tam, kam chodilo nejvíce lidí.

Jihočeské listy uveřejnily ve středu, 5. března 1941, zajímavý článek s názvem „Jak se dělá oheň“. Podrobně v něm vysvětlovaly, jak vzniká požár ve hře Viléma Wenera „Červený mlýn“. *„U reostatu stojí klidně elektrikář a zesiluje a zeslabuje světlo. Kouř, který se okny valí na jeviště, je způsoben troškou dýmného prachu.“* Aby scéna vypadala přesvědčivě, bylo potřeba zajistit také správnou akustickou atmosféru. *„Halas za scénou obstarává každý, kdo plíce má. Křičet již můžeš, co chceš. Volají elektrikáři, posunovači kulis, garderobierka, hasiči a přátelé divadla, kteří nahlízejí z kulis. I samou váženou paní principálku stihl tento vzrušující moment hry a volá zoufale: „Ježíšmarjá, hoří Ježíšmarjá, lidičky hoří, už to padá!“* (Jihočeské listy, 5. 3. 1940) Jak článek dále prozradil, role neohrožených požárníků se ujali skuteční hasiči s nefalšovanými hadicemi v ruce.

3.2 Postřehy diváků

Hodnocením odehraných představení se zabývali redaktoři jednotlivých novin, kteří osobně danou hru v divadle zhlédli, a poté o všem informovali čtenáře. Ale i kulturní redaktor je jen člověk, a proto mu někdy nějaký ten detail unikl. Ještě štěstí, že v obecenstvu seděli tak pozorní diváci, kteří nemeškali a na případnou drobnost, již redaktor nezmínil, upozornili redakci novin prostřednictvím dopisu.

V rubrice „Co nám přinesla pošta“ se tak v březnu 1939 objevila zpráva, v níž neznámá čtenářka a zároveň divačka, reaguje na nedůvěryhodný výkon herečky v roli Lojzičky v Mahenově „Uličce odvahy“. Tvrdila redakci, že si jistě jejich referent nevšiml, *„jaká nepořádná hospodyně je Lojzička, když může kopit prádlo, používaje bílých vypoštářovaných židlí.“* (Jihočeské listy, 11. 3. 1939) Dále se ještě nechvalně vyjadřovala k Lojziččinu skládání prádla a z jejích slov bylo patrné, že čtenářka byla nejspíš rázná žena. *„A kdyby naše Máry tak halabala skládala prádlo jako Lojzička, zahrála bych jí bandurskou.“* (Jihočeské listy, 11. 3. 1939) Dopis končil uvedením názoru, že *„referáty o takových hrách, kde jde o nějaké odborné práce, by měla vždy psát nějaká – comp. pan referent + odborník.“* (Jihočeské listy, 11. 3. 1939)

Ve stejnojmenné rubrice Jihočeských listů se shodou okolností v ten samý den objevil ještě jeden divadelní postřeh, podepsaný jako „–c“. Týkal se období začínajících benefic a pisatel skládal poctu hercům, kteří i přes nevysoký plat odváděli dobrou práci. Přestože v divadelním programu nebyla tato událost zmíněna, čtenář připomínal, že benefice byla zahájena Lehárovým „Hrabětem Luxemburkem“. Podotýkal, že návštěvnost sice nebyla nijak výrazná a vzhledem k tomu, že se jednalo o benefiční večer, byla i „*nálada stísněná*“ (Jihočeské listy, 11. 3. 1939), ale pokud je takový večer možností vyjádřit svůj obdiv, pak podle něj „*platí naše opravdové uznání tomuto kolektivu, který jistě ne při tučných gázích koná dobře svou povinnost.*“ (Jihočeské listy, 11. 3. 1939)

Jakýsi nepodepsaný divák či divačka zhodnotil v Jihočeských listech také vystoupení pana Munka a slečny Grosslichtové ve hře „Na šťastné planetě“. Uváděl, že toto duo vždy diváky něčím překvapí. Připomněl, jak ku příkladu nedávno uvedl pan Munk kolegyni do rozpaků, když nečekaně „*objevil se bez smokingu.*“ (Jihočeské listy, 22. 3. 1939) Tentokrát to ale podle jeho slov pan Munk přehnal a „*neušetřil si poznámky trochu kousavé.*“ (Jihočeské listy, 22. 3. 1939). Doslova totiž řekl: „*Já vás naučil vařit a vy ztloustnete – beztoho jste přibrala o 5 kilo.*“ (Jihočeské listy, 22. 3. 1939) Po tomto výroku divák okamžitě namířil kukátko na slečnu Grosslichtovou. Divák – čtenář se však umělkyně zastává. „*Mohlo by to snad být, ale co – sluší jí to a hybnosti a šarmu jí to neubírá, naopak.*“ (Jihočeské listy, 22. 3. 1939) Zároveň komentoval Munkův nevhodný výrok tím, že „*jistě si to pan Munk vypije, neboť říct o kolegyni, druhé subretě (první říká divadelní hantýrka fňukna), nota – bene o filmové herečce, třeba jen žertem, že přibrala o 5 kilo, – to je slovo do pranice.*“ (Jihočeské listy, 22. 3. 1939)

Dne 13. listopadu 1939 se v Českobudějovických listech objevil krátký dopis pisatele podepsaného jako „Kšp.“. Čtenář o sobě prozradil, že je dlouholetým návštěvníkem JND a svůj příspěvek uvedl následovně: „*...nemohl jsem si nepovšimnouti, jak buděj. rodák F. Viktorin se uplatňuje se zdarem i ve větších rolích.*“ (Českobudějovické listy, 13. 11. 1939) Autor příspěvku herce velmi chválil a přimlouval se za něj, aby byl častěji angažován na jevišti. „*Je to herec neobyčejných schopností a myslím, že by nebylo dobře příliš ho nezaměstnávat a neposkytovat mu možnosti k častějšímu uplatnění se ve význačnějších rolích, v nichž by jistě dokázal svou uměleckou schopnost.*“ (Českobudějovické listy, 13. 11. 1939)

Na začátku prosince přišel do redakce Českobudějovických novin nepodepsaný dopis. Neznámý pisatel v něm poměrně ostře kritizoval kulisy v Rostandově hře „Romantikové“. Podle něj nebylo ztvárnění romantického sadu příliš přesvědčivé a připojil dokonce i rady, jak mohla výprava předejít ostudě. *„Zůstává jen otázkou divákovy vyspělosti v divadelním a básnickém vnímání, znamenaly-li pro něho scénické prostředky jen kusy papíru nebo snad dokonce náznaky interiéru (!). Ke znázornění zdi však přece mělo být použito fortelnějšího materiálu, měla-li se režie vyvarovati šustění a borcení se papíru, beroucí illusi.“* (Českobudějovické listy, 4. 12. 1939)

V červnu 1940 obdržely Jihočeské listy opět dopis od neznámého diváka. Jednalo se pravděpodobně o diváka velmi vzdělaného, protože si při návštěvě divadelního představení povšiml, že bylo chybně vysloveno slovo „mysogyn“ a prostřednictvím novin uváděl „klíč“, který vedl ke správné výslovnosti. Zároveň objasnil i původ slova a jeho význam. *„Bylo řečeno mysogén“* (Jihočeské listy, 19. 6. 1940), což je podle pisatele špatně, neboť slovo není francouzského původu, ale řeckého a znamená muže, který nenávidí ženy (Jihočeské listy, 19. 6. 1940).

3.3 Divadelní svatby

Ani válka nezabránila zamilovaným v uspořádání svatby. A láska se nevyhnula ani členům Jihočeského Národního divadla. Dne 8. října 1939 *„vepluli do manželského přístavu populární a dlouholetý člen JND Ada Šmíd, režisér operety, s Věrou Novákovou, členkou baletu.“* (Českobudějovické listy, 9. 10. 1939) Divadelní sezóna 1940/1941 byla mimořádně „úrodná“ na svatby členů JD. V listopadu se krátce po sobě konaly hned dvě. Nejprve vstoupili do svazku manželského režisér Zdeněk Hodr a členka divadla Božena Kristová. Následoval je režisér Jan Vávra, *„který si vzal za choť sl. Jiřinu Antonyovou.“* (Budějovické listy, 11. 11. 1940) V prosinci 1940 se provdala také oblíbená subreta, Slávka Procházková, která si vzala za muže známého fotoreportéra Karla Hájka. *„Zvláštností této svatby bylo, že hosté, svědci i ženich byli oblečeni do krásných staročeských čamar.“* (Budějovické listy, 16. 12. 1940)

Také sezóna 1941/1942 byla bohatá na pořádání svateb a zasnub. Na konci ledna informovaly Budějovické listy své čtenáře, že členové Jihočeského divadla, Štěpán Bulejko a Heda Heidrichová spolu uzavřeli sňatek. Vdavky chystala také Lotka Neumannová, primabalerina JD, která se zasnoubila s šéfrežisérem Velké operety

v Praze, Karlem Smažíkem (Budějovické listy, 21. 1. 1942). V březnu upozornily Budějovické listy na další plánované svatby. Jaroslav Skála, režisér Jihočeského divadla, se chystal vstoupit do manželství s budějovickou rodačkou, slečnou Gízou Benešovou, kterou mohli diváci vidět například v Schillerově dramatu „Úklady a láska“. V rodné Kdyni chystal svatbu i Karel Jelínek, 1. houslista orchestru Jihočeského divadla (Budějovické listy, 18. 3. 1942).

Jedna svatba se konala také na konci sezóny 1943/1944. Dne 5. června 1944 byl v děkanském chrámu Páně v Táboře oddán baletní pár JD, který tvořili Karel Raška a Eva Roučková (Jihočeská jednota, 5. 6. 1944). Zřejmě poslední divadelní sňatek v námi sledovaném období se konal dne 2. prosince 1944. Byla to svatba primabaleríny Zdeňky Tomanové a režiséra Pavla Františka Mrázka, jež proběhla v katedrále sv. Mikuláše (Jihočeská jednota, 1. 12. 1944).

ZÁVĚR

Snahou práce bylo podat co nejpodrobnější pohled na situaci v Jihočeském divadle v Českých Budějovicích v době 2. světové války. Práce je součástí cyklu diplomových prací na téma „Jihočeské divadlo“ a má přispět k lepší informovanosti zájemců o danou problematiku. Naším úkolem bylo shromáždit všechny informace, které se vztahovaly k provozu Jihočeského divadla a seznámit veřejnost s osudy lidí, kteří za okupace riskovali svůj život jen aby potěšili druhé.

Podle zadání práce jsme se měli zabývat činností divadla v letech 1939 až 1945. Po domluvě s vedoucím práce jsme s výzkumem započali již v sezóně 1938/1939. Divadelní sezóna totiž začínala vždy na sklonku léta a protože jsme chtěli docílit toho, aby údaje o každé sezóně byly kompletní, shodli jsme se na tomto kroku. Posledním zkoumaným obdobím byla sezóna 1944/1945, v níž se naposledy zmiňujeme o dění v divadle v květnu roku 1945. Potřebné informace jsme získali převážně z dobového tisku. Čerpali jsme z „Českobudějovických novin“, „Českobudějovických listů“, „Budějovických listů“, „Jihočeských listů“, „Jihočeské jednoty“ a německy psaných novin „Budweiser Zeitung“. Významným informačním zdrojem pro nás byla také kniha Marie Kožíkové „Boj o Jihočeské divadlo“.

Podle původních plánů měla být během shromažďování dat podniknuta také studijní cesta do rakouského Lince. V rámci diplomního projektu byla nakonec tato cesta nahrazena několikaměsíčním badatelským pobytem ve Vídni. Spolu s vedoucím práce jsme dle výsledků výzkumu, získaných během zmíněného zahraničního pobytu, došli k závěru, že se nám podařilo již na českém území sebrat unikátní materiál, týkající se provozu německého divadla v Českých Budějovicích a okolí. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli, že v diplomové práci se budeme věnovat pouze českému divadlu a informace, které přibližují situaci v německém divadle, zveřejníme v budoucnu v rigorózní práci.

Dle našeho zjištění se německým divadlem na jihu Čech v době 2. světové války dosud žádný český ani zahraniční autor podrobně nezabýval. Velmi okrajově, jen prostřednictvím několika stručných vět, o této problematice psal pouze Jiří Černý ve své publikaci „Opony a horizonty Jihočeského divadla“ vydané v roce 1998. Materiál, který jsme získali, je poměrně obsáhlý. Na základě novinových článků a divadelních plánů, uveřejněných v německy psaném periodiku „Budweiser Zeitung“,

jsme se dozvěděli o zájezdech německého souboru z Mostu, o pohostinských představeních Zemského divadla v Linci a konečně o stálém německém divadle v Budějovicích, které zde působilo v letech 1941 – 1944. Díky novinovým zprávám se nám podařilo sestavit detailní divadelní program včetně jmen účinkujících zahraničních hostů a výčet zájezdů německé scény nejen po jižních Čechách, ale i do míst v dnešním Rakousku.

Jak vyplynulo z výsledků, Němci měli vliv na činnost Jihočeského divadla ještě před samotným začátkem války. Slibně zahájený zájezd na sever Čech překazily útoky henleinovců a nakonec i Hitlerův protižidovský projev, který vyústil v mobilizaci. Malicherné starosti ohledně vhodné volby repertoáru vystřídal starosti velké. Zahájení sezóny v Budějovicích bylo několikrát odloženo a nakonec začalo divadlo hrát skoro až v polovině října 1938. Diváci zpočátku nemohli najít do hlediště cestu a k tomu byla divadlu odňata finanční podpora. Stejskal vsadil na komedie, čímž se mu podařilo opět přilákat diváky. Důležitým okamžikem bylo angažování výtvarníků, díky kterým se rapidně zvýšila kvalita výprav. Významná byla i započatá spolupráce s hudební školou, jenž se podílela na organizaci komorních večerů.

Stejskalovy pokrokové nápady vzbuzovaly bohužel závist i zlost a protože nechtěl, aby kvůli jeho osobě trpělo divadlo, dobrovolně se v lednu 1939 vzdal všech funkcí, které zastával. Nový intendant tajně sympatizoval s nacisty, a proto otevřeně podporoval spolupráci Čechů a Němců. Během zimy dosahovalo divadlo neuvěřitelných úspěchů u diváků a počátkem jara se začalo hovořit o spolupráci Jihočeského divadla s dalšími městy. Vpád německých vojsk v březnu 1939 způsobil odložení některých představení a zvýšil počet nacistů v publiku. V dubnu soubor ukončil sezónu a přesunul se do Tábora. V Budějovicích se zatím „zabydlel“ německý divadelní spolek z Mostu. Ten si však srdce českobudějovických diváků příliš nezískal a hlediště bylo často téměř prázdné.

Po návratu domácích herců bylo divadlo opět vyprodané, a to se samozřejmě nelíbilo německé straně. Krátce poté totiž vydala nařízení, která omezila nebo alespoň zneprůjemnila Jihočeskému Národnímu divadlu jeho činnost. Nutno ale přiznat, že čeští herci často svým chováním Němce provokovali. Někteří byli dokonce za svou troufalost potrestáni vězením. Při pohledu na počet „ostatních představení“ je vidět, že se i jiné budějovické spolky a organizace snažily zachránit českou kulturu. Všechna představení se konala až v druhé polovině sezóny a polovinu z nich tvořila divadelní představení

různých ochotnických spolků. Celkem se uskutečnilo 10 akcí a jen jedna z nich se konala z německé iniciativy.

Velké nadšení vyvolal hned na začátku jubilejní 20. sezóny návrat doktora Stejskala, který se opět ujal funkce šéfa činohry. Zájezdy na sever Čech, které se konaly pravidelně na začátku každé sezóny, nahradily zájezdy do nedalekého Tábora. V říjnu 1939 přišel šok v podobě omezení počtu týdenních představení. Několikrát do měsíce totiž zajížděl do budějovického divadla německý soubor z Lince. V tyto dny pořádalo JND představení v okolních městech a jednou zavítalo dokonce i za dělníky Göringových závodů v Linci. Divadlo opět trápila nízká návštěvnost. Po vydání zákazu vstupu židovského obyvatelstva do veřejných míst byla část diváků ztracena úplně.

Vrásky dělal členům divadla i přidělený dozorce, který dohlížel na hospodaření JND a uměleckou úroveň představení. V zimě svádělo Jihočeské Národní divadlo s filmem a rozhlasem „boj“ o diváka, ze kterého JND vyšlo vítězně. Stejskal se snažil spojit síly s ostatními jihočeskými městy a nakonec se mu to opravdu podařilo. Po otevření nové divadelní budovy v Písku se staly tamní pravidelné zájezdy JND tradicí a brzy se začalo jednat i s dalšími městy. Na jaře už pořádali herci výjezdy do sedmi měst a menších obcí. V červnu byl po zvolení divadelních zástupců konečně naplněn sen o „krajovém divadle“. Základní pilíře tohoto programu tvořila města České Budějovice, Tábor a Písek.

Představení v Budějovicích, a nejen tam, se těšila velké oblibě, obzvláště vítány byly komorní večery, ale zástupci divadla se museli potýkat také s tak zvanými neplatiči, kteří svým nezodpovědným jednáním působili divadlu značné finanční komplikace. Český repertoár svým počtem už jen lehce převyšoval představení cizí. Německé hry však zatím překvapivě ještě neměly dominantní postavení. Složení cizojazyčného repertoáru bylo poměrně vyrovnané. Tvořili jej jak hry evropské, tak hry americké. V sezóně 1939/1940 jsme zaznamenali rapidní úbytek „ostatních představení“. Během roku se uskutečnila jen 2, a to v květnu 1940.

Divadelní sezóna 1940/1941 byla nejvýznamnější sezónou ze všech. Němci hned na podzim zabrali divadelní budovu a začali s rozsáhlou rekonstrukcí. Přesto do ní i nadále jen občas zajížděl německý soubor z Lince. Informace o tom, v jaké budově JND do konce prosince hrálo, se rozchází. Můžeme však potvrdit, že herci působili nejen v Budějovicích, ale i na zájezdech v okolních městech. Důležitý zlom pro Jihočeské Národní divadlo nastal na přelomu roku 1940/1941. Silvestrovským

představením byla otevřena nová scéna v „Besedě“. Sál se ještě před zahájením provozu dočkal mnohých technických vylepšení a modernizace.

Zpřístupněním nové scény se zvýšil počet představení, takže se herci už nemuseli namáhavě trmácet po zájezdech. Členové JND ale přesto v „kočování“ po kraji nepolevovali, ba naopak. Stále vyhledávali nová působiště. Vděční diváci jim proto rádi pomáhali, když se herci octli v nesnázích. Ku příkladu v zimě 1941, když herce zastihla sněhová kalamita. V průběhu sezóny se počet představení vyšplhal téměř k pěti stům! Bylo sehráno obdivuhodných 240 her, 186 operet a 67 oper. Můžeme potvrdit, že soubor účinkoval na minimálně 21 místech a hrál celých 10 měsíců.

Zaznamenali jsme také jeden zvláštní jev, a to upadající zájem o komorní večery. Můžeme ale jen spekulovat o tom, co mohlo být příčinou tohoto zvratu. Závistiví Němci chtěli český soubor zničit, a proto na konci sezóny „odloudili“ z JND téměř všechny členy orchestru a sboru. Proti jejich nabízené finanční odměně neměli Jeřábková ani Stejskal šanci bojovat. Český repertoár opět mírně převažoval, ale prvenství v počtu cizojazyčných her už získaly hry německé. Oproti předchozí sezóně se nárůst „ostatních představení“ zvýšil o sto procent. Na první pohled alarmující číslo v sobě ale skrývalo pouhé čtyři mimořádné večery.

Smělo-li JND v sezóně 1940/1941 aspoň někdy hrát v budově Městského divadla, pak tomu bylo na podzim 1941 konec. Jestliže jsme o předchozí sezóně hovořili jako o nejvýznamnější, pak sezónu 1941/42 můžeme bez váhání označit za nejsmutnější. Jihočeské divadlo totiž zasáhlo hned několik tragických událostí. Na konci léta zahájilo činnost stále německé divadlo a čeští herci se museli spokojit pouze s prostory v „Besedě“ a „Na Rychtě“. Soubor posílilo několik nových tváří. Jednou z nich byl i Bohumil Kristejn-Kostelecký, jehož činnost měla později pro Jihočeské divadlo velký význam.

Výborně „rozjetá“ sezóna byla již na podzim narušena nečekaným zatčením ředitelky Jeřábkové, která o tři roky později zahynula v koncentračním táboře. Po ní se vedení divadla ujal doktor Stejskal, který měl ale problém získat divadelní koncesi. Díky chytré taktice a spolupráci s nadřízenými orgány se mu však nakonec několik měsíců dařilo provozovat divadlo i bez povolení. Když se německé úřady dozvěděly, že Jihočeské divadlo nadále funguje, „vyhnaly“ soubor i z „Besedy“. Sál v hostinci „Na Rychtě“ tak byl poslední domácí scénou, kde se smělo hrát, a soubor toho patřičně využíval. Němci zřejmě pochopili, že Čechy jen tak nezastaví, a proto byl soubor na Velký pátek roku 1942 doslova vyhnán z Budějovic.

Zlomený soubor našťestí brzy našel nové útočiště v divadle v Táboře. Začátky ale vůbec nebyly snadné a členové divadla se museli potýkat s mnoha problémy. Několik herců dokonce soubor raději opustilo. Diváci podporovali své oblíbence návštěvami jak jen mohli. Velký zájem byl především o české opery. A herci neustávali ani v zájezdových představeních po celých jižních Čechách. Atentát na protektora Heydricha ale s sebou přinesl další omezení a starosti. V červnu 1942 byl popraven Josef Stejskal, což vyvolalo mezi herci paniku. Někteří odvolali svůj přechod k JD, jiní raději zvolili odchod. Všude vládl strach.

Na složení repertoáru už bylo znát, že Němci mají čím dál větší vliv. Počet cizojazyčných a českých her se vyrovnal. České operety a opery ale zatím měly stále převahu. Zájem českých diváků o divadlo neustával. Dokazuje to počet uzavřených představení, jejichž počet během sezóny významně vzrostl. Lehce sníženou aktivitu jsme mohli pozorovat u „ostatních představení“. Uskutečnila se jen 3 představení a všechna z nich se konala na podzim nebo v zimě. Většina z nich byla sehrána umělci z Prahy.

Na začátku sezóny 1942/1943 už byli členové Jihočeského divadla v Táboře „zabydlení“. Soubor dále vedl Kristejn-Kostelecký a funkci dramaturga získal Josef Gruber, což mělo na složení repertoáru v danou sezónu zásadní vliv. S novým dramaturgem přišly totiž velké změny. Poprvé za celou existenci divadla od začátku války byla dána přednost operetě a opěře. Gruber, který byl tajným příznivcem gestapa, aktivně prosazoval také díla německy píšících autorů. Německý repertoár, kterému se Stejskalovi dařilo několik sezón úspěšně vyhýbat, nyní ovládal už i české jeviště. Byl to právě činoherní soubor, který absolvoval téměř všechna zájezdová představení a herci náročné cestování také často odstonali. Činohra měla celkově těžší podmínky než opera. Soubor se musel potýkat s technickými problémy, nedostatkem kostýmů i provizorními zkušebnami.

Podle nařízení, vydaného na podzim 1942, museli soubor opustit všichni zaměstnanci židovského původu. Chod divadla zkomplikovala také nemoc režiséra Skály a herce Kalisty. V únoru 1943 byl kvůli porážce německých vojsk u Stalingradu vyhlášen několikadenní smutek a s tím spojený zákaz jakékoliv zábavy, tedy i divadla. Němci neustávali v postupné likvidaci českého souboru. Jen s velkými obtížemi se podařilo zachránit několik členů souboru před pracovním nasazením. 8 herců proto raději včas soubor opustilo. Velký význam mělo v dané sezóně vystupování známých a populárních hostů, díky nimž se plnila hlediště i pokladna.

Český soubor byl pod neustálým dohledem nacistů. Ti měli své „oddané“ spolupracovníky, kteří se rádi angažovali do divadelních záležitostí. Například škrtili nevhodný text a dohlíželi na to, zda jsou jejich úpravy dodržovány. Soubor byl aktivní až do poloviny července, ale diváci se museli spokojit s nepříliš valnou kvalitou výprav. Chyběly potřebné finance i osoba, která by se o výtvarnou stránku představení starala. V průběhu roku se konala tři „ostatní představení“, přičemž jedním z nich byla vynucená oslava 4. výročí od vzniku protektorátu.

Také sezónu 1943/1944 zahájili herci v Táboře a zpočátku nepořádali ani žádné zájezdy. S novým rokem se objevily čím dál častější stížnosti diváků i kritiků na činnost JD. Diváci se rozčilovali nad různými organizačními nedopatřeními a postrádali komorní večery. Režisér Vávra se pokusil tradici obnovit, ale neuspěl. Od té doby už se matiné ani komorní večery nekonaly. Novinkou byla akce „Divadlo venkovu“, díky níž měli přístup do divadla umožněný i ti nejchudší. Členové souboru neúnavně objížděli jeviště jihočeských měst až do konce června 1944. Aktivita ostatních spolků a organizací výrazně poklesla. Během sezóny se konalo pouze jedno mimořádné představení. O jeho provedení se postarala neznámá ochotnická společnost.

V létě 1944 získali čeští herci povolení hrát i v Budějovicích. Narychlo proto byly zřízeny 2 stálé činohry – v Táboře a v Budějovicích. Nadšení byli jak herci, tak diváci. Byl sestaven nový budějovický činoherní soubor, který se hned v srpnu pustil do práce. Češi opět věřili na lepší časy a František Knez dokonce v úvodním proslovu na začátku sezóny oznamoval, že obnoví i komorní večery. Soubor měl spoustu energie i smělé plány. Žádný z nich už ale členové divadla nestihli uskutečnit. Necelý měsíc po zahájení zakázaly německé úřady českým divadlům dále hrát a táborští herci byli nasazeni do výroby. V divadelní činnosti ale mohli pokračovat i v podnicích, ve kterých pracovali. Když se v továrně nečekaně objevila kontrola z Berlína, museli herci s hraním skončit.

Podobný osud stihl i budějovické herce. I oni museli pracovat jako dělníci. Zpočátku měli povoleno pořádat představení přímo v továrně, později se mohli přesunout do sálu „Na Rychtě“, kde uvedli řadu her. Na konci března 1945 se staly Budějovice terčem leteckého náletu. Bomby citelně poškodily také budovu divadla. V dubnu byli herci z výroby propuštěni a mohli se opět věnovat divadlu. Členové operety sice připravili Nedbalova „Hloupého Honzu“, ale stávající podmínky jim bránily pokračovat v činnosti, a proto raději vyčkávali, co se bude dít dál.

V květnu 1945 válka konečně skončila a herci se mohli opět naplno a s chutí pustit do své milované práce...

V roce 2019 oslaví Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích sto let od svého založení. Významná data, vztahující se k činnosti divadla, si však připomínáme i letos. V červnu 2012 uplyne přesně 70 let ode dne, kdy byl krutými nacisty připraven o život doktor Josef Stejskal. O tom, jakým byl pro divadlo přínosem, svědčí i fakt, že ulice, v níž dnes divadlo sídlí, nese právě jeho jméno. Nesmíme však zapomínat ani na další významnou osobnost, která měla na provozu Jihočeského divadla ve válečném období, také značné zásluhy. Na podzim roku 2012 si připomeneme 71. výročí od chvíle, kdy byla do koncentračního tábora v Ravensbrücku „zavlečena“ ředitelka Monika Jeřábková, která tam také o 3 roky později zahynula.

Diplomová práce přináší dosud nepublikované skutečnosti a materiály, čímž poskytuje zcela nový pohled na problematiku. Na základě tohoto faktu se stává zatím nejpodrobnějším informačním zdrojem, který byl k dnešnímu datu vydán. Vzhledem k blížícímu se jubileu, kdy předpokládáme zvýšený zájem o toto téma, může pomoci nalézt klíč k dosud nezodpovězeným otázkám, snáze pochopit příčiny některých událostí a odhalit dávná tajemství, který byla dosud veřejnosti skryta.

Na závěr bychom chtěli vyjádřit úctu před všemi členy divadla, kteří neúnavně bavili diváky i několikrát denně a starali se o to, aby návštěvníci alespoň na chvíli přestali myslet na nepříjemnosti, které je trápily, přesto, že sami jistě nebyli bez starostí...

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Primární literatura

Budujeme Jihočeské Národní divadlo. České Budějovice: vydal Spolek pro postavení nové divadelní budovy v Českých Budějovicích, 1945.

KAZILOVÁ, Zdeňka, a kol., *Jihočeské divadlo.* České Budějovice: nakladatelství E. W. A. edition, 1990. ISBN 80-900175-0-9.

KOŽÍKOVÁ, Alena, *Boj o Jihočeské divadlo 1919 – 1946.* České Budějovice: nakladatelství Růže, 1970.

PECHA, Miloslav, ŠMÍD, Stanislav, VONDRA, Václav, *Protifašistický odboj 1938 – 1945 na Českobudějovicku.* České Budějovice: vydal Okresní výbor Českého svazu protifašistických bojovníků a Okresní národní výbor České Budějovice, 1986.

Periodika

Budějovické listy – Nepochitický týdeník pro hospodářské a kulturní zájmy Č. Budějovic a okolí, 2., 3., 4. a 5. ročník, v období od 8. 1. 1940 do 27. 1. 1943

Budweiser Zeitung, 78. ročník (10. 6. 1939), 80. ročník (23. 8. 1941), 81. ročník (16. 6. 1942) a 82. ročník (5. 2. 1943)

Českobudějovické listy – Nepochitický týdeník pro hospodářské a kulturní zájmy Č. Budějovic a okolí (od ledna 1940 přejmenované na „Budějovické listy“), 1. ročník, v době od 16. 1. 1939 do 18. 12. 1939

Českobudějovické noviny – Neodvislý list pro Č. Budějovice a okolí, 2. ročník, v období od 16. 8. 1938 do 20. 12. 1938

Jihočeská jednota – Kraj. časopis Národní jednoty pro jižní Čechy Č. Budějovice, 2., 3., 4., 5., 6. a 7. ročník, v období od 17. 5. 1940 do 16. 3. 1945

Jihočeské listy – Neodvislý časopis pro zájmy českého jihu Č. Budějovice, 44., 45., 46. a 47. ročník, v době od 24. 8. 1938 do 24. 5. 1941

Sekundární literatura

AILSBY, Christopher, *Třetí říše – Den po dni*. 1. vydání. Praha: nakladatelství NAŠE VOJSKO, s. r. o., 2005. ISBN 80-206-0752-8.

CÍFKA, Stanislav, a kol., *Literatura – Divadlo*. České Budějovice: Jihočeské nakladatelství, 1984.

ČERNÝ, Jiří, *Opony a horizonty Jihočeského divadla*. České Budějovice: nakladatelství JIH, 1998. ISBN 80-901921-8-1.

Encyklopedie Českých Budějovic. 2. rozš. vydání. České Budějovice: nakladatelství Nebe, 2006. ISBN 80-239-6706-1: 790.00.

Josef Stejskal: 3. 3. 1897 – 16. 6. 1942. České Budějovice: vydalo Jihočeské divadlo, 1967.

KLIMEŠ, Lumír, *Slovník cizích slov*. 6. vydání. Praha: SPN – pedagogické nakladatelství, a. s., 2002. ISBN 80-7235-023-4.

KOLEKTIV AUTORŮ, *Německo-český Česko-německý slovník*. 5. doplněné vydání. Olomouc: FIN Publishing, 2001. ISBN 80-86002-66-7.

Prameny

Státní Okresní archiv v Českých Budějovicích: A1, kart. 799, sign. VII/16 – Zaměstnání žid. osob v divadlech, soupis div. budov 1941 – 1946

Státní Okresní archiv v Českých Budějovicích: B1, kart. 160, sign. XIV/1a 1928 – 1944 – Osvěta – Divadlo – Zaměstnanci

Internetové zdroje

SKC – Souborný katalog České republiky (CASLIN)

<http://www.aleph.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=skc>

[cit. 2012-02-14]

Divadelní ústav – Databáze ONLINE

<<http://www.db.divadelni-ustav.cz/fdb/indexs.php?typ=F&lang=cze>> [cit. 2012-03-05]

Biografie Trudy Grosslichtové

<<http://www.trudagrosslichtova.webz.cz/truda.html>> [cit. 2011-11-16]

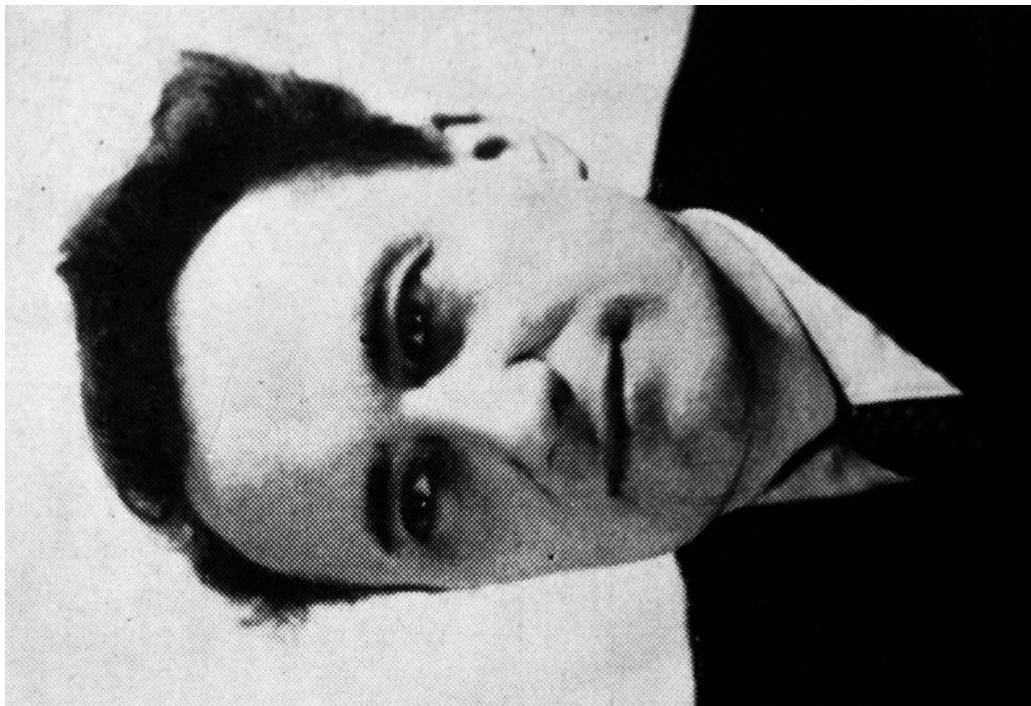
PŘÍLOHY

Seznam příloh

1) Významné osobnosti JD: ředitelka Monika Jeřábková PhDr. Josef Stejskal.....	132
2) Činoherní soubor v Mostě při zahajování sezóny 1938/1939.....	133
3) Zničené divadlo po náletu v březnu 1945.....	133
4) Nařízení o zákazu zaměstnávání židovských osob.....	134
5) Ukázka rukopisu neznámé osoby o podmínkách spolupráce herců a divadla.....	135
6) Podmínky pracovní smlouvy.....	136
7) Kolektivní smlouva platná pro sezónu 1944/1945.....	137
8) Mzdový sazebník.....	141
9) Úvod k programu.....	142
10) Seznam zkratk použitých v programu.....	143
11) Program představení odehraných Jihočeským divadlem v letech 1938 – 1945.....	144
12) Program ostatních představení.....	215

Příloha 1

Významné osobnosti JD: ředitelka Monika Jeřábková a PhDr. Josef Stejskal

(Kožíková, 1970, s. 93)

(Kožíková, 1970, s. 77)

Příloha 2

Činoherní soubor v Mostě při zahajování sezóny 1938/1939

(Kožíková, 1970, s. 113)

Příloha 3

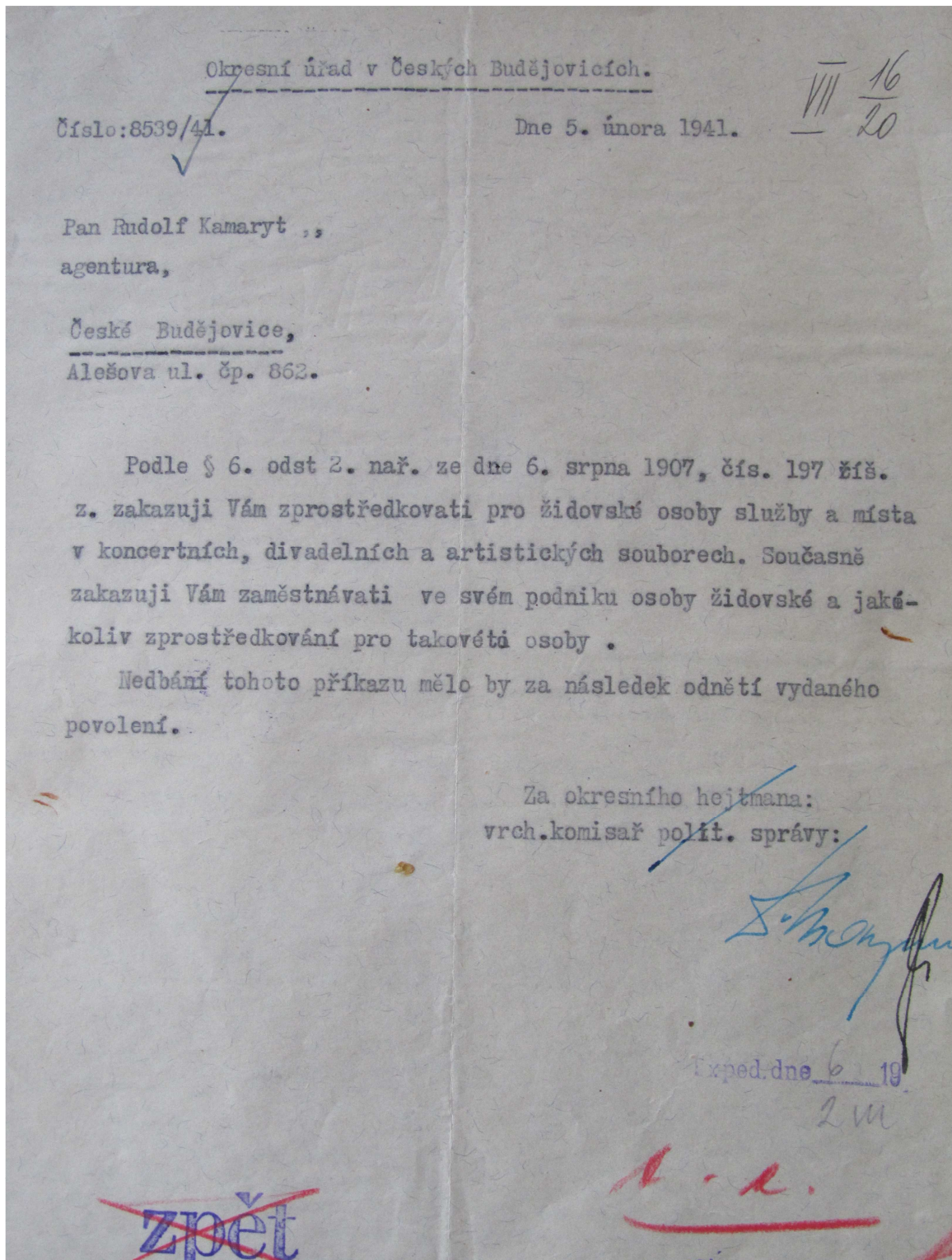
Zničené divadlo po náletu v březnu 1945

(Kazilová, 1990, s. 31)

Příloha 4

Nařízení o zákazu zaměstnávání židovských osob

(Státní Okresní archiv v Českých Budějovicích: A1, kart. 799, sign. VII/16)

Příloha 5

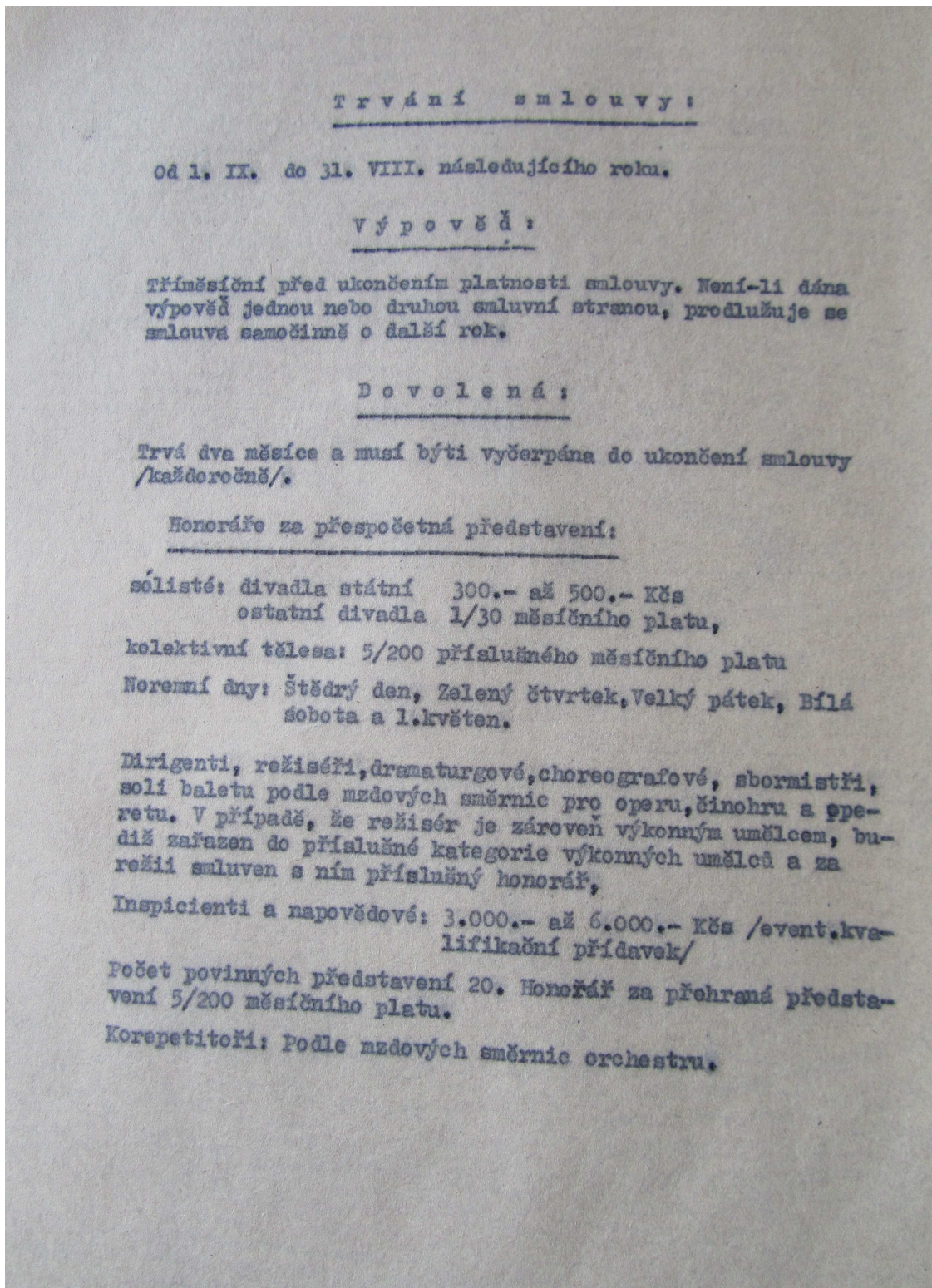
Ukázka rukopisu neznámé osoby o podmínkách spolupráce herců a divadla

Každé představení přes uvedený počet honoráře se
zohledňuje při platebním ~~pro~~ a pro solisty - - - - -
pro slova či balet - - - - -
na člena.
(v den představení ~~četná jedna 15 ti minutová představení~~)
6 Povinná doba zkonšce jest 5 hodinová, jež může být
dle potřeby rozdělena na dopoledne i odpoledne. Při každé
~~každé zkonšce musí být zkonšce musí být~~ ~~každá~~ ~~každá~~
nejméně jedna 15 ti minutová předstávka. ~~Je~~ V den, kdy člen
nečiní nic jiného (mimo neděle, svátky a nor. dny) musí
v příp. potřeby zkonšce až 8 hod. denně. Každá
zkonšce musí být však ukončena nejméně 3 hodiny před
započítání představení, či odjezdem na zájezd. Zkonšce
gloriatní mohou být dle potřeby i delší, než jest zde
stanoven. Kdělání, brátcení a tržba umělecké zkonšce,
jež nejsou zahrnuty v povinnosti členu, komuž se zohlední
a tice v činohře - - - - -
v operě - - - - -
v operetě - - - - -
ve slova či baletu - - - - -
(vrátí-li se člen do 2 hod v noci)
Do zájezdů musí dopolední zkonšce začít dříve jak v.
10 hod dopol. Vrátí-li se později, ^{člen} může být ~~musí~~ ~~musí~~
aždy 8 hodin odpočívání mezi dobou příjezdu a nej-
bližší zkonškou. Člen jest povinen do zkonšce chodit ~~pravidelně~~
včas a řádně připraven.

(Státní Okresní archiv v Českých Budějovicích: B1, kart. 160, sign. XIV/1a)

Příloha 6

Podmínky smlouvy

(Státní Okresní archiv v Českých Budějovicích: B1, kart. 160, sign. XIV/1a)

Příloha 7

Kolektivní smlouva platná pro sezónu 1944/1945

O p i s .

K o l e k t i v n í   s m l o u v a

uzavřená mezi Jihočeským divadlem v Č. Budějovicích co kontrahentem I. a Uníí českých hudebníků z povolání v Praze co kontrahentem II. ve věci služebních podmínek členů orchestru Jihočeského divadla.

1/ Úmluva tato uzavírá se na dobu od 1. srpna 1944 do 30. června 1945

2/ Gáže členů orchestru:

a/ koncertní mistr 1/ svobodný	2.600.-
2/ ženatý	2.650.-
b/ ostatní členové 1/ svobodní	2.450.- 2.950
2/ ženatí	2.500.- 3.000

Gáže vyplácí se 4 krát v měsíci, a to 8., 15., 24., 30.

3/ Honoráře za mimořádné výkony vyplatí kontrahent I. každému členu:

a/ za hru na scéně při činohře	K 40.-
b/ za hru na scéně při zpěvohře	40.-
c/ za hru za scénou při činohře	20.-
d/ za hru za scénou při zpěvohře	20.-
e/ za hru při představení na mimořádný nástroj /druhý nástroj/ na který člen není dle přípoj. seznamu členů angažován	20.-
f/ za zkoušku delší, než je stanoveno touto smlouvou za každou započatou hodinu	20.-
g/ za matiné obdrží každý člen honorář představení vysílané rozhlasem jest honorováno členům orchestru celkem	1.000.-
h/ večerní koncert koná se v rámci povinných představení bez honoráře	
i/ za solové vystoupení honorář	50.-

4/ Výplata honorářů děje se v době sjednané dohodou mezi ředitelstvem divadla a důvěrníky orchestru.

5/ Členové orchestru jsou povinni hrát 20 představení v měsíci, tj. operních, operetních, baletních a činoherních s původní hudbou, včetně představení odpoledních. Každé další představení přes počet 20 honoruje se částkou 20.- K na člena.
Úhrada na udržování nástrojů obnáší 75.- K žestové nástroje a 125.- K smyčce, dřeva a ostatní, měsíčně na člena.

6/ Zkoušky konají se mezi 9 hodinou ranní a 13 hod. odpolední. Zkoušky orchestrální a ensemblové směřjí trvati tři hodiny včetně 15ti minutové přestávky. Generální zkouška na hru nově nastudovanou je čtyřhodinová, tj. od 9 hod. ranní do 13 hodiny odpolední. Vyskytne-li

se překážka, jež zabrání započetí zkoušky o 9.hod.ranní, může se zkouška generální konati od 1/2 10 hod. ranní do 1/2 14 hod. odpolední, jest-liže z technických důvodů není možno zkoušeti odpoledne, bude zkouška v hodinách odpoledních mezi 14 - 18 hod. a to jenom v tom případě, když není večerní představení. Může se tak státi však nanejvýše jedenkrát týdně. Ustanovení o přípustnosti odpolední zkoušky platí pro výše citovanou sezomu a nebude-li Uníi obnoveno, platí dřívější ustanovení o zkouškách.

Zkoušky v neděli a ve svátek, v den v dvou a v den po dvou představení nejsou přípustny. Členové orchestru, zkoušející vyjímečně po dvou představeních v jednom dnu konaných, obdrží za tuto zkoušku honorář 20.- K. Večerní zkoušky nejsou rovněž přípustné.

Notový material musí býti čitelný a úpravný.

- 7/ Za představení v přírodě obdrží členstvo orchestru honorář K 80.-
- 8/ Za každý zájezdový den vyplatí ředitelství divadla každému členu denní dietu 25.- K /nocležné hradí ředitelství/.
- 9/ Ředitelství platí angažovanému členu cestové III.třídy z místa pobytu do místa působiště, jakož i výlohy za dopravu včetně nástrojů. Cestovné nesmí však přesahovati výši cestovného Praha-Tábor.
- 10/ Člen orchestru má právo na jeden volný den v týdnu. Po dohodě s důvěrníky může ale ředitelství stanoviti dva náhradní dny ve 14 dnech, event obdrží člen peněžitou náhradu, rovnající se třicetině měsíční gáže.
- 11/ Zákonné příspěvky pensijního a nemoc.pojištění hradí ředitelství a člen napolovic. Onemocní-li člen, vyplácí onemocnělému členu ředitelství gáže dle zákona o soukr.zaměstnancích č. 154/34. Výlohy za substituta onemocnělého členu platí ředitelství. Za výpomocnou sílu v orchestru platí ředitelství za operetu a operu K 80.- za zkoušku K 30.- na zájezdech K 60.- opereta a opera K 80.- cestovné a ubytování a 50 K diet. Vrátil-li se týž den, dieta jako členstvo. Důvěrníci orchestru jsou povinni výpomocné síly obstarávati a sjednávati. Za sylvestrovské noční představení honorář K 50.-
- 12/ Orchestrem zvolení důvěrníci jednají ve všech věcech mezi ředitelstvím a členy orchestru a nesmějí býti pro svoji činnost ani šikanováni, ani propouštěni.
- 13/ Dopustí-li se člen orchestru nějakého přestupku /viz domácí řád ke

- 3 -
smlouvě připojený/, může jej kapelník pokutovati a oznámiti to důvěrníkům. Tyto pokuty strhnou důvěrníci z gáže člena a odevzdají ve prospěch humanitních fondů Unie českých hudebníků z povolání. Ve sporných věcech rozhoduje smírčí soud.

14/ Nový člen může býti přijat jen po provedené konkursní zkoušce, které je přítomen kapelník a důvěrníci orchestru. Ukáží-li se výkony nově přijatého člena nepostažitelnými v prvních 14ti dnech, je ředitelství oprávněno s ním smlouvu třídní výpovědí rozvázat.

15/ Na Zelený čtvrtek, Velký pátek a Štědrý den se nehraje. Za každé představení na 1. května vyplatí ředitelství 200.- K. ve prospěch Smatova fondu Unie Čes.hudebníků z povolání. Dovolena členům orchestru náležejí dle zákona ze dne 11.7.1934 č.154 o soukr.zaměstnancích.

16/ Před zahájením zkoušky budiž v divadle vyvětráno, vyčištěno v orchestru a v zimě otepleno. Při zkouškách se nesmí z důvodů hygienických větrat ani čistiti.

Za velké nástroje nepřenosné, za jejich ztrátu neb poškození ručí ředitelství divadla.

V ladírně budiž vše upraveno, aby členstvo své nástroje, šactvo a zdraví neznížilo.

17/ Ředitelství divadla uznává Unii čsl.hudebníků z povolání za zástupce orchestru a bude jen s důvěrníky a zástupci Unie čsl.hudebníků z povolání v otázkách členů se usnášeti a rozhodovati. Členské příspěvky pro Unii čsl.hudebníků z povolání vybere důvěrník vždy 1. v měsíci od každého člena orchestru.

18/ Ředitelství divadla má právo zrušiti se členem ihned smlouvu:

a/ když se člen dvojnásobně dopustil hrubosti proti řediteli, jeho zástupci a kapelníkovi,

b/ jestliže se dostavil dvakrát do zkoušky nebo do představení ve stavu opilém a nemohl svůj part řádně zastávat,

c/ ztráta občanského práva, vystoupení neb vyloučení z Unie čsl.hudebníků z povolání ruší okamžitě smlouvu se členem.

Všechny v této smlouvě uvedené eventualy /tresty, propuštění atd./ nabývají platnosti po řádném vyšetření důvěrníky a odbočky Unie čsl.hudebníků z povolání v Budějovicích a musí býti ihned oznámeny ústředí U.Č.H. v Praze.

19/ Přerušeni provozu divadla: jestliže je divadlo za příčinou požáru, ži-

velních pohrom, války, epidemie, policejního zákazu a podobných vis major na neurčitou dobu uzavřeno, má člen nárok na gáži, jaká mu pří náleží za zákonnou dovolenou event. její alikvotní část v případě, že tímto přerušením provozu byla divadelní sezona podstatně zkrácena.

20/ Člen je oprávněn smlouvu za neplatnou prohlásiti a požadovati smluvnou gáži za celou smluvní dobu, jestliže:

a/ ředitelství smluvené požitky členu neposkytuje, neb mu je bez práva nadržuje,

b/ nejsou-li zdravotní a bezpečnostní opatření taková, aby člen mohl svou službu bez újmy svého zdraví konati,

c/ urazí-li členu hrubě ředitel, jeho zástupce nebo kapelník,

d/ nedodrží-li ředitelství divadla kterékoli ustanovení této smlouvy.

21/Original této smlouvy zůstává ředitelství divadla a Unii čes.hudebníků s povolání vydá se přesný opis /průklep/. Smlouva i její opis potvrzují obě strany, které, jakož i důvěrníci orchestru budou dbáti, aby smluvené podmínky byly přesně dodržovány.

Podpisy.

Příloha 8

Mzdový sazebník

M z d o v ý   s a z e b n í k .

Sólisté opery:

Divadla zemská, komunální, ÚRO a družstevní		divadl státní:
do dvou let	K 4.000.--	—, —
po dvou letech	K 4.500.--	K 6.500.--
po pěti letech	K 6.000.--	K 8.000.--
po deseti letech	K 7.500.--	K 9.500.--

Počet povinných představení 5 - 9.

Sólisté činohry:

Ve všech divadlech o 20% méně než minimální platy sólistů opery.
Počet povinných představení 8 - 12 - 20.

Sólisté operety:

Ve všech divadlech o 10% méně než minimální platy opery.
Počet povinných představení 10 - 15.

Kolektivní tělesa.

Divadla zemská, komunální, ÚRO a družstevní:		Divadla státní:
Operní pánský, dámský sbor:		
do dvou let	K 2.500.-	K 3.500.-
po dvou letech	K 3.000.- až 4.800.-	K 4.000.- až 6.400.-

Počet povinných představení 16.

Operetní pánský a dámský pěvecký sbor:
mzdový sazebník shodný se sazebníkem operního sboru.
Počet povinných představení 20.

Orchestr: Dle směrnic hudební Unie Kčs 5.000.- až 8.000.-
Počet povinných představení 16.

Baletní sbor:

K 2.700.- až 4.500.-	K 3.000.- až 5.000.-
----------------------	----------------------

Počet povinných představení 20.

(Státní Okresní archiv v Českých Budějovicích: B1, kart. 160, sign. XIV/1a)

Příloha 9

ÚVOD K PROGRAMU

Není-li uvedeno jinak, bylo představení odehráno v Městském divadle v Českých Budějovicích. Původní pravopis názvů institucí a názvů děl byl ponechán. Divadelní zájezdy do okolních obcí jsou tučně zvýrazněny. Ke jménům českých měst, která nesla původně jiný název, je pro snazší orientaci připojen do závorky současný název. Pokud byla divadelní hra, opera či opereta známá i pod jiným názvem, jsou v programu uvedeny oba názvy. Bylo-li představení určeno pouze pro určitý okruh obecnstva, je tato poznámka zmíněna v závorce.

Bylo-li představení něčím výjimečné, je tato skutečnost také uvedena v závorce (např. čestný večer, benefice, hosté, premiéra za přítomnosti autora atd.). Premiéry jsou též zdůrazněny. Konalo-li se daný den více než jedno představení, je tato skutečnost upřesněna časovým údajem. Pokud není v programu uveden některý den, pak o něm nebyla zmínka ani v dobových zdrojích. Byly-li k dispozici informace, týkající se programu koncertů nebo jiných výjimečných představení, je program též připojen. Výčet zkratk použitých autorkou v programu a jejich význam je uveden v „Seznamu zkratk použitých v programu“.

Upozorňujeme, že výčet odehraných představení nemusí být kompletní. Při sestavování divadelního programu jsme se řídili pouze informacemi v dobovém tisku. I když jsme přihlíželi k aktuálním změnám, nemuselo být v tisku uvedeno vše, co bylo odehráno, a my tudíž neručíme za kompletnost. Dovolujeme si ještě upozornit, že do plánu jsme nezahrnuli představení odehraná po skončení 2. světové války.

Příloha 10

SEZNAM ZKRATEK POUŽITÝCH V PROGRAMU

býv. – bývalá	škol. – školní
děln. – dělnické, dělníky	uzavř. – uzavřené
děts. – dětské	v. – von
div. – divadelní, divadla	več. – večer
dop. – dopoledne	veř. – veřejné
dr. – drama	vých. – výchovu
dram. – dramatická	zahaj. – zahajovací
hist. – historický	zam. – zaměstnance, zaměstnanecké
hl. – hlavní	
Jindř. – Jindřichův	
lid. – lidové	
mim. – mimořádné	
mimoř. – mimořádné	
n. – nad	
Nár. – Národní	
noč. – noční	
o. i v. – odpoledne i večer	
odp. – odpoledne	
okr. – okresního	
osv. – osvětového	
poh. – pohádkové	
prem. – premiéra	
prof. – profesora	
protekt. – protektorátem	
předst. – představení	
pův. – původně	
ref. – reformní	
slavn. – slavnostní	
sok. – sokolské	
stud., student. – studentské	

Příloha 11

Program představení odehraných Jihočeským divadlem v letech 1938 – 1945

PROGRAM JIHOČESKÉHO NÁRODNÍHO DIVADLA 1938/1939

- zahájení JND zájezdem do Mostu

České Budějovice:

13. 10. „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
14. 10. „Dceruška jde na weekend“ (Ano, dceruško!) – M. Reed, veselohra
(představili se nově angažovaní: M. Růžičková a Z. Hodr)
15. 10. „Polibek a dost!“ – X. Eisenmann, veselohra
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
16. 10. „Polibek a dost!“ – X. Eisenmann, veselohra (odp. i več.)
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
17. 10. „Ahoj na neděli“ – Arnold, Bach, fraška (děln.)
18. 10. „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
19. 10. „Dceruška jde na weekend“ (Ano, dceruško!) – M. Reed, veselohra
20. 10. „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama (1. dělnické představení)
21. 10. „Polibek a dost!“ – X. Eisenmann, veselohra
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
22. 10. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta
23. 10. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
24. 10. „Dceruška jde na weekend“ (Ano, dceruško!) – M. Reed, veselohra (lid.)
25. 10. „Polibek a dost!“ – X. Eisenmann, veselohra
26. 10. „Polibek a dost!“ – X. Eisenmann, veselohra (sok.)
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
27. 10. „Kolébka“ – A. Jirásek, dram. žert (premiéra) – pod protekt. Okr. osv. sboru
28. 10. „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (slavnostní představení)
29. 10. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta
30. 10. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
31. 10. „Polibek a dost!“ – X. Eisenmann, veselohra (děln.)
1. 11. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta

2. 11. „Velký případ“ – E. Synek, drama (premiéra)
3. 11. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta (sok.)
4. 11. „Kolébka“ – A. Jirásek, dram. žert
5. 11. „Balalajka“ – B. Grün, opereta, (premiéra)
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
6. 11. „Balalajka“ – B. Grün, opereta (odp. i več.)
7. 11. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta (děln.)
8. 11. „Velký případ“ – E. Synek, drama
9. 11. „Slečna panská“ – J. Deval, veselohra (premiéra)
10. 11. „Kolébka“ – A. Jirásek, dram. žert (sok.)
11. 11. „Slečna panská“ – J. Deval, veselohra
12. 11. „Balalajka“ – B. Grün, opereta
13. 11. „Představení ve prospěch uprchlíků“ – ukázky repertoaru opery a operety (dop.)
13. 11. „Balalajka“ – B. Grün, opereta (odp. i več.)
14. 11. „Velký případ“ – E. Synek, drama (lid.)
15. 11. „Muži v bílém“ – S. Kingsley, reportážní hra (premiéra)
16. 11. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta (lid.)
17. 11. „Velký případ“ – E. Synek, drama (sok.)
18. 11. „Muži v bílém“ – S. Kingsley, reportážní hra
19. 11. „Balalajka“ – B. Grün, opereta
20. 11. „Mamselle Nitouche“ – F. R. Hervé, opereta (nové nastudování)
21. 11. „Balalajka“ – B. Grün, opereta (lid.)
22. 11. „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
(**Hosté:** členové opery ND – M. Kočová, M. Pixová, J. Gleich a S. Muž)
23. 11. „Velké pokušení“ – K. Piskoř, veselohra (premiéra)
24. 11. „Balalajka“ – B. Grün, opereta (sok.)
25. 11. „Velké pokušení“ – K. Piskoř, veselohra
26. 11. „Praha-Brno-Bratislava“ (Svatební cesta) – C. de Fries, opereta (premiéra)
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
27. 11. „Praha-Brno-Bratislava“ (Svatební cesta) – C. de Fries, opereta (odp. i več.)
28. 11. „Muži v bílém“ – S. Kingsley, reportážní hra (lid.)
29. 11. „Mamselle Nitouche“ – F. R. Hervé, opereta
30. 11. „Za naší salaší“ – J. Beneš, opereta (lid.)
1. 12. „Muži v bílém“ – S. Kingsley, reportážní hra (sok.)

2. 12. „Balalajka“ – B. Grün, opereta (mimoř. sok.)
3. 12. „Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta (premiéra)
4. 12. „Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta (odp. i več.)
5. 12. „Slečna panská“ – J. Deval, veselohra
6. 12. „Mamselle Nitouche“ – F. R. Hervé, opereta
7. 12. „Dva tucty rudých růží“ – A. Benedetti, komedie (premiéra)
8. 12. „Šípková Růženka“ – A. Šíma, pohádka (1. dětské představení, odp.)
„Praha-Brno-Bratislava“ (Svatební cesta) – C. de Fries, opereta (več.)
9. 12. „Mamselle Nitouche“ – F. R. Hervé, opereta (sok.)
10. 12. „Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta
11. 12. „Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta (odp. i več.)
12. 12. „Mamselle Nitouche“ – F. R. Hervé, opereta (lid.)
13. 12. „Škola, základ života“ – J. Žák, veselohra (premiéra)
14. 12. „Škola, základ života“ – J. Žák, veselohra
15. 12. „Slečna panská“ – J. Deval, veselohra (sok.)
16. 12. „Balalajka“ – B. Grün, opereta (děln.)
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
17. 12. „Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta
18. 12. „Hvězda nad Betlemem“ – J. O. Hradčanský (děts., odp.), s nadílkou od firem:
Arnold, Národní podnik, Merkur, Pouzar, Šolín
„Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta (več.)
19. 12. „Velké pokušení“ – K. Piskoř, veselohra (lid.)
20. 12. „Škola, základ života“ – J. Žák, veselohra
21. 12. „Dva tucty rudých růží“ – A. Benedetti, komedie
22. 12. „Praha-Brno-Bratislava“ (Svatební cesta) – C. de Fries, opereta (sok.)
23. 12. nehrálo se
24. 12. nehrálo se
25. 12. „Na tý louce zelený“ – J. Beneš, opereta (premiéra; odp.)
„Čeští muzikanti“ – B. Grün, opereta (več.)
(s umělkyní T. Grosslichtovou)
26. 12. „Čeští muzikanti“ – B. Grün, opereta (odp.)
„Na tý louce zelený“ – J. Beneš, opereta (več.)
27. 12. „Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta (lid.)
28. 12. I. komorní večer: „Léto“ – F. Šrámek, poetická komedie (premiéra)

29. 12. „Dcera II. roty“ – K. Hašler, opereta (sok.)
30. 12. „Škola, základ života“ – J. Žák, veselohra (nejnižší vstupné)
31. 12. „Lumpacivagabundus“ – J. Nestroy, opereta (več.)
 „Lumpacivagabundus“ – J. Nestroy, opereta (noční, od 22h)
1. 1. „Lumpacivagabundus“ – J. Nestroy, opereta (odp.)
 „Na tý louce zelený“ – J. Beneš, opereta (več.)
2. 1. „Škola, základ života“ – J. Žák, veselohra (lid.)
3. 1. „Léto“ – F. Šrámek, poetická komedie
4. 1. „Na tý louce zelený“ – J. Beneš, opereta
5. 1. „Škola, základ života“ – J. Žák, veselohra (sok.)
6. 1. „Lumpacivagabundus“ – J. Nestroy, opereta (odp.)
 „Čeští muzikanti“ – B. Grün, opereta (več.)
7. 1. „Noví lidé“ – V. Werner, komedie (premiéra)
8. 1. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta (odp. i več.)
 (**Host:** Nelly Gaierová – subreta Velké operety)
9. 1. „Na tý louce zelený“ – J. Beneš, opereta (lid.)
10. 1. „Noví lidé“ – V. Werner, komedie
11. 1. „Barbara“ – M. Duran, veselohra (premiéra)
 (**Hosté:** Jiřina Štěpničková a Bedřich Veverka; **Městská divadla pražská**)
12. 1. „Na tý louce zelený“ – J. Beneš, opereta (sok.)
13. 1. „Léto“ – F. Šrámek, poetická komedie
14. 1. „Námořníci jdou...“ – M. Eisemann, opereta (premiéra)
15. 1. „Námořníci jdou...“ – M. Eisemann, opereta (odp. i več.)
16. 1. „Praha-Brno-Bratislava“ (Svatební cesta) – C. de Fries, opereta (lid.)
17. 1. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta
 (**Host:** Slávka Procházková)
18. 1. II. komorní večer: „Loupežník“ – K. Čapek, drama
 (k uctění nedávno zesnulého spisovatele)
19. 1. „Noví lidé“ – V. Werner, komedie
20. 1. „Čeští muzikanti“ – B. Grün, opereta
21. 1. „Námořníci jdou...“ – M. Eisemann, opereta
22. 1. „Námořníci jdou...“ – M. Eisemann (odp. i več.)
23. 1. „Noví lidé“ – V. Werner, komedie
24. 1. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta

25. 1. „Loupežník“ – K. Čapek, drama
26. 1. „Čeští muzikanti“ – B. Grün, opereta (sok.)
27. 1. „Volání ze tmy“ – L. Gross, E. C. Carpenter, detektivní hra (premiéra)
28. 1. „Zlatá paní mistrová“ – E. Eysler, opereta (premiéra)
29. 1. „Zlatá paní mistrová“ – E. Eysler, opereta (odp. i več.)
30. 1. „Čeští muzikanti“ – B. Grün, opereta
31. 1. „Volání ze tmy“ – L. Gross, E. C. Carpenter, detektivní hra
  1. 2. „Námořníci jdou“ – M. Eisemann, opereta
  2. 2. „Volání ze tmy“ – L. Gross, E. C. Carpenter, detektivní hra
  3. 2. „Loupežník“ – K. Čapek, drama
  4. 2. „Zlatá paní mistrová“ – E. Eysler, opereta
  5. 2. „Zlatá paní mistrová“ – E. Eysler, opereta
  6. 2. „Volání ze tmy“ – L. Gross, E. C. Carpenter, detektivní hra (lid.)
  7. 2. „Zlatá paní mistrová“ E. Eysler, opereta
  8. 2. „Mikuláš Dačický z Heslova“ – L. Stroupežnický
  9. 2. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta (sok.)
  10. 2. „Dva tucty rudých růží“ – A. Benedetti, komedie (mimoř. představení)
  11. 2. „Děvčátko v modrém“ (Angorská kočička) – V. Tauský, opereta (premiéra)
(premiérové představení dirigoval sám autor)
  12. 2. „Děvčátko v modrém“ (Angorská kočička) – V. Tauský, opereta (odp. i več.)
  13. 2. „Námořníci jdou...“ – M. Eisemann, opereta
  14. 2. „Mikuláš Dačický z Heslova“ – L. Stroupežnický
  15. 2. „Děvčátko v modrém“ (Angorská kočička) – V. Tauský, opereta
  16. 2. „Loupežník“ – K. Čapek, drama
  17. 2. „Příklady táhnou“ – J. Snížek, div. hra (premiéra za přítomnosti autora)
(**Host:** Růžena Nasková)
  18. 2. „Příklady táhnou“ – J. Snížek, div. hra
  19. 2. „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta (premiéra; odp. i več.)
  20. 2. „Námořníci jdou...“ – M. Eisemann, opereta
  21. 2. „Děvčátko v modrém“ (Angorská kočička) – V. Tauský, opereta
  22. 2. „Škola, základ života“ – J. Žák, veselohra
  23. 2. „Zlatá paní mistrová“ – E. Eysler, opereta
  24. 2. „Staříček Holuša“ – F. Sokol-Tůma, drama (premiéra)
  25. 2. „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta

26. 2. „Dalibor“ – B. Smetana, opera (odp.)
(**Hosté:** herci z Brna)
27. 2. „Děvčátko v modrém“ (Angorská kočička) – V. Tauský, opereta
28. 2. „Staříček Holuša“ – F. Sokol-Tůma, drama
1. 3. „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehar, opereta
2. 3. „Mikuláš Dačický z Heslova“ – L. Stroupežnický, div. hra
3. 3. „Příklady táhnou“ – J. Snížek, div. hra
4. 3. „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský, opereta (premiéra)
5. 3. „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský, opereta
6. 3. „Staříček Holuša“ – F. Sokol-Tůma, drama
7. 3. „Ulička odvahy“ – J. Mahen, komedie
8. 3. „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehar, opereta
9. 3. „Děvčátko v modrém“ (Angorská kočička) – V. Tauský, opereta
10. 3. „Ducháček to zařídí“ – R. Bernauer, R. Österreicher, veselohra
(čestný večer režiséra K. Šmída)
11. 3. „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský, opereta
12. 3. „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský, opereta
13. 3. „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehar, opereta
14. 3. „Ulička odvahy“ – J. Mahen, komedie
15. 3. představení odloženo na 22. března
16. 3. „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehar, opereta
17. 3. „Otec Kondelík a ženich Vejvara“ – I. Hermann, veselohra
(čestný večer B. Vilského)
18. 3. „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský, opereta
19. 3. představení odloženo z technických důvodů
20. 3. „Otec Kondelík a ženich Vejvara“ – I. Hermann, veselohra
21. 3. „Z českých mlýnů“ – K. Tůma, humoreska
(benefice A. Šmída)
22. 3. „Herečka“ – M. Hemar, veselohra (premiéra)
23. 3. „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský, opereta
24. 3. „Chudá jako kostelní myš“ – L. Fodor, veselohra (premiéra)
25. 3. „Krista z myslivny“ – B. Buchbinder, opereta (premiéra; odp. i več.)
26. 3. „Krista z myslivny“ – B. Buchbinder, opereta (odp. i več.)
27. 3. „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský, opereta

28. 3. „Chudá jako kostelní myš“ – L. Fodor, veselohra
(**Host:** S. Procházková)
29. 3. „Zmoudření dona Quijota“ – V. Dyk, dramatická báseň
30. 3. „Herečka“ – M. Hemar, veselohra
31. 3. „Hraběnka Marica“ – E. Kalman, opereta
(čestný večer šéfrežiséra operety R. Lampy)
1. 4. „Taneček panny Márinky“ – L. Ascher, opereta (premiéra)
2. 4. „Taneček panny Márinky“ – L. Ascher, opereta (odp. i več.)
3. 4. „Krista z myslivny“ – B. Buchbinder, opereta
4. 4. „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
(čestný večer kapelníka J. Petra)
5. 4. „Taneček panny Márinky“ – L. Ascher, opereta

duben a květen - zájezd JND do Městského Klicperova divadla v **Hradci Králové**.

Po skočení sezóny odchod souboru do **Tábora**, kde byl odehrán následující program:

Činohra: „Dva tucty rudých růží“ – A. Benedetti; „Léto“ – F. Šrámek; „Zmoudření dona Quijota“ – V. Dyk

Opereta: „Za naší salaší“ – J. Beneš; „Hraběnka Marica“ – E. Kalman; „Na šťastné planetě“ – J. Stelibský; „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár

7. 6. „Sestřenka z Varšavy“ – L. Verneuil, veselohra
8. 6. dle Budweiser Zeitung (10. 6. 1939) též české představení (blíže neuvedeno)
9. 6. „Dcera druhé roty“ – K. Hašler, opereta (dle Kožíkové, 1970, s. 120)
18. 6. „Šťěstí do domu“ – J. de Letrac, komedie – vystoupení známých herců z Prahy
(J. Plachta, H. Vítová, B. Záhorský a další) – odp. i več.
2. 7. „Milostné mámení“ – F. Tetauer, div. hra (odp. i več.)
– pohostinské vystoupení herců Vinohradského divadla z Prahy
(J. Štěpničková, O. Korbelář, J. Hermanová, M. Záhorská, J. Bělský a další)

PROGRAM JIHOČESKÉHO NÁRODNÍHO DIVADLA 1939/1940

2. 9. **Tábor:** „Na Valdštejnské šachtě“ – L. Stroupežnický, div. hra – zahájení sezóny
2. 9. – 15. 9. 1939 – zájezd JND do Tábora
2. 9. „Slečno, to se nedá nutit“ – A. Bach, veselohra – účinkoval známý herec T. Pištěk
(nepřijeli: R. Schráníl, A. Gabrielová, T. Prošingerová a K. Svoboda)
3. 9. „Slečno, to se nedá nutit“ – A. Bach, veselohra, (odp. i več.)
– účinkoval známý herec T. Pištěk (nepřijeli: R. Schráníl, A. Gabrielová a další)
15. 9. „Na Valdštejnské šachtě“ – L. Stroupežnický, div. hra
16. 9. „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta
17. 9. „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta (odp. i več.)
18. 9. „Sestřenka se vdává“ – L. Verneuil, veselohra
19. 9. „Na Valdštejnské šachtě“ – L. Stroupežnický, div. hra
20. 9. „Děvče z předměstí“ – J. K. Tyl, fraška (premiéra)
21. 9. „Habada a Jordán“ – V. Štech, komedie (k uctění Štechových 80. narozenin)
22. 9. „Na Valdštejnské šachtě“ – L. Stroupežnický, div. hra (sok.)
23. 9. „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta
24. 9. „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta (odp. i več.)
25. 9. „Na Valdštejnské šachtě“ – L. Stroupežnický, div. hra
26. 9. „Vina“ – J. Hilbert, drama (premiéra)
27. 9. „Habada a Jordán“ – V. Štech, komedie
28. 9. „Děvče z předměstí“ – J. K. Tyl, fraška (odp.)
„Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta (več.)
29. 9. „Habada a Jordán“ – V. Štech, komedie
30. 9. „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta
1. 10. „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
2. 10. „Habada a Jordán“ – V. Štech, komedie
3. 10. „Dalila“ – F. Molnár, div. hra (premiéra)
4. 10. „Děvče z předměstí“ – J. K. Tyl, fraška
5. 10. „Mezi námi děvčaty“ – J. V. Rosůlek, veselohra (premiéra)
6. 10. „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta

7. 10. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta (premiéra)
8. 10. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta
9. 10. „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta
10. 10. „Dalila“ – F. Molnár, div. hra
11. 10. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta
12. 10. „Mezi námi děvčaty“ – J. V. Rosůlek, veselohra
13. 10. „Děvče z předměstí“ – J. K. Tyl, fraška (sok.)
14. 10. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta
15. 10. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta (odp.)
„Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (več.)
16. 10. **Pacov:** „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
17. 10. **Pacov:** „Na Valdštejnské šachtě“ – L. Stroupežnický, div. hra
18. 10. „Stavitel Solness“ – H. Ibsen, drama (premiéra)
19. 10. „Vina“ – J. Hilbert, drama
20. 10. „Mezi námi děvčaty“ – J. V. Rosůlek, veselohra (sok.)
21. 10. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta
22. 10. „Hubička“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
23. 10. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta
24. 10. „Stavitel Solness“ - H. Ibsen, drama
25. 10. „Lucerna“ – A. Jirásek, div. hra
(slavnostní představení – oslava dvaceti let od vzniku JND)
26. 10. „Hubička“ – B. Smetana, opera
(slavnostní představení – oslava dvaceti let od vzniku JND)
27. 10. **Vodňany:** „Vina“ – J. Hilbert, drama
28. 10. **Soběslav:** „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta
29. 10. „Giuditta“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
30. 10. „Mezi námi děvčaty“ – J. V. Rosůlek, veselohra
31. 10. „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
1. 11. „Giuditta“ – F. Lehár, opereta
2. 11. „Hoši, dívky a psi“ – P. Vandenberg, veselohra
3. 11. „Lucerna“ – A. Jirásek, div. hra
4. 11. „Giuditta“ – F. Lehár, opereta
5. 11. „Giuditta“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
6. 11. „Lucerna“ – A. Jirásek, div. hra

7. 11. „Hoši, dívky a psi“ – P. Vandenberg, veselohra
8. 11. „Giuditta“ – F. Lehar, opereta
9. 11. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta (lid.)
10. 11. „Hoši, dívky a psi“ – P. Vandenberg, veselohra (sok.)
11. 11. „Loutka“ – E. Audran, opereta (premiéra)
12. 11. „Loutka“ – E. Audran, opereta (odp. i več.)
15. 11. „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta
16. 11. „Mrtvé moře“ – J. Mahen, div. hra (premiéra)
17. 11. „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta (sok.)
18. 11. „Loutka“ – E. Audran, opereta
19. 11. „Tosca“ – G. Puccini, opera (odp. i več.)
20. 11. „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta (lid.)
21. 11. „Mrtvé moře“ – J. Mahen, div. hra
22. 11. „Giuditta“ – F. Lehar, opereta
23. 11. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta (lid.)
24. 11. „Mrtvé moře“ – J. Mahen, div. hra (sok.)
25. 11. „Romantické“ – E. Rostand, komedie (premiéra)
26. 11. **Linz** – pro české dělníky Göringových závodů: „U panského dvora“ – E. Ingriš
27. 11. **Linz** – pro české dělníky Göringových závodů: „U panského dvora“ – E. Ingriš
28. 11. „Giuditta“ – F. Lehar, opereta
29. 11. „Romantické“ – E. Rostand, komedie
30. 11. „Loutka“ – E. Audran, opereta
1. 12. „Mrtvé moře“ – J. Mahen, div. hra (sok.)
2. 12. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta (premiéra)
3. 12. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta (odp. i več.)
4. 12. „Hoši, dívky a psi“ – P. Vandenberg, veselohra
5. 12. „Ztracená tvář“ – F. Tetauer, veselohra (premiéra)
6. 12. „Lucerna“ – A. Jirásek, div. hra, (škol., odp.)
„U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta (mim. lid.)
9. 12. „Lucerna“ – A. Jirásek, div. hra, (škol., odp.)
10. 12. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta
11. 12. „Mrtvé moře“ – J. Mahen, div. hra (lid.)
12. 12. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta
13. 12. „Romantické“ – E. Rostand, komedie (student., odp.)

13. 12. „První symfonický koncert“ (več.)
14. 12. „Ztracená tvář“ – F. Tetauer, veselohra
15. 12. „Loutka“ – E. Audran, opereta (sok.)
16. 12. „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta (premiéra)
17. 12. „Princezna Pampeliška“ – J. Kvapil, pohádka (děts., odp.)
 „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
18. 12. „Loutka“ – E. Audran, opereta (lid.)
21. 12. „U panského dvora“ – E. Ingriš, opereta (nejnižší vstupné)
22. 12. „Ztracená tvář“ – F. Tetauer, veselohra (sok.)
23. 12. „Katakomby“ – G. Davis, veselohra (premiéra)
24. 12. nehrálo se
25. 12. „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (premiéra; odp. i več.)
26. 12. „Hra na schovávanou“ – O. Scheinpflugová, div. hra (odp. i več.)
 (**Hosté:** O. Scheinpflugová a L. Boháč)
27. 12. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta (lid.)
28. 12. „Katakomby“ – G. Davis, veselohra
29. 12. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta (sok.)
30. 12. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta (premiéra – nové nastudování)
31. 12. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta
 „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (večerní)
 „Ryba a host třetí den“ – M. Kareš, fraška (noční – 22h)
1. 1. „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
2. 1. „Katakomby“ – G. Davis, veselohra
3. 1. „Ryba a host třetí den“ – M. Kareš, fraška
4. 1. „Cikánský baron“ - J. Strauss, opereta
5. 1. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta (sok.)
6. 1. „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta (odp.)
 „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta (več.)
7. 1. „Dalibor“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
 (**Host:** Konstantin Karenin)
10. 1. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta
13. 1. „Lakomec“ – Molière, komedie (premiéra)
14. 1. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta (odp. i več.)
15. 1. „Divá Bára“ – S. Razov + J. Červený, opereta (lid.)

16. 1. „Netopýr“ – J. Strauss, opereta
17. 1. „Lakomec“ – Molière, komedie
18. 1. „Chudí lidé vaří z vody“ – A. Pacovská, div. hra
19. 1. „Lakomec“ – Molière, komedie
20. 1. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta
21. 1. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta (odp. i več.)
24. 1. V. komorní večer: „Lakomec“ – Molière, komedie (odp.stud., več. lid.)
25. 1. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta
26. 1. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta (sok.)
27. 1. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta
28. 1. „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (odp. i več.)
29. 1. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta
30. 1. „Netopýr“ – J. Strauss, opereta
31. 1. „Moudrá Penny“ – J. F. Blacková, div. hra
  1. 2. „Chudí lidé vaří z vody“ – A. Pacovská, div. hra
  2. 2. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta (sok.)
  3. 2. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (premiéra)
  4. 2. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
  5. 2. „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (lid.)
  6. 2. „Moudrá Penny“ – J. F. Blacková, div. hra
  7. 2. „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (mim. lid.)
  8. 2. VI. komorní večer: „Smuteční hostina“ – V. Dyk, div. hra
 „Vodopád Giessbach“ – K. Horký, drama
  9. 2. „Moudrá Penny“ – J. F. Blacková, div. hra (sok.)
  10. 2. „Sněhurka a sedm trpaslíků“ – pohádka (děts., odp.)
 „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (več.)
  11. 2. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
  13. 2. zájezd do **Jindřichova Hradce**
  14. 2. zájezd celého souboru do **Písku**
  15. 2. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta (mim. lid.)
  16. 2. „Netopýr“ – J. Strauss, opereta
  17. 2. „Sněhurka a sedm trpaslíků“ – pohádka (děts., odp.)
 „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (več.)
  18. 2. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)

19. 2. „Moudrá Penny“ – J. F. Blacková, div. hra (lid.)
20. 2. „Smuteční hostina“ – V. Dyk, div. hra
 „Vodopád Giessbach“ – K. Horký, drama
 zájezd operetního souboru do **Písku**
21. 2. „Chudí lidé vaří z vody“ – A. Pacovská, div. hra (mim.)
22. 2. „Ženichové“ – S. K. Macháček, veselohra
23. 2. „Smuteční hostina“ – V. Dyk, div. hra (sok.)
 „Vodopád Giessbach“ – K. Horký, drama (sok.)
24. 2. „Sněhurka a sedm trpaslíků“ – pohádka (děts., odp.)
 „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (več.)
25. 2. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
28. 2. „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta (lid.)
29. 2. „Ženichové“ – S. K. Macháček, veselohra
1. 3. „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
2. 3. „Sněhurka a sedm trpaslíků“ – pohádka (děts., odp.)
 „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (več.)
3. 3. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
4. 3. „Smuteční hostina“ – V. Dyk, div. hra
 „Vodopád Giessbach“ – K. Horký, drama
5. 3. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta
6. 3. „Bobří kožich“ – G. Hauptmann, komedie (premiéra)
7. 3. „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta (mim. lid.)
8. 3. „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (sok.)
9. 3. „Sněhurka a sedm trpaslíků“ – pohádka (děts., odp.)
 „Tajemství“ – B. Smetana, opera (premiéra; več.)
10. 3. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
 „Tajemství“ – B. Smetana, opera (več.)
12. 3. „Bobří kožich“ – G. Hauptmann, komedie
14. 3. „V londýnské mlze“ – C. Haddon-Chambers, div. hra (premiéra)
15. 3. nehrálo se
16. 3. nehrálo se
17. 3. „Drahoušku, ano?“ – L. Pacák, veselohra
18. 3. „Bobří kožich“ – G. Hauptmann, komedie
19. 3. **Písek:** „Habada a Jordán“ – V. Štech, veselohra

20. 3. „V londýnské mlze“ – C. Haddon-Chambers, div. hra
21. 3. nehrálo se – noremní den
22. 3. nehrálo se – noremní den
23. 3. „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
24. 3. „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp., přístupno mládeži)
„Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (več.)
25. 3. „Tajemství“ – B. Smetana, opera (odp., přístupno mládeži)
„Drahoušku, ano?“ – L. Pacák, veselohra
26. 3. „V londýnské mlze“ – C. Haddon-Chambers, div. hra
27. 3. „Drahoušku, ano?“ – L. Pacák, veselohra
28. 3. „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
29. 3. „Satanův stín“ – L. Verneuille, div. hra (premiéra)
30. 3. „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (premiéra)
31. 3. „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (odp. i več.)
1. 4. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta
2. 4. „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
3. 4. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta
4. 4. „II. symfonický koncert“ – dirigent Josef Bartl
5. 4. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (sok.)
6. 4. „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta (premiéra)
7. 4. „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
8. 4. „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (lid.)
9. 4. „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (lid.)
oslava 25 let K. Šmída u divadla
10. 4. „Paličova dcera“ – J. K. Tyl, div. hra (premiéra)
(vzpomínka na poslední vystoupení J. K. Tyla v Českých Budějovicích)
11. 4. „V londýnské mlze“ – C. Haddon-Chambers, div. hra (sok.)
12. 4. „Dáma s kaméliemi“ – A. Dumas ml., román
(čestný večer B. Vilského)
14. 4. „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp.)
„Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta (več.)
15. 4. „Paličova dcera“ – J. K. Tyl, div. hra
16. 4. „Taneček panny Márinky“ – L. Ascher, opereta
17. 4. „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta

18. 4. „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (lid.)
19. 4. „Chudí lidé vaří z vody“ – A. Pacovská, div. hra
(benefice Z. Masopusta)
20. 4. „Petříček a Pavlíček“ – J. Stelibský, opereta (premiéra)
21. 4. „Petříček a Pavlíček“ – J. Stelibský, opereta (odp. i več.)
22. 4. **Písek:** „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
23. 4. **Písek:** „Romantické“ – E. Rostand, komedie
24. 4. **Písek:** „Sněhurka“ – pohádka (děts., odp.)
„Tajemství“ – B. Smetana, opera
25. 4. „Neobyčejný člověk“ – G. R. Senečič, div. hra (premiéra)
26. 4. „Giuditta“ – F. Lehár, opereta
(čestný večer šéfrežiséra R. Lampy)
27. 4. „Petříček a Pavlíček“ – J. Stelibský, opereta
28. 4. „Romance“ – E. Sheldon (premiéra; odp. i več.)
29. 4. „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (lid.)
30. 4. „Petříček a Pavlíček“ – J. Stelibský, opereta
1. 5. „Tajemství“ – B. Smetana, opera (odp.)
„Petříček a Pavlíček“ – J. Stelibský, opereta (več.)

2. 5. – 15. 5. 1940 – zájezd JND do **Písku**

16. 5. – 31. 5. 1940 – zájezd JND do **Tábora**

1. 6. – 14. 6. 1940 – zájezd JND do **Písku**

15. 6. – 23. 6. 1940 – zájezd JND do **Pacova** a do **Pelhřimova**

2-denní zájezd: **Týn n. Vltavou** – odehráno: „Moudrá Penny“ a „Myslivci, mládenci
ze zlata“

1-denní zájezd: **Milevsko** – odehráno: „Moudrá Penny“ a „Polská krev“

Zlomek (v novinách uvedena pouze některá zájezdová představení)

2. 5. **Písek:** „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta
3. 5. **Písek:** „Na Valdštejnské šachtě“ – L. Stroupežnický, div. hra
4. 5. **Písek:** „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta
13. 5. **Písek:** „Dalibor“ – B. Smetana, opera, k 56. výročí úmrtí B. Smetany
14. 5. **Písek:** „Neobyčejný člověk“ – G. R. Senečič, div. hra

16. 5. **Tábor:** „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta
20. 5. **Mladá Vožice:** „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta
24. 5. **Tábor:** „Prodaná nevěsta“ - B. Smetana, opera
(v rámci „Hudebního máje“)
24. – 26. 5. **Písek:** „Hoši, dívky a psi“ – P. Vandenberg, veselohra
28. 5. **Tábor:** „Dva tucty rudých růží“ – A. Benedetti, komedie
30. 5. **Tábor:** „Myslivci, mládenci ze zlata“ – S. Grohmanová, A. Kincl, opereta
(v rámci „Hudebního máje“)
31. 5. **Tábor:** „Tajemství“ – B. Smetana, opera
1. 6. **Písek:** „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta
2. 6. **Písek:** „Láska Její Výsosti“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
„Polská krev“ – O. Nedbal, opereta (več.)
3. 6. **Písek:** „Chudí lidé vaří z vody“ – A. Pacovská, div. hra
11. 6. **Písek:** „Dvě srdce na prodej“ – V. A. Vipler, opereta
14. 6. **Písek:** „Romance“ – E. Shelden, div. hra

V Písku odehráno: **opery** – „Tajemství“ a „Dalibor“

operety – „Guiditta“, „Země úsměvů“, „Cikánská láska“, „Cikánský baron“, „Taneček panny Márinky“, „Polská krev“, „Divá Bára“, „U panského dvora“, „Tulák“, „Dvě srdce na prodej“, „Myslivci, mládenci ze zlata“, „Petříček a Pavlíček“ a „Láska Její Výsosti“

26. 7. **Písek:** „Milionářka“ – G. B. Shaw, veselohra (odp. i več.)
– účinkovali členové Vinohradského divadla a známí herci (B. Veverka, S. Beneš a A. Mandlová)
27. 7. **Písek:** „Milionářka“ – G. B. Shaw, veselohra (odp. i več.)
– účinkovali členové Vinohradského divadla a známí herci (B. Veverka, S. Beneš a A. Mandlová)
28. 7. **Budějovice:** „Milionářka“ – G. B. Shaw, veselohra (odp. i več.)
– účinkovali členové Vinohradského divadla a známí herci (B. Veverka, S. Beneš a A. Mandlová)

PROGRAM JIHOČESKÉHO (NÁRODNÍHO) DIVADLA 1940/1941

4. 9. – 2. 10. 1940 – zájezd JND do Tábora
5. 9. **Tábor:** „Vojnarka“ – A. Jirásek, drama (oslava 50 let od premiéry této hry)
27. 9. **Tábor:** „Vodopád Giessbach“ – K. Horký, drama
– oslava 20-leté herecké činnosti režiséra J. Vávry

V **Táboře** odehráno: **čínohra** – „Měsíc nad řekou“, „Milovat je nemoderní“, „Člověk nemá jen sebe“ a pohádka „Rozum a štěstí“
opera – „Prodaná nevěsta“ (s J. Jarošem), „Hubička“, „Madame Butterfly“ (s M. Budíkovu-Jeremiášovou)
opereta – „Kolína, Kolína...“, „Růže z Argentiny“, „Cikánský baron“ (s J. Jarošem), „Země úsměvů“ (s J. Jarošem)

3. 10. **Soběslav:** „Vojnarka“ – A. Jirásek, drama
4. 10. **Soběslav:** „Prodaná nevěsta“ - B. Smetana, opera

Během září zájezdy do **Pelhřimova** a **Mladé Vožice** (přesná data neuvedena)

5. 10. „Vojnarka“ – A. Jirásek, drama
(**Host:** J. Hurt z Tábora)
6. 10. „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (odp.)
„Hubička“ – B. Smetana, opera (več.)
Písek: „Vojnarka“ – A. Jirásek, drama
(**Host:** J. Hurt)
7. 10. „Habada a Jordán“ – V. Štech, veselohra
Písek: „Člověk nemá jen sebe – F. Tetauer, veselohra
8. 10. „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
Písek: „Hubička“ – B. Smetana, opera
9. 10. „Vojnarka“ – A. Jirásek, drama
(**Host:** J. Hurt)
10. 10. „Taneček panny Márinky“ – L. Ascher, opereta
11. 10. I. komorní večer: „Měsíc nad řekou“ – F. Šrámek, div. hra

12. 10. **Pacov:** „Vojnarka“ – A . Jirásek, drama
– u příležitosti výstavy rodáka J. Autengrubra
Písek: „Měsíc nad řekou“ – F. Šrámek, div. hra
13. 10. **Písek:** „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
14. 10. „Habada a Jordán“ – V. Štech, veselohra
15. 10. „Kolína, Kolína...“ – F. A. Tichý, K. Pečke, opereta (premiéra)
16. 10. „Měsíc nad řekou“ – F. Šrámek, div. hra
17. 10. „Vojnarka“ – A . Jirásek, drama (pro studenty obchodní akademie; odp.)
„Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera (več.)
18. 10. **Třeboň:** „Člověk nemá jen sebe“ – F. Tetauer, veselohra
19. 10. **Písek:** „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
20. 10. **Písek:** „Kolína, Kolína...“ – F. A. Tichý, K. Pečke, opereta
21. 10. „Člověk nemá jen sebe“ – F. Tetauer, veselohra (premiéra)
22. 10. „Kolína, Kolína...“ – F. A. Tichý, K. Pečke, opereta
23. 10. „Soupeři“ – F. Götz, div. hra (premiéra)
24. 10. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta (premiéra)
25. 10. **Písek:** „Vojnarka“ – A . Jirásek, drama (stud., odp.)
„Soupeři“ – F. Götz, div. hra (več.)
26. 10. **Třeboň:** „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
Písek: „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra
27. 10. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
28. 10. „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra
29. 10. „Soupeři“ – F. Götz, div. hra
30. 10. **Soběslav:** „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
31. 10. **Soběslav:** „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
1. 11. **Třeboň:** „Měsíc nad řekou“ – F. Šrámek, div. hra
Písek: „Dům u tří děvčátek“ – F. Schubert, opereta
2. 11. **Písek:** „Dům u tří děvčátek“ – F. Schubert, opereta
3. 11. **Bechyně:** „Soupeři“ – F. Götz, div. hra (odp. i več.)
„Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
5. 11. „Člověk nemá jen sebe“ – F. Tetauer, veselohra
6. 11. „Kolína, Kolína...“ – F. A. Tichý, K. Pečke, opereta
7. 11. „Nora“ (Dům loutek) – H. Ibsen, div. hra (premiéra)
8. 11. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta (premiéra)

9. 11. „Nora“ (Dům loutek) – H. Ibsen, div. hra
Třeboň: „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
10. 11. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
Písek: „Rozum a štěstí“ – K. J. Erben, pohádka (děts., odp.)
Písek: „Nora“ (Dům loutek) – H. Ibsen, div. hra (več.)
11. 11. **Vodňany:** „Milovat je nemoderní“ – V. Sterk, veselohra (v sále Husova sboru)
Písek: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
12. 11. **Písek:** „Měsíc nad řekou“ – F. Šrámek, div. hra
14. 11. „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra
15. 11. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
Benešov: „Člověk nemá jen sebe“ – F. Tetauer, veselohra
16. 11. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
17. 11. **Písek:** „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
(odp. i več.)
18. 11. „Soupeři“ – F. Götz, div. hra (děln.)
19. 11. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
19. 11. **Třeboň:** „Soupeři“ – F. Götz, div. hra
20. 11. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
21. 11. **Třeboň:** „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
(Hosté: M. Budíková a Z. Hrnčířová)
22. 11. „Dům u tří děvčátek“ – F. Schubert, opereta
23. 11. II. komorní večer: „Poupě“ – F. X. Svoboda, komedie (premiéra)
„Červen“ – F. Šrámek, lyrické drama (premiéra)
Tábor: „Carevič“ – F. Lehár, opereta
24. 11. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta (odp.)
„Dům u tří děvčátek“ – F. Schubert, opereta (več.)
Křemže: „Soupeři“ – F. Götz, div. hra
25. 11. **Tábor:** „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
26. 11. **Tábor:** „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
27. 11. „Hubička“ – B. Smetana, opera (stud., odp.)
„Poupě“ – F. X. Svoboda, komedie (več., repríza II. komorního večera)
„Červen“ – F. Šrámek, lyrické drama (več.)
28. 11. „Hubička“ – B. Smetana, opera (odp.)
29. 11. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta

30. 11. „Carmen“ – Bizet, opera (premiéra)
1. 12. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta (odp.)
„Carmen“ – Bizet, opera (več.)
2. 12. **Písek:** „Poupě“ – F. X. Svoboda, komedie (repríza II. komorního večera)
„Červen“ – F. Šrámek, lyrické drama
3. 12. **Písek:** „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie
4. 12. **Písek:** „Carevič“ – F. Lehar, opereta
Netolice: „Člověk nemá jen sebe“ – F. Tetauer, veselohra
5. 12. „Dům u tří děvčátek“ – F. Schubert, opereta
6. 12. **Strakonice:** „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra
Třeboň: „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
7. 12. „Carmen“ – Bizet, opera
Lomnice n. Lužnicí: „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra
8. 12. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta (odp.)
Písek: „Revizor“ – N. V. Gogol, komedie (premiéra)
(**Host:** J. Plachý)
9. 12. **Písek:** „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
10. 12. „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie (premiéra)
11. 12. „Dům u tří děvčátek“ – F. Schubert, opereta
12. 12. „Revizor“ – N. V. Gogol, komedie (premiéra)
13. 12. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
14. 12. „Revizor“ – N. V. Gogol, komedie
15. 12. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta (odp.)
Lomnice n. Lužnicí: „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie
16. 12. **Písek:** „Carmen“ – Bizet, opera
17. 12. „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
18. 12. „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie
19. 12. „Revizor“ – N. V. Gogol, komedie
20. 12. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta (odp.)
„Nora“ – H. Ibsen, div. hra (več.)
21. 12. „Carevič“ – F. Lehar, opereta
22. 12. „Kolína, Kolína...“ – F. A. Tichý, K. Pečke, opereta (odp.)
„Carevič“ – F. Lehar, opereta (več.)
23. 12. „Uzel“ – P. Petrovič, komedie

24. 12. nehrálo se
25. 12. „Uzel“ – P. Petrovič, komedie (odp.)
Písek: „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (premiéra; odp. i več.)
26. 12. „Milovat je nemoderní“ – V. Sterk, veselohra
Písek: „Carevič“ – F. Lehar, opereta (odp.)
 „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (več.)
27. 12. „Uzel“ – P. Petrovič, komedie
28. 12. „Rozum a štěstí“ – K. J. Erben, pohádka (děts., odp.)
 – nově zřízená „Dětská scéna“
 „Carevič“ – F. Lehar, opereta (več.)
29. 12. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta
30. 12. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
31. 12. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (večerní – 19h, noční – 22h)
Beseda: „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra (premiéra)
 (večerní – 19h, noční – 22h)
 – zahajovací představení v Besedě
Písek: „Uzel“ – P. Petrovič, komedie (večerní – 19h, noční – 22h)
1. 1. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
 „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
Třeboň: „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra
2. 1. „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra
3. 1. „Carevič“ – F. Lehar, opereta
4. 1. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta
5. 1. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
Křemže: „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra (odp.)
 „Soupeři“ – F. Götz, div. hra (več.)
6. 1. **Beseda:** „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie (lid.)
7. 1. „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra
8. 1. „Carevič“ – F. Lehar, opereta
9. 1. „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra (premiéra)
10. 1. „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra
Třeboň: „Carevič“ – F. Lehar, opereta
11. 1. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta
12. 1. **Beseda:** „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra (odp. i več.)

12. 1. **Vodňany:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
13. 1. **Beseda:** „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra
14. 1. **Beseda:** „Milovat je nemoderní“ – V. Sterk, veselohra
15. 1. **Beseda:** „Milovat je nemoderní“ – V. Sterk, veselohra
Třeboň: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
16. 1. III. komorní večer: „Pěst“ – J. Hilbert, div. hra (premiéra)
– k uctění 70. narozenin J. Hilberta
17. 1. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta
18. 1. „Rigoletto“ – G. Verdi, opera (premiéra)
19. 1. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
Veselí – Mezimostí: „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra
20. 1. **Beseda:** „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra (lid.)
Písek: „Rigoletto“ – G. Verdi, opera
21. 1. „Milovat je nemoderní“ – V. Sterk, veselohra
22. 1. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta
23. 1. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
Písek: „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra
24. 1. „Pěst“ – J. Hilbert, div. hra (k uctění Hilbertových 70. narozenin)
25. 1. „Muzikantská Liduška“ – J. Balda, J. Fiala, opereta (premiéra)
26. 1. „Muzikantská Liduška“ – J. Balda, J. Fiala, opereta (odp. i več.)
27. 1. **Beseda:** „Uzel“ – P. Petrovič, komedie (lid.)
28. 1. **Písek:** představení kvůli sporu s píseckými ochotníky zrušeno
29. 1. **Netolice:** „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie
30. 1. **Třeboň:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
31. 1. „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie (premiéra)
1. 2. „Praha – Matička“ – hra se zpěvy, novinka „Dětské scény“ (děts., odp.)
2. 2. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
Bechyně: „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra (odp.)
„Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie (več.)
3. 2. **Beseda:** „Milovat je nemoderní“ – V. Sterk, veselohra (lid.)
4. 2. **Beseda:** „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
5. 2. „Muzikantská Liduška“ – J. Balda, J. Fiala, opereta
6. 2. „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
7. 2. V. komorní večer: „Oblaka“ – J. Kvapil, div. hra (premiéra)

8. 2. „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta (premiéra)
Tábor: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
(zahajovací představení zimní činoherní stagiony JD)
9. 2. „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
Tábor: „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra (odp.)
„Červený mlýn“ – V. Werner, komedie (več.)
10. 2. „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta
Tábor: „Růže z Argentiny“ – J. Beneš, opereta (dop. i odp., stud.)
11. 2. „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta
Tábor: „Soupeři“ – F. Götz, div. hra
12. 2. „Muzikantská Liduška“ – J. Balda, J. Fiala, opereta (stud. odp., + več.)
Tábor: „Oblaka“ – J. Kvapil, div. hra (premiéra)
13. 2. „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta (več.)
Tábor: „Kristiánka na suchu“ – K. Bortfeld, veselohra
14. 2. „Muzikantská Liduška“ – J. Balda, J. Fiala, opereta
Tábor: „Pěst“ – J. Hilbert, div. hra
15. 2. „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta
Tábor: „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra
16. 2. „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
Písek: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie (odp. i več.)
17. 2. **Beseda:** „Pěst“ – J. Hilbert, div. hra
Písek: „Muzikantská Liduška“ – J. Balda, J. Fiala, opereta
18. 2. **Tábor:** „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie (odp.)
„Revizor“ – N. V. Gogol, komedie (več.)
19. 2. „Lazebník sevilský“ – G. Rosini, opera
Tábor: „Revizor“ – N. V. Gogol, komedie (stud., dop.)
„Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra (več.)
20. 2. „Lazebník sevilský“ – G. Rosini, opera
Tábor: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
21. 2. „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
Tábor: „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta
22. 2. **Tábor:** „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie
23. 2. **Netolice:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
Tábor: „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra (odp. i več.)

24. 2. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
Tábor: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
25. 2. „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
Tábor: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama (stud., dop.)
 „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie (več.)
26. 2. „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
Tábor: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama (stud. dop., + več.)
27. 2. **Tábor:** „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra
28. 2. „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
Tábor: „Nora“ (Dům loutek) – H. Ibsen, div. hra
 (Hosté: J. Hurt a N. Růžičková)
1. 3. **Písek:** „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
Tábor: „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta
2. 3. „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
Písek: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
3. 3. **Tábor:** „Uzel“ – P. Petrovič, komedie
4. 3. „Děvče z přístavu“ – J. Jankovec, opereta (lid.)
Tábor: „Slečna Pusta“ – L. Bubelová, veselohra
5. 3. „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
Tábor: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
6. 3. „Oblaka“ – J. Kvapil, div. hra
7. 3. „Slečna Pusta“ – L. Bubelová, veselohra
8. 3. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta (premiéra)
Tábor: „Slečna Pusta“ – L. Bubelová, veselohra (odp. i več.)
9. 3. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta (odp. i več.)
9. 3. **Tábor:** „Slečna Pusta“ – L. Bubelová, veselohra (odp. i več.)
10. 3. **Beseda:** „Oblaka“ – J. Kvapil, div. hra (lid.)
Písek: „Hubička“ – B. Smetana, opera
11. 3. **Beseda:** „Slečna Pusta“ – L. Bubelová, veselohra
12. 3. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta
13. 3. „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
14. 3. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
15. 3. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta
16. 3. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta (odp. i več.)

16. 3. **Husinec:** „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
17. 3. „Měsíc nad řekou“ – F. Šrámek, div. hra
18. 3. „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
19. 3. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta
20. 3. **Uranie v Praze:** „Měsíc nad řekou“ – F. Šrámek, div. hra
21. 3. „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (zahajovací představení k oslavám A. Dvořáka)
22. 3. „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (pro čtenáře časopisů Melantricha)
Písek: „Pěst“ – J. Hilbert, div. hra
23. 3. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta (odp. i več.)
Písek: „Půlnoční vlak“ – A. Ridley, div. hra (odp.)
„Červený mlýn“ – V. Werner, komedie (več.)
24. 3. „Člověk nemá jen sebe“ – F. Tetauer, veselohra (děln.)
Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
25. 3. „Forman Henčl“ – G. Hauptmann, div. hra (premiéra)
Jindřichův Hradec: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
26. 3. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta
27. 3. nehrálo se
28. 3. „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
Vodňany: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
29. 3. **Písek:** „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
Třeboň: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
30. 3. „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie (odp.)
Písek: „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta
31. 3. **Písek:** „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
Třeboň: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
1. 4. „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta
1. 4. **Netolice:** „Soupeři“ – F. Götz, div. hra
2. 4. „Forman Henčl“ – G. Hauptmann, div. hra
3. 4. „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra
4. 4. „Tosca“ – G. Puccini, opera
Jindřichův Hradec: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
5. 4. „Tosca“ – G. Puccini, opera
6. 4. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta (odp.)
„Tosca“ – G. Puccini, opera (več.)

7. 4. **Třeboň:** „Slečna Pusta“ – L. Bubelová, veselohra
9. 4. „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta
Třeboň: „Oblaka“ – J. Kvapil, div. hra
10. 4. nehrálo se – noremní den
11. 4. nehrálo se – noremní den
12. 4. „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie (premiéra)
13. 4. „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie (odp. i več.)
14. 4. **Písek:** „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie
Soběslav: „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie
15. 4. **Písek:** „Berou...berou?“ – B. Vilský, J. Kalaš, opereta
Protivín: „Červený mlýn“ – V. Werner, komedie
16. 4. „Forman Henčl“ – G. Hauptmann, div. hra
17. 4. „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie
18. 4. **Písek:** „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra
19. 4. „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie
20. 4. „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie (odp. i več.)
Písek: „Forman Henčl“ – G. Hauptmann, div. hra (odp. i več.)
21. 4. „Forman Henčl“ – G. Hauptmann, div. hra (lid.)
Písek: „Žena v bílém“ – P. Hareová, div. hra
23. 4. IV. komorní večer: „Erbenův večer“ – přednes Erbenovy „Kytice“ (odp. i več.)
– recitovala Ludmila Pelikánová
Písek: „Slunečný den“ – E. F. Šaman, div. hra (premiéra)
24. 4. „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie
Třeboň: „Forman Henčl“ – G. Hauptmann, div. hra
26. 4. „Potápka“ – J. Beneš, opereta (premiéra)
27. 4. „Potápka“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
28. 4. „Potápka“ – J. Beneš, opereta
29. 4. **Písek:** „Tosca“ – G. Puccini, opera
30. 4. **Třeboň:** „Forman Henčl“ – G. Hauptmann, div. hra
1. 5. „Potápka“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
2. 5. „Slunečný den“ – E. F. Šaman, div. hra (premiéra)
3. 5. „Potápka“ – J. Beneš, opereta
4. 5. „Potápka“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)

4. 5. **Bechyně:** „Slunečný den“ – E. F. Šaman, div. hra (odp.)
 „Pěst“ – J. Hilbert, div. hra
5. 5. „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie
6. 5. „Potápka“ – J. Beneš, opereta
Písek: „Vojnarka“ – A. Jirásek, drama
(Host: J. Hurt)
7. 5. **Třeboň:** „Revizor“ – N. V. Gogol, komedie
8. 5. „Potápka“ – J. Beneš, opereta
9. 5. „Nezbedný bakalář“ – Z. Štěpánek, Z. Wintr, veselohra (premiéra)
10. 5. **Písek:** „Potápka“ – J. Beneš, opereta
11. 5. „Potápka“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
12. 5. „Revizor“ – N. V. Gogol, komedie
13. 5. „Nezbedný bakalář“ – Z. Štěpánek, Z. Wintr, veselohra
14. 5. „Potápka“ – J. Beneš, opereta
15. 5. **Třeboň:** „Nezbedný bakalář“ – Z. Štěpánek, Z. Wintr, veselohra
16. 5. **Třeboň:** „Potápka“ – J. Beneš, opereta
17. 5. **Třeboň:** „Potápka“ – J. Beneš, opereta
18. 5. „Čert a Káča“ – A. Dvořák, opera
19. 5. „Čert a Káča“ – A. Dvořák, opera
20. 5. „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (stud., odp.)
 „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta (več.)
 – oslava 20letého působení A. Šmída u divadla
21. 5. „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (stud., odp.)
 „Nic mi neslibuj“ – Ch. Rissmannová, div. hra
 (benefice B. Vilského)
22. 5. „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
24. 5. **Třeboň:** „Polská krev“ – O. Nedbal, opereta
25. 5. **Třeboň:** „Nic mi neslibuj“ – Ch. Rissmannová, div. hra
Jindřichův Hradec: „Potápka“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
26. 5. **J. Hradec:** „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
27. 5. „Z chaloupek pod horami“ – V. Vrána, J. John, lid. hra (premiéra)
28. 5. **Třeboň:** „Mé štěstí má zlaté vlasy“ – J. Loukota, B. Polách, komedie
29. 5. „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (stud., odp.)
Netolice: „Slunečný den“ – E. F. Šaman, div. hra

30. 5. „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
(benefice K. Šmída)
31. 5. „Z chaloupek pod horami“ – V. Vrána, J. John, lid. hra
2. 6. „Z chaloupek pod horami“ – V. Vrána, J. John, lid. hra
3. 6. „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
4. 6. „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera
5. 6. „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera

následoval zájezd JD do **Tábora** – do 30. 6. 1941

PROGRAM JIHOČESKÉHO DIVADLA 1941/1942

září, říjen, částečně listopad 1941 – JD v **Táboře, Písku** a na zájezdech

– od této sezóny zákaz činnosti českého souboru v Městském divadle v Českých Budějovicích – divadelní představení odehrávalo JD v „Besedě“ nebo v restauraci „Na Rychtě“

Zlomek odehraných představení v **Táboře** a zájezdová představení v září 1941:

Zahajovací představení: **Tábor**: „Otec“ – A. Jirásek, drama

(**Host**: J. Hurt, k 90. výročí narození autora)

19. 9. **Baťov (Sezimovo Ústí)**: „Pozor na dopisy“ – G. Schmitt, veselohra

Tábor: „Melodie srdcí“ – E. Ingriš, opereta

20. 9. **Tábor**: „Grandhotel Riviéra“ – J. Stelibský, opereta (premiéra)

21. 9. **Tábor**: „Grandhotel Riviéra“ – J. Stelibský, opereta (odp. i več.)

22. 9. **Tábor**: „Heda Gablerová“ – H. Ibsen, div. hra (premiéra)

V **Táboře** činohra dále odehrála: „Pěst“, „Červený mlýn“ a „Revizor“

Pro děti: „Čeští muzikanti z pekla“ (Kožíková, 1970, s. 141)

28. 9. JD zahájilo v **Písku**

19. 10. **Beseda**: „Rosnička“ – K. Götz (rozloučení B. Vilského s divadlem)

– kromě Vilského v hl. rolích hosté: A. Mandlová, S. Beneš a M. Ptáková

17. 11. Na Rychtě: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra (premiéra)

18. 11. Na Rychtě: I. komorní večer: „Heda Gablerová“ – H. Ibsen, div. hra (premiéra)

– účinkovali Jaroslav Skála a Alena Růžičková

19. 11. **Beseda**: II. komorní večer – recitovala L. Pelikánová

Program: Neruda – „Prosté motivy“, Vrchlický – „Z intimní lyriky“

O. Březina – „Ruce“

20. 11. Na Rychtě: „Grandhotel Riviéra“ – J. Stelibský, opereta
21. 11. Na Rychtě: „Otec“ – A. Jirásek, drama (premiéra)
- (Host: J. Hurt)**
22. 11. Na Rychtě: „Grandhotel Riviéra“ – J. Stelibský, opereta
23. 11. Na Rychtě: „Grandhotel Riviéra“ – J. Stelibský, opereta (odp. i več.)
24. 11. Beseda: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra
26. 11. Na Rychtě: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra
27. 11. Na Rychtě: „Violetta“ (La Traviata) – G. Verdi, opera
28. 11. Na Rychtě: „Violetta“ (La Traviata) – G. Verdi, opera
- Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Čtyři děvčátka“ – J. Huth, veselohra**
29. 11. Na Rychtě: „Perle panny Serafinky“ – R. Piskáček, opereta
30. 11. Na Rychtě: „Perle panny Serafinky“ – R. Piskáček, opereta (odp. i več.)
1. 12. Na Rychtě: „Čtyři děvčátka“ – J. Huth, veselohra
2. 12. Na Rychtě: „Perle panny Serafinky“ – R. Piskáček, opereta
3. 12. Beseda: „Heda Gablerová“ – H. Ibsen, div. hra (1. dělnické představení)
4. 12. Na Rychtě: „Tvrdé palice“ – A. Dvořák, opera
5. 12. Na Rychtě: „Tvrdé palice“ – A. Dvořák, opera
6. 12. Beseda: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama
7. 12. Na Rychtě: „Perle panny Serafinky“ – R. Piskáček, opereta
8. 12. Na Rychtě: „Čtyři děvčátka“ – J. Huth, veselohra
9. 12. Na Rychtě: „Grandhotel Riviéra“ – J. Stelibský, opereta
10. 12. Beseda: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra
11. 12. Na Rychtě: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
12. 12. Beseda: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama (děln.)
13. 12. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta (premiéra)
14. 12. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta (odp. i več.)
- Třeboň: „Pozor na dopisy“ – G. Schmitt, veselohra**
15. 12. Na Rychtě: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra (lid. děln.)
16. 12. Beseda: „Nezbedný bakalář“ – Z. Štěpánek, Z. Wintr, veselohra
17. 12. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta
18. 12. **Třeboň:** „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra
19. 12. Na Rychtě: „Perle panny Serafinky“ – R. Piskáček, opereta
– zahajovací představení akce „Divadlo všem“ (Radost ze života)
20. 12. Na Rychtě: „Šípková Růženka“ – A. Šíma, pohádka (děts., odp.)

20. 12. Na Rychtě: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama (več.)
21. 12. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta
22. 12. Na Rychtě: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
Třeboň: „Heda Gablerová“ – H. Ibsen, div. hra
23. 12. Na Rychtě: „Vdovin groš“ – A. Pacovská, div. hra
24. 12. nehrálo se
25. 12. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta (odp.)
 „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta
Třeboň: „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
26. 12. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta (odp.)
 „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (več.)
Třeboň: „Čtyři děvčátka“ – J. Huth, veselohra
27. 12. Na Rychtě: „Šípková Růženka“ – A. Šíma, pohádka (děts., odp.)
 „Třicet vteřin lásky“ – A. Benedetti, komedie (več.)
28. 12. Na Rychtě: „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
 (odp. i več.)
29. 12. Na Rychtě: „Perle panny Serafinky“ – R. Piskáček, opereta (děln.)
30. 12. Na Rychtě: „Vdovin groš“ – A. Pacovská, div. hra
31. 12. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta (več. – 19h, noč. – 22h)
 Beseda: „Pozor na dopisy“ – G. Schmitt, veselohra (več. – 19h, noč. – 22h)
1. 1. Na Rychtě: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
Třeboň: „Otec“ – A. Jirásek, drama
2. 1. Beseda: „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra (premiéra)
3. 1. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
4. 1. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
5. 1. Na Rychtě: „Vdovin groš“ – A. Pacovská, div. hra (děln.)
6. 1. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta
7. 1. Na Rychtě: „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
8. 1. Na Rychtě: „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
9. 1. Na Rychtě: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama (pro RZŽ)
10. 1. Beseda: „Jak Šmidra a Kašpárek šli na zakletý zámek“ – pohádka (děts., odp.)
 Na Rychtě: „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
 (več.)
11. 1. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta (odp. i več.)

12. 1. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta (lid., děln.)
13. 1. Beseda: III. komorní večer: „Cizinec“ – A. Coolen, div. hra
14. 1. Na Rychtě: „Pozor na dopisy“ – G. Schmitt, veselohra
Beseda: „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
15. 1. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta
Beseda: IV. komorní večer: „Erbenova kytice“
– recitovala L. Pelikánová
- Třeboň:** „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
16. 1. Beseda: „Cizinec“ – A. Coolen, div. hra
Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta (lid., děln.)
17. 1. Na Rychtě: „Otec“ – A. Jirásek, drama (pro MNS)
„Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (premiéra)
18. 1. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
19. 1. Na Rychtě: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama (lid., děln.)
20. 1. Na Rychtě: „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
Strakonice: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
21. 1. Na Rychtě: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra (premiéra)
22. 1. Beseda: „Cizinec“ – A. Coolen, div. hra
23. 1. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta (pro RZŽ)
Beseda: „Cizinec“ – A. Coolen, div. hra
24. 1. Na Rychtě: „Jak Kašpárek se Šmidrou v Číně byli s princeznou“ – pohádka
(děts., odp.)
„Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
(Host: G. Nezval)
25. 1. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
26. 1. Beseda: „Cizinec“ – A. Coolen, div. hra (lid., děln.)
27. 1. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta
28. 1. Na Rychtě: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
29. 1. Na Rychtě: „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama (premiéra)
30. 1. Na Rychtě: „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama
31. 1. Na Rychtě: „Jak Kašpárek se Šmidrou v Číně byli s princeznou“ – pohádka
(děts., odp.)
„Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (več.)

První polovina února: **1. – 16. 2. působila činohra JD v Táboře**

(přesný rozpis představení nebyl k dispozici)

V plánu bylo: „Heda Gablerová“, „Cizinec“, „Pozor na dopisy“, „Úklady a láska“, „Čtyři děvčátka“, „Sedlák svým pánem“, „Vdaná žena“, „Sedněte si, pane profesore!“, „Prudká zatačka“, „Lásky div“, „Prodaná láska“, „V panském čeledníku“, „Naši furianti“, „Otec“, „Bankrotář“, „Vdovin Groš“, „Nezbedný bakalář“, „Jejich štěstí“
Pro děti: Viktorínův „Kašpárek“

Tábor: „Karel III. a Anna Rakouská“ – M. Rössner, veselohra

(**Hosté:** Bedřich Veverka a Nataša Gollová)

1. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
2. 2. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta (lid., děln.)
3. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
4. 2. Na Rychtě: „První valčík“ – V. A. Vipler, opereta
(pro Jednotu zaměstnanců veřejné správy)
5. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
6. 2. Na Rychtě: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta (pro RZZ)
7. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (več.)
8. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
9. 2. Na Rychtě: „Hospůdka u Markyty“ – R. L. Vašata, S. Grohmannová, opereta
10. 2. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
11. 2. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
12. 2. Na Rychtě: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
13. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
14. 2. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
15. 2. Na Rychtě: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (odp. i več.)
16. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (lid., děln.)
17. 2. Na Rychtě: „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama
(1. činoherní představení po návratu činohry z Tábora)
18. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
(pro Jednotu zaměstnanců veřejné dopravy)

19. 2. Na Rychtě: „Jejich štěstí“ – J. Hilbert, div. hra
20. 2. Na Rychtě: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra (pro RZŽ)
(80. výročí smrti B. Němcové)
21. 2. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
22. 2. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
(odp. i več.)
23. 2. Na Rychtě: „Lazebník sevillský“ – G. Rosinni, opera
24. 2. Na Rychtě: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama (lid., děln.)
25. 2. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (pro RZŽ)
26. 2. Na Rychtě: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera
27. 2. Na Rychtě: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera
28. 2. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
1. 3. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
(odp. i več.)
- Písek:** „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra (odp. i več.)
2. 3. Na Rychtě: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra (lid., děln.)
3. 3. Na Rychtě: „Prudká zatáčka“ – C. J. Braun, veselohra
4. 3. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
(pro Jednotu zaměstnanců veřejné dopravy)
5. 3. Na Rychtě: „Jejich štěstí“ – J. Hilbert, div. hra
6. 3. Na Rychtě: „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama (pro RZŽ)
7. 3. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
8. 3. Na Rychtě: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera (odp. i več.)
9. 3. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
10. 3. Na Rychtě: „Jejich štěstí“ – J. Hilbert, div. hra
11. 3. Na Rychtě: „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta (premiéra)
- Klatovy:** „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
12. 3. Na Rychtě: „Hubička“ – B. Smetana, opera
- Klatovy:** „Jak Kašpárek se Šmidrou šli na zakletý zámek“ – pohádka
(děts., odp.)
- „Vdovin groš“ – A. Pacovská, div. hra (več.)
13. 3. Na Rychtě: „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
(pro RZŽ)
- Klatovy:** „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama

14. 3. Na Rychtě: „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta
15. 3. Na Rychtě: „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
Křemže: „Vdovin groš“ – A. Pacovská, div. hra (odp. i več.)
16. 3. Na Rychtě: „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama (lid., děln.)
Třeboň: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
17. 3. Na Rychtě: „Prudká zatáčka“ – C. J. Braun, veselohra
Třeboň: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
18. 3. Na Rychtě: „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
(pro Jednotu zaměstnanců veřejné dopravy)
19. 3. Na Rychtě: „Symfonický koncert rozšířeného orchestru Jihočeského divadla“
20. 3. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (pro RZŽ)
Písek: „Jejich štěstí“ – J. Hilbert, div. hra
21. 3. Na Rychtě: „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta
Baťov: „Jejich štěstí“ – J. Hilbert, div. hra
22. 3. Na Rychtě: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera (odp. i več.)
23. 3. Na Rychtě: „Jejich štěstí“ – J. Hilbert, div. hra
Tábor: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta
24. 3. Na Rychtě: „Bankrotář“ – J. K. Tyl, div. hra
Tábor: „Pod Svatou Horou“ – S. Grohmannová, opereta
25. 3. Na Rychtě: „Bankrotář“ – J. K. Tyl, div. hra
Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
(Host: A. Jeřábek)
26. 3. Na Rychtě: „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama
Tábor: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
27. 3. Na Rychtě: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
28. 3. Na Rychtě: „Jak Kašpárek se Šmidrou zvítězili nad ježibabou“ – pohádka
(děts., odp.)
„Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta
29. 3. Na Rychtě: „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
30. 3. Na Rychtě: „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
31. 3. Na Rychtě: „Sedlák svým pánem“ (Každý jí svůj marcipán) – L. de Vega,
komedie (premiéra)
1. 4. Na Rychtě: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (pro Jednotu zam. veř. správy)

2. 4. nehrálo se
3. 4. nehrálo se
4. 4. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
Písek: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
5. 4. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
Písek: „Jak Kašpárek se Šmidrou zvítězili nad ježibabou“ – pohádka (odp.)
6. 4. Na Rychtě: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
 „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehar, opereta (več.)
Písek: „Jak Kašpárek se Šmidrou zvítězili nad ježibabou“ – pohádka
 (děts., odp.)
 „Sedlák svým pánem“ (Každý jí svůj marcipán) – L. de Vega, kom (več.)
7. 4. Na Rychtě: „Prudká zatáčka“ – C. J. Braun, veselohra (lid., děln.)
8. 4. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
9. 4. Na Rychtě: „Sedlák svým pánem“ (Každý jí svůj marcipán) – L. de Vega, kom.
Písek: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
10. 4. Na Rychtě: „Bankrotář“ – J. K. Tyl, div. hra (pro RZZ)
Písek: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera
11. 4. Na Rychtě: „Všechno nebo nic“ – P. Sarauw, veselohra (premiéra)
12. 4. Na Rychtě: „Prudká zatáčka“ – C. J. Braun, veselohra
(Host: Jiří Steimar)
13. 4. Na Rychtě: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera (děln.)
15. 4. Na Rychtě: „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehar, opereta (nevíme, zda se konalo)
(Host: R. Lampa)
16. 4. Na Rychtě: „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehar, opereta (nevíme, zda se konalo)
(Host: R. Lampa)
24. 4. Na Rychtě: „Bankrotář“ – J. K. Tyl, div. hra (pro RZZ)
25. 4. Na Rychtě: „Sedlák svým pánem“ (Každý jí svůj marcipán) – L. de Vega
 komedie (odp. i več.)
1. 5. **Třeboň:** „Úklady a láska“ – F. Schiller, drama
2. 5. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta (odp. i več.)
3. 5. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta (odp. i več.)
4. 5. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
8. 5. **Třeboň:** „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
Tábor: „Hvězdy nad hradem“ – K. Krpata, div. hra

9. 5. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
Tábor: „Sedlák svým pánem“ (Každý jí svůj marcipán) – L. de Vega, komedie
10. 5. Na Rychtě: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
Tábor: „Všechno nebo nic“ – P. Sarauw, veselohra (odp.)
 „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
11. 5. **Tábor:** „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast) – M. Hanák, opereta
12. 5. **Sezimovo Ústí:** „Hvězdy nad hradem“ – K. Krpata, div. hra
Strakonice: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta
13. 5. **Tábor:** „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie (premiéra)
14. 5. **Tábor:** „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie
15. 5. **Strakonice:** „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
Baťov (Sezimovo Ústí): „Sedněte si, pane profesore!“ – P. Altheer, veselohra
16. 5. **Strakonice:** „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
 Na Rychtě: „Hvězdy nad hradem“ – K. Krpata, div. hra
17. 5. **Strakonice:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
 Na Rychtě: „Sedlák svým pánem“ (Každý jí svůj marcipán) – L. de Vega,
 komedie (odp.)
 „Hvězdy nad hradem“ – K. Krpata, div. hra (več.)
18. 5. **Tábor:** „Prudká zatáčka“ – C. J. Braun, veselohra (dělň.)
19. 5. **Baťov (Sezimovo Ústí):** „Hrabě Luxemburg“ – F. Lehár, opereta
Březnice: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra
20. 5. **Březnice:** „Hvězdy nad hradem“ – K. Krpata, div. hra
21. 5. **Březnice:** „Všechno nebo nic“ – P. Sarauw, veselohra
22. 5. **Březnice:** „Jejich štěstí“ – J. Hilbert, div. hra
Baťov (Sezimovo Ústí): „Ať se mládí vydovádí“ (Poznej svou vlast)
 – M. Hanák, opereta
23. 5. Na Rychtě: „Všechno nebo nic“ – P. Sarauw, veselohra
Chýnov: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
24. 5. Na Rychtě: „Hvězdy nad hradem“ – K. Krpata, div. hra (odp.)
 „Všechno nebo nic“ – P. Sarauw, veselohra (več.)
Chýnov: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
25. 5. **Tábor:** „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp. i več.)
Třeboň: „Jak Kašpárek se Šmidrou zvítězili nad ježibabou“ – pohádka
 (děts., odp.)

25. 5. **Třeboň:** „Hvězdy nad hradem“ – K. Krpata, div. hra (več.)
26. 5. **Tábor:** „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta (děln.)
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Prudká zatáčka“ – C. J. Braun, veselohra
27. 5. **Tábor:** „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
28. 5. **Tábor:** „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra (premiéra)
Soběslav: „Štěstí na rozcestí“ – H. Hermecke, opereta (Kožíková, 1970, s. 149)

5. – 12. 7. 1942 – účinkování **JD Na rychtě**

– přesný rozpis představení nebyl k dispozici

Zlomek odehraných představení dle Kožíkové (1970, s. 163):

„Třicet vteřin lásky“ – A. de Benedetti, komedie

(tímto představením se rozloučil Zdeněk Hodr)

„Vdovin groš“ – A. Pacovská, div. hra

(tímto představením se rozloučili Heda Heidrichová a Štěpán Bulejko)

PROGRAM JIHOČESKÉHO DIVADLA 1942/1943

Stálá scéna v Táboře, do Budějovic směli zajet jen několikrát za sezónu „Na Rychtu“.

22. 8. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
(**Hosté:** O. Kovář, dle Kožíkové ještě Hrnčířová, Zavřel, Kubla, Mráz)
23. 8. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
24. 8. Tábor: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama (k 80. výročí narození autorky)
25. 8. Tábor: „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie (děln.)
26. 8. Tábor: „Ulice zpívá“ – P. Schuek, komedie
27. 8. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
28. 8. Tábor: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
29. 8. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
Cerhonice: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama
(k 50. výročí úmrtí Stroupežnického)
31. 8. Tábor: „Všechno nebo nic“ – P. Sarauw, veselohra (pro RZŽ)
1. 9. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
2. 9. Tábor: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
3. 9. Tábor: „Ulice zpívá“ – P. Schuek, komedie
4. 9. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (pro NOÚZ, děln.)
Písek: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
5. 9. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
Písek: „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie
6. 9. Tábor: „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta (premiéra; odp. i več.)
Písek: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
7. 9. Tábor: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra (děln. pro RZŽ)
8. 9. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie
9. 9. Tábor: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama
(k 50. výročí úmrtí Stroupežnického)
10. 9. Tábor: „Ulice zpívá“ – P. Schuek, komedie (odp.)
„Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (več.)

11. 9. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie (premiéra)
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
12. 9. Tábor: „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta
Třeboň: „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie
13. 9. Tábor: „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta
Třeboň: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
14. 9. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
15. 9. Tábor: „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
16. 9. Tábor: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera
17. 9. Tábor: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera
Soběslav: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
18. 9. Tábor: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra (pro NOÚZ)
Písek: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
19. 9. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
Písek: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
20. 9. Tábor: „Vdaná žena“ – J. v. Bókay, div. hra (odp.)
„Stín“ – D. Niccodemi, div. hra (več.)
Písek: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
21. 9. Tábor: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
22. 9. Tábor: „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
Klatovy: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
23. 9. Tábor: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra (premiéra)
Klatovy: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
24. 9. Tábor: „Koncert orchestru JD ve prospěch Německého Červeného kříže“
25. 9. Tábor: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
26. 9. Tábor: „Karolina“ – K. Vollmüller, veselohra (premiéra)
Březnice: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
27. 9. Tábor: „Karolina“ – K. Vollmüller, veselohra (odp. i več.)
Březnice: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama (odp. i več.)
28. 9. **Pacov:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
Březnice: „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie
29. 9. Tábor: „Ulice zpívá“ – P. Schuek, komedie (pro RZZ)

29. 9. Tábor: „Naši furianti“ – L. Stroupežnický, drama (stud.)
30. 9. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
Veselí - Mezimostí: „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie
1. 10. Tábor: „Karolina“ – K. Vollmüller, veselohra
1. 10. **Soběslav:** „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
2. 10. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
3. 10. Tábor: „Karolina“ – K. Vollmüller, veselohra
4. 10. Tábor: „Karolina“ – K. Vollmüller, veselohra (odp. i več.)
Chýnov: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
5. 10. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie (pro RZŽ)
6. 10. Tábor: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta
7. 10. Tábor: „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta (pro NOÚZ)
8. 10. Tábor: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
9. 10. Tábor: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera
Písek: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
10. 10. Tábor: „Jakobín“ – A. Dvořák, opera
Písek: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
11. 10. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
„Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta (več.)
Písek: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie (odp.)
„Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
12. 10. Tábor: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra (pro RZŽ)
13. 10. Tábor: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra (premiéra)
15. 10. **Pelhřimov:** „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
Soběslav: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
16. 10. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Karolina“ – K. Vollmüller, veselohra
17. 10. Tábor: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
Třeboň: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
18. 10. **Písek:** „Štěstí vstříc“ – N. Dostal, opereta (odp. i več.)
Třeboň: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama
19. 10. Tábor: „Karolina“ – K. Vollmüller, veselohra (pro NOÚZ)

20. 10. Tábor: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
21. 10. **Písek:** „I. symfonický koncert“
(**Host:** Miloš Sádlo)
24. 10. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
25. 10. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
26. 10. Tábor: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
27. 10. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
28. 10. Tábor: „Její pastorkyňa“ – L. Janáček, opera
29. 10. Tábor: „Její pastorkyňa“ – L. Janáček, opera
Soběslav: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
30. 10. **Písek:** „Její pastorkyňa“ – L. Janáček, opera
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
31. 10. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
1. 11. Tábor: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
Písek: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
2. 11. Tábor: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
3. 11. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
4. 11. Tábor: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra
(oslava 35 let divadelní činnosti K. Kalisty)
6. 11. Tábor: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra
7. 11. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
8. 11. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
Volyně: „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie (odp.)
„Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie (več.)
9. 11. Tábor: „Život není sen“ – F. Tetauer, div. hra
10. 11. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
11. 11. Tábor: „Růžena Berndová“ – G. Hauptmann, div. hra
12. 11. Tábor: „Dáblice“ – K. Schönherr, div. hra
13. 11. **Písek:** „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
14. 11. **Písek:** „Dáblice“ – K. Schönherr, div. hra
15. 11. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
Písek: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
16. 11. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta

17. 11. Tábor: „Růžena Berndová“ – G. Hauptmann, div. hra
18. 11. Tábor: „Únos ze Seraillu“ – W. A. Mozart, opera
19. 11. Tábor: „Únos ze Seraillu“ – W. A. Mozart, opera
Soběslav: „Růžena Berndová“ – G. Hauptmann, div. hra
20. 11. Tábor: „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra
21. 11. **Třeboň:** „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
22. 11. Tábor: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
23. 11. **Třeboň:** „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
Tábor: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
24. 11. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
25. 11. Tábor: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
Na Rychtě: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
26. 11. **Soběslav:** „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra
Na Rychtě: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
27. 11. Tábor: „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra
Písek: „Únos ze Seraillu“ – W. A. Mozart, opera
28. 11. Tábor: „Zamilovaní přátelé“ – M. Rutte, div. hra (premiéra)
Písek: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
29. 11. Tábor: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra (odp.)
„Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie (več.)
Písek: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
30. 11. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta (pro NOÚZ)
1. 12. Tábor: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
Pelhřimov: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
2. 12. Tábor: „Zamilovaní přátelé“ – M. Rutte, div. hra
3. 12. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
Soběslav: „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra
4. 12. Tábor: „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra
5. 12. Tábor: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
6. 12. Tábor: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra (odp. i več.)
Malšice: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
7. 12. Tábor: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra (pro NOÚZ)
Pelhřimov: „Gazdina roba“ – G. Preissová, drama

8. 12. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
Pelhřimov: „Isabella španělská“ – H. Ortner, div. hra
9. 12. Tábor: „Zamilovaní přátelé“ – M. Rutte, div. hra
10. 12. **Soběslav:** „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
11. 12. Tábor: „Markétka proti třem“ – F. Schwiefert, komedie
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
12. 12. Tábor: „Paganini“ – F. Lehar, opereta (premiéra)
12. 12. **Písek:** „Růžena Berndová“ – G. Hauptmann, div. hra
13. 12. Tábor: „Paganini“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
Písek: „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
14. 12. Tábor: „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra (pro NOÚZ)
15. 12. Tábor: „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
Na Rychtě: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
16. 12. Tábor: „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera (premiéra)
Na Rychtě: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
17. 12. **Pelhřimov:** „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
18. 12. Tábor: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
Pelhřimov: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
19. 12. Tábor: „Stín“ – D. Niccodemi, div. hra
Písek: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
20. 12. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
Písek: „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra (odp. i več.)
21. 12. Tábor: „Zamilovaní přátelé“ – M. Rutte, div. hra
22. 12. Tábor: „III. symfonický koncert“
23. 12. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta
24. 12. nehrálo se
25. 12. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (odp.)
„Paganini“ – F. Lehar, opereta (več.)
Na Rychtě: „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra (pro RZŽ, odp.)
„Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra (več.)
26. 12. Tábor: „Jak Honza ve svém zármutku vyléčil království ze smutku“ (děts., dop.)
„Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra (pro NOÚZ, odp.)
„Jitro, den a noc“ – D. Niccodemi, veselohra (več.)

27. 12. Tábor: „Paganini“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Zamilovaní přátelé“ – M. Rutte, div. hra
31. 12. Tábor: „Okouzlující slečna“ – R. Benatzky, komedie
Na Rychtě: „Markétka proti třem“ – F. Schiefert, komedie (2x)
2. 1. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
3. 1. Tábor: „Paganini“ – F. Lehár, opereta
4. 1. Tábor: „Markétka proti třem“ – F. Schiefert, komedie (pro NOÚZ)
5. 1. Tábor: „Okouzlující slečna“ – R. Benatzky, komedie
6. 1. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
7. 1. Tábor: „Karel III. a Anna Rakouská“ – M. Rössner, veselohra
8. 1. Tábor: „Paganini“ – F. Lehár, opereta
Baťov (Sezimovo Ústí): „Zamilovaní přátelé“ – M. Rutte, div. hra
9. 1. Tábor: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra (premiéra)
10. 1. Tábor: „Okouzlující slečna“ – R. Benatzky, komedie (odp. i več.)
Malšice: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
11. 1. Tábor: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra (pro NOÚZ)
Pelhřimov: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
12. 1. Tábor: „Karel III. a Anna Rakouská“ – M. Rössner, veselohra
Pelhřimov: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
13. 1. Tábor: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
14. 1. **Chýnov:** „Vrah jsem já!“ – B. Polách, detektivní hra
15. 1. Tábor: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
16. 1. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera (premiéra)
Strakonice: „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie
17. 1. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera (odp. i več.)
Strakonice: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
18. 1. Tábor: „Okouzlující slečna“ – R. Benatzky, komedie (pro NOÚZ)
19. 1. Tábor: „Mořský koník“ – S. Pugliese, komedie
20. 1. Tábor: „Dalibor“ – B. Smetana, opera
21. 1. Tábor: „Dalibor“ – B. Smetana, opera
22. 1. Tábor: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
Na Rychtě: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
23. 1. Tábor: „Mořský koník“ – S. Pugliese, komedie
Na Rychtě: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta

24. 1. **Třeboň:** „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
Na Rychtě: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
25. 1. Tábor: „Karel III. a Anna Rakouská“ – M. Rössner, veselohra (pro NOÚZ)
26. 1. nehrálo se
27. 1. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
29. 1. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama (premiéra)
Baťov: (Sezimovo Ústí) „Okouzlující slečna“ – R. Benatzky, komedie
30. 1. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
31. 1. Tábor: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
1. 2. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama
2. 2. nehrálo se
3. 2. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
4. 2. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (pro NOÚZ)
5. 2. Tábor: „Dalibor“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
(Host: R. Kubla)
– kvůli zákazu jakékoliv zábavy nejspíše neuskutečněno (Stalingrad)
6. 2. Tábor: „Dalibor“ – B. Smetana, opera
(Host: R. Kubla)
– kvůli zákazu jakékoliv zábavy nejspíše neuskutečněno (Stalingrad)
7. 2. Tábor: „Dalibor“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
(Hosté: R. Kubla a Z. Hrnčířová)
8. 2. Tábor: „Dalibor“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
(Hosté: R. Kubla a Z. Hrnčířová)
9. 2. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
(Host: R. Lampa)
10. 2. nehrálo se
11. 2. Tábor: „Paganini“ – F. Lehár, opereta
(Host: R. Lampa)
12. 2. Tábor: „Mořský koník“ – S. Pugliese, komedie
13. 2. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama
Písek: „Paganini“ – F. Lehár, opereta
(Host: A. Jeřábek)
14. 2. Tábor: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
Písek: „Paganini“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)

15. 2. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
16. 2. Tábor: „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama (premiéra)
17. 2. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta
18. 2. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
19. 2. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama
- Bat'ov (Sezimovo Ústí):** „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
20. 2. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
- Pacov:** „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
21. 2. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
- Pacov:** „Proud“ – M. Halbe, drama
22. 2. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama (pro NOÚZ)
23. 2. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
24. 2. Tábor: „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
25. 2. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
26. 2. **Bat'ov (Sezimovo Ústí):** „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
27. 2. Tábor: „Mořský koník“ – S. Pugliese, komedie
27. 2. **Na Rychtě:** „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
28. 2. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama (odp.)
- „Tři lední medvědi“ – M. Vitus, komedie (več.)
- Na Rychtě:** „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
1. 3. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta (pro NOÚZ)
2. 3. Tábor: „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
3. 3. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
4. 3. Tábor: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera (premiéra)
5. 3. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
6. 3. Tábor: „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
7. 3. Tábor: „Bezhlavý rytíř“ – pohádka
- Písek:** „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
8. 3. Tábor: „Lazebník sevillský“ – G. Rosinni, opera
9. 3. nehrálo se
10. 3. Tábor: „Lazebník sevillský“ – G. Rosinni, opera
11. 3. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
12. 3. Tábor: „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
13. 3. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera

13. 3. **Písek:** „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
14. 3. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
Písek: „Proud“ – M. Halbe, drama (odp. i več.)
15. 3. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama
Pelhřimov: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
16. 3. Tábor: „Ulička odvahy“ – J. Mahen, komedie
17. 3. Tábor: „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
Pelhřimov: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
18. 3. **Na Rychtě:** „Proud“ – M. Halbe, drama
19. 3. Tábor: „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
Na Rychtě: „Proud“ – M. Halbe, drama
20. 3. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
21. 3. Tábor: „Bezhlavý rytíř“ – pohádka
22. 3. **Pelhřimov:** „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera (pro NOÚZ)
23. 3. **Pelhřimov:** „Lazebník sevillský“ – G. Rosinni, opera
24. 3. Tábor: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
25. 3. Tábor: „Bloudění“ – J. Durych, hist. román
26. 3. Tábor: „Ulička odvahy“ – J. Mahen, komedie
27. 3. **Na Rychtě:** „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
28. 3. Tábor: „Bezhlavý rytíř“ – pohádka (pro mládež)
„Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
Na Rychtě: „Valdštýn“ – F. Zavřel, drama
29. 3. Tábor: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
30. 3. Tábor: „Bloudění“ – J. Durych, hist. román
31. 3. Tábor: „Bloudění“ – J. Durych, hist. román
1. 4. Tábor: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
2. 4. Tábor: „Ulička odvahy“ – J. Mahen, komedie
Na Rychtě: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
3. 4. **Na Rychtě:** „Paganini“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
Písek: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
4. 4. **Na Rychtě:** „Paganini“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
Písek: „Ulička odvahy“ – J. Mahen, komedie
5. 4. Tábor: „Ulička odvahy“ – J. Mahen, komedie
6. 4. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta

7. 4. Tábor: „Zuzana Vojřřová“ – J. Bor, div. hra (premiéra)
8. 4. Tábor: „Uličnice“ – J. Beneř, opereta
9. 4. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta
(Host: A. Jeřábek)
- Bat'ov (Sezimovo Ústí):** „Proud“ – M. Halbe, drama
10. 4. Tábor: nehrálo se
Písek: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
11. 4. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
Písek: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
12. 4. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta (pro NOÚZ)
13. 4. Tábor: „Zuzana Vojřřová“ – J. Bor, div. hra
14. 4. Tábor: „Proud“ – M. Halbe, drama
Pacov: „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
15. 4. Tábor: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
16. 4. Tábor: nehrálo se
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
Na Rychtě: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
17. 4. Tábor: nehrálo se
Na Rychtě: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
18. 4. Tábor: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
Na Rychtě: „Paganini“ – F. Lehar, opereta
19. 4. Tábor: „Zuzana Vojřřová“ – J. Bor, div. hra (pro NOÚZ)
20. 4. Tábor: „Nížina“ – E. d'Albert, opera (premiéra)
21. 4. Tábor: „Ostrov milování“ – J. Stelibský, opereta
Třeboň: „Proud“ – M. Halbe, drama
22. 4. nehrálo se
23. 4. nehrálo se
24. 4. Tábor: „Zuzana Vojřřová“ – J. Bor, div. hra
Písek: „Uličnice“ – J. Beneř, opereta
25. 4. Tábor: „Zuzana Vojřřová“ – J. Bor, div. hra
Písek: „Uličnice“ – J. Beneř, opereta (odp. i veř.)
26. 4. Tábor: „Jak se stalo, že nám opět přišlo jaro!“ (děts., dop. a odp.)
„Chlapík“ – F. P. Buch, veselohra
Písek: „Uličnice“ – J. Beneř, opereta

27. 4. Tábor: „Chlapík“ – F. P. Buch, veselohra (pro NOÚZ)
28. 4. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
29. 4. Tábor: nehrálo se
Soběslav: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
30. 4. Tábor: „Nížina“ – E. d'Albert, opera
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
1. 5. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
Na Rychtě: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
– volné předst. pro dělnictvo (oslava Svátku práce)
2. 5. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Střídavě oblačno“ – V. Petrovičová, div. hra
3. 5. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta (pro NOÚZ)
4. 5. Tábor: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
Pacov: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
5. 5. Tábor: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (pro NOÚZ)
6. 5. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
7. 5. Tábor: ochotnické představení
7. 5. **Třeboň:** „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
8. 5. Tábor: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
Třeboň: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
9. 5. Tábor: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera (odp.)
Třeboň: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra (odp. i več.)
10. 5. Tábor: ochotnické představení
11. 5. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
12. 5. Tábor: „Chlapík“ – F. P. Buch, veselohra
13. 5. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
Soběslav: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
14. 5. Tábor: IV. symfonický koncert
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Chlapík“ – F. P. Buch, veselohra
15. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
Písek: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
16. 5. Tábor: nehrálo se
Písek: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra

16. 5. **Chýnov:** „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
17. 5. Tábor: repríza IV. symfonického koncertu (pro NOÚZ)
18. 5. Tábor: „Nevěsta Messinská“ – F. Schiller, tragédie (premiéra)
Písek: „Nížina“ – E. d'Albert, opera
19. 5. Tábor: „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehár, opereta
Bechyně: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra (odp. i več.)
20. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
21. 5. Tábor: nehrálo se
22. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
Na Rychtě: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
23. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
Na Rychtě: „Artisté“ (Komedianti) – R. Leoncavallo, opera
24. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
25. 5. Tábor: „Bludný Holanďan“ – R. Wagner, opera
26. 5. Tábor: „Bludný Holanďan“ – R. Wagner, opera
27. 5. Tábor: „Chlapík“ – F. P. Buch, veselohra
28. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
29. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
30. 5. Tábor: „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
Písek: „Nevěsta Messinská“ – F. Schiller, tragédie
31. 5. **Písek:** „Nevěsta Messinská“ – F. Schiller, tragédie
1. 6. Tábor: „Nevěsta Messinská“ – F. Schiller, tragédie
Na Rychtě: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
(**Host:** A. Jeřábek)
2. 6. Tábor: „Děvče s hraběcí korunkou“ – F. Gribitz, veselohra
Na Rychtě: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
3. 6. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
Na Rychtě: „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
4. 6. **Na Rychtě:** „Nevěsta Messinská“ – F. Schiller, tragédie
5. 6. **Na Rychtě:** „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
Pacov: „Chlapík“ – F. P. Buch, veselohra
6. 6. **Na Rychtě:** „Uličnice“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
7. 6. **Na Rychtě:** „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
8. 6. **Na Rychtě:** „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra

9. 6. **Na Rychtě:** „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
10. 6. **Na Rychtě:** „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
11. 6. **Na Rychtě:** „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
12. 6. **Na Rychtě:** „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
13. 6. **Na Rychtě:** „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera (odp.)
„Uličnice“ – J. Beneš, opereta (več.)
14. 6. **Na Rychtě:** „Mazlíček“ (Co ženy mají rády!) – W. Kollo, opera
15. 6. **Na Rychtě:** „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
16. 6. **Na Rychtě:** „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
17. 6. **Na Rychtě:** „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
18. 6. **Na Rychtě:** „Madame Butterfly“ – G. Puccini, opera
19. 6. **Na Rychtě:** „Země úsměvů“ – F. Lehar, opereta
20. 6. **Na Rychtě:** „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta (odp. i več.)
21. 6. **Na Rychtě:** „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
22. 6. **Na Rychtě:** „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
23. 6. **Na Rychtě:** „Dalibor“ – B. Smetana, opera
24. 6. **Na Rychtě:** „Dalibor“ – B. Smetana, opera
25. 6. **Na Rychtě:** „Uličnice“ – J. Beneš, opereta
(50% sleva pro zaměstnance ČMD a jejich rodiny)
26. 6. **Na Rychtě:** „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
27. 6. **Na Rychtě:** „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta (odp. i več.)
28. 6. **Na Rychtě:** „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
29. 6. **Na Rychtě:** „Staňte se mnou královnou“ – J. Loukota, opereta
30. 6. **Na Rychtě:** „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
1. 7. **Na Rychtě:** „Kde skřivánek zpívá“ – F. Lehar, opereta
2. 7. **Na Rychtě:** „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta
(čestný večer režiséra A. Šmída)
3. 7. **Na Rychtě:** „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
4. 7. **Na Rychtě:** „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra (odp. i več.)
5. 7. **Na Rychtě:** „Paganini“ – F. Lehar, opereta
6. 7. **Na Rychtě:** „Okouzlující slečna“ – R. Benatzky, komedie
7. 7. **Na Rychtě:** „Tabu“ – J. Plichta, F. Klika, Z. Petrla, veselohra
(pro zaměstnance ČMD)
8. 7. **Na Rychtě:** „Uličnice“ – J. Beneš, opereta

9. 7. **Na Rychtě:** „Děvče s hraběcí korunkou“ – F. Gribitz, veselohra
10. 7. **Na Rychtě:** „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta
(**Hosté:** M. Horáková a A. Jeřábek)
11. 7. **Na Rychtě:** „Veselá vdova“ – F. Lehar, opereta
12. 7. **Na Rychtě:** „Lazebník sevillský“ – G. Rossini, opera
(**Host:** H. Vávra)
13. 7. **Na Rychtě:** „Lazebník sevillský“ – G. Rossini, opera
14. 7. **Na Rychtě:** „Okouzlující slečna“ – R. Benatzky, komedie
15. 7. **Na Rychtě:** „Srdce v rákosí“ – J. Jankovec, opereta

PROGRAM JIHOČESKÉHO DIVADLA 1943/1944

15. 8. Tábor: „Hubička“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
16. 8. Tábor: „Vlčí skála“ – Z. Endris, div. hra
17. 8. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
18. 8. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
19. 8. Tábor: „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
20. 8. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
21. 8. Tábor: „Vlčí skála“ – Z. Endris, div. hra
22. 8. Tábor: „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
24. 8. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
27. 8. Tábor: „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
28. 8. Tábor: „Hubička“ – B. Smetana, opera
Na Rychtě: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
29. 8. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
Na Rychtě: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
30. 8. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
Na Rychtě: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
31. 8. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
1. 9. Tábor: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
2. 9. Tábor: „Hubička“ – B. Smetana, opera
3. 9. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
4. 9. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
5. 9. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta (odp. i več.)
6. 9. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (pro NOÚZ)
7. 9. Tábor: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
8. 9. Tábor: „Traviata“ – G. Verdi, opera (premiéra)
9. 9. Tábor: „Violetta“ (La Traviata) – G. Verdi, opera
10. 9. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
11. 9. Tábor: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
12. 9. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra (odp.)
13. 9. Tábor: „Vlčí skála“ – Z. Endris, div. hra (pro NOÚZ)
14. 9. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta (pro DSK)

15. 9. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
16. 9. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
17. 9. Tábor: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
18. 9. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta (premiéra)
Na Rychtě: „Vlčí skála“ – Z. Endris, div. hra
19. 9. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Vlčí skála“ – Z. Endris, div. hra
21. 9. Tábor: „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
22. 9. Tábor: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
23. 9. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
24. 9. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
25. 9. **Písek:** „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
Tábor: „Hubička“ – B. Smetana, opera (pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
26. 9. Tábor: „Oči pod závojem“ – M. Blažková, div. hra (odp., podvečer i več.)
27. 9. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
28. 9. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
29. 9. Tábor: „Ženichové“ – S. K. Macháček, veselohra (premiéra)
30. 9. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
1. 10. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
2. 10. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
Písek: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
3. 10. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra (odp.)
„Ženichové“ – S. K. Macháček, veselohra (več.)
Písek: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
4. 10. Tábor: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
5. 10. Tábor: „Sedlák kavalír“ – P. Mascagni, opera
„V studni“ – V. Blodek, opera
6. 10. Tábor: „Sedlák kavalír“ – P. Mascagni, opera
„V studni“ – V. Blodek, opera
7. 10. Tábor: „Ženichové“ – S. K. Macháček, veselohra
8. 10. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
10. 10. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta

10. 10. **Na Rychtě:** „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama (odp. i več.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
11. 10. Tábor: „Violetta“ (La Traviata) – G. Verdi, opera (pro NOÚZ)
12. 10. Tábor: „Sedlák kavalír“ – P. Mascagni, opera
„V studni“ – V. Blodek, opera
13. 10. Tábor: „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra
14. 10. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
14. 10. **Soběslav:** „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
15. 10. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
Na Rychtě: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
16. 10. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
Na Rychtě: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
17. 10. Tábor: „Broučci“ – J. Karafiát, pohádka (děts., odp.)
„Zuzana Vojňřová“ – J. Bor, div. hra (več.)
17. 10. **Na Rychtě:** „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta (odp. i več.)
18. 10. Tábor: „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra (pro NOÚZ)
Na Rychtě: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta (odp. i več.)
19. 10. Tábor: „Sedlák kavalír“ – P. Mascagni, opera
„V studni“ – V. Blodek, opera
20. 10. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra (odp.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
„Sedlák kavalír“ – P. Mascagni, opera
„V studni“ – V. Blodek, opera (več.)
21. 10. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
23. 10. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta (premiéra)
Na Rychtě: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
24. 10. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra (odp. i več.)
25. 10. Tábor: „Violetta“ (La Traviata) – G. Verdi, opera (pro NOÚZ)
26. 10. Tábor: „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra
27. 10. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
(pro veřejné zaměstnance Tábor)
28. 10. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
29. 10. Tábor: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra (premiéra)

29. 10. **Na Rychtě:** „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
30. 10. Tábor: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra
Na Rychtě: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta
31. 10. Tábor: „Broučci“ – J. Karafiát, pohádka (děts., odp.)
„Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra (več.)
Na Rychtě: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (odp. i več.)
1. 11. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
2. 11. Tábor: „Carmen“ – G. Bizet, opera
3. 11. Tábor: „Broučci“ – J. Karafiát, pohádka (pro mládež, odp.)
„Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra (več.)
4. 11. **Soběslav:** „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra
5. 11. Tábor: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra
6. 11. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
Písek: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama
7. 11. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta (odp. i več.)
Písek: „Stanice Gordian“ – D. C. Faltis, drama (odp. i več.)
8. 11. Tábor: „Broučci“ – J. Karafiát, pohádka (odp.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
„Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra (več., pro NOÚZ)
Písek: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
9. 11. Tábor: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra
Písek: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
10. 11. Tábor: „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
Písek: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
11. 11. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
12. 11. Tábor: „Carmen“ – G. Bizet, opera
13. 11. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
Písek: „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra
14. 11. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
Písek: „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra
16. 11. Tábor: „Sedlák kavalír“ – P. Mascagni, opera
„V studni“ – V. Blodek, opera (dop. pro Kuratorium pro vých. mládeže)
več. také, ale už ne pro Kuratorium
17. 11. **Pelhřimov:** „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta

18. 11. Tábor: „Dva v křoví“ – A. Ivers, veselohra
Pelhřimov: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
19. 11. **Pelhřimov:** „Hubička“ – B. Smetana, opera (odp.)
 (pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
 „Hubička“ – B. Smetana, opera (več.)
Na Rychtě: „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
20. 11. Tábor: „Broučci“ – J. Karafiát, pohádka
Na Rychtě: „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra
Pelhřimov: „Hubička“ – B. Smetana, opera
21. 11. **Na Rychtě:** „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra (odp. i več.)
Pelhřimov: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (odp. i več.)
22. 11. Tábor: „Dva v křoví“ – A. Ivers, veselohra (pro NOÚZ)
23. 11. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
24. 11. Tábor: „Džungle“ – J. M. Frank, div. hra
25. 11. Tábor: „Cikánský baron“ – J. Strauss, opereta
26. 11. Tábor: „Carmen“ – G. Bizet, opera (pro veřejné zaměstnance)
27. 11. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
Na Rychtě: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra
28. 11. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
Na Rychtě: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra
29. 11. Tábor: „Carmen“ – G. Bizet, opera
Na Rychtě: „Přes celé léto“ – K. Stollová, veselohra
30. 11. **Na Rychtě:** „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra
1. 12. Tábor: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra
2. 12. Tábor: „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie
3. 12. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
4. 12. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
Písek: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
5. 12. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta (odp. i več.)
Písek: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
6. 12. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta (pro NOÚZ)
7. 12. Tábor: „Dva v křoví“ – A. Ivers, veselohra
9. 12. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
10. 12. Tábor: „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie

10. 12. **Na Rychtě:** „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
11. 12. Tábor: „Dva v křoví“ – A. Ivers, veselohra
Na Rychtě: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
12. 12. Tábor: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra
Na Rychtě: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
13. 12. Tábor: „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie
Na Rychtě: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
14. 12. **Třeboň:** „Vlčí skála“ – Z. Endris, div. hra
15. 12. Tábor: „Carmen“ – G. Bizet, opera (pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
Třeboň: „Vlčí skála“ – Z. Endris, div. hra
16. 12. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
17. 12. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
(pro veřejné zaměstnance)
18. 12. Tábor: „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie
Na Rychtě: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
19. 12. Tábor: „Broučci“ – J. Karafiát, pohádka (odp.)
„Malostranské humoresky“ – F. Götz, div. hra (več.)
Na Rychtě: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta (odp. i več.)
20. 12. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta (pro NOÚZ)
21. 12. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
22. 12. město neuvedeno : „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
23. 12. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra (premiéra)
24. 12. nehrálo se
25. 12. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Zuzana Vojířová“ – J. Bor, div. hra (odp. i več.)
26. 12. Tábor: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Malostranská humoreska“ – F. Götz, div. hra (odp. i več.)
27. 12. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra (pro NOÚZ)
28. 12. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
30. 12. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
31. 12. Tábor: „Tulák“ – R. Piskáček, opereta (več. – 18h)
„Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta (noč. – 21h)
31. 12. **Na Rychtě:** „Dva v křoví“ – A. Ivers, veselohra (več. – 18h, noč. – 21h)
1. 1. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)

1. 1. **Na Rychtě:** „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie
2. 1. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Dva v křoví“ – A. Ivers, veselohra (odp. i več.)
3. 1. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
4. 1. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
5. 1. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
6. 1. Tábor: „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie
7. 1. Tábor: „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
8. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Písek: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra (več.)
9. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (odp. i več.)
Písek: „Čarodějka pasovská“ – R. Billinger, div. hra
10. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (pro NOÚZ)
12. 1. Tábor: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
13. 1. Tábor: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
14. 1. **Bat'ov (Sezimovo Ústí):** „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
15. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
16. 1. **Chýnov:** „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
Na Rychtě: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra (odp. i več.)
18. 1. Tábor: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
19. 1. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
20. 1. Tábor: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
21. 1. Tábor: „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie
(pro veřejné zaměstnance Tábor)
22. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
23. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (odp. i več.)
24. 1. Tábor: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie (pro NOÚZ)
25. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
26. 1. **Mladá Vožice:** „Dva v křoví“ – A. Ivers, veselohra
27. 1. **Mladá Vožice:** „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
Soběslav: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta

28. 1. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
(odp. i več., pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
29. 1. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp., akce Divadlo venkovu)
(účinkoval rozšířený soubor JD, F. Krčmář a „Spolek Petr Vok“)
„Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (več.)
Na Rychtě: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
30. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie (odp. i več.)
31. 1. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (pro NOÚZ)
1. 2. Tábor: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama (premiéra)
2. 2. **Písek:** „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
3. 2. Tábor: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
Písek: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
4. 2. Tábor: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
Písek: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
5. 2. Tábor: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
Písek: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
6. 2. Tábor: „Vánoční sen“ – K. Studenovská, div. hra (odp.)
„Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra (več.)
6. 2. **Písek:** „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
7. 2. Tábor: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
8. 2. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
9. 2. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
10. 2. **Soběslav:** „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
11. 2. **Bat'ov (Sezimovo Ústí):** „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
12. 2. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra (dop.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
Na Rychtě: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
13. 2. Tábor: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama (odp.)
Na Rychtě: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
14. 2. **Na Rychtě:** „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra (odp.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
„Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra (več.)

15. 2. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
16. 2. **Na Rychtě:** „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
17. 2. Tábor: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie
18. 2. Tábor: „Bílá orchidej“ – J. Beneš, opereta
19. 2. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Písek: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
20. 2. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp., pro Baťovu školu práce)
„Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (več.)
Písek: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama (odp. i več.)
21. 2. Tábor: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta (pro NOÚZ)
23. 2. **Baťov (Sezimovo Ústí):** „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
Na Rychtě: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
24. 2. **Na Rychtě:** „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
25. 2. Tábor: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
Na Rychtě: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta (pro NOÚZ)
26. 2. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
Na Rychtě: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta
27. 2. Tábor: „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie (odp.)
„Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra (premiéra, več.)
Na Rychtě: „Jsem zamilován do své paní“ – W. Kollo, opereta (odp. i več.)
28. 2. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
29. 2. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
2. 3. Tábor: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
Pacov: „Hubička“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
3. 3. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (pro veřejné zaměstnance)
Na Rychtě: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
4. 3. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (premiéra)
Na Rychtě: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
5. 3. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra (odp. i več.)
Budějovice: „Matiné Klubu sólistů JD k 80. výročí narození A. Sovy“
6. 3. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (pro NOÚZ)

7. 3. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
8. 3. Tábor: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
Písek: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
9. 3. Tábor: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
Písek: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp.)
 (pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
 „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (več.)
10. 3. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Bat'ov (Sezimovo Ústí): „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
11. 3. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
12. 3. Tábor: „Vánoční sen“ – K. Studenovská, div. hra (odp.)
 „Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie (več.)
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta (odp. i več.)
13. 3. Tábor: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama (pro NOÚZ)
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
14. 3. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta
15. 3. Tábor: „Symfonie B. Smetany“ (dop.)
 „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (več.)
 (k 5. výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava)
16. 3. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
 (pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
Soběslav: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
17. 3. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
 (pro veřejné zaměstnance)
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
18. 3. Tábor: „Růžové dopisy“ – V. Petrovičová, div. hra
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
19. 3. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra (odp. i več.)
 „Matiné Klubu sólistů JD k 80. výročí narození A. Sovy“ (repríza)
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
20. 3. Tábor: „Růžové dopisy“ – V. Petrovičová, div. hra (pro NOÚZ)
21. 3. Tábor: „Čarostřelec“ – C. M. v. Weber, opera
23. 3. Tábor: „Čarostřelec“ – C. M. v. Weber, opera

24. 3. **Bařov (Sezimovo Ústí):** „Netopýř“ – J. Strauss, opereta
Na Rychtě: „Růřové dopisy“ – V. Petroviřová, div. hra (pro NOÚZ)
25. 3. **Soběslav:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
Na Rychtě: „Růřové dopisy“ – V. Petroviřová, div. hra
26. 3. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (odp. i veř.)
Na Rychtě: „Růřové dopisy“ – V. Petroviřová, div. hra (odp. i veř.)
27. 3. Tábor: „Růřové dopisy“ – V. Petroviřová, div. hra
28. 3. Tábor: „Děti maněže“ – J. Stelibský, opereta
29. 3. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (odp. i veř.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeře)
Sudoměřice – Černice: Flachsmann vychovatel – O. Ernst, veselohra
(odp. i veř.)
30. 3. **Soběslav:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i veř.)
31. 3. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
Písek: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
1. 4. **Písek:** „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
2. 4. Tábor: „Růřové dopisy“ – V. Petroviřová, drama (odp.)
„Za ranního kuropění“ – A. Hinrichs, komedie (veř.)
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta (odp. i veř.)
3. 4. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra (pro NOÚZ)
Na Rychtě: „Podzimní píseň lásky“ – E. Starý, opereta
4. 4. Tábor: „Růřové dopisy“ – V. Petroviřová, drama
5. 4. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i veř.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeře)
8. 4. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
Na Rychtě: „Netopýř“ – J. Strauss, opereta
9. 4. Tábor: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera (odp. i veř.)
Na Rychtě: „Netopýř“ – J. Strauss, opereta
10. 4. Tábor: „Nezbeda Petr“ – V. Kleinová, divadelní hra (dop. a odp.)
„Růřové dopisy“ – V. Petroviřová, div. hra (veř.)
Na Rychtě: „Netopýř“ – J. Strauss, opereta
11. 4. **Na Rychtě:** „Netopýř“ – J. Strauss, opereta

13. 4. Tábor: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera (odp. i več.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
14. 4. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera
15. 4. Tábor: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
Na Rychtě: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera
16. 4. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (odp.)
„Netopýr“ – J. Strauss, opereta (več.)
Na Rychtě: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera (odp. i več.)
Písek: „Růžové dopisy“ – V. Petrovičová, div. hra (odp. i več.)
17. 4. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (pro NOÚZ)
18. 4. Tábor: „Čarostřelec“ – C. M. v. Weber, opera (odp. i več.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
19. 4. **Písek:** „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera
21. 4. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (pro veřejné zaměstnance)
22. 4. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Písek: „Slečna Maria“ – D. Nicodemi, komedie
23. 4. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (odp. i več.)
24. 4. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (pro NOÚZ)
26. 4. Tábor: „Tajemství“ – B. Smetana, opera
27. 4. Tábor: „Tajemství“ – B. Smetana, opera
28. 4. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (odp. i več.)
(pro Kuratorium pro výchovu mládeže)
29. 4. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta
30. 4. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (odp.)
„Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (več.)
1. 5. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (odp. i več.)
2. 5. Tábor: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera
3. 5. Tábor: „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera
Písek: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera
4. 5. Tábor: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra
5. 5. Tábor: „Růžové dopisy“ – V. Petrovičová, div. hra
Písek: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (pro NOÚZ)
6. 5. Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra

6. 5. **Písek:** „Netopýr“ – J. Strauss, opereta
7. 5. Tábor: „Nezbeda Petr“ – V. Kleinová, pohádková hra (odp.)
 „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra (več.)
Písek: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (odp. i več.)
8. 5. Tábor: „Ifigenie na Tauridě“ – Ch. W. Gluck, opera (pro NOÚZ)
9. 5. Tábor: „Stavitel Solness“ – H. Ibsen, drama
10. 5. Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra
11. 5. Tábor: „Má vlast“ – B. Smetana
13. 5. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta
14. 5. Tábor: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (odp.)
 „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet (več.)
15. 5. Tábor: „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
16. 5. Tábor: „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera
17. 5. Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra
18. 5. Tábor: „Z pohádky do pohádky“ – O. Nedbal, balet
20. 5. Tábor: „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta
21. 5. Tábor: „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta (odp. i več.)
23. 5. Tábor: „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta
25. 5. Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra
Na Rychtě: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
(Hosté: S. Procházková, A. Jeřábek)
26. 5. **Na Rychtě:** „Země úsměvů“ – F. Lehár, opereta
(Host: A. Jeřábek)
27. 5. Tábor: „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra
Na Rychtě: „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
(Hosté: M. Budíková-Jeremiášová, O. Jeremiáš)
28. 5. **Na Rychtě:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
29. 5. Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra (odp.)
 „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra (več.)
Na Rychtě: „Netopýr“ – J. Strauss, opereta (odp. i več.)
30. 5. **Na Rychtě:** „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra
31. 5. **Na Rychtě:** „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra
1. 6. Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra
 (pro veřejné zaměstnance)

1. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
2. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
3. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
4. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
5. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
6. 6. **Na Rychtě:** „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra (pro NOÚZ)
7. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
8. 6. **Na Rychtě:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera
9. 6. **Na Rychtě:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
10. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
11. 6. **Na Rychtě:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp. i več.)
 – v rámci akce „Divadlo venkovu“ – určeno výhradně zemědělcům
 budějovického kraje
 Tábor: „Ondříčkovu kvarteto“ – koncert
12. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
 Tábor: „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra (pro NOÚZ)
13. 6. **Na Rychtě:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
 Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra
14. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (odp.)
 „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (več.) – po 35. na scéně!
 (**Host:** O. Švarcová, členka operního souboru z Kostelce n. Orlicí)
 (pro děln. a zam. péče Nár. odborné ústředny zaměstnanecké)
 Tábor: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra
15. 6. **Na Rychtě:** „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
 (**Hosté:** S. Procházková, R. Lampa)
 Tábor: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra
16. 6. Tábor: „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra (pro veřejné zaměstnance)
Na Rychtě: „Hubička“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
18. 6. **Na Rychtě:** „Prodaná nevěsta“ – B. Smetana, opera (odp.)
 – v rámci akce „Divadlo venkovu“
 „Hubička“ – B. Smetana, opera (več.)
19. 6. **Na Rychtě:** „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta
20. 6. **Na Rychtě:** „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta
Netolice: „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra

21. 6. Na Rychtě: „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta
Netolice: „Veronika“ – D. C. Faltis, drama
22. 6. Na Rychtě: „Veselá vdova“ – F. Lehár, opereta
Netolice: „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra
23. 6. Na Rychtě: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Netolice: „Lilofeé“ – M. Hausmann, div. hra
24. 6. Tábor: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra
(pro veřejné zaměstnance)
Na Rychtě: „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta
25. 6. Tábor: „Pasekáři“ – F. Sokol-Tůma, div. hra (odp.)
Tábor: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra (več.)
Na Rychtě: „Hubička“ – B. Smetana, opera
– v rámci akce „Divadlo venkovu“ (odp.)
„Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta (več.)
26. 6. **Na Rychtě:** „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra (pro NOÚZ)
27. 6. **Na Rychtě:** „Letní bouře“ – R. Kvasnica, opereta
Písek: „Začalo to nevinně“ – F. Gribitz, veselohra
28. 6. **Na Rychtě:** „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)
Písek: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra
29. 6. **Na Rychtě:** „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera
Soběslav: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra
30. 6. **Na Rychtě:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Votice: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra

PROGRAM JIHOČESKÉHO DIVADLA 1944/1945

9. 8. Tábor: „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera
(**Hosté:** Z. Hrnčířová a Š. Jelínková – dle Kožíkové, 1970, s. 172)
10. 8. Tábor: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
12. 8. Tábor: „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta
Na Rychtě: „Moře“ – D. Plichta, div. hra (celoprotektorátní premiéra)
13. 8. Tábor: „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Moře“ – D. Plichta, div. hra
14. 8. **Na Rychtě:** „Léto“ – F. Šrámek, poetická komedie (pro NOÚZ)
15. 8. Tábor: „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta
Na Rychtě: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra
16. 8. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Případ herečky Andersenové“ – R. Schacht, div. hra
17. 8. Tábor: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
Na Rychtě: „Léto“ – F. Šrámek, poetická komedie
18. 8. Tábor: „Rejthar“ – H. Zerkaulen, div. hra
Na Rychtě: „Moře“ – D. Plichta, div. hra
19. 8. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Oddaný sluha“ – T. Lingen, veselohra
20. 8. Tábor: „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta (odp. i več.)
Na Rychtě: „Oddaný sluha“ – T. Lingen, veselohra
21. 8. Tábor: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Léto“ – F. Šrámek, poetická komedie (pro NOÚZ)
22. 8. Tábor: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
Na Rychtě: „Moře“ – D. Plichta, div. hra
23. 8. Tábor: „Cikánská láska“ – F. Lehár, opereta
Na Rychtě: „Oddaný sluha“ – T. Lingen, veselohra
24. 8. Tábor: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama (pro NOÚZ)
Písek: „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera
Na Rychtě: „Dítě“ – F. X. Šalda, div. hra
25. 8. Tábor: „Moře“ – D. Plichta, div. hra
Písek: „Dvě vdovy“ – B. Smetana, opera (pro NOÚZ)

25. 8. **Na Rychtě:** „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama (děln.)
– účinkuje 20 členný sbor tábořské činohry
26. 8. **Písek:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
27. 8. Tábor: „Moře“ – D. Plichta, div. hra
Písek: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (odp. i več.)
Ševětín – divadlo v přírodě: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
– představení navštívil ministr zemědělství a lesnictví A. Hrubý
28. 8. **Písek:** „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta (pro NOÚZ)
Na Rychtě: „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
29. 8. Tábor: „Rejthar“ – H. Zerkaulen, div. hra
Písek: „Děti manéže“ – J. Stelibský, opereta
Na Rychtě: „Oddaný sluha“ – T. Lingen, veselohra (děln.)
30. 8. Tábor: „Rusalka“ – A. Dvořák, opera
31. 8. Tábor: „Rejthar“ – H. Zerkaulen, div. hra

Od 1. 9. 1944 zákaz činnosti JD v Budějovicích i v Táboře, herci byli totálně nasazeni.

Naplánovaná představení, která se již neuskutečnila:

1. 9. Tábor: „Rejthar“ – H. Zerkaulen, div. hra
Na Rychtě: „Šťěstí ve třech“ – W. M. Espe + K. G. Külb, div. hra (děln.)
2. 9. **Písek:** „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama
3. 9. **Písek:** „Maryša“ – bratři Mrštíkové, drama

Představení, která ještě odehráli bývalí členové divadla po zákazu činnosti:

1. 12. „Flachsmann vychovatel“ – O. Ernst, veselohra (Kožíková, 1970, s. 172)

12. 1. **Na Rychtě:** „Vojnarka“ – A. Jirásek, drama
(sehrála „Závodní scéna továrny Bohemia“ – bývalí členové JD)
Hráli: R. Nováková, Z. Masopust, J. Elsner, F. Viktorín, K. Roden,
B. Křísek, H. Spálená a M. Juroška

Dle Kožíkové (1970) odehrány také hry: „Léto“, „Oblaka“, „Za ranního kuropění“,
„Ženy nejsou andělé“, „Zuzana Vojířová“
a „Holčička z nebe“

Další plánovaná představení (nevíme jistě, zda se uskutečnila):

1. 4. **Na Rychtě:** „Ženy nejsou andělé“ – G. Cziffra, div. hra
(sehráli zaměstnanci firmy „Bohemia“ – bývalí členové JD)
2. 4. **Na Rychtě:** „Ženy nejsou andělé“ – G. Cziffra, div. hra
(sehráli zaměstnanci firmy „Bohemia“ – bývalí členové JD)

Příloha 12

Program ostatních představení

PROGRAM OSTATNÍCH PŘEDSTAVENÍ V SEZÓNĚ 1938/1939

25. 2. „Kocourkovští mudrlanti“ – J. Průcha, hra (odp.)
– účinkovali: div. spolek J. K. Mayer a žačky Pirnikovy baletní školy
13. 5. „Slavnostní akademie“ – pořádal „Dámský odbor při Okresní péči o mládež“
– k uctění svátku Dne matek ve prospěch chudé mládeže (odp.)
9. 6. Vystoupení Tanečního studia Jeleny Křížové
14. 6. „Třetí večer gymnastiky, akrobacie a tance“
– účinkovala Jožka Brejchová a její žáci
15. 6. „Zlatý jelen“ – V. K. Klicpera, fraška
– pořádal „Spolek pro podporování chudých studujících státního ref. reálného gymnásia v Českých Budějovicích“
– účinkovala studentská kapela prof. Jakuba Mitáčka
16. 6. „Věra Lukášová“ – B. Benešová, lyrická hra
– zájezd divadelního souboru „Intimní scéna“ z Tábora
17. 6. „Jak Stréček Křópal, Kašpárek a Šmidra zvítězili nad čarodějnicí“ (děts., odp.)
„Na námluvách“ – R. Čížkovský, veselohra (več.) – účinkoval Stréček Křópal
21. 6. „Kulturní večer“ – pořádalo „Sdružení českobudějovického studentstva“
Program: ukázky tvorby národních básníků (V. Dyk, J.V. Sládek, J. Neruda, P. Bezruč, F. S. Procházka, K. Toman, J. Nemasta a M. B. Stýbl)
– zároveň zpestření večera národní hudbou, tancem a zpěvem
22. 6. „Václav Hrobčický z Hrobčic“ – L. Stroupežnický, div. hra
– sehrála divadelní jednota J. K. Mayera
26. 6. „Koncert N. S. Symfonického orchestru a Milly Berberové (houslové virtuosky)

PROGRAM OSTATNÍCH PŘEDSTAVENÍ V SEZÓNĚ 1939/1940

4. 5. „Večer poezie, hudby a tanců“ – ve prospěch postižených povodněmi.

– pořádalo budějovické studentstvo

Program:

K. V. Rais – Rodné zemi, Jar. Měšťan – Staroměstský hřbitov,
Theer – Mé Čechy, J. Wolker – Těžká hodina, L. Stehlík – Řebříček,
A. Sova – Ještě jednou se vrátíme, F. Šrámek – Proslov, J. Moravec –
Stará cesta, J. Rachač – Jihočeská ves, S. Čech – Naše řeč, Milota –
Jarní romance,

Písně: Smetana – Skřivánčí píseň; národní píseň – Šila košiličku; Jankovec –
Praha

Básně: Křička – Chlapci, Sládek – Kdyby to pán Bůh dal

Tanec: Furiant, Pochod vojáčka, Step, Rašení jara, Národní tanec, Valse
noble, Kmochův třasák – polka, Česká polka, A. Dvořák –
Humoreska, B. Smetana – Betina polka

Pěvecký sbor učitelského ústavu: Jihočeské písně, skladba „Modlitba za
vlast“

5. 5. „Závět“ – J. Štolba, drama

– sehráli vybraní ochotníci jihočeských ochotnických spolků)

PROGRAM OSTATNÍCH PŘEDSTAVENÍ V SEZÓNĚ 1940/1941

30. 10. „Večer rytmiky, uměleckých tanců a lidových písní Bláži Millerové“
23. 2. „Dvacetiletá“ – Samson Raphaelson, div. hra
– účinkoval soubor Jiřího Steimara z Prahy
25. 4. „Koncert PS Hlahol“
27. 4. „Melodramatické matiné se Zdenou Sulanovou“ (dop.)
– uspořádal „Zábavní odbor Hasičského sboru v Českých Budějovicích“

PROGRAM OSTATNÍCH PŘEDSTAVENÍ V SEZÓNĚ 1941/1942

8. 10. **Beseda:** „Vystoupení členů opery ND v Praze“

– účinkovali: primadona N. Kejřová a lyrický tenor J. O. Masák

Program: - **arie** z Prodané nevěsty, Dalibora, Rusalky, Rigoletta

- **skladby** Dvořákovy, Nedbalovy, Schubertovy

- **národní písně**

18. 12. **Na rychtě:** „Mozartův koncert“ – v rámci oslav pořádaných péčí Kulturní rady
a krajského vedení Národního souručenství

(pod záštitou prezidenta E. Háchy)

7. 2. **Beseda** (velký sál): „Episoda“ – V. Dyk, div. hra

– vystoupení „Svazu českých umělců“ z Prahy

8. 2. **Beseda** (velký sál): „Episoda“ – V. Dyk, div. hra

– vystoupení „Svazu českých umělců“ z Prahy

PROGRAM OSTATNÍCH PŘEDSTAVENÍ V SEZÓNĚ 1942/1943

24. 1. **Tábor:** „Klobouk dolů“ – R. Kurz, div. hra

– zájezd Vinohradské činohry

15. 3. **Beseda:** „Oslavy 4. výročí Protektorátu Čechy a Morava“ (od 20h) – vstup volný

Program: – říšská a protektorátní hymna,

– skladby L. v. Beethovena a B. Smetany

7. 5. **Tábor:** „Mrak“ – K. Scheinpflug, drama (ochotnické představení)

10. 5. **Tábor:** „Mrak“ – K. Scheinpflug, drama (ochotnické představení)

PROGRAM OSTATNÍCH PŘEDSTAVENÍ V SEZÓNĚ 1943/1944

18. 6. Tábor: „Žena nejsou housle“ – S. Kadlec, veselohra
– sehrál ochotnický spolek z Budějovic